Leto LXV | Poštnina plačana v gotovini | V Ljubljani, v nedeljo, dne 31. oktobra 1937 | Štev. 251 a | Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Drugo življenje

Zopet smo pred praznikom Vseh svetih in dnevom, posvečenim spominu naših rajnih. V teku leta nam dnevno delo in skrbi morda zastro pogled v onostranost, toda Verne duše so glasen klicar, ki globoko pretrese slehernega mislečega človeka in mu usmerja pogled skozi meglo vsakdanjosti v skrivnosti zagrobnega življenja. Vzbudi se vsaj dvom, če je še drugo življenje. Kajti tudi dvomljivci in neverni mislijo na svoje drage rajne, tudi oni jim posvečajo nežen spomin. Če kdaj, se v teh dneh njih duša najbolj približa krščanski veri v onostranost. V misli tiho klije vprašanje, kaj je zdaj z onimi, ki so jih ljubili in bili od njih ljubljeni; kaj je zdaj z vsemi tistimi trpečimi in hrepenečimi dušami, njih veličino in revščino, žrtvami in neizpolnjenimi željami tu na zemlji. Ali so vjeli vase žarek sreče in miru, po katerem so na zemlji zaman hrepeneli? Ali napisi na nagrobnih spomenikih, ki govore o vstajenju in snidenja v drugem življenju, morda le oznanjajo resnico?

Do teh vprašanj je mogoče zavzeti dvojno stališče. Tiste namreč pustimo ob strani, katere ta najgloblja življenjska vprašanja sploh ne zanimajo in so lahkomišljeni dovolj, da k njim postavijo le velik vprašaj. Mislimo torej le na resne ljudi, ki se s tem problemom resno pečajo. — In tu srečamo materialiste, ki so prepričani, da drugega življenja ni in ga biti ne more, ker je s smrtjo telesa umrlo vse človekovo življenje. Beseda o drugem življenju je za nje le prazen zvok, lepa sanja. V poštev prihaja le kot verska tolažba, kot lepa samoprevara — a nič več. Materialist ne veruje v nadaljevanje individualnega življenja po telesni človekovi smrti. No, da: kvečjemu če hočete imenovati drugo življenje prehod snovi iz ene oblike v drugo; strohnelega človeškega telesa v druge kemične sestavine, kakor je ta proces lasten vsem živim telesom tudi v rastlinstvu in živalstvu. V tem smislu priznava materialist neprekinjeno življenje materije, da, njeno večno življenje. Toda mimo tega »življenja« snovi materialist ne priznava po telesni smrti nadaljevanja osebno zavestnega življenja, ker ne priznava, da poleg snovnega telesa biva od njega neodvisna duša, ki preživi smrt telesa. Za materialista je smrt konec osebnega življenja in osebne zavesti. Po tem nazoru se človek s smrtjo povrne v isto stanje kot je bil pred rojstvom, oziroma spočetjem, ko je telesno bil le še del drugih bitij. Misleči materialist se ob nepobitnem dejstvu smrti sprijazni z mislijo, da bo nekoč vedel tako malo o sebi kakor ve zdaj v globokem snu, — le da bo to spanje večno, nevzdramno. Ničesar, prav ničesar ne bo ostalo od njegovega osebnega življenja: mrlič bo, kakor da ni nikdar živel.

Drugače tisti, ki verujejo v posmrtnost. Ti verujejo, da luč osebnega življenja, spočeta v materinem telesu in katere se otrok po nekaj letih zave — na večne čase ne bo ugasnila. Zaradi telesnih nedostatkov je žar tega plamena lahko oviran, v telesu nakaženega pohabljenca je morda komaj zaznaten, toda bo po ločitvi duše od telesa zasvetil v vsej nezadržani lepoti, pa čeprav je bil v pozemskem življenju vklenjen v telo ubogega slaboumneža ali komaj zaživelega dojenčka. Tudi če bo snovno telo strohnelo, se bo osebnostno življenje poedincev nadaljevalo v večnost. S to vero v osebno zagrobno življenje kristjan ni osamljen; večina človeštva veruje vanj in ga pričakuje, dasi na razne načine. Mnogo jih je, ki ne razmišljajo o načinu zagrobnega življenja, čeprav vanj verujejo. Nekateri narodi si predstavljajo posmrtnost kot dolgotrajno potovanje, na katerem se duša očiščuje v telesih drugih, celo živalskih bitij. Najčistejšo obliko pa je verovanje v posmrtnost dobilo v krščanstvu, ki vidi v človekovem posmrtnem življenju njegovo najvišje usovršenje in najtesnejšo združitev s samim Bogom. Vera krščanstva uči vsekakor tudi, da more človek zgrešiti svoj srečni zadnji namen. Katoliška vera pozna tudi kraj očiščevanja, neko prehodno stanje, ki pa se bo končalo ne le za poedinca, ampak tudi za vse človeštvo ob času, ko bo število ljudi na zemlji dopolnjeno.

Našo vero v posmrtno življenje podpirata razum in razodetje. Pamet nam pravi: Ako je Bog, mora biti tudi drugo življenje. To zahteva nujno božja dobrota in božja pravičnost. Brez drugega življenja je naše zemsko življenje ne le nedoumna uganka, temveč naravnost nesmisel. Potem je človek, najodličnejše božje delo na zemlji, nesrečno bitje, polno nasprotij. — Razodetje učlovečenega božjega Sina pa dviga dejstvo posmrtnega življenja nad vsak dvom. Vera v onostranost je jedro krščanstva. Kajpada nam o načinu drugega življenja tudi krščanstvo pove le malo. Drugo življenje se nam vzgojno kaže pod vidikom plačila in kazni, pogubljenja proč od Boga in plačila v blaženi združitvi z Bogom. Naša vera nam tudi zagotovi, da bo tudi naša telesnost nekoč deležna plačila, odnosno kazni. Gotovo je pa tudi za kristjane v veri v posmrtnost še marsikaj nedoumnega, n. pr. kako bo duh mogel bivati neodvisno od telesa; kako bomo mogli po apostolovih besedah neposredno gledati Boga in iz njega črpati vse nadaljno spoznanje in vso ljubezen.

Kljub temu, da je po besedah evangelija med nami in onostranostjo velik prepad, se je človek v vseh dobah svoje zgodovine trudil, da bi o zagrobnem življenju dobil večje spoznanje in da bi prišel v dotik z onimi, ki so pred nami odšli v večnost. Božje razodetje nam zagotavlja, da je trojno stanje, v katerem žive duše telesno odmrlih v drugem življenju: blaženi, pogubljeni in duše na kraju očiščevanja. Dosti več nam ni razodeto. Zlasti nam je prikrit način očiščevanja.

Toda za naše zemsko življenje je najvažnejše, da onostranost postane za nas resničnost, to je: da v tem življenju računamo z drugim življenjem. Zagrobno življenje mora biti merilo vrednosti za pozemsko življenje, ki je po božjem načrtu le priprava za drugo življenje. Biti kristjan je isto kot živeti v pričakovanju drugega, večnega življenja. Merilo za naše življenje niso leta in ne deseteletja, ampak večnost.

Misel na drugo življenje more vernega človeka tako prevzeti, da se mu vse pozemsko življenje in delo zazdi malenkostno, da ga občuti kot nadležno breme. »Kako se mi zemlja studi, ko mislim na nebesa!« Toda tisti, ki je izrekel ta stavek, ni v 65 letih svojega življenja praznoval, ampak je ustvaril nesmrtna dela. Življenje za onostranost ne zahteva od nas, da za tostranost odmrjemo, da smo za vse, kar je na zemlji, ravnodušni. Nasprotno. Misel na posmrtnost daje našemu poklicnemu delu izredno stvariteljno silo in moč, ker ga žene velika misel, da bi Kristus kraljeval vsem srcem, vsem narodom in vsemu življenju. Za vernega je bivanje na zemlji čas preizkušnje za onostranost, več ali manj strm vzpon v večne višave. Zato ne smemo zakopati talentov, ki mu jih je Bog dal na pot po zemlji. V luči večnosti z mnogo ostrejšim očesom spoznava pravo vrednost vseh stvari, nikakor pa ne otopi za zemeljska dogajanja. Za vernika so tudi zemeljska opravila božji poklic, čeprav so najrazličnejše sposobnosti, ki so komu dane. Na naših oltarjih častimo poleg svetih pušč avnikov, svetih rokodelcev in kmetov tudi svete kralje. Živeti v luči večnosti se pravi, živeti pod vsevednim božjim očesom pred katerim je vse v toliko malo ali veliko, v kolikor je z Bogom združeno. Krščansko veren človek se zaveda, da ga bo vsaka beseda in vsako dejanje spremljalo skozi tesni smrti in da bo pred večnim Sodnikom pričalo zanj ali proti njemu. Posmrtno življenje, v katerega upa, ga opominja, da skrbno porabi čas, dokler mu sveti še zemeljsko sonce.

Na grobovih naših dragih, ki jih bomo te dni z ljubeznijo obiskovali, se bo nujno v vsakem izmed nas zganilo vprašanje o drugem življenju. Kajti sleherni med nami se bo moral vprašati: Ali žive tvoji dragi v resnici za tebe? Ali so napisi o zopetnem snidenju, o vstajenju resnica ali le prazna beseda? Ali veruješ v večno življenje? Naši dragi rajni žive za nas le, če mi sami živimo v svitu vere v drugo življenje. Le v tem slučaju je smrt mejnik telesnega življenja, nikakor pa ne ljubezni. Naša ljubezen sega preko grobov in se združuje z večno živim plamenom pred nami odšlih le tedaj, če moremo odkritosrčno moliti: Verujem v večno življenje!

Drin.

Japonski pogoji za mir

Zveza narodov je zgolj evropska ustanova

Kitajska mora prekiniti vse zveze s SSSR in stopiti v zvezo z Japonsko

London, 30. okt. TG. Tukajšnji »Evening Standard« objavlja članek svojega diplomatičnega sotrudnika, ki jih je Japonska stavila za sklenitev miru s Kitajsko. Člankar pravi, da je črpal svojo vest iz dobro poučenega vira. Japonski pogoji so bili sporočeni tudi že kitajskemu maršalu Čankajšku in obsegajo šest točk:

1. Kitajska vlada mora priznati obstoj neodvisne mongolske države, ki obsega notranjo Mongolijo (severni kitajski pokrajini Šuijuan in Čahar).

2. Kitajska vlada mora priznati peterim severnim pokrajinam — Šantung, Hopej, Šansi, Honan in Šensi — pravico, da si izberejo svojo lastno avtonomno vlado.

3. Kitajska vlada mora Japoncem odstopiti v trajno last kos zemlje pri Šanghaju, ki pa mora biti neposredno zvezan z morjem. Velikost tega ozemlja je odvisna od tega, koliko ga bodo japonske čete do dneva, ko Kitajska sprejme mirovne pogodbe, vojaško zasedli.

4. Kitajska vlada mora japonski priznati neomejene pravice, da japonske ladje ribarijo po vsej kitajski tihomorski obali in po vseh kitajskih plovnih rekah.

5. Kitajska mora takoj izstopiti iz Zveze narodov, ki je zgolj evropska ustanova, pri kateri azijske države nimajo ničesar iskati, ker samo evropskim država mdajejo priložnost, da se vmešavajo v azijsko zadevo.

6. Kitajska vlada se mora v mirovni pogodbi zavezati, da njena armada ne bo nikoli imela vojaških letal in sploh ne vojaškega letalstva.

Isti poročevalec trdi, da namerava Japonska pri mirovnih pogajanjih staviti tudi zahtevo, da Kitajska prekliče in razveljavi vse pogodbe, ki jih je sklenila s sovjetsko Rusijo in da sklene z Japonsko pogodbo o zavezniškem prijateljstvu in sodelovanju. Toda zaenkrat japonska vlada ni smatrala za primerno to zahtevo javiti Čankajšku, da ne bi po nepotrebnem vznemirila sovjetske Rusije. (Glej zemljevid na 2 strani.)

Sovjeti zbirajo vojne sile v Zunanji Mongoliji

Tokio, 30. oktobra. b. **Iz Harbina poročajo, da zbira Rusija v Zunanji Mongoliji ogromne množine vojnega materiala ter da tjakaj neprestano prihajajo vojaški transporti. Potniki, ki so prišli v Harbin, poročajo, da je vzhodno od Urala ustavljen ves promet zaradi vojaških transportov. Mednarodni ekspresni vlak je bil zadržan v Krasnojarsku celih 36 ur in nihče ni smel izstopiti iz vlaka.**

„Vprašanje nemških kolonij se tiče samo Anglije"

London, 30. oktobra b. **Snoči je imel Winston Churchill v Londonu govor, v katerem se je dotaknil zadnjih izjav o nemških kolonialnih zahtevah ter je poudaril, da je polonialno vprašanje za Veliko Britanijo resno vprašanje. Za časa svetovne vojne je Italija dobila velika področja na južni Tirolski, v Dalmaciji, mnogo otokov, sedaj pa je zasedla še Abesinijo. Churchill je mnenja, da vse to ne more biti temelj za to, da se Italija sedaj obrača na Veliko Britanijo ter zahteva kolonije za Nemčijo. Kolonialni problem se tiče danes samo Nemčije in Velike Britanije in nikogar drugega.**

Pred veliko ofenzivo na Sanghaj

Šanghaj, 30. oktobra. b. »United Press« poroča, da pripravljajo Japonci zadnje vojne sile, ki bodo odpremljene iz severne Kitajske proti Šanghaju. Kitajci izjavljajo, da se bodo branili pred Šanghajem tako dolgo, dokler ne pade zadnji mož. Ponoči so pred Šanghajem grmeli samo topovi, katerih grmenje se je stopnjevalo proti jutru. Hude borbe so ob reki Sučan. Japonci izjavljajo, da pripravljajo novo ofenzivo pred Šanghajem, ki bo sredi prihodnjega tedna. Kitajci spretno izkoriščajo zastoj in gradijo nove položaje. Posebno močno se utrjujejo Kitajci okrog Nantava.

Spomin na začetek borbe proti komunizmu

Kokio, 30. oktobra. c. **Vse japonske rodoljubne in prosvetne organizacije pripravljajo veliko narodno proslavo prve obletnice japonsko-nemške pogodbe proti komunizmu. Dne 29. novembra bo namreč eno leto, kar je bila ta pogodba podpisana in ta dan bo v Tokiu velikansko zborovanje. Najprej bo govoril predsednik vlade princ Konoje, za njim pa bosta po radiu govorila na tem zborovanju najprej iHtler in za njim Mussolini. To bo torej prvi in največji »svetovni shod« proti boljševizmu.**

Belin, 30. oktobra b. Hitler je odlikoval tukajšnjega japonskega veleposlanika Misakoja z velikim križem nemškega orla. Japonskega vojnega atašeja majorja Hirošita Čišma je odlikoval za zasluge z redom nemškega orla, princa Čičibuja z redom velikega križa reda nemškega orla za njegov nedavni obisk v nemški prestolnici.

Sporazum v Londonu

London, 30. okt. AA. Havas: Odbornik za nevmešavanje je po včerajšnji seji objavil naslednje uradno poročilo:

»Zastopniki držav, ki so zastopane v pododboru, so se sporazumeli o načrtu resolucije, ki je bila izdelana na sestanku dne 26. oktobra. Zastopniki so se sporazumeli, da pristanejo na devet točk angleškega načrta **z dne 14. julija,** ki se nanašajo na umik prostovoljcev, na priznanje pravic vojskujočih se držav obema strankama in na kontrolo, ki se naj izpolni z dodatki Van del Weningovega načrta.«

Poročilo pravi, da so se zastopniki sporazumeli o naslednjem:

1. Predsednik odbora naj stopi v stik z obema strankama v Španiji, da bi dobil čimprej njihov pristanek glede sodelovanja pri umiku prostovoljcev, ki niso Španci. Doseže naj tudi, da sestavita dve komisiji. Ena komisija bi nadzirala umik prostovoljcev, ki bi se v enakem številu umikali iz obeh taborov. Odhod prostovoljcev bi naj bil tudi sorazmeren s številčnim stanjem vseh prostovoljcev na obeh straneh.

2. Predsednik bo obvestil obe stranki, da bodo države, ki sodelujejo v sporazumu istočasno priznale pravice vojskujočih se strank obema taboroma, ko se bo začel odhod prostovoljcev in se bodo izpolnili pogoji iz 1. točke.

3. Od dne, ko se bo začel od odbora določeni odhod prostovoljcev iz Španije, se bo tudi začela izvajati od odbora določena kontrola na francosko-španski meji. Ta kontrola bo tudi izpopolnjena z določbami, ki jih bodo za pomorsko kontrolo sprejeli pomorski strokovnjaki na temelju dopolnilnega poročila.

Vsaka vlada mora izdati potrebne odredbe za prevoz orožja in odhod ali prevoz prostovoljcev v Španijo, ki bodo v skladu z gornjimi določbami. Na ta način bo vlada pokazala, da pristaja na sporazum, ki je zgoraj načelno nakazan. Zastopniki Velike Britanije, Belgije, Francije, Švedske in Češkoslovaške so že izjavili, da njihove vlade brez pridržkov sprejemajo gornjo resolucijo.

Uradno poročilo objavlja tudi besedilo italijanskega zastopnika Grandija, ki je rekel, **da se vkljub izjavi sovjetskega delegata ne menja že predhodno negativno stališče sovjetske vlade in se zato odboru ni treba več ozirati na stališče Moskve.**

Tudi Amerika želi posredovati

Washington, 30. okt. b. Ameriški državni podtajnik Wells je izjavil, da ni izključeno, da bo Amerika posredovala za mir v Španiji. Ameriko je namreč pričelo skrbeti, da bi nadaljno prelivanje krvi v Španiji lahko zelo neugodno delovalo na ameriške države španske narodnosti. Pobudo za posredovalno delo je dala kubanska vlada. Pasivno stališče Amerike do španskega vprašanja bi lahko dalo nekaterim ameriškim državam povod, da bi izzvale meščansko vojno.

Rdeči razlagajo svoje poraze

Valencija, 30. okt. AA. (Havas) Obrambni minister je danes objavil poročilo o vzrokih, ki so privedli do poloma na severnem bojišču. Poročilo navaja med drugim, da je bila obramba severnega bojišča zaradi njegove osamljenosti od vsega začetka zelo težka. Posebno je ovirala republikansko delovanje okolnost, da se ni moglo opirati na nobeno vojno pristanišče. Irun je padel zaradi pomanjkanja streliva. Z njegovim padcem se je začelo majati vse severno bojišče. Nato so boje prenesli v baskovske kraje. Toda tudi to ozemlje se ni moglo braniti brez letalstva. Tako je padel Bilbao. Odpor je postajal čedalje manjši, čeprav so tedaj pričeli na madridskem bojišču ofenzivo, ki naj bi severno bojišče razbremenila. Odpor pri Santandru ni bil takšen, kakor so pričakovali. Umika v Asturijo niso izvedli v času in na način, ki ga je določila vlada. To se je zgodilo iz političnih razlogov, ki jih bo treba še pojasniti. Na koncu navaja obrambni minister, da nastopajo na ozemlju, kjer se bore vladne čete, še vedno manjši osamljeni oddelki, da so se pa bojni pogoji za sovražnika izpremenili. Ne da bi podcenjeval moč upornikov, izraža vladni minister krepko upanje, da bo neomajna vera republikanske vojske vendarle izvojevala končno zmago.

Madrid bo padel sam od sebe

Pariz, 30. okt. b. Po vesteh iz Seville je general Queipo de Llano demantiral vesti o bližnji nacionalistični ofenzivi na Madrid. General de Llano je dejal, da Madrida ni potrebno osvajati z orožjem, ker bo mesto itak samo padlo v roke nacionalistom, ko bodo izvojevali zmage na drugih frontah.

V Asturiji so nacionalisti odkrili velika tajna skladišča orožja. Doslej so našli na enem samem kraju 42.000 granat in 550 ton dinamita.

Zemunska vremenska napoved. Večinoma oblačno vreme, v zapadnih predelih nekoliko dežja. V severovzhodnem delu kraljevine bo prevladovalo še jasno vreme. Toplota brez posebne izpremembe.

Dunajska vremenska napoved. Menjaje oblačno,, ponekod jasno, milo in mirno.

Zagrebška vremenska napoved. Pretežno oblačno.

Vabilo!

Otvorjen

je popolnoma preurejen in povečan

TRGOVSKI DOM.

Ker je ena največjih in najmodernejših trgovskih hiš, Vas bo gotovo **zanimala.** Zato pridite in si jo oglejte. Če pa pri tej priložnosti kaj kupite, bo Vaša korist, ker so prav v ta namen **znižane cene!**

Sternecki

CELJE

Južna Srbija proslavlja 25 letnico svoje svobode

Velik govor vojnega ministra

Kumanovo, 30. oktobra. AA. Danes je Kumanovo praznovalo 25 letnico svoje osvoboditve in posvetitev veličastnega spomenika v Zebnjaku, postavljenega v slavo padlih borcev na kumanovskem bojišču. Okrog spomenika, ki je zgrajen v obliki stražnega stolpa in se dviga 70 m visoko, so se zgrnili ljudje v narodnih nošah iz vseh krajev naše države. Vedno znova so prihajale množice.

Pred spomenikom je stala na levi strani četa vojakov. Vojaki so dvignili stare srbske zastave. Na desni strani je bila častna tribuna. Prihod odposlanca Nj. Vel. kralja Petra II. divizijskega generala Obradoviča so navzoči pozdravili z živahnimi vzkliki Živel kralj! Na tribuni so bili minister vojske in mornarice armadni general Marič, pravosodni minister Simonović, skopljanski mitropolit Josif, niški episkop dr. Jovan, tuzlanski episkop Nektarije, raško-prizrenski episkop Serafin, zletovsko-strumički episkop Simeon, armadni general Voja Nikolajević, najhujši ranjenec s Kumanovega, nadzornik notranjega ministrstva poslanec Kunovčić, zastopnik bana podban Nešić, general Cvetković, general Pešić, general Marinković, upokojeni general Živković, senator Svetozar Tomić in mnogi zastopniki raznih ustanov.

Govor vojnega ministra

Ob tej slovesni priliki je spregovoril minister vojske in mornarice general Marič z balkona grobnice. Množica ga je navdušeno pozdravila. General Marič je izjavil:

»Doletela me je posebna čast, da se v imenu kraljevske vlade in naše velike in močne vojske in mornarice poklonim pred tem velikim spomenikom dolžne zahvale sinovom majhne, toda junaške in slavne kraljevine Srbije, ki so tu na Kumanovem žrtvovali svoje življenje na oltarju domovine in zgradili krepke temelje velike in močne kraljevine Jugoslavije. 25 let je minilo od velike zmage, ki si jo je priboril srbski narod na tem polju, vendar pa mislim, da so dnevi pred bitko na Kumanovem in dnevi, ki so ji sledili, še v svežem spominu bojevnikom, ki so se teh velikih dogodkov udeležili. Srbski narod je bil dolgo suženj, vendar ni nikoli izgubil upanja in vere, da bo spet srbsko vse tisto, kar je nekoč že bilo. S tužnega Kosovega polja, na katerem je propadlo carstvo, so se oglašali junaški klici kosovskih junakov v pesmi in zvokih gusarjev in stok ranjencev je segal do najbolj osamljenih kmečkih bajt in opozarjal srbsko ljudstvo na staro slavo in veličino in ga pozival k maščevanju. Kosovo je postalo silno in neugnano žarišče, na katerem se je grel in krepil duh srbskega naroda.

Z letom 1903, ko je stopil na prestol blagopokojni kralj Peter I. veliki Osvoboditelj, se je začelo temeljito delo za vsestransko pripravo srbske vojske za ustvaritev velike zaobljubne misli. Zadnje dni avgusta 1912 so bile končane priprave za ustvaritev Balkanske zveze z geslom: Balkan Balkanskim narodom- 17./30. septembra 1912 je kraljevina Srbija razglasila splošno mobilizacijo svoje vojske in napovedala vojno s turškim cesarstvom.

Mobilizacija je pomenila, naj mala ali junaška Srbija in njeno ljudstvo uresničita svojo stoletno zaobljubo in izpolnita svojo dolžnost. Narod se je odzval pozivu na način, ki mu ni enakega.

(Nadaljevanje v drugi izdaji.)

Koroški hitlerjevci proslavljajo prodor soške fronte pri Kobaridu

Beljak, v oktobru.

Ob 20 letnici avstrijskega prodora na soški fronti so bile po vseh večjih krajih Koroške spominske slovesnosti. To je bila zopet **ugodna prilika za narodne socialiste, da se predstavijo koroškemu prebivalstvu.** Ponovili so se prizori in slike iz Dobrle vasi in Št. Jakoba v Rožu, samo pod drugo firmo.

Narodnosocialistične sile na Koroškem so bile v glavnem osredotočene v Beljaku. Na predvečer obletnice se je zbralo v telovadni dvorani tamošnjih »turnerjev« kakih 600 ljudi, večinoma mladina, fantje in dekleta, ki poznajo soške boje komaj iz pripovedovanja. Resničnih tedanjih bojevnikov ni bilo niti slaba desetina.

Pri nagovorih in predavanju so se ponovile znane stvari: kar je spominjalo samo od daleč na narodni socializem ali njegove predstavnike, je bilo sprejeto z burnim aplavzom, vse pa, kar bi moralo postati priznanje bivši ali sedanji Avstriji, je bilo molče sprejeto na znanje.

Na nedeljo se je zbralo okrog 3000 ljudi v Beljaku; to je znani narodnosocialistični kader na Koroškem, ki je bil tudi ob drugih prilikah približno številčno enak. Formiral se je sprevod iz mesta na športno igrišče v Lipi. Spotoma so seveda zopet zadonele najbolj poznane hitlerjevske bojne pesmi, tudi tista: »Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt«. Ko se je sprevod vračal proti mestu, je dobila policija nalog, naj demonstrante razžene. Pri tem poslu je prišlo tudi do nekaterih aretacij.

»Kärntner Tagblatt« pripomnja k svojemu poročilu: **»Prava sramota je, ako moramo ponovno doživljati, da navadni strankarski razgrajači izrabljajo čisto zgodovinske spominske dneve v strankarsko politične demonstracije. To se je zgodilo na 10. oktobra in sedaj zopet.«** Dodaj: Podobno se je zgodilo v Dobrli vasi in Št. Jakobu v Rožu, samo da tam policija ni intervenirala.

Seja Glavne Zadružne zveze

Belgrad, 30. okt. m. V zvezi z včerajšnjo objavo guvernerja Narodne banke dr. Milana Radosavljeviča o poslovanju Narodne banke, denarnih zavodov, Poštne hranilnice in kreditnih zadrug bo 4. novembra seja upravnega odbora Glavne zadružne zveze.

Belgrad, 30. oktobra. m. Po snočnjem sklepu so vsi belgrajski trgovci davi odprli svoje trgovine, ki so jih imeli dva dni zaprte v znak protesta proti Bati in Tati.

Nov gospodarski tok

V Nemčiji po odstopu dr. Schachta

Berlin, 30. okt. b. Dopisnik jutranjih listov, pa tudi agencija Havas, poroča, da bo v kratkem **sklican nemški državni zbor.** Splošno so prepričani, da bo sklicanje nemškega državnega zbora v zvezi z odstopom gospodarskega ministra dr. **Schachta.** Kaže, da bo Göringova skupina dobila tudi gospodarsko vodstvo nad Nemčijo. Dolžnost državnega zbora bo potrditi ta prehod in nove gospodarske in finančne ukrepe. Teh vesti francoskih dopisnikov na nemških merodajnih mestih ne zanikajo, pa tudi ne potrjujejo jih. Politični krogi pa so prepričani, da je na tem precej resnice.

Štiriletni gospodarski načrt bo zahteval tudi preosnovo nemškega davčnega sistema, kar bo v najkrajšem času izpeljano. Ne bo samo povečan davek na produkcijo, **temveč se bo poostril tudi postopek pobiranja davkov do največje strogosti.** V tej smeri objavlja današnji »Völkischer Beobachter« članek državnega tajnika v finančnem ministrstvu g. Reicharda, v katerem napoveduje, da bo finančna uprava storila energične ukrepe glede pobiranja davčnih prispevkov. **Predvsem je predvidena ukinitev svobodnega prometa s kratkoročnim gospodarskim blagom. Tu se razumevajo stroji, orodje in razna druga tehnična produktivna sredstva, ki za gospodarska podjetja ne predstavljajo blaga, temveč inventar.** Ukrep nemškega gospodarskega ministrstva gre za tem, **da se ukinejo vse ugodnosti davčne narave, kar v resnici predstavlja davek, ki se plačuje nemški industriji.**

Teokarović-evi blagovi zadovoljijo vsakogar!

Tudi Vi boste popolnoma zadovoljni z obleko iz našega sukna.

Cene naših blagov za obleke od 120 do 200 dinarjev meter.

Industrija volnenih tkanin

Vlada Teokarović i Komp.

Tovarna: Paračin

Prodajalne: Ljubljana Gradišče 4, Zagreb Jurišićeva 4, Beograd Knez Mihajlova 35, Osijek Kapucinska 14, Novi Sad Trg Oslobođenja 3, Sarajevo Strossmayerova, in v vseh večjih mestih v državi

„Potrjeno prijateljstvo“

Članek v italijanskem dnevniku o razmerju med Jugoslavijo in Italijo

Trst, 30. oktobra. AA. »Piccolo« objavlja članek Maria Nordia o stikih med Italijo in Jugoslavijo v zadnjih sedmih mesecih pod naslovom: »Potrjeno prijateljstvo«. Najprej ugotavlja, da je v vprašanjih med obema državama nastalo novo duhovno razpoloženje. Jugoslovansko javno mnenje pozdravlja s čim dalje večjimi simpatijami okolnost, da je napetost med tema dvema državama popustila in da se stiki med Italijo in Jugoslavijo čedalje lepše razvijajo. Jugoslovansko časopisje, pravi pisec dalje, skuša odstraniti iz čustvovanja ljudstva nerazpoloženje, ki se je več kot eno desetletje razširjalo zoper Italijo. Sedem mesecev je poteklo, ko so sklenili novi dogovor in storili odločilen korak k pomiritvi, medsebojnemu razumevanju in sodelovanju med obema sosednjima narodoma. Sedaj lahko ugotovimo, da ta čas ni bil zaman in da je tok medsebojnega razumevanja rodil sadove, ki potrjujejo napovedi državnikov, ki so pogodbo podpisali.

Jugoslovanski izvoz sicer še vedno prekaša italijanski uvoz, kar je opaziti tudi v klirinškem dogovoru. Z zadovoljstvom je pa treba ugotoviti, da narašča zanimanje jugoslovanskih trgovcev za proizvode italijanske industrije, za katere so prej kazali nekakšno nezaupanje. Posebno vidno je bilo italijansko sodelovanje na velikih sejmih v Zagrebu in Belgradu, kjer sta italijanska paviljona vzbudila posebno pozornost.

Potovanje jugoslovanskih časnikarjev v Rim in v druga velika italijanska mesta je obrodilo lepe sadove, kakor pričajo številni članki merodajnih srbskih, hrvatskih in slovenskih časnikarjev. — Šport, zlasti pa nogomet, druži čedalje bolj oba naroda, enako tudi tujski promet. Po daljši vrsti let, ko so Jugoslovani smatrali italijansko mejo za zaprto, so letos v velikem številu obiskali Italijo. Prav tako so številni Italijani obiskali vsa važnejša tujsko-prometna središča v Jugoslaviji.

Tudi na čisto političnem področju, zlasti pa na izredno občutljivem področju mednarodnih stikov, je dogovor od 25. marca prav tako rodil lepe sadove. Tako izginja postopno vse tisto, kar je oviralo stike med obema državama. Odstranjena je vsaka možnost novih nesoglasij. Italijansko-jugoslovanski stiki že presegajo okvir rednih sosedstvenih odnošajev. Konstruktivna politika dogovora od 25. marca je razčistila obzorje. Jugoslavija zvesto vztraja pri svojem novem plodnem prijateljstvu s svojimi neposrednimi sosedi.

Dr. Steinacher odstavljen

Celovec, 30. okt. TG. Vest, da je dr. Steinacher odstavljen s položaja predsednika »Društva za zamejno Nemštvo« (»Volksbund für das Deutschtum im Ausland«), je v koroških nacionalnih krogih vplivala močno porazno. Dr. Steinacher je koroški rojak, doma v Rutah pri Pliberku, in se je kot poročnik udeležil koroških bojev na nemški strani. Zaradi svojih sposobnosti je kmalu prišel do vidnega položaja, dokler ni končno — po notranjepolitičnih nemirih v Avstriji — odšel v Nemčijo, kjer je kmalu prevzel vodstvo centralne organizacije za zamejno Nemštvo. Kot rojen Korošec in bivši bojevnik je ohranil živo zanimanje za dogodke na Koroškem. Z vodjo protislovenskega gibanja na Koroškem — Maier-Kaibitschem — je bil v stalnem pismenem stiku. Da so te vezi imele gotov vpliv na potek dogodkov, je pač zelo verjetno. Koroški nacionalni krogi so imeli v svojem rojaku brez dvoma močno moralno in stvarno zaslombo. Zato je povsem razumljiva žalost, ki je po odstavitvi dr. Steinacherja zavladala v koroškem nacionalnem taboru. V teh krogih celo izražajo bojazen, da bo po odstranitvi dr. Steinacherja ogrožena enotnost v zastopanju interesov celokupnega Nemštva. (AKO)

Hitler bo šel v Rim

Pariz, 30. oktobra. b. »Matin« poroča, da je Hitlerjev namestnik Hess pri svojem obisku v Rimu pripravil vse potrebno za obisk Hitlerja v Rimu aprila meseca prihodnjega leta.

Kupujte samo pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

V Kragujevcu

Belgrad, 30. okt. m. Za nocoj so sklicali pristaši združene opozicije v Kragujevcu kongres. Ob tej priliki je prišlo med pristaši združene opozicije in pristaši JRZ do medsebojnih spopadov. O teh dogodkih je ob 19.30 notranje ministrstvo izdalo naslednji komunike:

»Pred konferenco, ki so jo nameravali prirediti pristaši združene opozicije v Kragujevcu za nocoj ob 20. uri, je prišlo do spopadov med pristaši združene opozicije in pristaši JRZ. V spopadu je padlo nekoliko strelov, od katerih eden je zadel občinskega uradnika, ki službuje v predstojništvu mestne policije. Drugih žrtev ni bilo.

Znižane voznine

Belgrad, 30. oktobra. AA. Prometni minister je dovolil polovično voznino po državnih železnicah in sicer:

Elektrotehničnim in elektroinstalaterskim obrtnikom iz vse države, ki se udeleže kongresa elektrotehnikov in elektroinstalaterjev kraljevine Jugoslavije od 6. do 8. novembra v Zagrebu; popust velja od 4. do 11. novembra;

udeležencem zborovanja Prosvetne zveze dne 10. in 11. novembra v Mariboru; popust velja od 7. do 14. novembra.

Osebne vesti

Belgrad, 30. oktobra. m. V zunanjem ministrstvu je položil diplomatski izpit Ciril Škrjanec, diplomatski konzularni pripravnik. Pred komisijo v vojnem ministrstvu je položil kapetanski izpit Franc Kramberger, magistratni uradnik iz Maribora.

Na lastno prošnjo sta prestavljena na okrajno sodišče v Krško dr. Franc Dovgan, sodnik okr. sodišča pri Sv. Lenartu, za sodnika okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu Franc Ogrinc, dosedanji pripravnik na okrožnem sodišču v Novem mestu. Napredovali so: v VIII. skup. na pošti Ljubljana I. Katarina Costa in Neža Stupar, v brzojavno-telefonski tehnični sekciji v Ljubljani Silvester Kačič, na poštnem ravnateljstvu v Ljubljani Josip Slatina, v IX. skup. je napredoval na pošti Ljubljana II. Avgust Jeršek.

Belgrad, 30. okt. m. **Kr. namestniki so podpisali ukaz, da se preimenuje občina Sedlarjevo v šmarskem okraju v Polje ob Sotli.**

V jugoslovanskem paviljonu na razstavi v Parizu:

Obisk predsednika Lebruna,

ki je bil v Ljubljani po potresu l. 1895

Pariz, 30. oktobra. AA. Predsednik francoske republike Lebrun velja za Francoza, ki si je že zelo temeljito ogledal pariško razstavo. Že s svojimi dosedanjimi obiski si je ogledal dober del francoskih paviljonov in tudi nekatere tuje paviljone. Svoj današnji obisk razstave je začel predsednik republike z ogledom jugoslovaskega paviljona. Lebruna je spremljal pomočnik glavnega francoskega komisarja za pariško razstavo. V jugoslovanskem paviljonu sta predsednika francoske republike sprejela jugoslovanski poslanik v Parizu Božidar Purič in jugoslovanski glavni komisar za pariško razstavo dr. Adolf Čuvaj.

Po splošnem mnenju je Lebrun obiskal Jugoslavijo prvič šele ob pogrebu blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra. V resnici pa pozna razne kraje Jugoslavije že izza dobe pred svetovno vojno. Leta 1898 je Lebrun preživel 6 tednov v Bosni in Hercegovini kot rudarski inženjer. Posebno dolgo je ostal v Varešu. Zato si je predsednik francoske republike danes s posebnim zanimanjem ogledal tujsko-prometni odsek jugoslovanskega paviljona. Z vprašanji, ki jih je stavljal dr. Puriču in Čuvaju je potrdil, da spada med stare poznavalce Jugoslavije.

»V Ljubljani sem bil,« je dejal predsednik Lebrun med drugim, »ravno po velikem potresu. V moji hotelski sobi je zijala na zidu taka razpoka, da sem mogel z roko seči skozi njo.«

Veliko zanimanje je kazal stari rudarski inženjer tudi za bosansko hišo, v kateri je gozdarsko in rudno bogastvo Jugoslavije v sliki in v raznih predočbah. S posebnim zadovoljstvom je pozdravil vest, da bodo hišico poklonili pariškemu mestu in da bodo z njo okrasili boulonjski gozd.

Tudi kiparska dela, ki so razstavljena v jugoslovanskem paviljonu, so zbudila zanimanje predsednika francoske republike. Lebrun je bil prijetno presenečen. Dr. Čuvaj je v imenu trgovinskega ministra Vrbaniča predsedniku francoske republike v spomin na njegov današnji obisk poklonil kip Diane, delo Petra Polaviccinija. Lebrun se je prisrčno zahvalil za to pozornost.

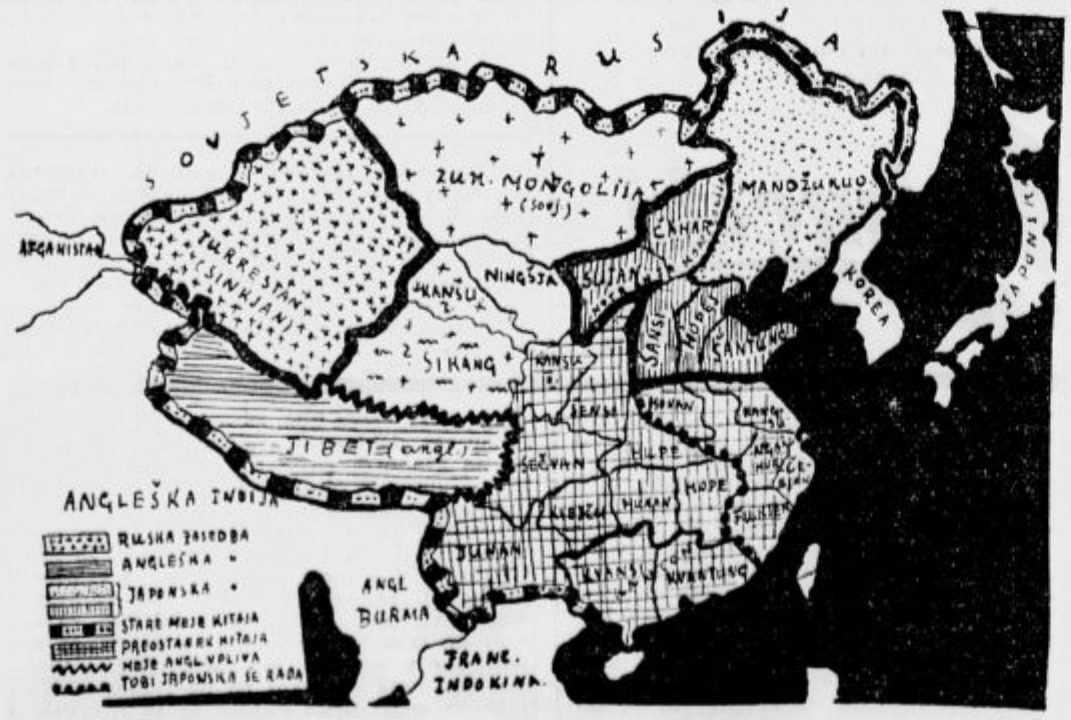

Zemljevid nekdanjega kitajskega cesarstva, ki kaže, koliko pokrajin so v zadnjih 400 letih tuje sile že odtrgale od njega. Drobljenje Kitajske se ni začelo šele z japonskim vpadom.

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Rim, 30. oktobra. TG. Rimski časopisi objavljajo številke članstva raznih fašističnih organizacij na dan 29. oktobra 1937.

Fašistična stranka 2.125.140, fašistični akademiki 82.004, fašistična mladina 1.163.363, ženski fašisti 737.422, fašistične mlad. skupine 256.085, kmetska fašistična dekleta 895.514, fašistična šolska mladina 6,122.535.

Sv. oče se je vrnil v Rim

Rim, 30. oktobra. AA. (Stefani) Po vrnitvi iz Castel Gandolfa se je sv. oče ustavil na Trgu svetega Petra, kjer mu je ogromna množica vernikov priredila navdušene manifestacije. Med navzočimi so bili poleg zastopnikov vatikanskih oblastev tudi italijanski arhitekti, ki so sestavili načrt o združitvi Trga sv. Petra s trgom, na katerem je grad sv. Angela. Prve gradnje so že končane. Številne hiše, ki so stale v bližini Trga sv. Petra, so že porušene. Italijanski arhitekti so dali sv. očetu vsa potrebna pojasnila. Sv. oče je kazal za te načrte veliko zanimanje.

Kristus kraljuj!

Pred dvanajstimi leti, ob zaključku svetega leta, je papež Pij XI. kot krmar po Kristusu odrešenega človeštva, ki ga je krvavi svetovni vihar zamajal v temeljih, dal ljudem in narodom vseh kontinentov odrešilno geslo: Vzpostavite Kristusovo kraljestvo, in postavil omahujočim dušam odrešilni vzor: Kristus Kralj.

Naša doba, ki jo režejo tako različni duhovni toki, ki nobenega nadnaravnega in niti naravnega zakona nad seboj ne pripoznajo, je naravnost žejen po poveljujočem vzoru Resnice, ki je ni mogoče omajati, in sedaj živeči rod, ki ga izpodkopujejo dvomi v večnostne vrednote, hrepeni po varnih geslih, kjer si begajoči um odpočije in trudna volja zopet opomore, hrepeni po velikem obnovitvenem geslu, ki varno vodi k Resnici in k socialni sreči, ki je v Resnici zasnovana. Cerkev je to geslo dala in na ta vzor pokazala!

Mogočno delo je zraslo iz papeževega klica pred 12 leti. Delo! Kajti sveti oče ni samo želel, da postane Kristusov kraljevi lik predmet tihega češčenja v zatišjih izbranih duš ali po skritih kotih naših cerkvá, ampak je poklical na delo, da Kristusovo vladavino, to je ves svet in vse narode v njem in vse duše v njih pomagamo pridobiti za Kristusove kraljevske nauke, tako da bo postal zares vladar, ki izdaja povelja, ki jim je svet pokoren. Sveti oče je hotel, da postane praznik Kristusa kralja praznik mobilizirane in za apostolsko delo vnete človeške družine, ki je prisegla in svoje življenje s prisego zastavila, da bo na vseh področjih Kristusov nauk dejstvo postal in da se bo njegova Resnica uveljavila povsod, kjerkoli snuje človeški duh. Poleg češčenja torej delo! Vsakoletni praznik Kristusa kralja naj bi v smislu papeževih navodil postal dan javnega priznanja Kristusa vladarja, a obenem naj bi bil tudi izvor novih pogonov, da se njegova vladavina razširi tja, kamor še ni segla, da se njegovemu kraljestvu podvržejo še oni, ki stoje še izven njegove oblasti, da se rešijo duše, ki so še v smrtni nevarnosti, da se pokristjani vse, kar je ostalo še pogansko.

Velikansko je število idealnih bojevnikov, ki so se od prvega papeževega klica zgrnili v skupnost Katoliške akcije, da v njenem okviru obnovijo Kristusovo vladavino in da z nesebičnim požrtvovalnim delom pritegnejo čim več duš nazaj k pokorščini Kristusu Kralju. Ogromna so področja človeškega snovanja, ki so pod blagodejnim vplivom tega apostolskega dela postala krščanska. A treba jih je še več, ker potrebe po odpomoči so vsak dan večje in razdejanja nočejo ponehati.

Praznik Kristusa Kralja bo torej za nas ponoven poziv na delo! Na delo, ki mora začeti pri nas samih, ki se mora od nas razširiti na družine, od družin na stanove, od stanov na narodna in državna občestva. Na delo, ki mu ni počitka. Na delo, ki mu ni druge plače, kakor zavest, da smo storili svojo dolžnost, ko smo širili in utrjevali kraljestvo Resnice, da bo nad nami in med nami vladala in ki ji bomo vsi brez izjeme in brez kompromisov pokorni, ne glede na žrtve, ki jih pokorščina nalaga.

Kristus Kralj, kraljuj, vladaj! Poveljuj svojim zvestim, ki stojijo pripravljeni, da gredo na delo za Tvoje kraljestvo, da Ti pomagajo, ker si Ti tako hotel, reševati duše, ki si jih Ti odkupil!

Počastitev umrlih bojevnikov v Ljubljani

Na praznik Vseh svetnikov dopoldne bo več proslav žrtev svetovne vojne. Ob pol 11. bo žalna prireditev za umrle vojake iz šempetrske fare s sv. mašo in cerkvenim govorom župnika g. A. Košmerlja. Po cerkvenem opravilu ob spomeniku vojnih žrtev molitve za umrle, govor, petje žalostink in polaganje vencev. V istem času bo na Suhem bajarju žalna prireditev z molitvami za umrle, ki jih opravi šentjakobski župnik g. I. Barle. Bojevniki na Viču prirede na viškem pokopališču popoldne ob 3. spominsko počastitev umrlih z molitvami, petjem in govorom. Cerkveno svečanost bo opravil na Viču biv. vojni kurat in katehet g. J. Jalen. — Popoldne 1. novembra bo ob pol 4. na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu ob spomeniku judenburških žrtev svečanost za umrle vojake po naslednjem sporedu: 1. Vojaška godba otvori svečanost z religioznim koralom. 2. Pevski zbori zapojo žalostinko. 3. Govor bivšega vojnega kurata, župnika trnovskega, g. Janka Cegnarja. 4. Bivši vojni kurati odmolijo cerkvene molitve. 5. Častna salva vojaške čete. 6. Združeni pevski zbori zapojo žalostinko. 7. Vojaška godba zaključi svečanost.

Zvečer ob 8. bo spominski govor v »Radiu«, ki ga bo imel predsednik Zveze bojevnikov Miroslav Ratej.

Vernih duš dan 2 novembra bo ob 9. v frančiškanski cerkvi peta žalna sv. maša za umrle vojake. Vabimo vse Ljubljančane, da se proslav udeleže.

Razumna mati ga je o pravem času naučila, da čisti zobe. Čiščenje zob je ravno tako važno zjutraj kakor zvečer, ker bodo samo tako ostali zobje vse življenje čisti, lepi in zdravi.

Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Mladinsko skrbstvo v Mariboru

Ob otvoritvi II. mladinskega dnevnega zavetišča v Magdalenskem predmestju

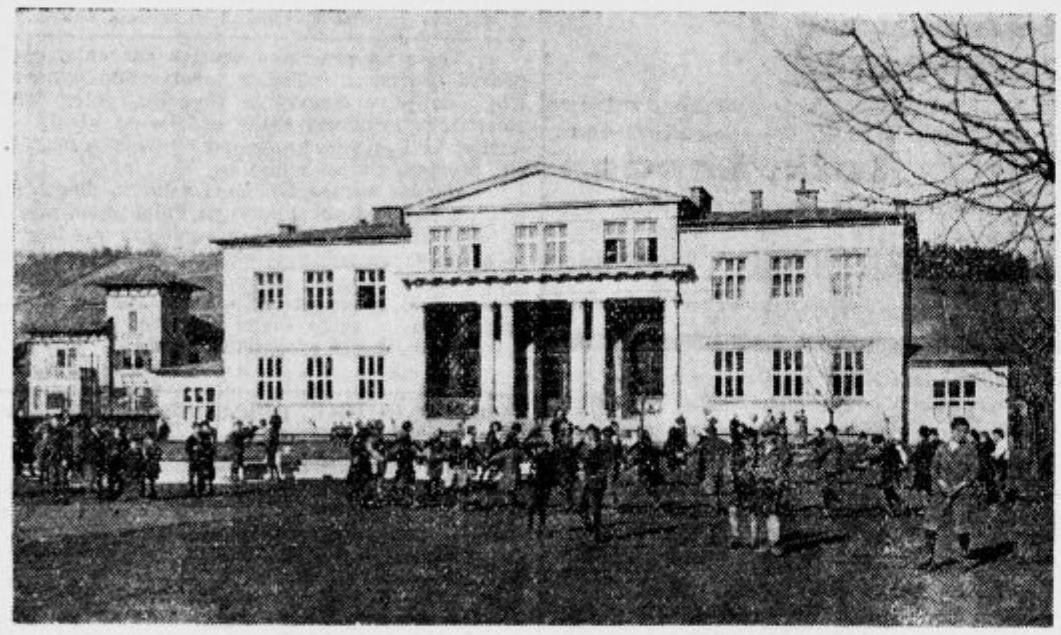

Mestni mladinski dom v Ljudskem vrtu.

Maribor, 30. oktobra.

Dne 10. oktobra 1929, skoraj ravno pred 8 leti, se je vršila v Ljudskem vrtu slovesna otvoritev mestnega mladinskega doma v Mariboru. Pri tej priliki se je poudarjalo, da je mariborska občina prva izmed vseh občin v državi, ki je postavila svoj lasten mladinski dom. V tem domu, brez katerega si danes skoraj ne bi mogli predstavljati uspešne zaščite dece in mladine, sta dva oddelka: tako zvana dečja postaja (internat), kjer imajo predvsem sirote brez staršev in zapuščeni otroci popolno oskrbo, in dnevno zavetišče, v katerem uživajo siromašni šoloobvezni otroci, ki nimajo doma nadzorstva, dnevno oskrbo, pouk in razvedrilo pod nadzorstvom kvalificiranih učnih moči. Pred mestnim mladinskim domom, ki ima idealno lego, je lepo igrišče s kopalnim bazenom in lopo za igre v primeru slabega vremena, dočim tvori ograjeni podaljšek zavodovega igrišča osrednje otroško igrišče za ostale otroke s stalnim paznikom. V prvem oddelku mestnega mladinskega doma — v internatu — je 30 postelj, ki so stalno zasedene, dočim je v drugem oddelku prostora za 100 otrok.

Novo mladinsko zavetišče v Magdalenski ul. št. 28.

Nagli razvoj V. mestnega okraja, katerega tvori tako zvano Magdalensko predmestje s svojimi velikimi delavskimi kolonijami in naselbinami pa je povzročil, da je bilo mestno dnevno zavetišče v Ljudskem vrtu vedno bolj preobremenjeno z otroki ter je postalo pretesno. Mestna občina je morala misliti na zgraditev novega zavetišča v Magdalenskem predmestju. To zavetišče bo otvoril v nedeljo mestni župan dr. Juvan, ki je pred 8 leti otvoril mestni mladinski dom. Kakor je nastal mestni mladinski dom v Ljudskem vrtu s prezidavo in povečavo bivše Langerjeve vile, tako je nastalo tudi novo magdalensko dnevno zavetišče v Magdalenski ulici 28 iz bivše vile mag. direktorja g. Rodoška, ki je bila primerno preurejena ter povečana s prizidavo, da ustreza vsem modernim zahtevam dnevnih zavetišč, tembolj, ker ima obširen vrt, ki bo služil mladini kot igrišče. V tem zavetišču bo prostora za 90 otrok. Kakega pomena bo to zavetišče za delavsko predmestje, kjer je največ nadzorstva potrebnih otrok, nam ni potreba še posebej poudarjati.

V sklopu ostalih panog mestnega mladinskega skrbstva pomenja otvoritev novega dnevnega zavetišča gotovo važen dogodek. Skrb Maribora za revno in zapuščeno deco pa se ne omejuje samo na oba mladinska zavoda. Za javnost manj vidno veliko delo vrši občina tudi s podpiranjem otrok v raznih drugih oblikah. Mestno generalno varuštvo je imelo v pretekli poslovni dobi 309 malih varovančkov, 40 otrok vzdržuje mestna občina pri dobrih rednikih na deželi in jih stalno nadzira. Za 131 otrok plačuje mestna občina njihovim siromašnim svojcem vzgojne podpore. V letošnjih počitniških kolonijah je občina vzdrževala na Pohorju in na morju 160 otrok. Za izprijene, telesno in duševno defektne otroke plačuje mestna občina oskrbo v raznih zavodih. Poleg tega vzdržuje s svojo podporo dom za varstvo deklet. Veliko nudi tudi ostalim mladinskim ustanovam in društvom, ki poslujejo v Mariboru. Izdatki iz proračuna mestne občine, ki smo jih nedavno objavili, pričajo dovolj o veliki brigi za mladinsko in socialno skrbstvo. Saj znašajo ti izdatki 18% celotnega mestnega proračuna, kar je pač veliko ter v tem oziru Maribor prednjači vsem ostalim mestom v državi in se lahko mirno primerja z naprednimi velikimi inozemskimi mesti, v katerih je socialno skrbstvo, kot n. pr. v Pragi, na višku.

Mestno mladinsko skrbstvo v Mariboru ima tudi dobro organizacijo v mestnem mladinskem svetu, ki je posvetovalen organ v vseh mladinsko-skrbstvenih oziroma zaščitnih zadevah. Vse posle mestnega mladinskega skrbstva vrši z vzorno natančnostjo in vestnostjo mestni socialno-politični urad. Med mladinskim oddelkom tega urada in deco tvorijo neposredno vez okrajni mladinski predstojniki, ki budno zasledujejo vse v njihovo področje spadajoče pojave v svojih okrajih. — In končno je odločilno veliko razumevanje za mladinsko zaščito, ki ga kaže sedanji mestni župan dr. Juvan in mestni svet, ki ni bil nikdar malenkosten, kadar je šlo za opravičene zahteve, nanašajoče se na našo ogroženo mladino, zavedajoč se, da pomenja rešitev te mladine veliko delo za boljšo bodočnost naroda in države.

Volitev v Akademsko akcijo za izpopolnitev univerze

Slovenski katoliški akademiki najmočnejša skupina

Ljubljana, 30. oktobra.

Danes dopoldne ob 8. so se na univerzi pričele volitve v Akademsko akcijo za izpopolnitev univerze. Ker ima ta organizacija poleg programa, ki ga vsebuje že njen naslov, tudi značaj reprezentativne organizacije vseh akademikov ljubljanske univerze, je za te volitve tudi izven akademskih vrst vladalo veliko zanimanje. Ob 1. popoldne so bile volitve zaključene in komisija, ki ji je predsedoval univ. prof. dr. Ivan Tomšič, je razglasila po kratkem štetju izid, ki je podal naslednjo sliko akademskih skupin (katoliški akademiki so postavili »Slovensko listo«, jnsarji »Nacionalno listo«, levičarji pa »Listo slovenskih demokratičnih študentov«):

»Slovenska lista« (v nadaljnjem označena s »sl. l.«) je dobila 408 glasov in ji pripadejo 4 odborniki.

»Nacionalna lista« (»nac. l.) 295 glasov in 2 odbornika.

»Lista slovenskih demokratičnih študentov« (»dem. l.«) 221 glasov in 2 odbornika.

Novi odbor AA bo za prihodnje poslovno leto torej sestavljen takole:

Predsednik **Fišer Franc** (sl. l.), podpredsednik Raič Dragan (nac. l.), tajnik Gregorač Nace (dem. l.), blagajnik **Leskovar Ludvik** (sl. l.), prvi odbornik Ahčan Rudolf (nac. l.), drugi odbornik **Pograjc Vlado** (sl. l.), tretji odbornik Bravničar Dušan (nac. l.), četrti odbornik **Lobe Henrik** (sl. l.). Namestniki pa so: **Pucko Vinko** (sl. l.), Petrič Bojan (nac. l.) in Marovt Lado (dem. l). Pregledniki pa: **Derkač Jože** (sl. l.), Drnovšek Bogdan (nac. l.) in Koželj Tone (dem. l.).

Vseh volilnih upravičencev je bilo letos 1270, oddanih glasov pa 937, pa je bilo 13 glasov neveljavnih (dva sta bila prazna, devet nepravilnih, na dveh pa je bila prečrtana ničla), da je bilo torej mogoče upoštevati le 924 glasov. Ako izid letošnjih volitev primerjamo z lanskim, dobimo za vsako skupino tole sliko (v oklepajih doseženi odstotek oddanih glasov):

Leta 1936 oddanih glasov 986. Sl. l. 419 (42.5%), nac. l. 239 (24.2%), dem. l. 328 (33.2%).

Leta 1937 oddanih glasov 924: Sl. l. 408 (44.1%), nac. l. 295 (31.9%), dem. l. 221 (23.9%).

Ta pregled nam daje kaj zanimivo sliko. Na prvi pogled vidimo, da seo katoliški akademiki ohranili svoje vrste strnjene, nekoliko so napredovali in si v razmerju z ostalimi skupinami pridobili enega odbornika več od lanskega leta, ko so imeti tri odbornike v odboru. Zelo pa so nazadovali levičarji, napredovali pa so »nacionalisti«, kar tudi ni brez značilnosti. Vsekakor so levičarske fraze izgubile za letos svojo privlačnost, tisti ljudje, ki so nagnjeni v smer, ki je protiljudska, pa se sedaj zatekajo k »nacionalistom«, kjer najdejo vsaj v kulturnobojnem oziru zelo veliko sorodnost duha.

Volitve so potekale v najlepšem redu in v popolnoma zrelem demokratskem duhu. Hvala za to gre g. univ. prof. dr. Iv. Tomšiču, ki je ves čas volitev ohranil v zbornici primerno resnost in vsestransko objektivnost, pa tudi univerzitetni upravi, ki je tudi s svoje strani vse poskrbela, da so mogle volitve v ta akademski parlament potekati tako brezhibno. Kako dobro je organizacija delovala, je dokaz že to, da je komisija vse svoje posle zaključila že ob pol 3, akademiki pa so bili po svojih organizacijah sklicani na univerzo k proglasitvi izida ob pol 4, ker so pričakovali, da prej štetja ne bo mogoče dovršiti.

Novemu odboru želimo, da bi uspešno vodil Akcijo v dobrobit naše univerze in v sloves slovenskemu akademskemu rodu!

Za elektrifikacijo Litije

Letija, 30. oktobra.

Kakor znano, ima Litija že dolgo vrsto let elektriko od Kunstlerjeve parne žage, ki sicer ob gotovem času prav dobro sveti, včasih pa je tako preobtežena, da se niti najmanjši obrati, kot brivci, zobozdravniki in ostali obrtniki, posebej še mizarji, ne morejo koristiti s tem tokom. — Poleg tega pa ta elektrika »mrknec vsak večer ob pol eni, tako da v noči Litija nima elektrike ter tudi trg kot tak zaradi tega ne more biti razsvetljen. V nedeljo pa sede naši radio-poslušalci ob nemih aparatih, ker ni tiste življenjske sile v njih, kateri se pravi elektrika. Zato si je sedanji občinski odbor nadel kot glavno nalogo, da čimprej uresniči splošno željo in zahtevo Litije in Gradca, da pridemo tudi mi, čeprav bolj pozno, na priključek k banovinski elektriki, daljnovodu iz Velenj. — Ko je bil zadnjič ban gosp. dr. Marko Natlačen v Litiji navzoč pri izredni seji občinskega odbora, ga je zaprosil župan Lebinger za pospešitev izgradnje daljnovoda od Doba čez Moravče na Kresnice-Hotič s priključkom na Vače, do Litije, Šmartna. Gospod ban je obljubil, da bo vse potrebno ukrenil, da pride Litija čimprej na ta priključek.

Včeraj pa se je pri gospodu banu zglasila deputacija pod vodstvom litijskega župana Lebingerja, v kateri so bili še narodni poslanec Kersnik ter župan iz Lukovice Poznič, iz Kresnic župan Kokalj, iz Vač župan Kimovec, župan Nace Rus iz Šmartna, mizarski mojster Koprivnikar iz Litije, ki je načelnik električnega odseka, ter g. Gvidon Birolla, industrialec iz Zagorja. Deputaciji se je priključil banovin. inšpektor g. Ruech. Deputacijo je gospod ban ljubeznivo sprejel, nakar je litijski župan obrazložil, da je Litija ena poslednjih postojank, ki nestrpno čaka na priključek k velenjskemu toku. Ta daljnovod od Doba do Litije ne bi bil pasiven, ker reflektira na 100.000 k. u. že sam industrialec g. Birolla, ki ima v Kresnicah apnenice, dalje bi okrog 150.000 k. u. vzela litijska predilnica, Litija z Gradcem pa je tudi velik konzument toka za razsvetljavo, poleg manjših industrijskih obratov v Litiji, Šmartnem in Št. Vidu pri Lukovici. Elektriko mora dobiti tudi državna kobilarna na Ponovičah, potem pa še Sava, Breg in Tenetiše. Za speljavo daljnovoda je potrebnih okroglo 1,000.000 din, devet transformatorskih postaj bi stalo 500.000 din, zainteresirane občine pa bi morale za svoje omrežje prispevati okrog 1,000.000 din.

Ban g. dr. Natlačen je obljubil, da bo kr. banska uprava skušala čimprej dobiti potrebno posojilo, tako da je ta nujno potreben priključek Litije k velenjski elektriki v najbližji dobi zagotovljen, kar bo gotovo vsa zainteresirana javnost z veseljem in zadoščenjem pozdravila, ker se bo s tem zamujeno popravilo.

Drobne novice

Kupujte samo pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Koledar

Nedelja, 31. oktobra: Kristus Kralj, Krištof, mučenec. — Ta mesec se je dan skrčil od 11 ur 43 minut za 1 uro 43 minut na 10 ur.

Ponedeljek, 1. novembra: Praznik vseh svetnikov. — Ta mesec se dan skrči od 9 ur 57 minut za 1 uro 16 minut na 8 ur 41 minut.

Torek, 2. novembra: Spomin vernih duš, Just, mučenec.

Sreda, 3. novembra: Viktorin, škof; Venefrida, devica. — (Mlaj ob 5.16; Herschel napoveduje sneg in vihar).

Novi grobovi

+ **V Ljubljani** je umrla, kakor smo že včeraj poročali, v visoki starosti 85 let, gospa **Antonija Vagaja** rojena **Verbajs,** vdova po višjem poštnem kontrolorju in mati sedanjega gospoda direktorja pošte v Ljubljani. Bila je vzorna in blaga žena ter skrbna mati, ki je svoje otroke vzgojila v strogo krščanskem duhu. Vse svoje moči je posvetila svoji družini in Bogu. Bila je članica Marijine kongregacije, tretjega reda in naročnica vseh katoliških listov, ki jih je do zadnjega svojega življenja z vso vnemo prebirala. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred Zvezdarske ulice 1 (direkcija pošte). Blag ji spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje.

✝ **Dolinar Jakob, mizarski mojster.** Na Barju je v petek 29. t. m. nenadoma umrl, star 42 let, g. **Dolinar Jakob, mizarski mojster,** Jurčkova c. 106. Pokojnik se je rodil 10. julija 1895 v Ljubljani. Po končani ljudski šoli se je šel učit mizarstva. Po triletni pomočniški praksi je l. 1915 moral v vojno. Kmalu je bil ujet in ranjen od Rusov. **Zaradi slabega zdravljenja ujetnikov,** so nastale komplikacije ter je zaradi tega **izgubil desno nogo.** Vrnivši se iz ujetništva l. 1919 je začel s samostojno mizarsko obrtjo. Ker je bil pokojnik zelo sposoben strokovnjak v svojem poklicu, je njegova delavnica napredovala iz leta v leto vse do splošne gospodarske krize. — Med Barjani je bil pokojnik zelo priljubljen ter spoštovan. Bil je odličen krščanski in kulturni delavec. V posebno veselje mu je bilo čebelarstvo. Naj počiva v miru! Njegovi osiroteli družinici naše iskreno sožalje!

✝ **V Domžalah** je umrl gosp. **Jakob Oberwalder,** industrialec. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. — Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

✝ **V Ljubljani** je včeraj umrla gospa Marija **Teran,** stara 54 let. Naj ji sveti večna luč!

Osebne vesti

= **Premeščeni** so politično upravni pripravniki Lipovec Martin od okr. glavarstva v Murski Soboti k okr. glavarstvu v Slovenskih Konjicah. **Šinkovec Jožef** od okr. glavarstva v Slovenskih Konjicah k okr. glavarstvu v Laško, Breznikar Jožef od okr. glavarstva v Laškem k banski upravi v Ljubljano in Žebavec Franc od banske uprave v Ljubljani k okr. glavarstvu v Mursko Soboto.

= **Upokojen** je zvaničnik državne železnice v Ljubljani Jožef Hladnik.

Redna stolica
Leopiluje
Oglas reg. S. Br. 31430 dne 24. XII. 1935.

— **Poziv naše zavedne slovanske javnosti.** V zadnjem času se je ponovno zgodilo, da so tujerodni artisti po kabaretih in kavarnah v svojih izvajanjih smešili in sramotili češkoslovaške in druge slovanske narode. Pozivamo narodno občinstvo, da takšno početje odločno odkloni in pokliče policijsko intervencijo. Opozarjamo pa na to sramoto predvsem podjetnike takih lokalov, da pazijo, kdo pri njih nastopa in kako. — Izvršilni odbor JČ lige za dravsko banovino v Ljubljani.

Specijalist za ortopedijo
Dr. BOGDAN BRECELJ
ordinira od 1/2 2—1/2 4 popoldne
Ljubljana, Emonska c. 20. Telefon 26-20
je otvoril privatno prakso z zavodom
za ortopedsko in splošno gimnastiko.

— **Združene bivše učenke šmihelskega zavoda za zgradbo sirotišnice za Dolenjsko v Šmihelu pri Novem mestu s pomočjo plemenitih dobrotnikov** pripravljajo dramo »Vest«, ki jo bodo igrali v prid sirotišne blagajne po raznih krajih Dolenjske, zlasti v bližini Novega mesta, na kar že sedaj opozarjamo one, ki z večjimi darovi ne morejo priskočiti na pomoč dobri stvari, da se svojčas v svojem kraju igre udeleže in s tem prinesejo »dar uboge vdove« za dom dolenjskih sirot. Delo za sirotišnico gre svojo pot, sicer počasi, a gotovo — če moramo to

povedati nevernim Tomažem. Pričakujemo, da bodo premnogi ki imajo naše knjige in položnice, še v teku meseca novembra poravnali naročnino, da nič starega ne pride v novoletne obremenilne račune. Ne moremo in ne smemo mimo, da ne bi priobčili hvalevredno dejanje: ob priliki manevrov je častniški zbor, taboreč v bližini Novega mesta, ob veselem omizju kot spomin na Šmihel kupil 12 jubilejnih knjig in s tem prispeval v našo blagajno 240 din. Iskrena hvala! — Odbor za zgradbo dolenjske sirotišnice.

— **Mahrovci!** Vabimo Vas na I. sestanek, ki bo dne 3. novembra t. l. ob pol 9 zvečer v posebni dvorani hotela Miklič-Metropol v Ljubljani. Namen sestanka je ureditev priznanja strokovne izobrazbe. — Sklicatelji.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Kmalu bo zima tu — Lutz, tovarna peči, Ljubljana VII.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave dravske banovine od 30. t. m. je objavljen »Ukaz kraljevskih namestnikov o otvoritvi nepopolne mešane realne gimnazije v Mariboru«, dalje »Ukaz kraljevskih namestnikov o postopni otvoritvi popolne realne gimnauije v Kočevju«, »Pravilnik o dopolnitvi spremembe in dopolnitve pravilnika o pogojih in obrazcih za nabave bolničnega inventarja«, »Spremembe in dopolnitve v pravilniku za dajanje draginjskih doklad rentnikom Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani«, »Določba o najnižjih odkupnih cenah oljnatega semenja«, »Odločba o izvozu oljnatih plodov in oljnatega semenja (samo za devize)«, »Odredba o uradni prodajni ceni dehidriranega špirita, namenjenega za mešanje z bencinom«, »Odločba o predavanju verouka v gospodinjskih šolah« in »Podaljšava trgovinskega in kompenzacijskega sporazuma z Grčijo«.

Je Vam že znano,
da dobite za darila pri tvrdki
Staklo B. Tober - Št. Vid
brušene servise in druge steklene predmete po brezkonkurenčnih cenah?
◆
Obiščite brezobvezno prodajalno pri končni postaji cestne železnice!

— *Pozor!* Letos se med šolskimi otroki in med odraslimi širi srbečica (garje). Kdor se pride po zdravnikovem naročilu kopat v ljubljansko bolnišnico, naj prinese s seboj sveže perilo in nogavice — ženske tudi jopice — ker se mora perilo, ki ga ima bolnik na sebi razkužiti in pride iz razkuževalnice vse zmečkano in rumeno.

Le dobro milo
zasluži Vaše zaupanje. Tako milo je naše domače
HUBERTUS
milo. — Preizkusite ga tudi Vi in ostali boste pri njem!

— **Našim odrom** priporočamo nove ljudske igre: »Tlačani«, »Za grunt« in »Črna žena«, katere lahko naročite na naslov: Redenšek Ivan, Domžale.

— **Vsako jutro,** vsak večer in prav vsak dan za nego zob le CIMEAN.

VINO!
Najboljše dalmatinsko, kot dingač, belo črno namizno in opollo, kupujem po dnevnih cenah. — Za informacije se obrnite na
Anto P. Poljanič, Trstenik, Pelješac, Dalmacija

— **Prešernove poezije,** pesmi in pisma (v dodatku tudi njegove pesmi in pisma v nemškem jeziku) je vsebina **»Prešernovega zbranega dela«,** ki sta ga uredila dr. Pirjevec in dr. Glonar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1929. 295 strani. Cena mehko vezani knjigi 40 din, v elegantno platno 55 din, v krasno celo usnje 90 dinarjev. Uvodoma je življenjepis pesnika ter njegovo pesniško delovanje, slede pesmi, pisma, slovenska in nemška, torej vse, kar je kdaj napisal naš veliki pesnik. Je to celoten Prešeren v eni knjigi in hkrati najlepše in najprimernejše darilo med zavednimi Slovenci zaradi svoje priročne oblike in elegantne vezave. Prešernove »Poezije« bi morale biti v knjižnici ne le vsake javne knjižnice, ampak tudi vsakega posameznika. Ni dovolj, da svoje velmože poznamo samo po imenih, naša narodna dolžnost naj bo, da tudi njihova dela prebiramo in poznamo.

OKUSNO, UDOBNO
in poceni Vam opremi stanovanje, gostilno itd., največja tovarna pohištva iz upognjenega lesa
REMEC-CO., DUPLICA-KAMNIK

— **Drugi zvezek »Ljudskega odra«** izide konec tedna z bogato vsebino: prispevki za adventni čas (Petančičeva igra »Veliki prihod«), za osmi december, za božič, Silvestrovo in Tri kralje. Zanimiv je opis Marijine kolednice pod zaglavjem »Narodni običaji«. Splošno pozornost pa bo vzbudil izčrpni članek o avtorskih posredovalnicah, ki prinaša jasnost in izraža zahteve naših odrov. — Prospekte o »Ljudskem odru« pošlje brezplačno »Založba ljudskih iger«, Ljubljana, Jugoslovanska knjigarna.

Štedi, greje samo — Lutz-peč, tovarna Ljubljana VII.

— **V počastitev spomina velikega slovenskega vladike nadškofa Jegliča,** bo izšla v bibliofilski izdaji njegova oporoka, ki jo je zapustil slovenskemu ljudstvu. To pomembno delo bo izdala založba »Tabor« v Ljubljani v 500 numeriranih izvodih. Knjigo bodo krasile izvirne risbe Božidarja Jakaca. Opozarjamo vse, ki se za to delo zanimajo, da se subskribcija na »oporoko nadškofa Jegliča« bliža koncu, in naj blagovolijo pohiteti z naročili. — Založba »Tabor«, Ljubljana, poštni predal 293.

Lani še bajka — letos resnica!
Za samo **200 Din** mesečno:
Standard-Radio
Ljudski super. 4+1 elektronke, 7 uglašenih krogov
Z vsemi izpopolnitvami radiotehnike — Nikakršen modni artikel, marveč soliden sprejemnik za dolgo vrsto let!
Generalno zastopstvo za Slovenijo: **RADIO - DOBERLET d. z o. z.**
Ljubljana, Kongresni trg 9
Podzastopstvo za Maribor: **HENRIK ARLATI,** Ulica 10. oktobra 4

Ljubljanske vesti

Družba Jezusova 50 let v Ljubljani

V spomin na dan 12. novembra 1887, ko so pred 50 leti patri Družbe Jezusove prišli delovat v Ljubljano, bo prihodnjo nedeljo, dne 7. novembra, v cerkvi sv. Jožefa jubilejna slovesnost. Ob osmih pride v cerkev prevzv. škof g. dr. Gregorij Rožman v spremstvu stolnih kanonikov. P. Dostal D. J., ki je bil priča ob prihodu patrov v Ljubljano, bo imel nagovor. Nato bo slovesna pontifikalna sveta maša z zahvalno pesmijo in blagoslovom. Vsi prijatelji Družbe Jezusove ste iskreno vabljeni!

l **Praznik Kristusa Kralja** obhajata 31. oktobra skupno SKA starešinstvo in Akad. zveza. Ob 8 bo skupna maša in sv. obhajilo pri Križankah. Ob 11 bo matineja v beli dvorani hotela Uniona. Govorita g. dekan dr. A. Gosar in akademik g. C. Praper. Vabljeni so vsi člani starešinstva in kat. akad. društev. Zvečer se udeležimo cerkvene slavnosti, ki bo v stolni cerkvi ob 6 za može in fante. — Odbor starešinstva. — Odbor Akad. zveze.

Zaradi opustitve trgovine popolna razprodaja moških in otroških oblačil ◆ J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova c. št. 12

l **Blagoslovitev temeljnega kamna.** Danes popoldne ob 3 bo na stavbišču ob Pokopališki ulici v Zeleni jami prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman slovesno blagoslovil temeljni kamen za otroško dnevno zavetišče Vincencijeve konference Srca Jezusovega v Ljubljani. Zelena jama bo imela veliko čast, da bo mogla svojega ljubljenega nadpastirja prvikrat v svoji sredi slovesno sprejeti in pozdraviti. Prevzvišeni se bo peljal po ulicah Zelene jame. Hišni posestniki naj za to slovesnost in za počastitev prevzvišenega izobesijo na svojih hišah zastave. Vse prebivalstvo Zelene jame je vabljeno, da se udeleži sprejema ob Pokopališki ulici ter blagoslovitve temeljnega kamna. Vsi, ki imajo narodne noše, naj pridejo v njih k slovesnosti. Blagoslovljen bo temeljni kamen otroškega dnevnega zavetišča, kjer bodo našli otroci iz Zelene jame prav prijeten dom, da se bodo tamkaj vzgajali, učili in igrali. V kapeli pri zavetišču se bo pa vršila za prebivalstvo Zelene jame redna služba božja. Zavetišče in kapela ne bosta samo kras in ponos Zelene jame, temveč tudi njeno duhovno središče, ki ga je doslej tako zelo pogrešala. Zato zahteva čast in zavednost vsega prebivalstva Zelene jame, da se ta blagoslovitev čim slovesneje izvrši.

Brezplačne
in za nakup neobvezne konzultacije o pravilni negi kože vodi 2., 3. in 4. nov. asistentka instituta
Elise Bock, London
Prosimo, prijavite takoj dan in točno uro Vašega poseta v
Parfumeriji „VENUS", Ljubljana
Cene Bock preparatov znatno znižane!

l **Krajevni odbor JRZ na Barju** prosi vse člane, da se udeležijo pogreba pokojnega člana naše organizacije g. Dolinarja Jakoba, mizarskega mojstra. Pogreb bo danes ob 2 pop. iz hiše žalosti Jurčkova c. 106.

M. Drenik
volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim
Ljubljana - Kongresni trg 7

l Nočni častivci presv. Zakramenta bodo molili v noči na prvi petek (4. na 5. november) v stolnici. Opravila se bo 20. ura: Vernim dušam v tolažbo. Pričetek nočnega češčenja zvečer ob devetih, konec zjutraj ob štirih. Novodošli molivci si izbero poljubno nočno uro.

Znane, dobre, domače **koline** vsak dan ražniči, čevapčiči, topla in hladna kuhinja. Štajerska, dolenjska in dalmatinska vina. Se priporoča
E. Derganc, Bavarski dvor, Tyrševa c. 31

l **Petje na praznik Vseh svetnikov na pokopališču pri Sv. Križu.** Ob pol 3 popoldne ob grobovih Jenka, Hubada in Adamiča. F. Venturini: »Usmili se, o Bog«; D. Jenko: »Blagor mu«. Ob 3 po molitvah pri Križu. Z. Prelovec: »Žalostinka« (zvonjenje); Jelen: »Usliši nas, Gospod«. Ob 3¾ na vojaških grobovih. O. Dev: »Vigred se povrne«; Z. Prelovec: »Oj Doberdob«. Pojo združeni ljubljanski moški zbori, vodita skladatelja Zorko Prelovec in Franjo Venturini. — Zadnja vaja v ponedeljek ob 10 dopoldne v Gl. Matici.

Velika izbira blaga
ČEŠKI MAGACIN
vedno najnovejše. Ulica X. oktobra, vogal Barvarske

l **Križanski moški kongreganisti** počaste spomin rajnih sobratov v sredo, dne 3. novembra v križanski družbeni cerkvi, kjer bo ob šestih zjutraj slovesno zadušno opravilo in skupno obhajilo družbenikov. Vljudno vabljeni vsi člani in sorodniki rajnih naših kongreganistov!

l **Kongregacija za gospe pri Sv. Jožefu** se udeleži danes, v nedeljo, 31. t. m., ob 16 pogreba umrle posestre ge. Antonije Vagaja. Pogreb iz Zvezdarske ulice št. 1. Pridite polnoštevilno.

l **Odlikovanje dveh zaslužnih delavcev.** Včeraj ob pol 1 je tovarna »Indus« doživela redko slovesnost. Mestni župan dr. Adlešič je namreč ob navzočnosti tovarniškega ravnatelja ter vsega uslužbenstva in delavstva tovarne izročil zlati medalji za državljanske zasluge delovodji tovarne Jožefu Pečanu in Ivanu Bajtu, ki sta že 40 let nepretrgoma v službi tega podjetja. Župan je imel na oba odlikovania primeren nagovor, enako tudi ravnatelj podjetja. Obema odlikovancema iskreno čestitamo!

l **Poroka.** Danes se bosta v šišenski farni cerkvi vzela g. Rafael Bajc, znani katoliški prosvetni delavec in pa gdč. Terezija Kovič. Mlademu paru iskreno čestitamo!

l **Prosvetno društvo »Ljubljana«-mesto.** Danes ob 9 je v kapeli Vzajemne zavarovalnice sv. maša za naše umrle člane. Prosimo čim večje udeležbe!

RESTAVRACIJA HOTEL »ŠTRUKEL«
priporoča:
domače krvavice in pečenice — metliško portugalko — Budjejovičko pivo in specialno Tomislav pivo v steklenicah

l **Prosvetna zveza v Ljubljani** priredi 7. novembra ob 11 dopoldne v veliki dvorani Uniona komemoracijo za pokojnim nadškofom dr. A. B. Jegličem. Na sporedu je predavanje škof. ravn. g. Jos. Jagodica s slikami, nato pa bo predvajan film o pogrebu nadškofa dr. A. B. Jegliča. Vsa prireditev bo trajala eno uro. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7.

Med. univ. **dr. Krisper Anton**
se je preselil **v Ciglarjevo ul. 10,** Ljubljana-Moste
Ordinira za splošno zdravilstvo **dnevno od 10—12**
V nujnem slučaju ob vsakem času

l **Na Rožniku** bo danes zadnje letošnje cerkveno opravilo. Vabimo vse, ki so nedeljo za nedeljo napolnjevali rožniško cerkev ter tudi vse druge prijatelje rožniške Marije, da se udeležijo cerkvenega opravila. Dopoldne ob 9 bo sv. maša z blagoslovom, popoldne ob 16 pa pete litanije.

l **Na pokopališču pri sv. Krištofu** bodo molitve za pokojne 1. novembra zvečer. Ob 5 popoldne v cerkvi trije rožni venci, govor in molitve. Nato sprevod z lučkami na pokopališče, kjer bodo molitve. Vsak udeleženec ima svečko, katere po sprevodu puste vsi na grobeh. Običajno prižiganje v cerkvi ne bo dovoljeno, ker se cerkev preveč zakadi. Tisti, ki ste prinesli svoje mrtve k cerkvi, prižgite za to priliko na svojem grobu lučke.

Frizer **RIKO GROBELNIK**
Celje, Glavni trg in poleg hotela „Evropa"
se je vrnil po dolgi odsotnosti iz frizerske prakse v Parizu in Bernu ter vljudno nudi cenjenim damam novosti v frizurah in lasnem nakitu.

l **Trnovsko prosvetno društvo naznanja,** da je pričela društvena knjižnica zopet redno poslovati. Knjižnica je v trnovskem župnišču, poleg farne pisarne, in je odprta vsako nedeljo od 10—12. Čitatelje, ki imajo še knjige od prejšnje sezone doma, prosimo, da jih vrnijo.

l **Davčna uprava** bo imela v torek, dne 2. novembra 1937, od pol 9 dalje na Poljanskem nasipu št. 40 (Cukrarna) dražbo zarubljenih predmetov, in sicer: razno pohištvo, stelaže, kopalno kad, vozičke, ure, tehtnice, slike, svetilke, galanterijo, pisalni stroj, gramofon, kolo, knjige, puške, dalmatinska vina in meso, šivalni stroj itd.

l **Svetlolikanje ovratnikov,** perila — zavese — nevestine opreme: Šimenc, Kolodvorska ul. 8.

Damske torbice, potne kovčke, aktovke
prvovrstne in najcenejše izdeluje
Cunder Vinko, torbarstvo, sedlarstvo, jermenarstvo, **Ljubljana, Igriška ul. 3,** zraven dram. gledališča. - Sprejema tudi popravila.

l **Nagrobno cvetje** dobite v cvetličarni **Kunovar pri Sv. Križu** po isti ceni kot v mestu. Prihranite si le nepotrebno prenašanje.

l **Šoferska prireditev** organiziranih poklicnih šoferjev bo danes ob 8 zvečer v Delavski zbornici.

l **Zanimiva razstava ženskih ročnih del** v vseh tehnikah vezenja, kvačkanja in pletenja, izdelanih z MEZ predivom za ročna dela v Ljubljani: Delavska zbornica, Miklošičeva cesta, odprto od torka 2. novembra do vključno petka 5. novembra.

l **Po tovarniških cenah** prodaja manufakturne ostanke za moške in ženske obleke, flanele itd. »Textilos«, Miklošičeva cesta 17 (palača Vzajemne zavarovalnice).

l **Pisalne in računske stroje vam strokovno popravi Simandl, Dvořakova ul. 3., tel. 24-07.**

l **Koline** za praznike kakor vsako soboto in nedeljo, ter pristna vina pri »Amerikancu«, Florjanska ulica, se priporoča Ivan Deu.

l **Trgovina krzna Srečko Lapajne** je preselila svoje poslovne prostore na Aleksandrovo cesto 4, II. nadstropje. Telefon 37-37. Dvigalo na razpolago. Vhod iz pasaže.

Cerkvena glasba

Cerkev sv. Jožefa. Jutri, na praznik Vseh svetnikov, ob 8. slovesna sv. maša; izvaja se: Missa solemnis v F-molu, zl. M. Brosig, z orkestrom. Graduale Timete Dominum in ofert. Instorum animae, zl. A. Foerster. Tantum ergo, zložil dr. Franc Kimovec. Po maši: Glejmo danes o kristjani, zl. St. Premrl.

Cerkev M. B. v Križankah. Na praznik Vseh svetnikov ob pol 11. slov. sv. maša. Izvaja se: Missa Mater Dolorosa, zl. Jos. Gruber. Graduale Timete Dominum in ofert. Instorum animae, zl. A. Foerster. Tantum ergo, zl. Fr. Gerbič.

Spomin vernih duš. Cerkev sv. Jožefa. Ob 8. slovesna črna sv. maša; izvaja se Missa pro Defunctis v E-molu, zl. Jos. Obersteiner. Graduale traktus in sekvenca, zl. St. Premrl. Libera, zl. A. Stadler. — **Cerkev v Križankah.** Ob 6. slovesna črna sv. maša; izvaja se Missa pro Defunctis v Es, zl. Jos. Gruber. Graduale traktus in sekvenca, zl. St. Premrl. Libera, zl. P. Sinzig.

„Tihi, skrivnostni tisti so hrami“

Pozno v jeseni cvete v Evropi čudežna roža, krizantema, bela ali rožnata. So dežele, kjer ta cvetlica pomenja veselje in radost mladega življenja, toda to je nekje daleč na drugi strani zemeljske oble. Pri nas ta cvetlica razvije svoje cvetove tik pred praznikom Vseh svetih in Vernih duš. Ta lepa cvetlica je v naših krajih počaščena s tem, da jo poklanjamo kot izraz ljubezni živih do svojih pokojnih. Ne žalostinka, ne obup in ne žalna obleka, temveč razvita cvetlica, goreča sveča in topla molitev, torej vse, kar za nas kristjane pomenja življenje, to so darovi, ki jih poklanjamo na praznik Vseh svetih in na praznik Vernih duš svojim pokojnikom. Kristjani se smrti ne bojimo in zato čutimo olajšanje, če se spomnimo svojih dragih pokojnih s cvetlicami, gorečimi svečami, z molitvijo in s toplo mislijo. To so znaki našega občutja in zavesti, da prav za prav smrt ni konec vsega, temveč le lahen prehod iz enega v drugo življenje. Žalujemo za svojimi pokojniki, toda ne smemo jih pomilovati. V tem življenju pogrešamo njihove prijetne družbe, to je otroci matere, brat sestre, ženin neveste, nikdar in nikoli pa ne smemo za nobenim človekom obupavati zato, ker nam ni dano, pogledati v večne načrte Gospodarja našega življenja!

Tu se spominjamo nekaterih naših prijateljev, ki so v teku enega leta, to je od lanskega praznika Vseh svetih pa do danes, zapustili slovensko zemljo in slovenski rod, se preselili v večne poljane, toda pri nas zapustili dobra dela. Le nekaterih najbolj vidnih in najbolj zaslužnih se bomo spomnili, ker vseh nam res ni mogoče na tem prostoru omeniti. Na današnji praznik, posvečen Vsem svetnikom in Vernim dušam, pa se bomo z molitvijo spomnili tudi tistih, ki so morda v tem poročilu izpuščeni, in vse one velike množice slovenskih ljudi, ki so v razdobju od lanskega do letošnjega praznika mrtvih odšli po svoje plačilo pred pravično sodišče Večnega.

Kroniko mrtvih od lanskega praznika vernih duš moramo pričeti s častitljivo gospo Marijo Dostalovo, vdovo po tapetniškem mojstru, ki je vzorno vzgojila svojih sedem otrok. Umrla je na vernih duš dan v 88 letu starosti. — Dne 5. novembra je v 77 letu starosti umrl v Ljubljani posestnik Pavel Povše, dolgoletni naročnik »Slovenca«. — Dne 6. novembra je umrl v ljubljanski bolnišnici gosp. Ivan Dražil, magistratni pisarniški ravnatelj v pok. in zaslužen organizator ter dolgoletni predsednik pevskega društva »Slavec«. — V Tacnu pod Šmarno goro je umrla gospa Polona Novak, vzorna krščanska žena. — Na Dolenjskem je v začetku novembra umrl najstarejši dolenjski fant 95 letni Anton Ratajec iz Primštala, zvest bralec »Domoljuba«. — Dne 7. novembra je v 75. letu umrl na Verdu pri Vrhniki dr. Janko Marolt, veleposestnik in zdravnik, nekdanji dolgoletni vrhniški župan, zaslužen organizator našega političnega in prosvetnega gibanja, ki je užival splošen ugled in veliko priljubljenost. — V Slovenjem Gradcu je 9. novembra umrl primarij tamkajšnje bolnišnice dr. Vinko Železnikar, odličen zdravnik in človekoljub. — Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je umrl 61 letni gostilničar in trgovec Janez Podhostnik, občinski odbornik in vzgleden gospodar.. — Dne 13. novembra je umrl v Ljubljani Martin Radovan, ljubljanski meščan, soustanovitelj pevskega društva »Ljubljane« in znana osebnost v ljubljanski družbi. — Istega dne je umrl 80 letni posestnik Karel Krofllič iz Straže pri Teharjih, odločen krščanski mož. Postal je žrtev vozne nesreče. — Dne 23. novembra je v Krškem umrla gospa Klotilda Engelsberger, vzgledna krščanska mati. — V noči na 23. novembra pa je umrl v Majšpergu v Halozah vrl katoliški prosvetar in zadružnik Zdravko Sagadin. — Dne 24. novembra je v Ljubljani umrla gospa Marija Turk, soproga znanega, tudi že pokojnega ljubljanskega politika. — Dne 26. novembra je umrla v Ljubljani gospa Marija Rojina, soproga ljubljanskega industrijca, vzgledna žena in mati. — Dne 26. novembra je v Zagrebu umrla gospa Josipina Kosina, edina hči slovenskega slikarja Janeza Wolfa. Skrbno je vzgojila svoje otroke. — Vneta sodelavka pri naših društvih je bila gospa Marija Globelnik, ki je umrla 28. novembra v Ljubljani. — V Logu pri Zidanem mostu je umrl 81 letni posestnik Janez Trbovec, ki ga je birmal še škof Slomšek. Bil je izvrsten gospodar. — Proti koncu novembra je umrl v Lembergu pri Celju Janez Lovrenčak, bivši župan. Bil je vzgleden mož. — Konec novembra je umrla v Ribnici vzgledna učiteljica Nežika Klun.

Dne 5. decembra je v Ljubljani umrl Ivan Lauter, upok. magistratni ravnatelj. Bil je svoj čas poklican kot strokovnjak z Dunaja v Ljubljano ter je bil znan kot nepristranski uradnik. — Dne 6. decembra je slovensko javnost pretresla vest o smrti skladatelja Emila Adamiča. Adamič je umrl v 60. letu starosti. Zapustil nam je veliko število skladb, za kar smo mu Slovenci iskreno hvaležni. — Na Črnučah je umrl 7. decembra Peter Lampič, krojaški mojster, skrben družinski oče in vedno zvest katoliškim načelom. — Dne 14. decembra je umrl v Celju Slavko Berglez, ravnatelj hotela »Evropa«, zaslužen slovenski podjetnik. — V Bevkah pri Vrhniki je umrl 15. decembra ekspozit Anton Poljšak„ marljiv dušni pastir, goreč duhovnik in vnet vzgojitelj. — Dne 18. decembra je v Ljubljani umrl Josip Lavrenčič, bivši postonjski župan, deželni poslanec in poslanec v rimskem parlamentu. Josip Lavrenčič je bil na našem Krasu eden izmed neustrašenih voditeljev naših slovenskih in narodno zavednih ljudi. — Dne 21. decembra je v Ljubljani umrl v 87. letu starosti Martin Breznik, nadučitelj v pokoju. Pokojnik je bil pionir za naše ljudstvo v poljedelstvu, v gospodarstvu in v splošni vzgoji. Bil je odločen katoličan in zaveden Slovenec. Eden izmed njegovih učiteljev je bil škof Slomšek. — Istega dne je umrla v Litiji gospa Terezija Svetec, vdova po narodnem borcu Luki Svetcu in zaslužna javna delavka. — V Vikrčah pod Šmarno goro je umrl 84 letni zidarski mojster in cerkveni ključar Andrej Vehar, tipična slovenska korenina. — V Kozjem je umrl v 67. letu starosti Anton Pleterski, ugleden zadružni delavec in večletni član občinske uprave. — Na Uršnih selih pri Toplicah je 21. decembra umrl v 83. letu ugledni posestnik Franc Zamida, dosleden katoliški mož. — Neprecenljiva izguba je 30. decembra zadela slovensko kulturo in slovenski narod, ko je umrl prof. Fran Novak, gimnazijski ravnatelj v pok., ki si je s svojim delom v resnici zaslužil časten naslov očeta slovenske stenografije. Pokojnik je dočakal 80 let življenja. — V Št. Rupertu je o božiču umrl Tomaž Prijatelj, bivši župan, vrl katoliški mož in kristalno čist značaj. — Konec leta je umrl pri Sv. Križu pri Litiji Jože Martinčič, star 56 let. Bil je 40 let cerkveni pevec ter marljiv katoliški organizator.

V začetku januarja je umrl v Dol. Lendavi Franc Horvat, tajnik cestnega odbora, star 31 let. Bil je naš dopisnik, pečal pa se je tudi z literaturo. — V Črnomlju je 3. januarja umrl Karel Müller, posestnik in trgovec, bivši črnomeljski župan ter predsednik črnomeljske hranilnice. — V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici je umrl 4. januarja bivši župan Pavel Zafošnik. — V začetku januarja je pri Sv. Juriju ob Taboru umrla dobrotljiva krščanska žena Frančiška Šmon. — Dne 6. januarja je v Prevaljah umrl Peter Kordež, oče 12 otrok, mož, ki ga je spoštovala vsa fara. — Dne 15. januarja je v Ljubljani umrl katehet Pavel Zajc v starosti 60 let. Bil je vzoren veroučitelj in blag mož ter povsod priljubljen. — V Ljubljani je 16. januarja umrl 81 letni Fran Gabršek, profesor učiteljišča in višji šolski nadzornik v p., znan pedagoški pisatelj. — Dne 18. januarja je umrl ljubljanski meščan Ivan Dachs, star 73 let. Bil je občinski odbornik ter je v javnem življenju mnogo delal. — Istega dne je umrla Ivanka Adlešičeva, sestra ljubljanskega župana. — Dne 18. januarja je umrl v Domžalah Alojzij Škrabar, zvest pristaš katoliške misli in trden slovenski značaj. — V Gilbertu (Minnesota) v Združenih državah je umrl januarja župnik Matija Bilban, ki se je rodil 1863 v Zapogah ter je od leta 1883 neprekinjeno pastiroval med ameriškimi Slovenci. — Dne 20. januarja je v Kostanjevici umrla Magdalena Likarjeva, mati sedanjega župana. Bila je vzorna mati in plemenita žena. — V Prečni je 19. januarja umrl Leopold Pečarič, posestnik, gostilničar in kovaški mojster ter vzoren oče. Protiljudski režimi so ga mnogo preganjali. — Po mnogih letih velikega napora in truda je 20. januarja umrla v Ljubljani Lojzka Snojeva požrtvovalna služabnica v ljubljanski gluhonemnici. — V Martinji vasi pri Mokronogu je 24. januarja umrla Terezija Vrabec, ki je bila resnična zlata mama revežev. — V Kamniku je 27. januarja umrla Marija Steletova, ki je bila podpornica ubogih. — V Vrhpoljah pri Vipavi je umrl župnik Anton Papež, star 55 let. Bil je dober dušni pastir svojim ovcam. — Dne 31. januarja je umrla v Polhovem Gradcu 95 letna Luiza Urbančič, vdova po dr. Lovru Tomanu. — Istega dne je umrl upokojenec tobačne tovarne Janko Hvale v Rožni dolini, oče vzgojitelja naše mladine in telovadnega prvaka Hvaleta. — Ko smo 2. februarja pokopavali Jakoba Hvaleta, pa je umrla njegova žena Fani Hvale. Bila je mati 13 otrok.

Dne 2. februarja je v Celju umrl višji sodni svetnik v pok. Fric Bračič, ki je slovel za izvrstnega kriminalista. — Dne 4. februarja je v Ljubljani umrla Frančiška Ganoni, žena knjigovodje knjigoveznice Jug. tiskarne, znana delavka v prosvetnih organizacijah. — V začetku februarja je umrl v Mariboru v starosti 70 let znani industrialec Karel Thoma. — Dne 7. februarja je umrl v Ljubljani ing. Milan Šuklje v starosti 56 let. Bil je glavni tajnik Zveze industrijcev. S svojo iniciativo je zelo uspešno posegel v slovensko javno življenje v mnogih zadevah gospodarstva, turizma, športa in drugih javnih panog. — Dne 12. februarja je umrl v Ljubljani višji računski kontrolor France Rifelj, znan po svojem delu v Katoliški akciji in v Bojevniški zvezi. — Dne 13. februarja je umrl polkovnik Alfonz Žerjav, brat bivšega ministra. — Dne 8. februarja je v Mariboru umrla m. Angelina Križanič, bivša generalna predstojnica šolskih sester. Bila je zaslužna vzgojiteljica in obenem tudi zaslužna za slovensko šolstvo. — Dne 14. februarja je umrl dr. Josip Stegu, veterinarski inspektor banske uprave. Zbral si je dosti zaslug za napredek naše živinoreje. — Dne 16. februarja je umrl v Spodnjem Logu pri Kočevju župni upravitelj Andrej Kušlan, star 42 let. Bil je blag gospod. — Dne 15. februarja, komaj 14 dni po svoji zlati poroki, je na Brezjah umrla posestnica Marija Hostnik, vrla krščanska žena. — Z Goriškega smo prejeli žalostno vest, da je tam umrl za posledicami zlobnega zločinskega napada — zastrupljenja z bencolom — goriški pevec in skladatelj Lojze Bratuž. Srca so se nam krčila, toda naše maščevanje je bila molitev za mučenikovo dušo. — Konec februarja je v Trbovljah umrl bivši župan, ravnatelj in šolski nadzornik Gustav Vodušek. — Dne 19. februarja je umrla v Ljubljani Marija Mandljeva, soproga bivšega ravnatelja tobačne tovarne in bivšega deželnega poslanca. — Dne 22. februarja je umrl na Viču vnet katoličan Janko Gerlovič, železniški uradnik. — Dne 24. februarja je v Ihanu umrl župnik Janez Kepec, star 55 let, zelo popularen duhovnik. — Dne 26. februarja je umrl dolgoletni ravnatelj Kmetske posojilnice dr. Janko Kersnik, sin pisatelja Kersnika, velik mecen naše umetnosti in narodne obrambe. — Istega dne je umrl prefekt Mladinskega doma na Kodeljevem Štefan Temlin, med mladino splošno priljubljen vzgojitelj. — V Kamniku je umrl komaj 27 letni soustanovitelj protijetičnega dispanzerja Franc Jagodic, vnet pospeševatelj Katoliške akcije, vseh lepih pokretov in tudi marljiv poročevalec »Slovenca«.

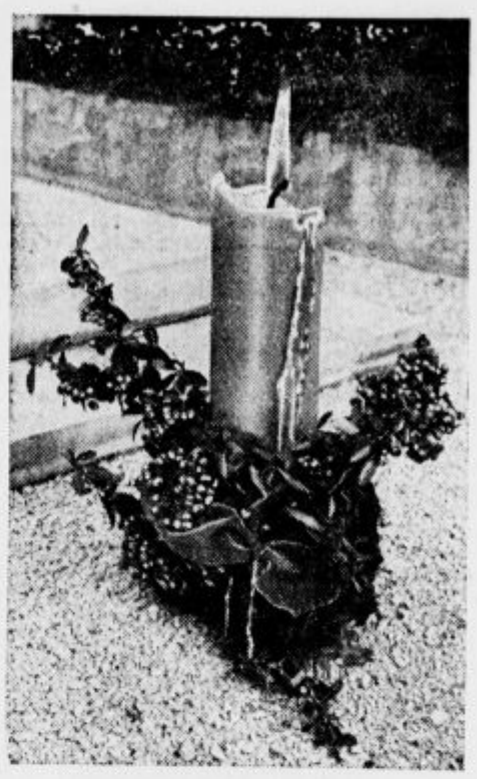

V Moti pri Radencih je umrla v začetku marca Ana Missia, svakinja kardinala Missie. Vzorno je vzgojila njegovih sedem nečakov. — Dne 8. marca je umrl na Okroglem pri Kranju prelat Tomo Zupan, najstarejši slovenski duhovnik, ki je dočakal 98. leto. Njegove zasluge za narod in slovensko književnost so znane. Veličasten pogreb v Ljubljani je potrdil spoštovanje, ki ga je narod gojil do častitljivega staroste slovenske duhovščine. — Dne 11. marca je v Ljubljani umrla gospa Rozi Dolinarjeva, sodnikova soproga. — Na Vrhniki je umrl veleposestnik Josip Jelovšek, popularni lovec. — V Domžalah je 14. marca umrl v svojem 64. letu podjetni industrijec Ivan Kuralt. — Istega dne je na Trojanah umrl župan in splošni javni delavec in zadružnik Franc Kralj. — V Toplicah je 15. marca umrl Adolf Pečjak, trgovec in zgleden oče, dosleden katoličan ter pristaš naše politične skupine. — V Bačah pri Beljaku je 3. marca umrla Eliza Trunk, zavedna slovenska Korošica in narodna delavka. — V Bučki je 15. marca umrl Anton Komljanec, star 84 let, vnet katoliški mož in oče. — Dne 16. marca je v Novem mestu umrla Josipina Jakac mati znanega umetnika. — V Orehovici pri Št. Janžu je umrl Jernej Lamovšek, vnet delavec na zadružnem polju, cerkveni pevec in širitelj katoliškega časopisja. — V Ljubljani je 21. marca umrl Franc Rajčevič, župnik iz Vogelj. Bil je goreč dušni pastir. — Istega dne je umrl v Ljubljani strokovni učitelj v pok. Ivan Bajželj. — Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je umrl 24. marca Franc Stupica, bivši notar in ugledna osebnost v narodnoobrambnem in na gospodarskem polju. — Dne 26. marca je umrl v Libercu na Češkem Etbin Ravnihar, bivši poveljnik žrebčarne na Selu pri Ljubljani, brat ljubljanskega podžupana. — Dne 26. marca je v Ljubljani umrla Rozalija Hirschegger, vzorna katoliška mati. — Dne 29. marca je umrla v Ljubljani uršulinka m. Katarina Zavodnik, požrtvovalna samostanka gospodinja. — V Mariboru je 29. marca umrl 56 letni dr. Ljudevit Pivko, znan po svojem prehodu v svetovni vojni, po svojih spisih in po svojem političnem udejstvovanju. — Dne 28. marca nas je pretresla vest o katastrofi pod Storžičem. Spominjamo se mladih žrtev snežnega plazu: Adalberta Ahačiča, Ladislava Kostanjevca, Vinka Lombarja, Jožefa Mladiča, Mira Ovseneka, Rudolfa Plajbesa, Viljema Plajbesa, Kristijana Stegnarja in Vinka Šarabona. Jesenske krizanteme in dalije bodo na dan Vseh mrtvih krasile njihov grob in solze žalujočih bodo osvežile prebridko bol nad temi mladimi življenji. — V Št. Vidu nad Ljubljano je umrl zadnjega marca Franc Sakser, star 77 let. Bil je znan bančnik in izdajatelj slovenskega časopisja med našimi izseljenci v Združenih državah.

Dne 1. aprila je v Ljubljani umrl Franc Seber, tapetniški mojster in ljubljanski meščan, star 73 let. — V Trstu je umrl častni kanonik Franc Guštin, ki je vneto skrbel zlasti za slovenske služkinje. — Dne 2. aprila je umrl v Novem mestu župnik Franc Zupančič iz Starega trga ob Kolpi, kjer je 30 let vneto pastiroval. — Istega dne je v Ljubljani umrl 72 letni bivši starosta slovenskih in jugoslovanskih gasilcev Josip Turk, znan komunalni politik. — Dne 5. aprila je na Rakeku umrl Ludovik Vidrih v najlepši dobi svojega življenja. Bil je odličen katoliški mož. — Dne 6. aprila je na Brezjah umrl p. Norbert Sušnik, odličen spovednik in misijonar. — V Martinišču v Murski Soboti je istega dne umrl Franc Povše, ugleden salezijanski duhovnik. — Dne 6. aprila je v Ljubljani umrl Stanko Jesenko, priznan zavarovalni strokovnjak. — Dne 7. aprila je v Celju umrl Mirko Videčnik, star komaj 30 let, odličen prosvetni organizator in pevovodja. — V Mostah pri Ljubljani je istega dne umrl Franc Primc, vnet krščanski socialni delavec, osebno siromak, ki se je pa ves žrtvoval za delavski stan. — Na Glincah pri Ljubljani je 10. aprila umrla Frančiška Selanova, živahna društvena delavka in vzorna krščanska žena. — Dne 20. aprila je v Devici Mariji v Polju umrl Janez Müller, tamkajšnji župnik. Star je bil 75 let, župnik v tem kraju pa je bil celih 29 let. Svojo župnijo je nadvse skrbno upravljal in je vneto skrbel za dušni blagor svojih župljanov. — Istega dne je v Ljubljani umrl Fran Vidmar, župnik iz Češnjic pri Kranju.

Marija Rojina
† 28. nov. 1936

Emil Adamič
† 6. dec. 1936

Fran Novak
† 30. dec. 1936

M. Angelina Križanič
† 8. febr. 1937

Lojze Bratuž
† 16. febr. 1937

Nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič
† 2. julija 1937

Prelat Tomo Zupan
† 8. marca 1937

Mirko Videčnik
† 7. aprila 1937

Matej Hubad
† 2. maja 1937

Franc Božiček
† 18. maja 1937

dr. Ivan Prijatelj
† 23. maja 1937

Ivan Srebot
† 2. jun. 1937

Rudolf Dolinar
† 8. jun. 1937

Julijana Kocijančič
† 27. jun. 1937

Karel Pollak
† 8. jul. 1937

Dr. Joža Puntar
† 24. jul. 1937

Ivan Bauman
† 8. okt. 1937

Star je bil 52 let. Užival je sloves dobrega duhovnika. — V Gradcu je 19. aprila umrl industrijec Josip Premrou, doma iz Cerkniške doline. Na Sušaku si je pridobil veliko bogastvo. — Blag in vnet duhovnik je bil župnik Janko Mevželj s Krke, ki je umrl 22. aprila v Kandiji. — V Zg. Brezovem pri Slivnici je 26. aprila umrla gospa Jela Medveščček, ki je bila dobra krščanska žena. — 30. aprila je umrl v Dupljah župnik Josip Vrankar, star 72 let. Bil je dobrohoten duhovnik. — Istega dne je v Ljubljani umrl v starosti 54 let podjetni veletržec Josip Urbanič, pošten mož, ki se je z osebnim trudom razvil iz skromnega trgovskega pomočnika v veletržca.

Za slovensko kulturo, zlasti za glasbo, je bil hud udarec dne 2. maja, ko je umrl obče spoštovani Matej Hubad v starosti 71 let. Slovenski pevci so mu dali časten naslov očeta slovenske pesmi. Njegove zasluge za slovensko glasbo so znane. — V Braslovčah je 1. maja umrl polkovnik Ivan Rojnik, ki je bil zelo priljubljen med prebivalstvom. — V začetku maja je umrl na Golniku priljubljeni kapucin p. Gabrijel Škof iz Studencev pri Mariboru. — Zelo zaslužen učitelj je bil 73 letni Franc Rozman, ki je umrl v St. Vidu nad Turjakom. — Dne 8. maja se je ponesrečil pri Triglavskih jezerih mladi dr. Marjan Bukovec iz Ljubljane. — Dne 18. maja je v Kamnici pri Mariboru umrl tamkajšnji župnik Franc Božiček, star 57 let. Storil je mnogo dobrega za cerkev, občino in za svoje župljane. — Dne 20. maja je v Mariboru umrl občinski svetnik Ivan Klančnik, star 52 let. Bil je vnet katoličan in prijatelj katoliškega časopisja. — Dne 23. maja je vso slovensko kulturno javnost presenetila bridka vest, da je umrl znameniti slovenski literarni zgodovinar, odlični kritik, literarni tolmač, prevajalec in esejist dr. Ivan Prijatelj, ki je že pred ustanovitvijo slovenske univerze vplival na razvoj slovenskega leposlovja, še bolj pa pozneje kot redni profesor na slavistični stolici ljubljanskega vseučilišča. — Dne 27. maja je umrl v Ljubljani ljubljanski posestnik in predsednik Obrtne banke Josip Jakopič. — Dne 28. maja je umrl v Ljubljani znani trgovec Feliks Urbanc, star 87 let. — Dne 31. maja je v Petelinjem pri Dolskem umrl 82 letni Franc Jemec, bivši župan in vnet kristjan.

V Pilšanju je 1. junija umrl Anton Strašek, soustanovitelj tamkajšnje hranilnice, vrl poštenjak in odločen pristaš katoliškega gibanja. — Na Črnučah je 4. junija umrl posestnik France Vilfan, svak bana dr. Natlačena. — V Ljubljani je umrl v začetku junija Ivan Srebot, čevljar in vnet delavec v Društvu katoliških rokodelskih pomočnikov. — Dne 8. junija je umrl v Cušperku 64 letni župnik v pok. Janez Jereb, vzoren in delaven duhovnik.

Dne 8. junija je padel v Prihovi pri Konjicah kot žrtev podivjancev akademik Rudolf Dolinar, doma iz Poljanske doline.

V Ameriki sta umrla v začetku meseca junija dva požrtvovalna slovenska duhovnika, in sicer v Clevelandu Jožef Šušteršič, v Bridgewille pri Pittsburgu v Pennsilvaniji pa Albin Moder. — V Celju je 9. junija umrl duh. svetnik Ivan Jodl, vzoren in delaven duhovnik. — Dne 11. junija je umrla v Ljubljani Frančiška Ravniharjeva, mati ljubljanskega podžupana. — Dne 22. junija je v Ljubljani umrl prof. Franc Kobal, rojen leta 1881. Bil je ugleden gledališki recenzent in sotrudnik nekaterih dnevnikov. Agilno je sodeloval v Dramatičnem društvu. — Dne 23. junija je v Kranju umrla Marija Chrobathova, roj. Pollakova iz ugledne industrijske družine. — Dne 26. junija je umrla Minka Svetlinova, znana članica orliških družin, ki je po nesreči pred petnajstimi leti oslepela, pa je svojo nesrečo junaško prenašala. — Dne 27. junija je umrla v Trzinu 48 letna učiteljica Julijana Kocijančič, ki je celih 28 let delovala v tem kraju.

Dne 1. julija je v Tržiču umrla gospa Fani Ahačičeva, stara 74 let, zgledna krščanska žena in mati ter dobrotnica revežev.

Slovenski in jugoslovanski, moramo reči, tudi ves katoliški svet je bil pretresen 2. julija, ko je izdihnil nenadno pogumni duhovni voditelj slovenskega naroda, od vseh ljubljeni nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Naš list je sporočil širokim slovenskim množicam njegovo oporoko, ki jo je dal par dni poprej na celjskem taboru, in te oporoke se moramo Slovenci držati. Naši čitatelji vedo dobro, kdo je bil nadškof Jeglič in prav tako ve ves slovenski narod. Nadškof dr. Jeglič je med osebnostmi, ki se jih moramo v tej kroniki spominjati, najbolj veličastna!

Dne 2. julija je umrla v Polhovem Gradcu Pratkarjeva mama, gostilničarka, ga. Elizabeta Zalaznik. Plemenita žena močne vere in izredne dobrotljivosti je bila stara 65 let. — 3. julija je umrla v Celju 77 letna Ana Kroflič na poti k maši. Bila je verna krščanska mati. — 4. julija je umrl v Ljubljani pekovski mojster Mole Franc. — 6. julija se je smrtno ponesrečil na avtomobilski vožnji v Tuhinjski dolini škofjeloški trgovec Janez Potočnik. — Istega dne je umrl v Dobravi pri Škocijanu pri Mokronogu 88-letni Janez Vovko, oče župnika Franceta Vovka v Št. Petru pri Novem mestu. — 8. julija je umrl v Ljubljani po celi Sloveniji in tudi zunaj države znani industrijec Karel Pollak v starosti 84 let. Bil je poleg dr. Kreka soustanovitelj Krščanske socialne zveze, poznejše Prosvetne zveze. — 6. julija je umrla 95-letna Terezija Fras v Kapeli pri Slatini. — 13. julija je umrl upokojeni profesor in šolski svetnik Franc Jerovšek, star 81 let. Poučeval je 40 let na mariborski klasični gimnaziji. — 16. julija je umrla Ana Čadež, sestra duh. svetnika Antona Čadeža. Bila je stara 75 let in je vse življenje preživela v delu, molitvi in trpljenju. — Istega dne je umrla vdova znanega trnovskega vrtnarja gospa Marija Bizovičar. — 17. julija je umrl 13 letni Viljem Radon, ki se je 11. julija ponesrečil pod Storžičem. — 17. julija je umrla gospa Marija Čop, posestnica in gostilničarka v Žirovnici. 85-letna gospa je bila zgledna krščanska žena in vzorna mati. Bila je naročena na vse katoliške liste. »Domoljub« in »Bogoljub« sta zahajala v njeno hišo, odkar izhajata, »Slovenec« pa nad petdeset let. — 17. julija je umrl zadnji župan prevojske občine Lovro Mav. Županoval je 15 let. — 22. julija je umrl 76 letni župnik v pokoju Janez Hromec v Stožicah. Bil je 51 let mašnik. — 24. julija je umrl dr. Jože Puntar, knjižničar državne knjižnice v Ljubljani, star 53 let. Bil je odličen javni delavec in velik poznavalec slovenske književnosti ter slovenske politične in kulturne zgodovine. — 21. julija je umrl Franc Merčun, znan po svojih freskah po raznih slovenskih cerkvah. — 23. julija je umrl železniški uradnik v p. Rajko Prinčič, ki se je boril za slovenstvo na Goriškem pod Avstrijo in ki je bil zaradi tega med vojno konfiniran. — 23. julija se je pod Storžičem ponesrečil 27-letni čevljar Florijan Likar. — 26. julija je umrla v Ljubljani 84-letna Antonija Pestotnik. — 21. julija je umrl v Žabnicah pod Sv. Višarjami 75-letni Tomaž Holmar, organist pri Gospej Sveti, nazadnje pa 27 let na Višarjah. — 26. julija je umrla 89-letna gospodična Roza Klun v Prigorici pri Dolenji vasi, sestra bivšega državnega in dežel. poslanca ter kanonika Karla Kluna.

Dne 1. avgusta je umrl v Sv. Pavlu pri Preboldu Anton Stenovec, bivši župan in dober prijatelj dr. Korošca. Pod prejšnjimi režimi je bil konfiniran. — 3. avgusta se je ponesrečil na Veliki Planini športnik Tone Rozman. — 2. avgusta je umrl v Slovenjem Gradcu dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik in bivši župan, ki je bil sicer pristaš nam nasprotne stranke, vendar pa veren človek in tudi dober Slovenec. Bil je član banskega sveta. — Ob Gardskem jezeru je 3. avgusta umrl jeseniški zdravnik dr. France Kogoj. — 6. avgusta je v Slatini pri Svečini umrla Marija Elšnik, stara 59 let. Bila je vzorna vinogradnica. Ko je po vojni hotela na naši severni meji razmejitvena komisija prideliti njena in še par drugih posestev Avstriji, se je tako odločno postavila v bran, da so morali gospodje pri razmejitveni komisiji priznati pogum Slovenke in so mejo tako potegnili, kakor je ona zahtevala. — 6. avgusta je umrla Rjavčkova mama, Marija Rom, dobra zadružnica in naročnica katoliških listov. — 8. avgusta je v Kamniku umrl ugleden katoliški mož, 67-letni Valentin Benkovič, vzoren oče in vnet društvenik. — 7. avgusta sta utonila v Splitu višji poštni uradnik v p. Josip Klemenčič in njegova žena Berta. Josip Klemenčič je po prevratu uredil poštni čekovni zavod v Ljubljani. Upokojen je bil pod bivšim PPŽ režimom. — 7. avgusta sta utonila v Clevelandu v Ameriki slovenski duhovnik Ludvik Kužnik in semeniščnik Anton Zorko. — 9. avgusta je umrl v Donawitzu na Zgornjem Štajerskem kovač Ivan Glastovec, ki je bil 40 let poverjenik Mohorjeve družbe in naročnik »Slovenca«. — Ponesrečil se je z avtomobilom 12. avgusta ljubljanski tovarnar Maks Zaloker. — 13. avgusta je umrla s. Gervazija Pirc, 26-letna vrtnarica v Marijanišču. — 15. avgusta je umrla gospa Helena Zabret v Britofu pri Kranju. Bila je mati dekana Valentina v Št. Vidu nad Ljubljano in župnika Franceta na Bledu. — 15. avgusta je umrl v Štefanu pri Trebnjem duhovnik v p. Viljem Mlejnik. — 17. avgusta je umrl inž. agr. Jože Černe, priznan kmetijski strokovnjak. — 21. avgusta je umrl 70-letni Matej Kos, ki je bil 30 let župnik v Leskovici nad Škofjo Loko. — 26. avgusta se je ponesrečil z avtomobilom v Bohinju avtobusni podjetnik in trgovec v Kamniku Franc Fajdiga, vnet gasilski organizator. — 24. avgusta se je ponesrečil na Košuti Kurt Steiner z Dunaja, 25. avgusta pa na isti gori Ivan Kafka iz Zagreba. — 26. avgusta je umrl v Osijeku p. Henrik Putrih iz Trbovelj. — 29. avgusta se je ponesrečil na Prisanku dijak Anton Švajger iz Ljubljane. — 29. avgusta je umrl v Poreč ah ob Vrbskem jezeru inž. Julij Pauer, ki je bil 15 let po prevratu ravnatelj trboveljskega rudnika.

Dne 1. septembra je umrl dr. Hugo Robič, primarij mariborske bolnišnice. — 10. septembra je umrla gospa Ivana Hubadova, vdova po gimn. ravnatelju. Pred vojno je delovala v prvih vrstah krščanskega ženskega gibanja. — Istega dne je umrl dolgoletni cerkveni ključar in krojaški mojster Franc Gostič v Št. Vidu pri Lukovici. — 14. septembra je umrl Franc Wisjan, posestnik in sedlarski mojster v Ljubljani. 20. septembra je umrl v Novem mestu župnik v p. Martin Škerjanc. Ko se je ob koncu svetovne vojne uprl v Tirolah 17. pešpolk, je postal njegov poveljnik. Bil je tudi kurat ob koroških bojih. — 19. septembra je umrl ravnatelj ljubljanskega učiteljišča Nande Marolt. — 18. septembra je umrl v Zagorici pri Št. Vidu na Dolenjskem zanimiv mož, nekdanji župan Jožef Zajec, ki je vodil šest let občino, zadnjih dvajset let pa je bil popolnoma slep. — 22. septembra je umrl župnik v Pišecah Franc Toplak, ki je padel pod konje. Bil je ljudomil gospod. — 21. septembra je umrla s. Felicita Kalinšek, katere »Slovenska kuharica« je doživela osem izdaj. — 22. septembra je umrl v Kamniku frančiškan p. Dionizij Dušej. — 25. septembra je umrl v Toweru v Minesotti v Združenih državah župnik Josip Ferjančič, nekdanji župnik v Gočah pri Vipavi, ki je veliko pretrpel zaradi svojega političnega prepričanja. — 28. septembra je umrla 42-letna vratarica uršulinskega samostana v Ljubljani s. Valentina Ključevšek. — 30. septembra je umrl v Ljubljani Anton Briški, skrben krščanski oče, ki je svoje otroke dobro vzgojil. — 30. septembra je umrl ljubljanski industrijec Karel Binder. — Istega dne je umrl 76 letni Peter Pavlič, posestnik na Prtovčku, kamor je dr. Jan. Krek zahajal deset let.

Dne 3. oktobra je umrl znani pisatelj in nadučitelj v p. Ivo Trošt. — 8. oktobra je umrl Ivan Bauman, veleposestnik in cerkveni ključar, odlikovan z redom »Pro ecclesia et pontifice«, v Št. Ilju v Slov. goricah. 76 letni mož je bil kremenit in plemenit slovenski značaj. — 11. oktobra je umrla v Škofji Loki m. Mihaela Šmitek, učiteljica in ravnateljica samostanske meščanske šole. — 10. oktobra je umrl dr. Marko Ipavic, bivši okrajni glavar v Mariboru, sin skladatelja in vzoren uradnik. — 12. oktobra je umrl župnik v pokoju in zlatomašnik Gustav Schiffrer na Bregu pri Kranju. — 12. oktobra je umrl dr. Ivan Lamut, višji poštni svetnik in pomočnik ravnatelja, objektiven uradnik. — 13. oktobra je umrl 72-letni Andraž Jeglič, višji državni pravdnik v pokoju, plemenit značaj. Zanimal se je zlasti za usodo bivših kaznjencev. — 14. oktobra je umrl škofjeloški trgovec Ivan Košir, stara kremenita loška grča. — 9. oktobra je umrl Jožef Fritz, dekan in konz. svetnik v Dvoru pri Vrbi na Koroškem. — 15. oktobra je umrla 85-letna Alojzija Vozel, doma iz Kandrške graščine. Imela je zlato srce za reveže in je dobro vzgojila svoje otroke. — 17. oktobra je umrl »hiralniški Jože« Jože Padarčič, ki je bil 34 let cerkovnik v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani. S prisluženim denarjem je sezidal in opremil cerkvico v domačem kraju. — 17. oktobra je umrla 82-letna gospa Ana Steska, mati dr. Henrika Steske, upravnega sodnika. — 16. oktobra je umrl 83-letni Anton Šerjak, posestnik v Zg. Blatu pri Šmarju. Bil je mož strogo katoliških načel. — 19. oktobra so se ponesrečili pri avtomobilski vožnji med Mrzlim Studencem in Gorjami Ivan Kenda, bivši lastnik Park-hotela, blejskega jezera in gradu, Jakob Kunstelj, trgovec in bivši župan v Gorjah ter gdč. Vera Sodja, ki je umrla 21. oktobra. — 19. oktobra je umrl 78-letni Lenart Kuhar, kremenit katoliški kmet pod Uršlju goro. Njegov dom je bil trdnjava slovenstva v Mežiški dolini. V njegovi hiši si našel vse knjige in kat. časopise, kar se jih je tiskalo na Slovenskem. — 21. oktobra je umrl Anton Medved, župnik v Št. Juriju pri Grosupljem, vnet organizator in propagator tujskega prometa. — V Litiji je umrl 25. oktobra Ferdo Tomazin. Svoj čas je bil šmarski župan, pa se je tega dostojanstva prostovoljno odpovedal. — 25. oktobra se je ponesrečil s kolesom Franc Varl, posestnik iz Poljan nad Škofjo Loko. Bil je skrben oče in delaven kot čebelica. — Ob zaključku našega članka smo zvedeli žalostno vest, da je v Ljubljani 28. oktobra izdihnil dr. Franc Verbic, mladi zdravnik iz katoliških akademskih vrst. Dr. Verbic je vzbujal mnogo upanja in vsi smo s ponosom gledali na tega mladega človeka, toda Gospod je hotel, da bomo na praznik Vseh svetih in Vernih duš morali pokloniti vsak svojo cvetko na najbolj sveži grob mladega dr. Verbica.

Ko gledamo to dolgo vrsto naših dragih prijateljev, ki so šli pred nami, moramo spet obnoviti našo misel, namreč, da je samo Gospod tisti, ki ve za usode v bodočnosti, naša skromna zemeljska razumnost pa ni kos bodočnosti in ne usodi. Razbijejo se nam teorije in prav mi smo priče, kako pada v prah determinizem. Ob prazniku Vseh svetih in Vernih duš, v času, ko padajo stotisoči na raznih bojiščih in na raznih krajih sveta, se moramo zamisliti, da nihče ni gospodar svojega življenja, temveč da smo mi vsi podložni tistemu, ki vodi večnost. S to mislijo se moramo pokloniti onim, ki so šli pred nami, tako kakor se bodo čez kaj malo časa poklonili drugi nam.

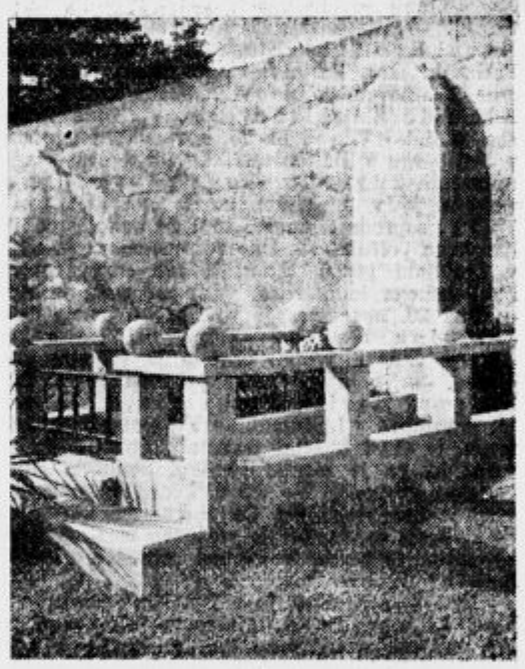

Nagrobni spomenik kanonika in profesorja dr. Ivana Svetine, zelo zaslužnega kulturnega delavca in pisatelja, na pokopališču na Breznici

Continental
IVAN LEGAT
Specialist za pisarniške stroje
MARIBOR — LJUBLJANA
Samoprodaja: Vetrinjska ul. 30 - Tel. 2434 — Prešernova ul. 44 - Tel. 2636

Likovič Joža:

Slovenski prah

Verne duše se zbirajo pod zvonikom Žalostne gore, bele verne duše. Božje izvoljenke vdano trpe in čakajo, da jih odrešijo bronasti bratje sredi svetlih lin. Nad barjem se večeri, nalahno in neslišno, od oblačne ovčice nad Vinjim vrhom do ajdovskega zidu za Ljubljanskim vrhom, od zapuščenih požarnic do cesarskega mahu za Bevkami, od okenca do srca, ki bo ginilo nocoj v nepotešeni pozabi. Tako se spočno pri nas beli večeri pred praznikom Vernih duš, nič se ne gane, samo angeli odpirajo line vrh ostarelih stolpov in čakajo, da odnesejo prošnje molitve pred nevidno obličje Usmiljenega.

Preden so se zgrnili ta večer mrakovi nad močvirnimi puščobami in rakitami, se je božji prst še enkrat dotaknil vsega stvarstva, da se je razživelo in razbistrilo. Soseske zapoznelih žužkov so se vnovič oglasile v mahovitih zatišjih in rahlo razgibale tišino, pokoj in sence; nad zakotljami se je zgubljal klic močvirskih ptic, ki so iskale pripraven kotiček med koračami, mrtvaški skovik je priletel bližje in sledil stopinje smrti. Na Ljubljanici so se prerekali čolnarski hlapci, ki so srečno prebrazdali vrtinčasto krnico pri Lukmanu. Dekleta so zapuščala lehe in prazna strnišča ter si pripevala. Veter se je razvnel nad Menišijo, zbegal oblak in dvignil desetega brata za Mrkunovim podom. Češmilje se je zdrznilo, rdeči srčki so strepetali, vsi utrinki, zlati in drobni, so se razpršili nad čelom Sv. Treh kraljev, ki jim tudi ni prizanešeno z zmedo današnjih dni. Sence so se potegnile preko barskih zrnic in strženov, žale slutnje in hlad so zajele stvarstvo, smrt je stekla ob mejici naše zemlje.

Tedaj je zazvonilo Zdravo Marijo. Zdrznile so se ustnice bronastega brata, ki verno čuva gorsko svetišče, revno brinje, kramparje in tisočere romarske stopinje. Šentajnar je pognal samčka, vsa božja žlahta pod Krimom se je zganila. Dolgo je zvonilo, enkrat za odpuščanje naših grehov, drugič za verne duše na težkih razpotjih in v vicah. Končno so se še enkrat oglasili vsi zvonovi, veličastno in vedro. To je tista svetla ura, ko zvoni pri nas zadnjo luč, nato se nagne v večnost minuli dan, pri jezerskih okencih pa se prikažejo bele verne duše.

Tako sem se spomnil nekega poznojesenskega večera, ki sem ga tudi prebil na Žalostni gori. Saj ni bilo nič posebnega! Bojevniki so priredili popoldan spominsko zborovanje, bilo je mnogo besed in ognja. Govorniki so poveličevali junaštvo in smrt padlih tovarišev, se zavzemali za sirote in milovali vdove. Častitljivo in nedotaknjeno svetišče je bilo še odprto, zjutraj je bila sv. maša za mir in pokoj rajnkih vojakov, duh trohnobe in neizprosne minljivosti se je kral izza molčečih in potrpežljivih vrat. Smrt je odložila koso pod romarskim stopniščem ter prisluškovala besedam o njeni žetvi. Ko sem nekam brezbrižno dojemal misli govornikov o pravičnosti in ljubezni, o pelinu in rožah, ki poganjajo iz počrnelih ran, ko sem poslušal besede o nekih bojnih poljanah, kjer leži sto junakov, ki minevajo kot prah in nevredno ilo, besede o pomorjenem cvetju in slovenskih fantih, ki se jih le še črček spomni z drobno, brezimno pesmico, tedaj me je presunil velik jok in neutolažljivo žalovanje, ki se je trgalo izza cerkvenih vrat. Radi nenadnega, presunljivega ihtenja, sem pogledal v cerkev in sledil glasno plakanje. Tajinstveni somrak je napravljal notranjost božjega hrama razsežno, tako razsežno in široko, da sta se zgubljala bobneči glas govornikov in gomazenje množice nekje pod korom. Večnost se je selila pod oboki; po ozkih stopnicah, ki vodijo v stransko ladjo, so tihotapili mrakovi in se sramežljivo odmikali posvetnosti. Rahel pramen dnevne luči, ki je polzel od Bog ve kod, je drhtel kakor nadnaraven soj, ki je padal z božjega obličja ter osrečaval uboge in pozabljene.

Pred oltarjem sem zagledal sirotno starko na kolenih. Bila je skrušena nizko k posvečenim tlom, hrbet je imela upognjen, glavo sklonjeno med dlani, vsa v križih in solzah. Žena v črnini je bila en sam krč in kruta bolečina! Ko se je njeno šibko telo stresalo v ihtenju in slabostih, je vila suhljave roke in jecala: Sin moj! Ah, moj Tone, kje si, kje ležiš... Pred starko je ležal šopek martinovk in rdečih srčkov, malce nerodno povezan in ubog. Takoj sem razumel nesrečno mater, ki se je še enkrat razbolela ob spominu na padlega sina. Kdo bi ostal ob toliki stiski revne matere zakrknjen in samoljuben. Svetniki z velikimi očmi in sklenjenimi rokami so strmeli na njo, Marija, ki se ji je zaradi Sinove smrti užalilo svetlo oko in pretrgalo deviško srce, jo je nenadejano poklicala ob tej uri pred svoj prestol. Vse se je zgrinjalo okoli nesrečnice, beli soj dnevne luči, božjepotne sence, zlate svetinje, angelske prikazni, molitve in romarski poljubi. Sila ženinega krika je bila tolikšna, da ji je odgovarjal vsak kamen, sleherni drobec in utripljaj stare ure v zvoniku. Resnično! Zdelo se mi je, da leti krik zbegane matere preko srepeče množice in začudenih govornikov na Prevalje, čez rodovitne lehe in močave, mimo pozabljenih znamenj in gričev do bajte, kjer sameva in razpada v podstrešnem kotu zibelka s končnico, na kateri se smejijo sonce, mesec in usodna zvezda... Ko je odšel Tone na vojsko, mu je bilo morda dvajset let. Koliko sreče in veselja je bilo na njegovem licu! Toliko, kolikor cvetja na črešnji, ki še vedno cvete, šumi in dehti. Toda ljubljeno drevo zaman cvete, zaman dehti, rdeča pošta je prinesla nerazumljivo vest, da je mladenič padel za domovino. Uboga mati! Ni ji bilo dano, da zapre umirajočemu sinu nepozabne oči, tiste oči z gostimi trepalnicami in blagim sijajem. Stari Zgojnar ni potegnil za častitljive vrvi, ki vežejo solzno dolino z nebeškimi linami. Domači zvonovi niso tožljivo zaklenkali in privabili solza sosedom. Lučarica Mreta ni spremila dragega pokojnika z mrliško lučjo čez poslednji prag!

Že se je spočela noč, ki je z razprostrtimi krili onemela za praznimi cerkvenimi klopmi. Klečeča žena je v tugi drevenela na tlaku. Vse se je pogrezalo v strahoten molk in tesnobo, vse je ginilo v mrakovih, ki so používali zlata svetniška lica, stopnišča z romarskimi sledovi, zaobljube, večerni čas in mene ter nesrečno mater, ki je pojemala kakor poslednji drobec slovenskega prahu. Umaknil sem se v kot, pripri oči, rad bi še enkrat prisluhnil bolečini in šepetajočim skrivnostim Marijinega svetišča, kamor so prihajale naše matere, da položijo težave in martre. Njihova molitev je bila preprosta in raskava, kakor so bile razpokane in zažuljene njihove dlani; pobožni vzdihljaji so se končavali s tisočerimi križi, ko so razpokane ustnice šepetale prastari amen. Veličastna zavest občestva me je pretresla. Tudi jaz bi se zgrudil in povrnil v prah, kri h krvi, kost h kosti.

Pred vernimi dušami! Vnovič se bodo razmajali bronasti klicarji in s trepetajočimi ustnicami milovali rajnke. Spokorno se bodo trkali na svoje orjaške prsi, kaljena in prečiščena v silnem ognju. Tisočere line bodo odprte, naša srca se bodo pobožno zavzemala za pokoj pravičnih. Grobovi bodo deležni solza, luči in cvetja. Neštete matere in žene pa se bodo skrivaj razjokale, ker se ne bodo mogle zgrniti nad milimi grobovi. Njihovi možje in sinovi trohne in propadajo na neznanih poljih, pobiti in nečloveško zmaličeni, po francoskih rudnikih in amerikanskih rovih, zadušeni od žveplenih sopar in dima. To je naš slovenski prah, ki nam ga nihče z zlatom ne preplača. Pravični božji prst naj mu da nocoj zavetje, luč in pokoj!

TUNGSRAM
ŽARNICE
NITKA V DVOJNI VIJAČNICI
RADIO ELEKTRONKE
za vsako oko in uho

Božja njiva v Ljubljani letos

Ljubljana, 30. oktobra.

V Ljubljano je prišlo letos mnogo tujcev, ki so obiskali tudi grobove svojih pokojnih na pokopališču pri Sv. Križu. Ta obisk jih je presenetil. Izjavili so soglasno, da tako vzornega pokopališča v Jugoslaviji ne poznajo, čeprav je v naši državi mnogo večjih pokopališč. Saj skoraj ni groba, ki bi bil zanemarjen, vse je lepo vzorno urejeno, po stezicah lep bel pesek, vse je urejeno s pieteto in z okusom.

Tu spi naš dragi očka. Prižgimo mu svečo

Priznati moramo, da so naši arhitekti in kamnoseške tvrdke v zadnjih letih pokazali mnogo umevanja za okus in mnogo čuta za lepoto. S pokopališča izginjajo spomeniki s fotografijami in s portretnimi reliefi pokojnikov. Takih novih spomenikov pa sploh ne postavljajo več. Črke na spomenikih so preproste in mirne, izginjajo tudi razne vinjete in drugi neokusni okraski. Večnost in mir pokojnikov pridobiva zopet spoštovanje tudi v vidni obliki na pokopališču.

Tudi za bratca vsadimo rožico

Zadnje dni pred Vsemi svetimi, zlasti pa danes, je pokopališče oživelo. Prav za prav pokopališče nikoli zapuščeno ni bilo, saj se celo v najhujši zimi obiskujejo sorodniki svojce, ki leže v grobovih. Genljiv je primer nekega ljubljanskega očeta, ki je brodil pogosto po največjih mlakužah, pa tudi po debelem vlažnem snegu, samo da je mogel nad grobom svojih otrok in svoje žene pomoliti za njihov večni blagor. Ljubljančanom je nebo zdaj naklonjeno in nam je podarilo prav lepo vreme. Obisk na pokopališču je zato sedaj izredno velik. Več avtobusov je danes neprestano

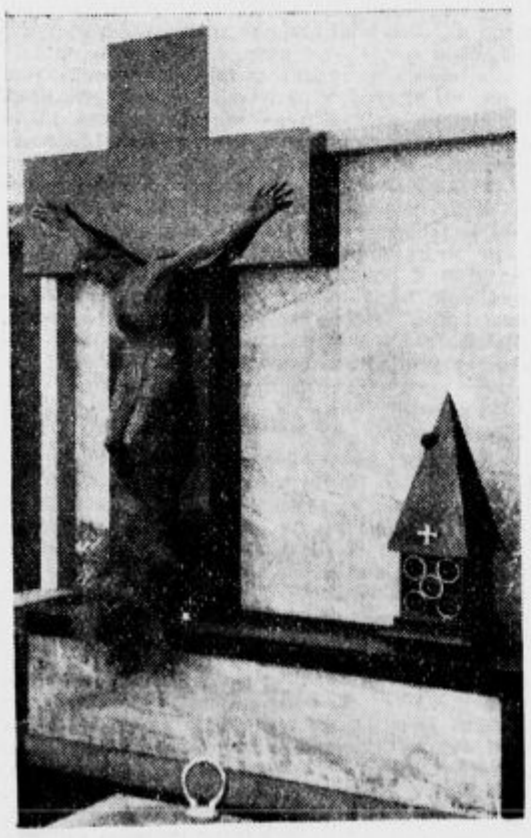

Simboličen in lep okras grobnice.

Naj bršlan še tako prepleta grobove, naša ljubezen ne bo pozabila dragih, ki spe pod križi

prevažalo občinstvo na pokopališče, bodisi od kavarne »Evropa«, bodisi izpred Mestnega doma. Pred pokopališčem je bila urejena cela garaža za kolesa in pa ogromen park za osebne avtomobile in druga vozila. Pešci pa so napolnili vso cesto, ki vodi do pokopališča.

Z vsakim letom postavijo na pokopališču pri Sv. Križu vedno več lepih in okusnih nagrobnih spomenikov. Tudi brez posebnega razkošja je mogoče urediti grob tako, da poudarja ljubezen do ranjkih.

Seveda so danes zaslužili dobro tudi delavci, starčki, starice in otroci, ki za malenkostno odškodnino popravljajo in čistijo grobove. Pokopališče se je danes spremenilo v eno samo ogromno zbirko krizantem, dalij in drugih jesenskih cvetlic. Verni Ljubljančani s pobožnostjo in žalostnimi čustvi opravljajo svoje dolžnosti do rajnkih in olepšujejo njihova zadnja zemeljska bivališča.

Pokopališče pri Sv. Križu je sedaj že močno naraslo ter so ga pred leti morali povečati. 31 let je staro to pokopališče, pa je že sprejelo do danes okoli 45.000 mrličev. Samo letos je bilo na poko-

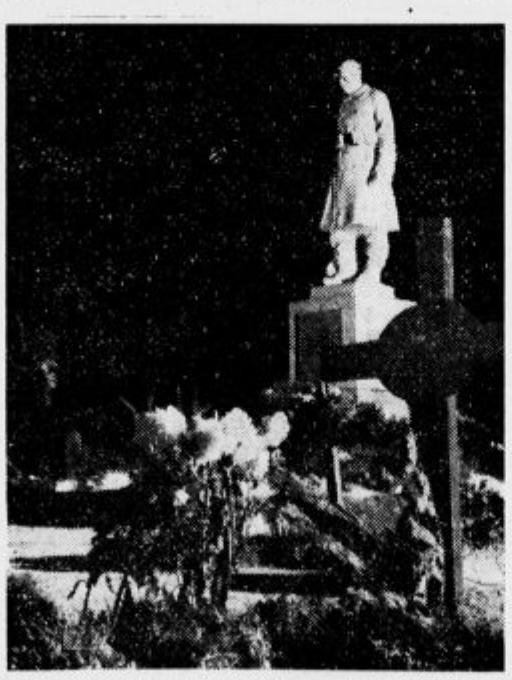

Naše vojne žrtve nimajo veličastnega in dragocenega pokopališča. Kljub temu pa se jih spominjamo z ljubeznijo in jim prižigamo na grobovih lučke, ki v večernem mraku mečejo odsvit na spomenik

pališču pokopanih 1135 mrličev, med temi je kakšnih 400 Ljubljančanov, kakšnih 700 pa je takšnih, ki so umrli v bolnišnici, ali sanatoriju, ali pa so bili prepeljani od kod drugod z dežele. Povprečno umrje v Ljubljani na leto kakšnih 1200 oseb, ki so pokopane na tem pokopališču. Med vojno je bilo najhujše, saj je bilo samo l. 1917 pokopanih na pokopališču 3392 oseb ,ki so umrle v Ljubljani, l. 1915 pa kar 2795. Lakota, rane s front, španska bolezen, jetika, so tedaj kosile na debelo. Tudi v prvih povojnih letih je bilo število mrličev komaj za spoznanje niže od vojnih let. Razmere pa so se polagoma pričele zboljševati. Ljubljančani so seveda pričeli svoje drage pokopavati tudi drugod, na primer na lepem pokopališču v Štepanji vasi, na Viču, vendar pa vse kaže, da kljub temu, če je Ljubljana bolj naseljena, kakor je bila kdaj poprej, ljudje sorazmerno mnogo manj umirajo, kakor so pred 20 in 10 leti.

Križ slovenskih fantov v Karpatih

Možje in fantje, saj še veste, kje je Galicija, Karpati, Kolomeja, Warohta, Woronienka; in nekateri se še spomnite karpatske Črne gore in Kukula!

*

Zamena z ojačanji se je bližala kaverni na severni strani, kakih 150 m pod vrhom Kukula (1550 m); po neskončno dolgih, zavitih in blatnih jarkih, mimo stajališč za straže, mimo lukenj in pa zasilnih skrivališč, v svitu signalnih raket, so se pomikali možje in fantje po pobočju proti kaverni. V polni opremi so morali na nekaterih mestih teči, potem se potuhniti, pa spet zmerno naprej med grmenjem topov, regljanjem strojnic in ostrimi poki pušk.

»Presneta reč, zdaj bi pa že lahko bili v tisti luknji!« je dejal Miha in se trdo pridušil. Dobrega pol leta je že v vojski, po raznih frontah so ga gonili, iz vseh »šturmov« je odnesel celo kožo, zdaj pa je bil določen v kaverno pod vrhom Kukula. Vedno je imel srečo in tudi to pot jo bo imel; v to je trdno veroval.

Janez je poznal Miho, saj sta bila oba Gorenjca, oba sta bila z istega hriba in Janez bo prišel v Mihovo žlahto. Pa bo morala Francka počakati dva meseca ali kaj, da mine ta neumna vojska, Janez pa tudi; saj se je vdal že v to in, kaj pa mu drugega ostane, kakor vdati se in počakati skorajšnjega konca vojske.

Janez je bil zdaj prvič v pravih jarkih, prvič se je moral skrivati za okope, prvič je bilo zares nevarno. Miha je bil nekak varuh njegov, ker je bil starejši od Janeza in pa, Janez se mu je zaupal. Vendar Janez še ni bil preveč vajen pridušiti se in tudi sedaj ni odgovoril na Mihovo godrnjanje.

Četa je šla zopet mimo straže.

»Ali bomo kmalu v kaverni?«

»Če ne boš takoj tiho, boš z jezikom vanjo butil!« odgovori straža.

Vsi so se olajšani oddahnili, Miha in Janez sta pa oba naenkrat rekla: »Hvala Bogu!«

»Vidva si vzemita prostor na pogradu takoj na desni,« pove straža v mokronoškem narečju, »da bomo Kranjci skupaj! Pa če je še kakšen naš, naj bo zraven vaju. Moje ležišče je prvo pri kraju in jaz ostanem še nekaj časa z vami.«

»Dobro, dobro! Pa kmalu pridi, da se kaj pomenimo!« sta oba veselo vzkliknila.

Drugi niso razumeli kratkega pogovora v tujem, slovenskem jeziku, Vanek ga pa ni slišal, ker je šel zadnji v tem sprevodu. Skoraj še otroški obraz je imel Vanek, ki se je krivil pod težo telečnjaka in je kljub temu tiho popeval:

»Micika v ogradi rožice pleje...«

Mislil je na Margit, ki mu je pripenjala šopek in so ji solze zalivale oči. Potipal se je za prsni žep: rožmarin in nagelj je bil zavit v svilen papir. Otipal je tudi orglice, molek in mašne bukvice, ki so mu jih mati dali na pot, edincu, mati-vdova. O, saj bi zaigral na orglice, tudi kakšno veselo bi zaigral, pa je preveč utrujen in ne upa si.

*

Čez pol ure so se vsi štirje našli in pogovorili. O vsem, o domu, o bratih in sestrah, o materi in očetu, ženi in otrokih, pa o polju in gozdovih in o dekletu, pesmi, rožmarinu, o vasi in o vsem so si govorili. Našli so se štirje, ki jim je govorica bila ista in so si postali brat in oče in oče in brat.

Od prvega do drugega trama podpornika so bila na pogradu štiri ležišča; tam so ležali in pazili drug na drugega. Matevž je bil varuh vseh treh, Miha je pazil na Janeza in Vaneka, ta pa je bil kot otrok v varstvu vseh. Lepo jim je bilo, kadar so bili skupaj v zakopu in je Vanek zaigral na orglice. Tudi drugi tovariši so imeli radi to četvorico, ki je sebi in vsem pripravila par lepih trenutkov, da so mogli, četudi le za kratek hip, pozabiti na vojne tegobe in v mislih pohiteti do svojih dragih.

Tretji dan, v petek je bilo, je sedel Matevž na pogradu in ni vedel, kaj naj počne. Očistil se je že, zakrpal je vse, spati se mu ni ljubilo, oni trije so bili pa zunaj. Vanek in Miha na patroli, Janez na straži! Pa je primaknil svečo bliže k tramu, ki je ob vznožju njegovega ležišča pomagal nositi stropnikom, ki sami ne bi vzdržali teže prsti in kamenja, varovalne strehe zakopa. Z nožem je začel vrezovati v les imena tovarišev. Najprej je vrezal ime Miha, potem Janez in Vanek. Tako se je zamotil s tem opravilom, da ni vedel za čas. Hotel je zarezati še svoje ime, pa je moral zamenjati Janeza, ki je prišel s straže in se kar v obleki zleknil na pograd.

Spričkali se niso v teh šestih dneh. Če je Matevž včasih po dolenjsko nagajal Janezu in ga klical Janezek ali pa Vaneka Ivanček, jih je to samo udobrovoljilo in so spet za kratek čas pozabili na vojno.

Naši štirje so po šestih dneh vsi odšli v zaledje. Odpeli so si jeklene čelade, se pošteno umili in odpočili. Čez dva dni pa so morali iti za osem in štirideset ur spet v kaverno. Veseli, da so še vsi skupaj, so mislili na dobrih osem in štirideset uri naprej, ko bodo spet na varnem. Na smrt niti misliti niso hoteli.

Vrnili so se brez Mihe... drobec granate v glavo...

Samo trije od štirih so po treh dneh spet prišli v kaverno.

Vrnila sta se samo Matevž in Vanek; Vanek na nosilih... Krogla mu je zmaličila orglice, ki jih je nosil v prsnem žepu. Mašne bukvice in molek sta ostala nedotaknjena, rožmarin pa je pordečila kri, ki je pritekla iz rane na levi strani prs. Tudi leva nadlakt je bila hudo razmesarjena. Janeza niso mogli pokopati... s patrole se ni več vrnil..

Matevž je našel novih tovarišev, pa z njimi ni mogel biti kakor z onimi tremi. Vedno zamišljen in otožen je vendarle imel srečo in obstal. Vaneku se je rana po štirih tednih zacelila, peti teden pa je podlegel tifusu, ki je takrat na široko kosil po bolnišnici.

Mesec dni potem so se morali umakniti iz kaverne na severnem pobočju Kukula. Čez dva tedna je bil vrh Kukula prevrtan in utrjen. Prejšnje kaverne ni bilo več; kup tramov, kamenja, preti in bodeče žice.

Zajokal je Matevž, ko sta z Viktorjem iz Prlekije ob luninem svitu našla tram z imeni, ki jih je Matevž vrezal z nožem takrat na tisti petek, ko sta bila Miha in Vanek na patroli, Janez pa na straži. Izvlekla sta še krajši tram, ga počez z žico privezala na tram z imeni in križ postavila na rob trideset metrov nižje od nekdanje kaverne. Šepetaje sta zmolila po en Očenaš za vsakega in končala molitev z: Bog daj jim večni mir in pokoj in večna luč naj jim sveti. Amen.

Vojna vihra niti temu križu ni prizanesla. Malo pod prečnikom ga je odbila granata. Vojaki, ki jim je ta križ postal že nekaj svetega, so napravili nov križ in ga z žico močno privezali na ostanek prejšnjega, kjer so se še brala imena naših fantov.

Tako stoji na severnem pobočju Kukula še danes križ, zbit iz tramov, na podstavku, ostanku prvotnega križa pa so še danes vrezana imena: Miha, Janez, Vanek. Ta preprosti leseni križ stoji v spomin na vse naše može in fante, ki so padli v Karpatih in Galiciji, stoji kot priča onih krvavih dni.

Pozor!
DARMOL
Darmol, sredstvo za odvajanje se često potvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.
Opl. reg. t. Br. 7006/36
DARMOL

Matevž se je vrnil iz vojske in kmetuje na Dolenjskem. Tam sem ga spoznal in pripovedoval mi je o vseh bridkostih in trpljenju, ki ga je moral prestati on in drugi fantje. Tudi o tem tramu mi je pripovedoval, križa pa ni omenil. Ko je pred tremi leti zvedel, da grem za dalj časa na Poljsko, mi je naročil, da če bom kaj po Karpatih hodil, naj stopim po poti na vrh Kukula južno od Worochte in naj se nazaj grede spustim kar po severnem pobočju, kjer bom morebiti še našel sledove tiste korenine. Na razdejanem pobočju sem res našel mesto, ki bi odgovarjalo, nekaj niže pa sem zagledal križ obdan z bodečo žico in potem prebral imena.

Ni me sram priznati, da me je stisnilo v grlu...

Tudi Matevžu so ušle solze, ko sem mu povedal, da križ še stoji in sem mu pokazal fotografijo.

Poslušaj, Margit iz Prekmurja, ki je tvoj rožmarin oškropila kri tvojega fanta Vaneka, poslušajte mati, ki ste z molitvijo spremljali svojega sina na vojsko in je on nosil vaš molek in bukvice na srcu, poslušaj Francka, ki nisi dočakala Janeza, poslušajte vsi Mihovi, poslušajte vsi bratje in sestre po vsej zemlji slovenski, vsi, ki ste izgubili koga svojih v vojski, poslušajte in uslišite prošnje vseh dragih, ki prosijo, da se jih v teh dneh spomnite v molitvi, in s tem vsaj malo poplačate veliko žrtev, ki so jo oni doprinesli za nas vse in našo zemljo.

France Sl.

Razstava pohištva

TELEFON ŠT. VID 16

Oglejte si našo stalno razstavo v novih, najmoderneje urejenih prostorih. Prepričajte se o kvaliteti naših jedilnic, spalnic, gosposkih sob, kuhinj itd.

Plačilo tudi s hranilnimi knjižicami!

Erman & Arhar

TOVARNA IN SKLADIŠČA TIK ZADNJE TRAMVAJSKE POSTAJE V ŠT. VIDU

Blagoslovitev ženskega zavetišča v Ljubljani

Ljubljana, 30. okt.

Ljubljanski Delavski dom ob križišču Bleiweisove in Gosposvetske ceste se je razvil z novim prizidkom sedaj v veliko palačo, ki nudi streho in dom mnogim delavcem in delavkam. Delavski dom je gradila mestna občina iz brezobrestnega posojila borz dela. Sedanjemu županu dr. Adlešiču se je posrečilo, da je dobil še dodatno brezobrestno posojilo, ker je bil Delavski dom premajhen in je bilo treba prizidka.

Slovesna blagoslovitev novega prizidka je bila danes ob 4 popoldne. Udeležili so se je med drugimi župan **dr. Adlešič**, načelnik zdravstvenega in socialnega oddelka banske uprave **dr. Kosi** in **dr. Karlin**, podžupan **dr. Ravnihar**, mnogo občinskih svetnikov, med temi načelnik stanovanjskega odseka g. **Kozamernik**, prior **Učak** za Vincencijevo konferenco, ravnatelj O. U. Z. D. **dr. Bohinjec**, za Delavsko zbornico predsednik **Jakomin** in referent **Golmajer**, upravnik Borze dela **Vončina**, ravnatelj mestnega socialnega urada **Svetel**, upravnik doma **Pelan** in drugi odličniki, dalje mnogi stanovalci doma in predstavniki raznih organizacij.

Zbrane goste je nagovoril g. župan dr. Adlešič, ki je naglašal, da se je že leta 1933, ko je bil Delavski dom izročen uporabi, pojavila domneva, da stavba v prvotnem obsegu ne bo zadoščala socialnim potrebam. Delavski dom je bil resnično deležen vedno večjega zanimanja in je kmalu postal pretesen za vse, ki so želeli v njem dobiti nadomestilo za lastno ognjišče. Prvi del stavbe je veljal 4,400.000 din, novi del pa 1,890.000 din. Od teh je dala Borza dela mestni občini 1,720.000 din brezobrestnega posojila. Mestna delavska zavarovalnica pa 6 odstotno posojilo v znesku 170.000 dinarjev. Ves Delavski dom je veljal občino okoli 7,700.000 din. Misel ustanovitve tega zavoda je bila posrečena. Vse postelje in sobe so redno oddane. Dom ima širši socialni pomen v tem, da je postal regulator cen samskih stanovanj in prehrane. Dosedanji del Delavskega doma je imel 172 postelj, kar je zadostno, da vpliva na cene zasebnih stanovanj. Novi del bo dodal še 110 novih postelj, tako da bo na razpolago 282 postelj. Dom ima obsežno kuhinjo in veliko jedilnico, kjer je danes 650 do 700 gostov, ki dobe obed za 2, 3 ali 4 din. Dom ima lepe kopalnice. Udobno je preskrbljeno za zrak in luč stanovalcem. Župan dr. Adlešič se je zahvalil zlasti upravnemu odboru Delavskega doma s predsednikom obč. svetnikom Viktorjem Kozamernikom na čelu, dalje projektantu in voditelju zgradbe inž. Vladimirju **Mušiču**, ki je odlično izpolnil svojo nalogo, ter drugim sodelavcem. Ta dom naj služi nesebičnemu človekoljubnemu delu, spremlja naj ga dobrohotna usoda ves čas njegovega obstoja in naj bo pravo ognjišče zadovoljstva in sreče.

Župan je nato prosil kanonika dr. Klinarja, naj blagoslovi novi dom. Dr. Klinar je nato blagoslovil dom.

Po blagoslovitvi je imel ravnatelj socialnega urada g. Svetel primeren govor, v katerem je naglašal socialni pomen novega doma, ki je važen zlasti v sedanjih časih težke socialne krize. Po tem govoru so si gostje ogledali ves dom, zlasti pa novo blagoslovljeni in obsežni prizidek.

Zadnja pot dr. Fr. Verbica

Ljubljana, 30. oktobra.

Danes ob pol 3 popoldne se je iz mrtvašnice na Zaloški cesti razvil turoben sprevod. K zadnjemu zemskemu počivališču smo spremili tako dragega nam in tako hitro umrlega zdravnika dr. Franclja Verbica. Sprevod je dokazal vse velike simpatije, ki smo jih čutili do pokojnika. V mrtvašnici je opravil ob asistenci cerkvene obrede za pokojnikom škof dr. Gregorij Rožman. V imenu Zdravniške zbornice in akademskega starešinstva se je od pokojnika poslovil dr. Meršol. Zbor akademikov je zapel žalostinko, nakar se je razvil veličasten sprevod proti Sv. Križu. V sprevodu so nesli mnogo vencev z belimi trakovi. Za sorodniki sta šla v prvi vrsti župan dr. Adlešič in načelnik socialnega in zdravstvenega oddelka banske uprave dr. Kosi, dalje načelnik dr. Karlin, veliko število akademikov, zdravnikov in drugih odličnih osebnosti, med temi ljubljanski okrajni glavar dr. Maršič. Akademsko starešinstvo sta z več člani predstavljala predsednik univ. prof. dr. V. Korošec in podpredsednik univ. prof. dr. Fabijan. Med številnim občinstvom je bilo tudi mnogo duhovščine in pa velika skupina usmiljenk ter samostanske mladine. V kapelici na pokopališču je zbor akademikov zapel »Beati mortui«, ob grobu pa sta se od pokojnega dr. Verbica poslovila primarij celjske bolnišnice dr. Rajšp, v imenu prijateljev in sošolcev pa gosp. Tone Jagodic. Zbor akademikov je zapel žalostinko »Vigred se povrne«. Ko so padale kepe prsti v grob mladega Verbica, so vsi navzoči zaihteli. Blag Ti bodi spomin, dragi Franci Verbic!

Ljubljana

dne 31. oktobra 1937.

Gledališče

Drama: Nedelja, 31. oktobra ob 15: »Matura«. Znižane cene od 20 din navzdol. — ob 20 »Beraška opera«. Izven. Znižane cene od 22 din navzdol. — Ponedeljek, 1. novembra ob 20 »Julij Cezar«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Torek, 2. novembra. Zaprto. — Sreda, 3. novembra: »Firma«. Premierski abonma.

Opera: Nedelja, 31. oktobra ob 15 »Pod to goro zeleno«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20 »Prodana nevesta«. Izven. Gostujeta gg. Križaj in Gostič. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ponedeljek, 1. novembra ob 20: »Evangeljnik«. Gostoje g. Josip Gostič. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Torek, 2. novembra: Zaprto.

Prireditve in zabave

Rokodelski oder. Danes in jutri ob 8 zvečer bo rokodelski oder uprizoril velezanimivo igro »Slehernik«. Udeležimo se prireditve vsi, da se oddolžimo vrli igralski družini, ki se je za to priliko prav posebno potrudila, da nudi priljubljeni misterij v vsem sijaju. Vstopnice se dobivajo danes in jutri od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

Znamenito Mlakarjevo petdejanko »Roksana« in globoki Rosenhagov misterij »Vitez N. Lj. Gospe« uprizori drevi ob 5 Zveza večjih Klar v frančiškanski dvorani. Vstopnice so v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« v frančiškanski pasaži.

Frančiškanska prosveta v Ljubljani priredi na Vernih duš dan ob 8 zvečer IX. prosvetni večer, posvečen našim dragim pokojnikom, pod naslovom: »Na tisto tiho domovanje«... Sedeži po 3 din, stojišča po 2 din.v predprodaji pisarne Pax et bonum. Člani imajo običajen popust.

Predavanja

Prosvetno društvo na Viču priredi v petek 5. novembra, ob 8 zvečer drugi prosvetni večer, na katerem predava g. prof. Janko Mlakar o deželi polnočnega sonca. Vabimo vse člane, da se večera udeleže v čim večjem številu.

Prosvetno društvo Trnovo otvarja v sredo, dne 3. novembra, novo sezono 1937-1938 s I. rednim prosvetnim večerom, na katerem bo imel skioptično predavanje prof. Janko Mlakar: **»V deželi polnočnega solnca«** (na Spitzbergih). — Odbor.

Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi na predavanje, ki bo v četrtek, 4. novembra, ob 20 v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo inž. Dušan Avsec o termokonvektivnih in elektrokonvektivnih vrtincih ter o vplivu elektrokonventivnih vrtincev na dielektrično konstanto transformatorskih olj. Predavanje bo ponazarjal film. Vstop je prost vsem, ki se zanimajo.

Ljudska univerza v Ljubljani prične z letošnjimi predavanji 3. novembra. Prvo predavanje bo posvečeno spominu Masaryka. Predavatelj dr. Rudolf Krivic bo povedal pri nas še neznane zanimivosti o tem velikem možu. Predavanja bodo ob sredah v mali dvorani Filharmoničnega društva na Kongresnem trgu (Kino Matica). Pričetek ob 20. Predavanja so brezplačna.

Kako nastane oblak (celični vrtinci). Pod okriljem Prirodoslovnega društva bo predaval g. inž. Dušan Avsec o termokonvektivnih in elektrokonvektivnih celičnih vrtincih, to je, o vrtincih, ki nastanejo pri pregrevanju in pri električnih poljih, v tekočinah in plinih, ter o uporabi dobljenih izsledkov v meteorologiji, geologiji, astrofiziki in kristalografiji. Predavanje, ki je drugo v vrsti poljudno-znanstvenih predavanj Prirodoslovnega društva letošnje sezone, bo v torek 2. novembra ob 8.15 v Mineraloški predavalnici univerze. Vstopnina 4 din, za dijake 2 din.

Sestanki

Fantovski odsek v Trnovem je pričel z redno telovadbo, ki bo vsak torek v telovadnici prulske šole in v petek v dvorani Prosvetnega društva v Trnovem. Pričetek telovadbe za naraščaj (do 12 leta) in za mladce (od 12 do 17 leta) ob pol 6 popoldne, za člane ob pol 8 zvečer. Vljudno prosimo vse starše, da pošljejo svoje sinove k našemu fantovskemu odseku, kjer se bodo vzgajali v telesno in duševno močne, zdrave in značajne fante.

Kino

Kino Kodeljevo (31-62). Danes ob 5 in 8, jutri ob 8 in v torek ob 8 dva sporeda: **Mala Schirley Temple** v svojem najboljšem filmu »Hči upornika« **Jan Kiepura:** »Daj mi to noč«.

Zvočni kino Vič predvaja danes v nedeljo ob 4, 6 in 8 zvečer film zabave in smeha »Ljubavna dražba«. V glavni vlogi slavna Marika Rökk. Prideta slavna komika Stanlio in Olio v velefilmu smeha in zabave »Cigansko dekle«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: V nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komatar, Vič; v ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus Moste; v torek: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg št. 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7; v sredo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva cesta 27 in mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Izgubila sem črno torbico, v njej ključek in očala. Najditelju dam primerno nagrado. Torbico naj odda na policiji.

Maribor

m *Otvoritev II. mestnega mladinskega doma v* Magdalenski ulici bo danes predpoldne ob desetih. Dom bo odprl župan dr. Juvan.

m *Mesarske prodajalnice in stojnice* bodo danes odprte, jutri na praznik pa zaprte.

m **Siviljske potrebščine, čipke: Ribarič, Rotovž!**

m **Kožuhovina** v veliki izberi in strokovna izdelava pri Semku, krznar, Gosposka ulica 37.

PERJE-PUH pernice v vseh kakovostih, poceni pri
»OBNOVA« — F. Novak
Maribor, Jurčičeva 6

m *Pimonoše bodo dostavljali* pisma na praznik 1. novembra, pokojnine pa v torek, 2. nov.

m *C. Vidmar na mariborskem šahovskem brzoturnirju.* V petek zvečer je bil v kavarni Central šahovski brzoturnir, ki ga je priredil Mariborski šahovski klub za klubsko prvenstvo, na katerem je kot gost sodeloval g. Ciril Vidmar iz Ljubljane. Turnir je vodil dr. Lipaj. Rezultati so bili naslednji: 1. mesto je dosegel dr. Krulje s 13 točkami, drugo Ciril Vidmar z 11 in pol točke, tretje in četrto mesto dr. Gabrovšek in Kukovec z 11 točkami, 5. prof. Stupan s 5 in pol točkami, 6. Ivanovič s 7 in pol točke, 7. dr. Danev s 7 točkami, 8. in 9. ter 10. mesto pa Bien, Stojnšek in Mišura s 6 točkami, 11. Rupar s 5 in pol točke, 12. Nosan s 4 in pol točke, 13. Renisberger s 3 in pol točke, 14. Senica in 15. pa Radolič.

Damski plašči! Velika izbira!
I. PREAC, GLAVNI TRG 13

m *Umrla je v bolnišnici* 24 letna navijalka Viktorija Čeč. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje.

m *Potujoča protiplinska razstava,* ki jo priredja banska uprava v Ljubljani, se ustavi v dneh od 3. do 9. novembra tudi v Mariboru. Zaradi aktualnosti in važnosti priporočamo vsem, da si razstavo ogledajo na mariborskem glavnem kolodvoru. Podrobnosti bomo pravočasno objavili.

Tapetniške izdelke, žičke vložke
in vsa **popravila,** skrbno izvršuje najceneje samo
ANTON ČERIN ml., Maribor, Koroška cesta 8

m *Skesan tat.* Na mariborski policiji so bili gotovo presenečeni, ko se jim je predstavil mlad fant iz Bodoncev v Prekmurju ter se sam obtožil tatvine, ki jo je skupaj z nekim mladim Mariborčanom izvršil v Odžacih v Banatu. Tam ga je Mariborčan pregovoril, da je svoji gospodinji ukradel denar, s katerim sta nato pobegnila v Italijo, kjer mu je Mariborčan ponoči pobegnil. Skesan tat se je nato sam prijavil italijanskim oblastem, ki so ga po nekaj dnevnem zaporu izgnale v Avstrijo, kjer je tudi nekaj dni odsedel v odgonskem taborišču v Celovcu. Odtod so ga hoteli izgnati v Nemčijo, pa je med potjo pobegnil v Jugoslavijo, kjer se je nato javil mariborski policiji, ki ga je vkljub kesanju izročila mariborskemu sodišču. - Iskreno kesanje mu bo gotovo omililo kazen, ki ga čaka.

Zimsko perilo, nogavice, pletenine in perje najceneje pri LIA, Maribor, Aleksandrova 19

m *Aretiran požigalec.* Poljčanski orožniki so aretirali 18 letnega fanta, ki je v zadnjih mesecih 6 posestnikom zažgal njihova imetja. Fant je svoja dejanja priznal ter je bil izročen sodišču. V interesu preiskave, oblasti o njem ne dajejo točnejših pojasnil.

Gledališče

Nedelja, 31. oktobra ob 15: »Bela bolezen«. Znižane cene; ob 20: »Trije vaški svetniki«. Znižane cene. — Ponedeljek, 1. novembra ob 20: »Marija Stuart«.

Celje

c **Petje o Vseh svetih na celjskih pokopališčih.** Združeni pevski zbori Oljke, CPD in Celjskega zvona bodo pod vodstvom pevovodje gosp. C. Preglja na praznik Vseh svetih ob 3 popoldne peli na okoliškem pokopališču, ob 4 pa na mestnem vojaškem pokopališču. Zapeli bodo Devovo »Vigred«, Pregljevo nagrobnico »V hladni noči utrnila...« in Prelovčevo »Oj Doberdob...« Pevsko društvo Oljka bo zapelo svojemu dolgoletnemu pevovodju gosp. Videčniku in rajnkim članom še Brevarjevo nagrobnico »Ob gomili«. Skupna pevska vaja bo danes ob 10 dopoldne v društvenih prostorih Oljke v Obrtnem domu.

c **Davčna uprava v Celju** uraduje za stranke le od 8 do 12 dopoldne.

Cenjenemu občinstvu vljudno javljamo, da se bo po smrti g. H. Navratila **krznarska tvrdka**
H. NAVRATIL
poprej Fröhlich še nadalje vodila pod istim imenom na Kralja Petra c. 11. Za obilen obisk in cenj. naročila se najvljudneje priporočamo.
Postrežba prvovrstna — Cene najnižje!

c **Nušičeva komedija »Dr.« v celjskem gledališču.** Ljubljanska drama bo gostovala v petek 5. novembra zvečer v celjskem Mestnem gledališču z Nušičevo komedijo »Dr.«. Predstava je za abonma. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c **V nedeljo 24. oktobra** je gasilska četa na Babnem sprejela zasluženo odlikovanje. Odlikovanih je bilo s srebrno kolajno 11 članov: Franc Jakše, Pišek Josip, Gračner Pavel, Mirnik Jakob, Lipovšek Anton, Jezernik Janko, Mirnik Vincenc, Kvas Anton, Jakše Franc, Strenčan Franc in Gaberšek Ivan. Vsi odlikovani so nad 15 let požrtvovalno delovali pri gasilcih. Za 10 letno službovanje je bil odlikovan z bronasto kolajno Trupej Melhijor. Odlikovanja je izročil osebno župni starosta gosp. Konrad Gologranc. Gasilska četa na Babnem obstoja že 17. leto in so vsi odlikovanci s srebrno kolajno pri društvu že od ustanovitve. Iskreno čestitamo!

KROMPIR
lep, bel in zelje v glavah dobite najceneje pri Kmetijski družbi, Celje

c **Umrla je** 62 letna vdova po davčnem upravitelju gospa Vondrašek Julija. Pogreb dobre pokojnice bo v ponedeljek popoldne ob 3 na okoliško pokopališče iz Miklošičeve ulice. Naj v miru počiva!

c **Danes popoldne in jutri ves dan** bodo vozili izpred kolodvora mestni avtobusi na okoliško in mestno pokopališče.

Kino Metropol
Danes ob 16.15 18.15, 20.30, **„Pension Filoda"** (Fremdenheim Filoda). V glavni vlogi Ida Wüst, Theo Lingen
Ponedeljek - na praznik ob 16.15, 18.15, 20,30 **„Krivec"**
V nedeljo in ponedeljek ob 10.15 in 14 matineja **„Silly Micky revija"**

c **Današnji nogomet.** Danes popoldne bo na igrišču pri »Skalni kleti« povratna podzvezina prvenstvena nogometna tekma med celjskimi Atletiki in SK Celjem. Igra bo gotovo zelo živahna in napeta, ker sta obe moštvi v dobri formi. Za tekmo vlada med Celjani veliko zanimanje. Sodil bo delegiran sodnik iz Zagreba gosp. Miljan, za rezervo pa gosp. Mlinarič.

c **Martinov večer priredi »Oljka« dne 6. novembra v Narodnem domu. Vabljeni!**

c **Gospode župnike,** predstojnike samostanov in druge vljudno opozarjam, da izvršujem vsa pasarska dela kot pozlačenje in posrebrenje cerkvenih in drugih posod točno, solidno in poceni. Anton Filipič, Kralja Petra 20 (na dvorišču).

Trbovlje

Shod JRZ bo prihodnjo nedeljo dopoldne ob osmih v Društvenem domu.

Zvočni kino Društveni dom predvaja danes in jutri velefilm »Čarovnica iz Salema«. Na Vseh svetih bo pred filmsko predstavo kratko in zanimivo predavanje o nesmrtnosti s skioptičnimi slikami.

Priprave za novo cerkev na Vodah so v teku. Izdelujejo se že podrobni načrti za to prepotrebno cerkev. Vodensko naselje obsega 12.000 ljudi in je oddaljeno pol ure od župne cerkve, večinoma pa še več.

Hrastnik

Društvo »Delavec« priredi danes ob 4 na praznik Kristusa Kralja akademijo z globoko dramo »Sultanova hči in dobri vrtnar« ter z mladinskim nastopom. K udeležbi vabi odbor.

Zagorje

Šetvni novčič. Tudi letos bodo na dan Vseh svetnikov pobirali pred zagorskim pokopališčem odborniki Društva za varstvo otrok šetvni novčič. Javnosti je znano, da to društvo obdaruje vsako leto mnogo revnih otrok za božič s toplim obuvalom. Zato apeliramo na posetnike pokopališča, da sleherni podpre veliko humanitarno delo društva. Tudi najmanjši dar je dobrodošel, za katerega že v naprej iskrena hvala! — Odbor.

Brežice

Kolportaža »Slovenca«. Od danes naprej se bo redno vsako nedeljo dobil nedeljski »Slovenec« pri kolporterjih. Priporočamo vsem, da pridno segajo po njem, ker prav nedeljska številka nudi vsakomur dovolj koristnega čtiva.

Fantovski odsek. Minulo nedeljo, dne 27. oktobra, je bil ustanovni občni zbor fantovskega odseka v Brežicah.

Kupujte samo pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Umor iz neprevidnosti

Ljubljana, 30. oktobra.

Snoči prekinjena obravnava proti Albinu Dežmanu, ki je bil obtožen zločinstva umora po § 167-II k. z. in zaradi nekaterih vlomnih tatvin, se je danes točno ob 11.30 nadaljevala ter so bile zaslišane mnoge priče. Senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja je v vseh podrobnostih skušal dognati obtoženčevo krivdo. Branilec dr. Mohorič Jakob je predlagal že poprej, naj se izvrši na licu mesta komisijski ogled, ker so bili sodniki v marsikaterem pogledu napačno orientirani. V prvi vrsti gre za to, ali je bila pokojna Marija Klanšičarjeva vržena z desnega ali z levega brega Save. Že na včerajšnji razpravi je podala neka priča jasno situacijo, ko sploh ni bila za to poklicana. Na današnji obravnavi so sledili po dokaznem postopanju govori drž. tožilca in branilca, ki je vztrajal na tem, naj sodišče dobi popolno sliko o položaju, kako je bila baje pahnjena pokojna Marija Klanšičarjeva v Savo. Ugotovljeno je, da je ravno na tistem mestu Sava jako globoka in da jo ne more tudi dober plavalec preplavati s svojo žrtvijo. Mnoge priče so povedale, da je obtoženec telesno šibkejše narave in da je bila pokojna mnogo močnejša, ker je neka priča povedala, da je že takrat tehtala do 90 kg.

Po dolgem posvetovanju senata je predsednik g. Ivan Kralj objavil sodbo, s katero je bil Albin Dežman obsojen zaradi **umora iz neprevidnosti na 2 leti strogega zapora** ter v izgubo častnih pravic za 3 leta. Sodišče ni sprejelo stališča državnega tožilca, da bi bil obtoženi Albin Dežman napravil zločin po prevdarnem premisleku. Obsojen je bil hkrati tudi zaradi nekaterih vlomnih tatvin in sta bila njegova soobtoženca primerno kaznovana. Eden je dobil 3 mesece strogega zapora, drugi, majhen fantek, pa je bil zaenkrat oproščen ter mu je sodišče izreklo samo ukor odnosno posvaritev.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes ob 3 popoldne, 8 zvečer ter v ponedeljek, 1. novembra, ob 8 zvečer dvojni spored: »Človek brez imena« in »Tajni agent«. Predvajamo tudi najnovejši »Foxov« tednik.

Lep uspeh začetne predstave v Krekovem gledališču. V nedeljo zvečer je bilo v našem mestu zopet otvorjeno Krekovo gledališče. Za prvo predstavo je gledališko društvo »Aljaž« izbralo ljudsko igro »Domen«. Pri igri je sodelovala Krekova godba s koncertom narodnih pesmi, tako da je bila ta predstava res večer slovenske igre in slovenske pesmi. Uprizoritev je uspela v vseh ozirih, najbolj pa je potrdila uspeh požrtvovalnega dela igralcev, ki so šli Jurčičevi zamisli nasproti in podali res pravo ljudsko igro njegove dobe. Igro je vodil gosp. Riko Poženel, uradnik KID, ki je tudi sam igral kmeta Jurco. Režiser je svojo nalogo polno rešil in mu gre zasluga, da je bila ta uprizoritev ena izmed najlepših dramskih iger na našem odru sploh. Domna je igral požrtvovalni g. Železnik, kateremu radi dajo vedno najtežje vloge. Bil je dober v vseh dejanjih. Gosp. Savinšek je bil pravi graščak Sova in je posebno posrečeno nastopal v tretjem in v zadnjem dejanju. Največji uspeh večera pa je imel Jeraša, ki je podal pravega Jurčičevega klepetavega, muhastega in hvaležnega berača. Težko vlogo Mete je z uspehom igrala ga. Čopova, ki je vlogo sprejela šele tri dni pred predstavo. Ga. Čopova je s tem stopila v prvo garnituro Krekovih igralcev. Ga. Žnidarjeva je tudi v hčerki Anči potrdila svoj priznani igralski talent, ki se izraža v lepi, neprisiljeni, naravni igri in živahnosti. Stanka Torkarjeva je simpatična igralka. Če ni prišla še bolj do izraza, sta v tej igri kriva le še Jurčič in Česnik. Tudi Cegnar in Kink sta se znašla. Cegnar je še vedno ljubljenec občinstva, Kink pa je poznan po svoji temeljiti igri. Izmed dejanj je bilo najlepše prvo, najtežje morda četrto, ko je nastopilo 30 igralcev, ki jih je režiser lepo razvrstil, najbolj pestro pa zadnje. — S takimi predstavami bo jeseniško gledališče pridobivalo. Prihodnja predstava bo »Zadnja legija«, ki je bila igrana tudi v ljubljanskem gledališču.

Planina pri Sevnici

Naša župnijska cerkev je sicer skromna stavba brez posebnih arhitektonskih odlik. Ima pa gotski prezbiterij. Tega je po navodilih gospoda konservatorja dr. Steleta začel odrivati absolvirani akademski slikar Franjo Golob in našel na steni za oltarjem pod belezem dva večja ostanka gotskih fresk. Prezbiterij so nanovo ometali, rebra in sklepnike kamnoseško popravili. Ornamentiko, ki je bila ugotovljena, in štiri nove slike, ki predstavljajo štiri poglavitne krščanske čednosti, je nanovo naslikal gosp. Golob, kamnoseška dela pa je izvršil Andrej Divjak iz Sv. Jurija ob južni železnici. Delo je pokazalo, da je bila temeljita preiskava prezbiterija nujna. Zakaj med delom je rebro samo odpadlo in bi se kdaj bržkone zrušilo samo in lahko povzročilo usodepolno nesrečo. Zato bodi na tem mestu izrečena prav iskrena zahvala spomeniškemu uradu v Ljubljani, v prvi vrsti konservatorju gosp. dr. Steletu, prav iskrena zahvala tudi za kritje stroškov, ki je vse razen kamnoseških blagovolil prevzeti spomeniški urad.

70 letnico rojstva obhaja danes v polni svežosti let Franc Rauter, šolski upravitelj v pok. Preživel je takorekoč vse življenje v svojem rojstnem kraju, po 37 letnem vestnem službovanju je vstopil leta 1924 v pokoj. Bil ni le odličen učitelj, tudi izven šole se je mnogo udejstvoval na gospodarskem polju, posebno v sadjarstvu in čebelarstvu. Splošno spoštovanemu in še danes neumorno delavnemu jubilantu kličemo: Še na mnoga leta!

Mekinje

To jesen obhaja župnija Mekinje 150-letnico svojega obstoja, poprej je namreč spadala pod Kamnik. V glavnem bo župnija ta jubilej proslavila na sledeči način. Na predvečer bodo kresovi daleč na okoli oznanjali veselje vse župnije. Drugi dan bo ob 9 slovesna služba božja. Govoru domačega župnika o zgodovini župnije bo sledila slovesna sv. maša g. kanonika M. Riharja z zahvalno pesmijo na koncu. Popoldne ob 2 bodo slovesne večernice, ob pol 4 pa proslava v »Društvenem domu«. Pri tej slavnosti bo imel primeren govor mekinjski rojak g. kaplan K. Babnik; moški zbor bo zapel »Prelepa je mekinjska fara«, nato pa bo »Prosvetno društvo« uprizorilo Finžgarjevo narodno igro »Naša kri«. Ta bo gledalca prestavila v one čase, ko je bilo v Mekinjah polno Francozov, kot n. pr. l. 1799, ko jih je bilo v tamkajšnji graščini 735. Poleg domače župnije je k tem slavnostim vabljena zlasti tudi bližnja in dalina okolica.

KULTURA

Z obrazom na zemlji kot menih v vnebovzetju
ležiš razpet, držeč v svojem objetju
sveto prst, ki kot sin in kot brat
poljubljaš goreče jo zadnjikrat...
. . . . .

ostala pa so polja, reke, vrhovi,
ostala zemlja, bolj večna kot vekovi,
ostala trojica neuničljiva —
Človek, Zemlja, Plug — večno živa.
Njej je v poroštvo samo nebo,
kot zrcalo viseče nad to zemljó:
ko oblakov čredo valovito
v razóre ravna kot grudo razbito,
ko v temno noč kot v njivo črno
seje zvezde — zlato zrno.

Večnost Dela beri v stropu neba,
o kmet izmučeni, izgaréni do dna,
in v svojo zemljó po viharnih dneh
sej z žitom vred tudi zrna uteh,
ker biti v roki Boga je srečno:
brezdelje je časno, a delo večno!

Življenje preprosto in ravno v Bogu
je pot iz vasi na pokopališče v logu,
kjer čaka Mir, ta božji poslanec,
v sveto Tišino vabeč na gostijo
vse, ki v Delu in Ljubezni živijo...
. . . . .

Naj v miru počivajo Mrtvi! —
. . . . .
V njih spomin,
ki so trpeli, ta glog in češmin...

Odlomek iz pesmi »Glog in češmin«, poljski spesnil Leopold Staff, posl. Tine Debeljak

O, potnik z licem rdečim in mladostno hojo,
za hip zamisli tu se nad lobanjo mojo
in vtisni si v srce, da zjé okrutni Čas
prav do kosti in kože ves človeški kras!
Posluhni, kaj nad grobom pojejo mi bori:
»Memento mori! Memento mori!«

Napis na starem grobu, češko Jiři Wolker, posl. td.

Slavko Pengov: Detajl iz **Dies irae (Sodni dan)** skice za fresko na Bledu.

Tromba gromko oglasi se,
ogenj vtrpne, luč stemni se,
v prah svetovje razleti se.

Hrast življenja blisk izruje,
listje pred Sodnika vsuje,
ki psalmist ga oznanjuje.

Z grehom duše smo težili,
brez obrambe nas sodili
bodo, kdo se nas usmili?

Kyrie elejson!
O, Bog, Ti nam bodi ljubezen in bramba!
Kyrie elejson!

Tromba vpije, tromba rjove —
čuj, v oblakih konj podkove!
Čadastih meglá valove
dih neznani meša, gnete,
spačene oblike tvori —
in divjo čredo v šir razpreda,
in v strašna slepa brezna golta,
in znov jo bruha do nebes,
in tam jo trga v črne cunje
ta strah budeči, skriti Tkač
in s težko in mokro prejo pokriva
vse, kar biva...
Gorje!

Prsa svetov, pred trenutkom še živa,
pod strašno megló izdihajoče ječé;
ogromne smreke s troskom padajo v globine;
na skalnat rob je padel les;
kače zvitki zléknile so trupla
in v smrtnih krčih brez moči trdé se;
vresjè, na vzglavju skalnatem ležé
izginilo je kot izpodkopáno;
divje kôze v stenah, plezajoč v strmine
in splašeno zroč v daleč razprostrano
neizmerno zmedo senc in meglovin,
skočile strmoglav so v žlebni grob...
. . . . .
Tromba silna gre na vsako stran
z gromovito silo angelskih poslanj
v Gospodove jeze neskončni dan...
. . . . .
O Bog usmiljeni, imej sočutje z nami!
. . . . .
Jobov glas v trobentah vpije,
strop nebes se v burji vije,
v rekah topla kri se lije...
Kyrie elejson!

Svetove golta ta nagnusni glin,
svetove pahnjene od božjih vrat:
izpod zelí strupenih korenin,
izpod mrežastih šot in trstja in vlat,
iz rovov, greznic, žlebov in jam
pokritih z žolto mastjo gnilih vod,
začne gomazeti v klob zviti kačji plod; —
zeleni kuščarji, črne pijavke
vijó naprej se plavajoč,
opletajoč svoje repe luskinaste
krog žalostnih milijard mučeniških križev,
rastočih iz zemlje glinaste,
propadle v močvirni kal...
Kyrie elejson!...

Zbrali so se iz groba vstali,
z ognjem punta svet zažgali,
v reke se krvi pognali...
O gorje!
V boj gredo od mrtvih vstali:
v očeh se skriva maščevalna jeza,
obupa krč jim ustnice napreza,
upadla lica v kapljah pot zaliva,
kodre las sprejema kri lepiva.
Z zavijanjem hijen, z rjovenjem levov,
z lajánjem psov in rezgetanjem konj,
ki nikdar niso uzd poznali,
stokajoč, ječeč, kolnóč,
raztrgane tožbé vpijoč
podi se vihar človeških besnóč...

Ta že pada, ta se brani,
temu grlo stiska dlan,
ta se je v brata svojega z nohti zaril,
a tisti tam kaže zobé, zajedajoč se v ráme,
in ta z ogromno rokó je zgrabil nogi dve,
preklal na dvoje Heraklov je trup,
in pahnil ga v predad brezdanj,
v sodbe te obup.
In s par steklenih mrtvih krogel
v očesno duplino zapičenih
beži brez konca, brez konca, brez konca
goneč pred sabo bratomorno čredo
nemi, gluhi Strah...
. . . . .
Gonja ta se je začela,
ko trobenta Mihaela
k Zadnji sodbi je zapela.

Glas razlega se brneče,
kakor grom leti bobneče,
gôre vse v doline meče.

Angelske trobente sila
zvezde je z neba vtrnila,
že se odpria je gomila.

Zbrali so se iz groba vstali,
z ognjem punta svet obdali,
v reke se krvi pognali.

Kot lev rjoveč, šakal vpijoč,
grozeč, kolnóč in stokajoč
podi vihar se človeških besnoč...
. . . . .
Sodi, Pravični!
. . . . .
Dvojezičnega zmaja
Satana s tremi hrbti je premagal v srdu boja
nadangel Mihael in vrgel v prepad.
Amen.

Odlomki iz himne poljskega pesnika Jana Kasprowicza, poslovenil Tine Debeljak.

Zgodovina nagrobnice:

Menda ni pesmi, ki bi imela v svojem razvoju toliko zgodovine kakor pesem »Vigred se povrne«. Ker mi je pesem znana že dobrega pol stoletja, me zanima njen razvoj.

Napisati hočem o tem nekoliko zlasti za mlajši rod. Pri tem pa moram tudi v glavih potezah orisati može, ki so bili s to pesmijo v zvezi.

Prvi **povzročitelj** te pesmi je bil mladi in marljivi skladatelj **Kamilo Mašek.** Rojen je bil v Ljubljani dne 11. julija 1830. Prve nauke o glasbi je dobival od svojega očeta, potem pa se je šolal drugod. Zložil je mnogo svetnih in nabožnih napevov. Bil pa je tudi dober pevec. Pel je rad iz ljubezni do petja, morda pa tudi, da si je kaj prislužil. Naposled se mu je posrečilo, da je postal učitelj na c. kr. glasbeni šoli v Ljubljani. Tu si je pridobil mnogo prijateljev, zlasti med gojenci pevske šole. Bolehati je začel na pljučih. Ko se je šel drugič zdravit na Štajersko v Stainz, t. j. v Ščavnico, je tam bolezni podlegel. Struna na njegovi »Liri« se je utrgala dne 29. januarja 1859 in prijatelji njegovi so zaplakali: »Naš Kamilo je umrl!« Pokopan je na pokopališču v Ščavnici. Star je bil torej 12 dni manj nego 29 let. Eden njegovih prijateljev pa mu je napravil pesem: »Otožnico«, sedanjo: »Vigred«. Prva kitica pesmi se glasi: »Vigred se povrne, vse se oživi, Tratica pogrne se s sveticami. — Drobne ptičice pojo, Spet v domačem gaj«! Al' prijatlja sem nazaj nikdar več ne bo.« Besede »sem nazaj ne bo«, se nanašajo na to, ker je umrl v sosedni štajerski deželi in ga ne bo več nazaj med svoje prijatelje. Omenjene besede pa veljajo lahko tudi vsakemu, ki umrje. Prijatelj, ki mu je napravil to pesem, je bil duhovnik Ivan ali Janez Puhar, znani izumitelj fotografske plošče, duhovnik »večni kaplan«, pesnik, slikar, glasbenik.

Rojen je bil v Kranju 26. avgusta 1814. Zaradi prehlajenja je zbolel, se podal k svojcem, kjer je 7. avgusta 1864 umrl v Kranju.

Puhar pa je bil vsestransko delaven. Že v dijaških letih se je posebno zanimal za kemijo. V prostem času se je vadil tudi v fotografiranju. Po mnogih poskusih se mu je posrečilo leta 1843 fotografiranje na steklene plošče. Do tedaj so fotografirali na srebrne plošče, kar pa je bilo drago in zamudno. Za svojo iznajdbo je dobil od akademije znanosti na Dunaju diplomo ali potrdilo, da je res Puhar izumitelj fotografiranja na steklene plošče. Izkoristil pa svoje iznajdbe ni. Smoter njegov je bila znanost. Z njegovo iznajdbo so se okoristili drugi. Pogosti kemični poskusi pa so gotovo slabo vplivali na dihalne organe, da se mu je že zaradi prehlajenja začelo grlo sušiti, kar je povzročilo njegovo prezgodnjo smrt. Prva njegova fotografična slika na stekleno ploščo je bila »Bled«, katero hrani njegov nečak g. dvorni svetnik Polec v Kamniku.

Puhar pa je bil tudi spreten risar in muzikalično naobražen. Igral je na gosli, kitaro in klavir. Svoj klavir ali kakor so rekli »Fortepjano« pa je prevažal s seboj po svojih službah. Bil je vesele narave in je rad kaj veselega zaigral in zapel. Bil je tudi pesnik. Ko je njegova sestra Frančiška, ki je bila v Kranju cerkvena pevka, umrla, ji je napravil pesem: »Venec na grob sestri«. (Pesem je izšla v »Zgodnji Danici« l. 1852, na str. 45.). Ko je zapustil Bled, je napravil pesem »Slovo od Bleda« v nemškem jeziku, ki je izšla v »Laibacher-Zeitung«. Zložil je še več drugih pesmi. Ko je leta 1859 umrl prijatelj Kamilo Mašek, mu je Puhar zložil pesem z naslovom: **»Otožnica po rajnkem Kamilu Mašeku, c. kr. učeniku glasbene šole v Ljubljani«.** Cela pesem ima pet kitic, ki se glase:

Vigred se povrne,
Vse se oživi,
Tratica pogrne
Se s sveticami:
Drobne ptičice pojo,
Spet v domači gaj!
Al' prijatla sem nazaj
Nikdar več ne bo.

Skoz cvetoče veje
Dije sapica,
Spod zelene odeje
Potok spet šumlja,
Truma meglic pisana
Plava skoz nebo;
Al' prijatla milo oko
Krije večna t'ma.

Ptičice preljube,
Nježne pevkinje,
Britke srca zgube,
Mi spomin bude,
Srčno-milih pesmic vir
Z njim usahnil je,
Milo zdaj po mojstru se
Tož' slovenski lir.

Vem, da tam prebiva,
Kjer je večni dan,
Da Boga uživa —
O preblagi stan
Vendar, ko nanj spomnim se,
Mi oko rosi,
Da prijatel ljubljeni
Nas zapustil je.

Z Bogom, drag' Kamilo!
Mojster glasovit,
Te z domačo vilo
Vedno čmo slavit
Z nar lepš' cvetjem mu pokrij,
Pevcu grob »Spomlad«,
Dokler glas zbudi ga enkrat
Rajskih harmonij.

Zadnja kitica imenuje prijatelja Kamila, kar priča, da je pesem res njemu namenjena. Pesem je nastala morda takoj po njegovi smrti ali pa naslednje leto, ko se je pomlad ali vigred povrnila. Skoraj gotovo pa v letu 1860. — Kamilo Maškova gojenca v petju sta bila med drugimi tudi Andrej Vauken in Janko Škrbinc.

Andrej Vauken je bil rojen v Planini na Notranjskem dne 29. nov. 1838. Študiral je gimnazijo bogosloje in postal učitelj v Cerkljah na Gorenjskem. Tam se je udomačil, bil je tudi organist in služboval do upokojitve 1892, kjer je tudi umrl 18. aprila 1898.

Leta 1881 sem videl pri takratnem nadučitelju Francu Paplerju v Borovnici zvezek z višnjevim ovojem, na katerem je bilo natisnjeno: **»Glasi Gorenjski« postavil Andrej Vavken«,** učenik — Kamnotis Egerjev v Ljubljani. Letnice ni bilo. V zvezku je osem pesmi. In prav zadnja se je glasila: **Otožnica po rankem g. Kamilo Mašeku, c. kr. učeniku glasbe v Ljubljani.** Besede Jan Puharjeve. Zandja pesem je sedanja **»Vigred«.** Posebno sta mi dopadli dve pesmi, in sicer: »Selsko veselje« in »Otožnica«. Prepisal sem ju in priredil za citre, ker sem že takrat pričel zbirati lepše pesmi in jih prirejati za citre in petje. Omejeni pesmi sta l. 1912 izšli v III. oziroma v IV. zvezku moje zbirke.

Pri nobeni omenjenih pesmi ni zapisano ime skladatelja, samo pri pesmi »Selsko veselje« je označba »Napev nemški«. Iz tega sledi, da **ne moremo sklepati, da bi bil Vauken skladatelj** teh pesmi, kakor so nekateri mislili, da je on skladateli. Ko sem bil še mlad pevček, sem videl neki zvezek cerkvenih pesmi z naslovom: »Napevi svetih pesmi«, nabral in četveroglaso **postavil** »Gregor Rihar«. Mi bi sedaj rekli **harmoniziral,** takrat pa so se Slovenci ogibali tujih besed in so rabili mesto harmoniziral besedo postavil. Tega se je držal tudi Vauken. Da niso v zvezku vse skladbe njegove, nam jasno pove pesem »Selsko veselje«, katero je Vauken vzel v svojo zbirko, dasi je napev nemški. Vse pesmi pa so prirejene s spremljevanjem klavirja, katero je skoraj gotovo on napravil.

Ko se je pred nekaj leti v nekem časopisu pričela debata, kdo je avtor pesmi »Vigred«, tedaj se je oglasil nekdo, ga je Vauken to pesem dal na svetlo, ni pa on njen avtor. Oni, ki se je oglasil, je bil nadučitelj v Višnji gori Janko Škrbinc. — Rojen je bil v Stranjah pri Kamniku l. 1843. Postal je učitelj l. 1860. V Višnji gori je služboval 35 let. (Vseh službenih let je imel 51) in je umrl 31. julija 1928. Janko Škrbinc je bil muzikalično naobražen. Od Vaukena pa se je razlikoval, da svojih kompozicij ni objavljal in so se po njegovi smrti poizgubile. — V času debate o avtorju pesmi »Vigred« je Škrbinc v Ljubljani tovarišu Gantarju zatrjeval, da ni Vauken skladatelj pesmi »Vigred«, ampak on sam. Vauken je od njega pesem dobil in jo izdal v prej omenjenem zvezku. V »Pevcu« l. 1921, marc-april je omenjeno: »Škrbinc je sam osebno trdil pri notarju dr. Pleiweisu v Novem mestu, da »Vigred se povrne« ni Vaukenova, ampak njegova, t. j. Škrbinčeva«.

Škrbinčeva hčerka, gospa Gilly (Katica), ki še živi v Ljubljani, mi je pripovedovala, da, ko je njen oče služboval drugič v Predvoru in je bila takrat šestletna deklica, sta z materjo prepevali pesem »Vigred«. Peli so jo tudi v šoli in tudi svoj mešan zbor je bil Škrbinc naučil to pesem. To bi bil najstarejši vir te pesmi. Osebno sem poznal Vaukena in Škrbinca. Oba sta bila poštenjaka. Ako je Škrbinc trdil, da je pesem njegova, mu smemo verjeti, ker nasprotno Vauken tega nikjer ni trdil in ne zapisal. Vendar pa ima Vauken pri tej pesmi zasluge, ker je pesem izdal, kar bi Škrbinc ne bil storil in bi se bila pesem izgubila. Zato mislim, da lahko zapišemo avtorja te pesmi »Škrbinc - Vauken«.

Dosedaj se je imenovala pesem »Otožnica«. Tu pa je nastal preobrat, ki ga je povzročil zbiratelj in harmonizator narodnih pesmi, sodnik Oskar Dev. Rojen je bil v Planini na Notranjskem dne 2. decembra 1868. Že v otročjih letih je prišel s starši v Črnomelj v Beli Krajini, kjer je bil oče sodnik. V družini so imeli klavir in so bili vsi muzikalični. Peli so tudi pesem »Vigred se povrne« in jo po posluhu igrali na klavir. Tako je Dev že kot šolski učenec znal to pesem. Odkod je prišla ta pesem v Belo Krajino? To se je lahko zgodilo po dveh potih. Škrbinčevi so imeli služkinjo, ki je od njih šla v Belo Krajino. Bila je dobra pevka in je to pesem tja zanesla. Druga pot pa je bila še izdatnejša. Kakor so prišli »Glasi Gorenjski« v Borovnico k tovarišu Paplerju, tako so prišli po zaslugi Vauknovi, ki jih je dal natisniti, tudi do stanovskih tovarišev pevcev v Belo Krajino, ki so tam pesem »Vigred« godli in prepevali. Gimnazijo je Dev obiskoval v Novem mestu, kjer je bil takrat učitelj glasbe in petja p. Hugolin Sattner. Dev se je kmalu toliko usposobil, da je večkrat Sattnerja nadomestoval pri orglah pri šolskih mašah. Univerzo je obiskoval na Dunaju, v Pragi in v Gradcu. Kolikor mu je čas dopuščal, se je tudi izpopolnjeval v glasbi in jetju. Prva njegova sodna služba je bila v Postojni, potem v Brdu, Škofji Loki in Kranju. L. 1918 je bil kot sodni svetnik premeščen v Maribor. Tam je umrl 1. avgusta 1932. — Zbiral in harmoniziral je narodne pesmi in mislim, da je bilo l. 1906, ko je izšel v Schwentnerjevi knjigarni zvezek njegovih pesmi. V tej knjižici je tudi pesem »Vigred«, z opazko: »Belokranjska«. Znal je to pesem že od mladih dni, pa ni vedel, da je bila že natisnjena in jo je smatral za belokranjsko narodno. Njegova harmonizacija se nekoliko razlikuje tudi v taktu, vendar pa se mu je posrečila, kar priča to, da se je pesem priljubila in razširila med Slovenci. Po zaslugi Devovi je prišla pesem prenovljena na svetlo in je postala priljubljena nagrobnica.

V neki pesmarici pa je pri pesmi »Vigred« zapisano, da je njen skladatlj Skrbinšek. To je pomota, kar naj si vsak popravi.

Po mojem nemerodajnem mnenju, naj bo označba skladatelja te pesmi: Škrbinc-Vauken. **Prvi je pesem uglasbil, drugi pa jo je dal na svetlo in jo rešil pozabljivosti.** Nečak pokojnega Puharja g. dvorni svetnik Polec v Kamniku meni, da je pravi skladatelj pesmi »Vigred« Puhar sam, kar ni izključeno, toda dokaza za to nimamo.

Vsi, ki so pri tej pesmi sodelovali: Puhar, Škrbinc, Vauken in Dev, so že odšli v deželo miru. Koliko vigredi se je že povrnilo — al' njih pa nikdar več e bo. Toda njihova pesem živi in budi v nas in bo budila spomin na vse mrtve, in tudi nanje, ki so nam jo dali.

Ivan Kiferle.

MLADI SLOVENEC

En lep spomin

(† Vladiki Jegliču)

Vseh mrtvih dan. Vso svojo neveselo
lepoto izgubili so vrtovi,
a oživeli mrtvi so grobovi:
dišeče cvetje je na njih vzcvetelo.

Iz temnih lin otožno je zapelo,
kot jokali bi bronasti zvonovi.
Igrajo z zvoki urni se vetrovi,
jokaje plavajo čez tiho selo.

En lep spomin se naših src dotika:
globoko v dušah vseh Slovencev sniva
ljubezen, silnejša od spomenika.

Ime je nepozabno! Svetla, živa,
častitljiva nam je njegova slika.
Umrl je mož — v nas duh njegov prebiva.

M. Brenčič, Podlipa pri Vrhniki.

Prijateljstvo sega čez grob

1.

Janezek in Francek sta si bila najboljša prijatelja, Kadar sta se sprla, je bilo zmerom krivo njuno preveliko navdušenje. A vsi ti prepirčki so se navadno končali tako, da sta si nazadnje spet segla v roke — in postala še večja prijatelja.

Nekega dne pa je tak prepirček obema povzročil hudo gorje. Dečki so priredili na pašniku ne daleč od vasi tekmo s papirnatimi zmaji. Tekmovalci so okrasili svoje zmaje z dolgimi pisanimi repi ter ugibali, kateri zmaj bo zmagal: ali »rdeči sokol« ali »zeleni orel« ali »črni golob« ali »zlata lastovka« ali kdo drugi od osemnajstih tekmovalcev — toliko dečkov se je namreč udeležilo tekmovanja. Na koncu Franckove vrvice je plul visoko v zraku »rdeči sokol«, na Janezkovi vrvici pa »zeleni orel«. Vsi so nestrpno čakali začetka tekme, da izmerijo svoje moči.

Ko je najstarejši deček, ki je bil nekakšen vodja prireditve, naposled dal znak, so dečki zavriskali in se spustili v tek čez široki pašnik. Francek in Janezek sta s svojima zmajema kmalu prehitela vse druge. V začetku je nekaj časa tekel vštric z njima še »črni golob«, pa je kmalu z drugimi tekmovalci ostal daleč zadaj. Francek in Janezek sta tekmovala sama. Tekla sta čez pašnik, kar so ju nesle gibčne noge.

Že je bilo videti, da bo zmagal »zeleni orel«. V močnem zaletu se je vzpel visoko nad Franckovega »rdečega sokola«. Nenadoma pa ga je pretresel hud sunek. Začel je omahovati v zraku, padati — in Janezek je izgubil tekmo.

Oba tekmovalca sta potegnila vrvici k sebi. Ko si je Janezek ogledal svojega premaganega »zelenega orla« od blizu, je presunljivo pogledal Francka in rekel:

»Ali vidiš to luknjo? Zaradi nje sem izgubil tekmo. Veš, kdo je tega kriv?«

»Sam si kriv, ker si preveč napenjal vrvico,« je pikro odgovoril Francek, na licu pa se mu je prikazala sumljiva rdečica. Pa se je kmalu spet znašel. Skomignil je z ramo in samozavestno pribil:

»Prapor zmage je moj! Naj živi ‚rdeči sokol'!«

Dečki, ki so medtem prisopihali za njima, so ponovili v zboru:

»Naj živi!«

Francek je slovesno sprejel iz rok voditelja tekme palico, na kateri je vihral navaden žepni robec, in s tem praporjem zmage ponosno odkorakal na čelu drugih tekmovalcev v vas.

Tekma zmajev je bila končana.

2.

Ko je nekaj ur nato zmagovalec Francek srečal Janezka pri vaškem vodnjaku, se mu je hotel izogniti. Janezek pa je stopil predenj in rekel:

»Ali mi danes nočeš podati roke — ti, zmagovalec?«

Francek je čutil ost v Janezkovih besedah in vzkipel je:

»Da, zmagovalec sem za to leto, če ti je prav ali ne! Zato ti pa danes roke ne dam, da veš!«

»Kakor hočeš,« je kljubovalno odgovoril Janezek. »Še žal ti bo!«

Tako sta si stala nasproti, od razburjenosti rdeča kot purmana, ter grozeče motrila drug drugega. Janezek je dvignil pest, v kateri je stiskal kostanj, jo pomolil Francku pod nos in zahropel:

»Poznaš to?«

Francek se je prestrašil; potem pa se je ravnodušno zasmejal:

»Seveda! To je navaden kostanj.«

»In veš, kje sem ga našel?« je vprašal Janezek.

Zmagovalec je stopil korak nazaj in malomarno odgovoril:

»Tam pač, kjer je padel z drevesa.«

»Ampak na pašniku ni nobenega kostanjevega drevesa, to dobro veš. In prav tam sem ga našel.«

»Ga je že kdo izgubil, ki ima preluknjan žep. Ali je to kaj čudnega?«

Janezek je ogorčeno zakričal:

»Na pašniku smo imeli tekmo; tam pa je moj »zeleni orel« padel na zemljo, ker je nekdo vrgel ta-le kostanj vanj. Ni kriv ne papir ne veter; kriva je roka hudobneža in jaz dobro vem, čigava je ta roka. Nikar ne taji!«

Franckov obraz je čedalje bolj spreminjal barvo. Še dobro, da je Janezek tako dolgo govoril, da je imel dovolj časa za premišljevanje, kako bi se izvil iz škripcev. In je storil tako, da je Janezku prezirljivo pokazal hrbet in se grdo zarežal:

»Zmagovalec sem, pa konec besedi! Če ti ni prav, pridi prihodnje leto, da se še enkrat pomeriva in pomeniva!«

Na te besede je brez pozdrava odšel.

Janezek je ostal sam in v srcu in na obrazu ga je nekaj zapeklo, tako strašno zapeklo, kakor da bi stal sredi živega ognja. In takoj nato ga je spreletel vlažen hlad, ki je zavel z bližnjih planin. Počasi se je obrnil in odšel proti domu. Ta dan se mu ni ljubilo večerjati.

»Nikar ne bodi žalosten, Janezek,« ga je tolažila mati. »Enkrat ta, drugič drugi. Vsako leto tudi ne moreš biti zmagovalec ti.«

Janezek je molče pokimal in zadušil v grlu jok. Ko je nazadnje zaspal, se mu je v sanjah prikazal Francek. Tako neizmerno žalosten je bil njegov obraz in jokal je, neutolažljivo jokal... Le čemu neki? Saj je zmagovalec!

3.

Naslednjega dne ni bilo vseh učencev v šolo; manjkal je Janezek. Ležal je doma v hudi vročici. Vso noč se je nemirno premetaval po blazinah in zjutraj je bil bolan.

»Pljučnica!« je vsa v skrbeh rekla mati. Ves dan se je ljubeče sklanjala nad njim ter mu hladila razbeljeno čelo.

Francek je bil najboljši računar v razredu, ta dan pa mu računanje kar ni šlo izpod rok. Vse, kar ga je učitelj vprašal, je odgovoril napak.

»Le kaj to pomeni?« se je čudil učitelj in pozorno motril Franckov obraz. In se mu je zdelo, da vidi v njegovih očeh nekaj kakor kes in veliko žalost, ki sta se hotela skriti njegovim prodirljivim pogledom.

S Franckom ni bilo ta dan nič. Nikjer ni našel obstanka. O praporu zmage niti slišati ni hotel. Zdaj pa zdaj je kar na lepem obstal in se topo zagledal v tla.

»Ali vidiš luknjo v zemlji, ali kaj?« je rekla mati in zmajala z glavo. Svojega sicer tako veselega in vihravega Francka kar ni mogla več spoznati.

Francek se je molče obrnil in odšel iz hiše, da si poišče kakšen samoten kotiček za razmišljanje. In je nekajkrat kar nehote zavil proti domu Janezkovih staršev in se znašel pred pragom. Tam ga je dvakrat srečala Janezkova sestra Metka in ga žalostno vprašala:

»Ali greš k nam?«

Francka je nekaj grenko stisnilo v grlu in oči so se mu zarosile. Njegovo srce je hotelo zakričati: Da! njegova usta pa so se lagala: »Ne! Samo mimo sem hotel iti. Kako pa je Janezku?«

»Slabo,« je povedala Metka in potrto sklonila glavo. »Zmerom hujšo vročino ima; ampak mama pravi, naj pobožno molimo, nemara se ga bo le Bog usmilil...«

Francku se je nekaj kakor težak kamen zvalilo od srca. Torej mu vendarle ne bo treba iti k Janezku — ljubi Bog bo že sam poskrbel, da se bo vse srečno končalo! se je tolažil.

A čez tri dni je bil Janezek mrtev. Ko je Francek to zvedel, ga je tako strašno prevzelo, da se je zgrudil na zemljo in divje, presunljivo zajokal. Nihče ga ni mogel potolažiti. Do kraja izmučenega so ga položili na posteljo. Ležal je tri dni. Zdravnik je majal z glavo, ko so mu povedali žalostno zgodbo in brundal v brado:

»Da bi bila dva dečka tako navezana drug na drugega, kar verjeti ne morem.«

Francek, ki je te besede dobro slišal, se je potuhnil, kakor da spi. Zavedal se je svoje krivde in vest ga je tako pekla, da bi tulil od bolečine...

Ko je četrtega dne spet lahko vstal in šel iz hiše, se je v mraku splazil na pokopališče. Ni mu bilo treba dolgo iskati novega groba. Pokleknil je predenj, se ves potrt sklonil čezenj in bridko zaihtel:

»Janezek, dragi Janezek, ali me slišiš? Da, jaz sem bil tisti, ki je vrgel kostanj v zmaja, da je padel na tla. Hotel sem postati zmagovalec... Joj, zakaj nisem hotel sprejeti roke, ki si mi jo ponujal v spravo takrat — pri vodnjaku...«

Kesanje se mu je z novo bolečino zarezalo v srce. Dolgo, dolgo je ves obupan klečal ob grobu svojega nesrečnega prijatelja in pretakal grenke

solze... Naslednjega dne pa se je vrnil k svežemu grobu z debelo palico. Zasadil jo je v prst in sklonil obraz tesno k odprtini, da bi ga ubogi Janezek lažje slišal:

»Janezek, joj, saj ti ne morem povedati, kako mi je hudo. Vso noč ne morem spati, zmerom mi je tvoj zmaj pred očmi, in če se zazrem vanj, kar koj zagledam na njem tvoj bledi, mrtvi obraz...«

Vsak večer je tako klečal ob grobu svojega prijatelja in prinašal s seboj čedalje večje palice. Kmalu, kmalu bo odprtina, ki jo je vrtal v grob, segala do bele krste... (Konec prihodnjič.)

Mirko Kunčič:

Pozabljeni grobovi

Nad vsakim pismom, prijateljica moja mlada, se zamislim. Pred menoj oživi podoba tistega, ki mi je pismo poslal. V duhu se skušam prikrasti v najtišji kotiček njegovega srca in prisluhniti najtišjim njegovim utripom. Kolikor dobrega in lepega v mladem srcu odkrijem, toliko v mojih očeh velja. Seveda se dostikrat tudi zmotim. Bog se me usmili, ko se je pa tako težko vtihotapili v globočino človeških src!

Tudi nad Tvojim pismom, prijateljica moja mlada, sem se zamislil, tudi utripom Tvojega srca sem prisluhnil — in toplo je dehnilo v mojo dušo.

Na pozabljene grobove misliš? Tudi jaz večkrat mislim nanje in mi je dostikrat hudo. V duhu vidim grob, ki bo prav tako od vseh pozabljen in zapuščen. Ali bo kdaj stopila tiha noga do njega, ali bo kdaj zasadila sočutna roka drobno rožo vanj? Skozi okno gledam, list za listom se trga z vej, jesenski veter trepeta v vrhovih dreves in mi tiho govori: Nikoli! Mlad človek mnogokaj tako hitro pozabi. Danes prisega nekomu večno zvestobo in prijateljstvo, leto se okrog obrne, in v njegovem srcu komajda še včasih — v samotnih urah — zadrhti droben spomin.

Tako glej, prijateljica moja mlada, je s pozabljenimi grobovi! Tako bo nekoč z mojim grobom in z grobom tisočerih. **Prijateljstvo in ljubezen na papirju usahneta kot jesensko listje v vetru, če nista trdno zasidrana v srcu.**

In prav zato, ker so tako redki, ki bi se ob dnevu vseh mrtvih spomnili pozabljenih grobov, se mi zdi tolikanj lepše od Tebe, da boš nekaj takšnih grobov okrasila s svečkami in cvetjem. Kar daj! A to si zapomni Ti in vsi, ki Te bodo hoteli posnemati: prisiljena stvar nikoli ni dobra. Kar človek v življenju dobrega stori, mora storiti predvsem s srcem, potem šele z besedami in rokami. Svečka, ki bi jo položila na pozabljen grob kar tako — brez tople misli, brez notranjega doživetja, brez sočutja — je kakor mrzel kamen, ki ga daš lačnemu namesto kruha. Tudi po številu sveč in vencev, s katerimi so na Vseh mrtvih dan grobovi okrašeni, jaz ne sodim ljudi. Marsikateri grob je brez spomenika, brez okraskov — pa je srce, ki sloni ob njem, tako polno svetlobe in toplote, da odtehta tisoč debelih sveč in dragocenih vencev.

Tako, glej, prijateljica moja mlada, je s pozabljenimi grobovi! Tako bo nekoč z mojim grobom in z grobom tisočerih. **Prijateljstvo in ljubezen na papirju usahneta kot jesensko listje v vetru, če nista trdno zasidrana v srcu.**

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček! — Sedemnajst dni že ležiš v veliki tuji sobi in sončne žarke kličejo Tvoje oči — pišeš. Ubogi! Glej, ko bi mogla, bi Ti prinesla najtoplejših sončnih žarkov polno naročje! Pa ne morem k Tebi, čeprav sem v istem kraju ko Ti. Toda vsak dan sem pri Tebi, vsako jutro, vsak večer. —

Žalostne so jesenske rože, pišeš. Pa Ti ne bom trgala jesenskih, čeprav jih ljubim. Ko bo pomlad, Ti naberem prvih cvetov in Ti jih pošljem. Martinka Te ne pozabi! — Ali da bi zate ne bilo več pomladi?! Striček, prosim Te, tega pa ne! Dobrote, ljubezni in toplote Tvoje nam nihče ne bo dal! Zato prosimo Boga, da bi še dolgo z nami ostal.

Jesenske rože Te spominjajo dneva Vseh mrtvih, ob njih žalostno misliš na pozabljen grob. — Striček, jaz si pa želim grob, ki bi bil s travo porasel. Glej, na nekaterih grobovih gori brez števila luči, šopki kar težijo gomilo, a nihče se ne spomni, da bi toplo molil en sam očenaš. Zato, striček, si ne želim imenitne nagrobnice; le eno rožo, toplo molitev, iskren spomin si želim.

Striček! Še dolgo boš med nami — molili bomo! A kadar Te bo, trudnega, sprejela zemlja in Te skrila pred nami, ne boš sam. Ob tihih večerih bo gorela lučka zate, in pomladnega cvetja, ki ga imaš tako rad, Ti prinesem. In jeseni ne boš brez rož! Čeprav bo ena sama bela krizantema, kajne, vesel jo boš?

Pesem »Bolniške sobe« čitam... vidim Te... »Tiho je zdrknil droben list...« Ne, ni zdrknil, ujela sem ga v dlani! Striček, če pade na tla, ga neusmiljeno pohodijo. Zdaj ga držim v roki in ga gledam. Ne izpustim ga, čeprav mi roke trepečejo.

Tudi na našem vrtu drevje odmira. V jesenskem vetru drhtijo gole veje. Listje pada — padem tudi jaz, list brez veje, — — spomladi ali jeseni, Bog ve! — — —

Žalostno je bilo Tvoje pismo, žalostno je tudi moje. Ne zameri, striček, rada bi, da bi bilo veselo, pa ni hotelo biti.

Najlepši pozdrav! — Martinka.

Draga Martinka! — Ko takole vsako leto enkrat poromam na grobove, me v srcu vselej nekaj grenko zaskeli. Vidim grobove, ob katerih so postavljeni veliki marmorni spomeniki in vidim grobove, ob katerih niti lesenega križa ni. In v meni zmerom znova oživijo Gregorčičevi stihi, ki so tako kruto resnični in pretresljivo lepi obenem:

Pravice, enakosti ni pri ljudeh,
pravice, enakosti ni na grobeh,
pravica, enakost je v — grobu!

Hodim od groba do groba, prebiram napise na njih in se čudim: glej, tam leži človek, ki je hodil z odprtim srcem in z odprtimi dlanmi skozi življenje — če nihče drug, on zasluži nagrobnik, ki bi se dvigal visoko pod nebo! Pa je umrl — vsaj na videz — pozabljen in zapuščen in komaj se še najde kdo, ki mimogrede zmoli očenaš za pokoj njegove duše. Napol trhel, beraški križ krasi njegovo gomilo, okoli njega pa se bahato šopirijo nagrobniki ljudi, ki vse življenje niso delali drugega, kakor zbirali na kup srebrnike, katere so stiskali iz žuljev zgaranih ljudi. Ko sem nekoč ves tih in zamišljen sredi grobov stal, je odnekod počasi prikorakal neznan popotnik. S presunljivimi očmi je najprej pogledal mene, potem dvoje bližnjih grobov: prvega z imenitnim nagrobnikom in drugega z beraškim križem. V prvem je ležal petičnik in oderuh, v drugem človek z zlatim srcem. In je popotnikov obraz nenadoma zažarel v velikem notranjem zadovoljstvu. Veselo me je pogledal in se nasmehnil: »Kar prav je tako! Ime tegale (pokazal je prvi grob) je vklesano v mrzel, mrtev kamen, ime tegale (pokazal je drugi grob) pa je vklesano v toplo, živo srce ljudi!«

Tega prizora sem se spomnil ob čitanju Tvojega pisma. Tudi Tebi je vseeno, kakšen bo zunanji okvir Tvojega groba, ko se bo globoko pod zemljo umirilo Tvoje srce. Eno samo rožo si želiš, toplo molitev, iskren spomin. Lepšega si res nihče ne more želeti. Tudi jaz si nikoli nisem želel drugega. Če sem pisal o pozabljenem grobu, sem imel v mislih pač grob, ki bi bil pozabljen do kraja, pozabljen tudi v srcu ljudi. Zdaj sem pa kar potolažen. Če nihče drug pod milim nebom, vsaj Ti se me boš spominjala ob tihih večerih, ko boš čisto sama. Topla, iskrena misel Trpinove Martinke bo najlepša lučka, ki bo nad samotnim grobom Kotičkovega strička gorela!

Pa saj menda še res ni treba, da bi se udajal črnim mislim in samemu sebi kopal grob. List, ki je tiho zdrknil z veje, si ujela v drobne dlani. Daj, drži ga, ne pusti, da zdrkne še iz rok, da pade še na tla! Marsikatera noga bi že zdavnaj rada stopila nanj, ga poteptala v prah in pepel. V teh težkih časih, ko je na svetu čedalje manj ljudi, ki v njih čutiš utrip srca in duše, so Kotičkovemu stričku takele Trpinove Martinke in Olgice iz Zagorja še posebno ljube in drage. Rad bi, da vama življenje nikoli ne bi zadalo toliko hudih ran kot jih je meni. Rad bi — a vem, da brez ran ne pojde. Ljudje so dandanes vajeni, da hodijo z okovanimi petami preko mehkih, čutečih duš. Srce in duša se morata čedalje bolj umikati hladnim računom človeške sebičnosti.

Pa se še kaj oglasi! Vsako Tvoje pismo mi je dobrodošlo.

Lep pozdrav! — Kotičkov striček.

M. K.:

Od zibelke do groba

Od zibelke do groba
je kratka pot, je ozka pot,
je polna rož in sonca
in svetlih sanj in črnih zmot.

Z nasmehom nanjo stopiš,
ves mlad in poln življenjskih nad
in si gradiš v oblake
palače bajne, pisan grad.

Vse bliže noč prihaja —
na ustnih ti smehljaj zamre;
zaman iztegaš roke —
za gradom grad se ti podre.

Nazadnje star in truden
z bridkostjo v srcu zaželiš
miru si v črni zemlji —
in hrepeneče stisneš križ — —

Od zibelke do groba
je kratka pot, je ozka pot,
je polna rož in sonca
in svetlih sanj in črnih zmot.

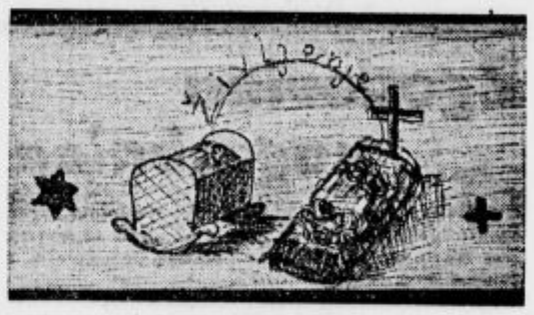

Narisala Avguština Fabjančič, dijakinja, Senovo pri Rajhenburgu.

Na maternem grobu

Jaz takšno uricо imam,
ki zmerom le za mater bije:
tik, tak, tik, tak... Sam ljubi Bog
jo zmerom znova mi navije.

Jaz takšno lučico imam,
ki v sanjah svetlo se utrinja,
kot večna luč na mamico
me noč in dan sladkó spominja.

Mlademu prijatelju na grob

(† Lojzek Mežek.)

Na vseh naših potih, ki se vijejo skozi to revno, a vendar tako drago in ljubo nam življenje k Bogu, srečamo večkrat ljudi, ki so nam ljubši od drugih. Prijatelje, ki se z nami vesele, mislijo in čutijo, ter tudi v dneh bridkih preizkušenj, ostanejo z nami. Vendar so redki med njimi, kot si bil Ti, ki sem Te našel, ko si iz rodnega kraja prišel semkaj, da bi služil vsakdanji kruh sebi in ubogi materi. V tihih urah sem prisluškoval Tvojemu mlademu, še nepokvarjenemu srcu, ki je bilo vneto za vse dobro in lepo. Bral sem Ti z bledega obraza, kako v trpljenju in notranjih bojih ves zoriš za večnost. Legel si tu v Ljubljani na bolniško posteljo in vdan v voljo Najvišjega čakal, da te vzame Gospod k sebi. Želja, da bi še poseldnjič videl svoj dragi rojstni kraj, da bi počival doma, se Ti je izpolnila. Odpeljali so Te domov in po treh dneh si pokrepčan s kruhom Večnega Življenja od strani svoje dobre matere odšel med nebeške krilatce.

Ves bel si ležal med jesenskim cvetjem. Rožni venec Ti je ovijal roke, ki so oklepale križ — znak trpljenja in zmage. Nasmeh na Tvojem obrazu je razodeval, da Ti je prišla nasproti Marija, h kateri si se zmerom zaupno zatekal. Konec je Tvojega trpljenja — blagor Ti!

Iz lin gorjanskega stolpa so Ti ubrano zapeli zvonovi na zadnjo pot. Čez polja je vel jesenski veter, vrhovi gorjanskih planin pa so žareli v sončni krasoti. Zlati žarki so poljubljali belo krsto, vso obdano s cvetjem, mi pa smo sklenili roke in molili k Bogu, da bi bila tudi naša poslednja ura tako svetla in srečna, kot je bila Tvoja.

Lojzek, zdaj počivaš tam ob gorjanski cerkvici, ob vznožju prelepih gorjanskih planin, pod katerimi Ti je tekla zibel in kamor si ob tihih večerih hrepenel z bisernico v roki in prepeval mile slovenske pesmi. Zamrl je Tvoj glas na tem svetu, duša Tvoja pa poje pri Bogu in Mariji svoj veliki Magnifikat. Dosegel si svoj zadnji cilj, nas pa še čaka. Ti se raduješ pri Njem — o prosi za nas vse, da se nekoč snidemo tam, kjer ni več trpljenja, ne bojev, tam na rajski livadi, kjer je doma večna pomlad, večna Lepota, Dobrota, Ljubezen!

Stanko Čemažar.

DRUŽINA

Bodimo dobri

Vsi sveti in verne duše

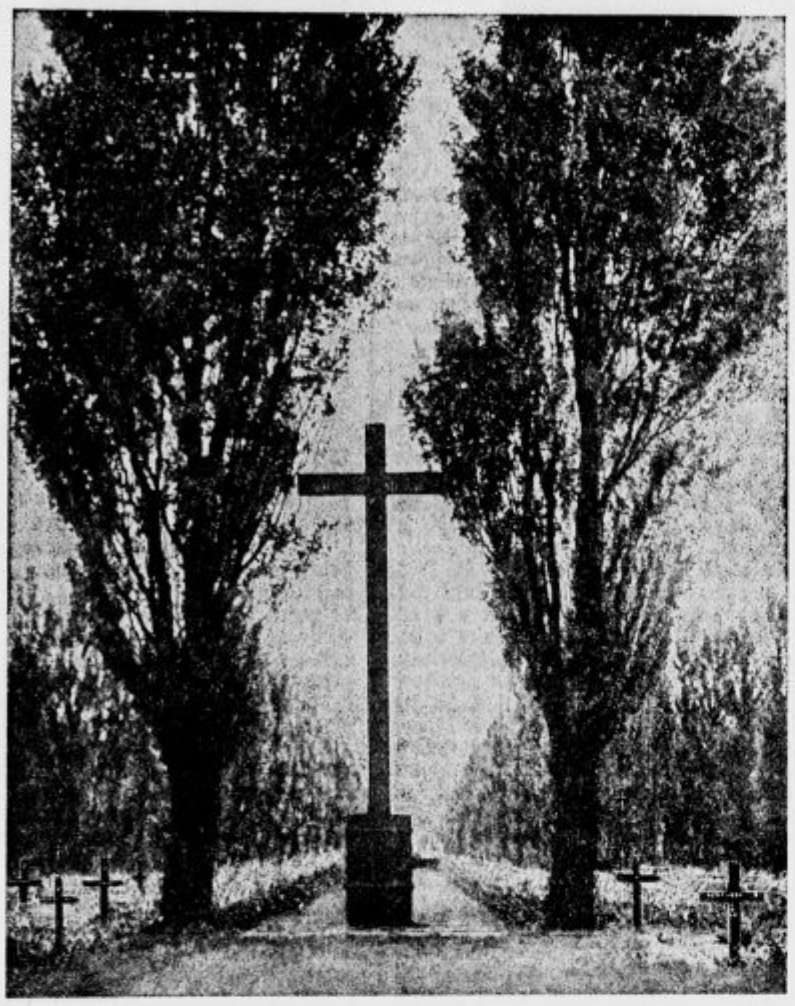

Vsi sveti, sami slavospevi radosti! Srca in pogledi vseh otrok naše Cerkve so uprti v nebo, kjer so nepregledne vrste svetnikov vseh narodov in jezikov zbrane okrog nebeškega prestola. Kvišku srca! Kdor se po svetnikih priporoča božji Vsemogočnosti, se mu odpro studenci neizčrpne božje milosti.

Verne duše, dan žalosti. — Že dneve prej stopajo vrste ljudi na pokopališča, krasijo grobove in molijo bolj iskreno ko sicer za vse tiste, ki so odšli od njih. Na tisoče in tisoče lučk plapola v pozni jeseni in trepeče v zgodnjem somraku. Ljudje se na ta dan vračajo domov bolj resno ko sicer. Ure ob grobovih ljubljenih svojcev in znancev so pogovor z mrtvimi in dokaz zvestobe in zaeno opomin. Marsikdo si bo ob grobu svojcev priznal, da mogoče ni bil zadosti dober z dotičnim, čigar grob je ozaljšal. Mogoče se bo moral mož ob grobu svoje žene skesano obtožiti krivice spričo rajne: »Ali ji nisem prizadejal bolečin? Ali nisem premalo potrpel, ali nisem bil sebičen, krut, zapravljiv?« — Otroci se bodo ob grobu staršev z bolečino obtoževali: »Kako bi mogli popraviti vso tisto jezo, skrb, bridkost, ki smo z njimi žalostili starše!« Neutolažljiva mati se ob gomili, ki pokriva njeno vse, njenega otroka, bridko obtoži: »Premalo sem ga ljubila...« In vdova, ki je do konca stregla svojemu možu, ki je do poslednjega vzdiha prenašala vse njegove muhe, se muči z očitki: »Ah, da bi bila le še bolj potrpela!«

Pogled nazaj nam očiščuje misli, nas boljša in meči za sožitje z živimi. Na vernih duš dan bi morali skleniti vsi, da bomo potrpeli še bolj kot smo doslej, da bomo dobri do poslednjega vlakenca srca — »Momento mori« — zakaj, potem se ne dá ničesar več popraviti, ničesar več odpustiti, za nobeno hudo besedo zadostiti. Bodimo dobri, ker — ljubezen traja tudi še po smrti, a dobrota osrečuje le živeče.

Kar ste vi, smo bili mi, kar smo mi, boste vi!

Ta dan skoraj ni človeka, pa bodi, da je še tako zakopan v svoji sreči ali nesreči, ali pa še tako pokvarjen v svoji duši, da se ne bi vsaj za hip spomnil na resnobo tega dne. Gotovo tudi njega pretresa strah pred smrtjo in nehote se vpraša: Kdaj bo mojega gorja konec, ali pa: Zakaj je že tako blizu konec moje sreče, uživanja in veselja? Najbrže ga ni človeka med nami, zlasti v poznejših letih ne, ki si ne bi vsaj ta dan zaželel, da mu kljub še tako bridkemu življenju ne pride še kmalu bela žena v goste. Saj še pregovor pravi, da se še črviček zvija, ako na njega stopiš...

Koliko zemljanov je samo v tem letu odšlo v večnost in koliko jih je v teh armadah, ki se pomikajo danes z že skoraj dogorelo svečo življenja na poti proti pokopališču in ki so že zaznamovani s smrtnim križem ter gredo na ta dan zadnjikrat v svojem življenju obiskat mrtve! Koliko novih grobov in napisov je vzrastlo od lani do letos in marsikateri še pred kratkim duševno in telesno zdrav moški ali ženska, že razpadata, medtem ko sta bila še nedavno vesela in srečna.

Zdi se, ko da pridejo pokojniki ta dan na naše domove ter nas molče in nevidno opazujejo in spremljajo, ko gremo k njim na božjo njivo na obisk. Marsikateremu zašepetajo ta dan na uho besede: »Vince te ipsum! — Premaguj se!« Ta klic velja zlasti onim, ki se ne znajo brzdati. Ta dan zvone zvonovi svečano-otožno. Cvetlice, dasi ljubke, se zdijo človeku, da povešajo svoje glavice. Pa tudi lučice na grobovih svetijo ta dan nekako tajinstveno in resno.

Ako zagledamo že samo prazen in odprt grob, nas pretrese groza in strah pred njim. Gorje pa bi bilo, ako bi človek videl sam sebe v razkrajajočem stanju. Bilo bi ga noč in dan strah pred samim seboj in zato je dobro, da to ostane človeškim očem prikrito.

Nobena starost, niti kakršnokoli podaljšanje človeškega življenja ne prepreči resnice, da se bo treba prej ali slej vrniti v zemljo. Gornji klic sega in velja za vse in za vsakega, pa naj živi v najskromnejši kočici ali najrazkošnejši palači.

Smrt pobira, ne izbira... Tudi naj mlajši je moral od nas. (Nagrobnik.)

Ako bi človeštvo, živeče v sedanjem labirintu, iščoč in koprneč po miru, hotelo pogledati resnici naravnost v oči in upoštevati minljivost moči, slave in bogastva, bi napuh, sovraštvo in pohlep dokaj popustili ter bi nastala res bratska ljubezen, resničen mir in sočutje do bližnjega.

Če in dokler bo pa človeštvu zlato, oboževano zlato tele — in grabežljivost po zemlji — alfa in omega — življenja, ne bo miru in zadovoljstva na zemlji in vsa prizadevanja vseh apostolov miru in bratstva so le glas vpijočega v puščavi.

Zavedajmo se, da smo ubogi črvički v tej solzni dolini, v kateri se kakor popotniki pomikamo z vsakim korakom naravnost Večnosti nasproti. Skušajmo le dobro delati, lajšati gorje z medsebojnim usmiljenjem in sočustvovanjem, predvsem napram ubogim in zapuščenim otrokom ter vsem resnično potrebnim revežem! Kakor bomo mi po kratkem obisku na pokopališču zapustili znance in prijatelje z zadovoljstvom v duši, da nam še ni treba biti v zemlji, tako bo tudi na nas prišla vrsta, ko nas bodo vsi zapustili, ostala pa bodo pri nas in nas spremljala edinole — naša dobra dela. (Juh A.)

Našim možem

Vi niste mričem zvonili,
ki spijo nevzdramno v grobéh,
le speči ste narod budili,
o lepših mu pevali dneh.

Zdaj spavate sami,
ni več Vas med nami,
ne vzdrami Vas več
naš klic hrepeneč.

Zvonjenje oglaša
otožno se z lin,
cvetic Vam prinaša
hvaležen spomin
in svečke prižiga,
da plamen se dviga
tja gori, kjer rajski zvonovi
oznanjajo srečo in mir,
kjer bivajo Vaši duhovi
pri Njem, ki življenja je vir.

Možje, naj od tam
zapoje še nam
mogočno zvonjenje,
znaneče vstajenje!

(Franjo Neubauer)

„Duše v vicah“

(Glede na slovenske navade)

Nekaj dni pred Vsemi sveti smo šli po »prešce«. Imeli smo čisto, platneno vrečico, kamor smo spravljali male, bele pa tudi črne kruhke in druge darove. Dobro smo poznali vse hiše, kar po številkah in po darovih. Redke so bile hiše, ki so nas napodile brez daru — dobro smo si jih zapomnili! Ko smo zagledali gospodinjo, smo začeli moliti »očenaš« in še:

»Dajte nam, dajte kaj
za en božji lon,
ki naj pripomore
onim dušam, ki so se
iz te hiše ločile
in za svoje grehe
še niso zadostile
za svet', nebeški tron!«

Škoda, da so le še nekateri kraji, ki so obdržali to lepo, staro navado! — Na uboge duše v vicah smo se tudi drugače vedno spominjali. Kadarkoli se je kje oglasil mrtvaški zvon, smo molili: »Kdorkoli si, Bog se naj usmili tvoje duše in te reši vic!« Če nisi mogel zaspati, si odmolil eno kratko molitvico: »Gospod, daj jim večni mir in pokoj...« in že so te verne duše zazibale v sladke sanje. »Premagaj se in daruj dušam v vicah!« Tako so nas učile naše matere.

Ako je vstopil v hišo siromak, ko je gospodinja jemala kruh iz peči, je dala cel hlebček »vbogajme« za verne duše. Moke pri taki hiši ne bo manjkalo, smo verovali. Ko na Vseh svetnikov večer po cerkvah zvoni, tedaj gredo duše iz vic, zato je treba moliti vse tri dele rožnega venca; prav tako na vernih duš dan zjutraj, ko zvoni sveto jutro, tedaj se rešene duše dvignejo v nebesa, one, ki se še niso dovolj pokorile, se morajo vrniti v vice. Prav bi bilo, če bi se tudi sedanji rod tako spominjal duš v vicah! (A. Z.)

Naše duše so grobovi...

Naše duše so grobovi,
s čudno mržnjo prepojene,
v njih toplote ni nobene,
vso ljubezen, plemenitost
okovali smo z okovi.

Ali res ni več pomladi,
da bi duše prerodila,
z žarki sreče prepojila
vse na svetu in prižgala
nove luči v svetli nadi?

Zdaj pomlad je na grobovih,
rajnim lučko tam gorijo,
krizanteme jim cvetijo...
Kdo prižgal bo v dušah naših
sveto pesem zarij novih?

(Vinko Bitenc)

Red — dar božji

Kako je red vprav dar božji, spozna človek šele potem, če nastane kje kaka zmeda, kak nered.

Kaj je prav za prav nered v duši?

Vsi bi morali hrepeneti po tem, da bi s svojci živeli v skladnosti. Spočetka je v družini večinoma vse dobro in mirno. Sleherni se potrudi, da ustreže bližnjemu. Mož in žena najdeta prave strune, da zvenijo iz njune skupnosti ubrani glasovi in sozvoki. A polagoma obledi barva, ki je z njo prepleskana nova zakonska zveza. Zbudijo se razne želje. Ta in oni si zaželi česa iz prejšnjega, samskega življenja, kar mu je bilo nekoč posebno pri srcu. A ta in ona zakonska polovica se boji izreči take želje, da bi ne bilo vznemirjenja. Porajajo se podtalne vode, nekakšne skrivnosti, dasi je zmeraj nekje v notranjosti glas, ki opozarja: »Nikar ne stori tega!« Saj ni treba, da je ta zadeva kaka velika skrivnost; mogoče je le kaka malenkost, da spet obiščeš to in ono gostilno, da zapraviš del gospodinjskega denarja za kako nepotrebno, a priljubljeno stvar. Saj bi te tvoja družica, tvoj drug brez dvoma razumel — toda — čemu pripovedovati? Človek molči. Čas poteka, kar smo zamolčali, se spremeni že v krivdo in ta krivda se kotali ko snežna kepa po bregu nizdol in je zmeraj večja in večja.

Ali vzemimo: so ljudje, ki jim noče v glavo, da je za skupno življenje potrebno, da človeka pustimo tudi kdaj pri miru, da se ne vtikamo v sleherno malenkost, da mu damo kdaj časa za njegove lastne misli. Tedaj so razna vprašanja, opazke, besede ko udarci s kladivom. A niso vsi ljudje taki, da bi se znali ozirati na take odtenke življenja svojega bližnjega. So trenutki, ko moreš svojega druga, družico, raniti z enim samim nasmehom, z glasno besedo, že z nepotrebnim pogledom. Tvoj sočlovek (bodi mož bodi žena) je užaljen, molče se umakne, se zapre vase; oglasijo se trde, hude besede in prejšnji sporazum, bolje red, se izmaliči v nesporazum, nered — in red duše se sesuje.

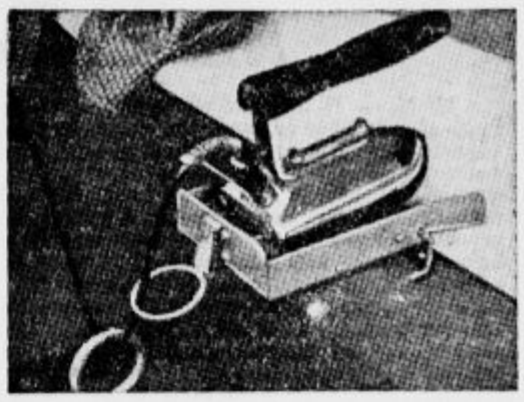

Nova iznajdba pri podlagi za likalnik v obliki dveh obročev, ki zabranita, da se električna vrvica ne vozlá.

Kadar likaš!

Poškropi perilo, blago itd. z mlačno vodo! Taka voda se naglo razširi, tako da je perilo kmalu enakomerno vlažno. Mrzla voda predolgo ostane na poškropljenih mestih. — Likati moramo (kadar utegnemo), po obeh straneh. Zlasti lahke obleke in bluze postanejo z dvojnim likanjem lepše in so še enkrat tako dolgo zlikane in čiste. Ko likamo, imejmo vedno krpico z vodo pri sebi, da lahko zalikano gubo brž popravimo. Po likanju ne smemo dati oblačil kot v omaro, ampak jih moramo razobesiti, da se dodobra posuše.

Kako spraviš trn ali trščico iz prsta

Imamo za to prav navadno, preprosto sredstvo, da nič ne boli: Napolniš pivovo steklenico z vročo vodo do vrha, da ostane zgoraj le za 1 cm praznega prostora. Potem držiš ranjeni prst trdno zgoraj na odprtini steklenice, tako da pride trn ali trščica čim bolj natančno v sredo odprtine. Radi vroče vode, ki je v steklenici, se koža prsta malo potegne v vrat steklenice in tako pride trn malo ven iz kože. Ko držiš prst tako 1 do 2 minuti, daš prst stran in koža se spet uskoči, a trn gleda toliko ven, da ga izlahka primeš in potegneš iz kože.

Pleten ali sešit telovnik za doma in za pod jopico

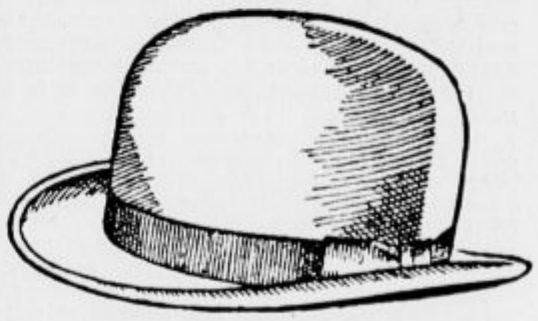

Nov moški klobuk

Črni, trdi klobuk ima letos za oglavje in krajevce prav lepo okroglo obliko, s čimer je klobuk zares moderen. Tudi mehki klobuki so za letošnjo modo manjše, okrogle oblike, kakor je videti na pričujoči skici.

Čaj s pomarančnimi olupki

Nekateri imajo radi čaj, ki dajo vanj rezino limone. Tak čaj jako osvežujoče vpliva, a pravi častilci čaja menijo, da se z limono okus čaja pokvari. Dobro je, če kanemo v čaj nekaj pomarančnega soka, a še bolje, če pomarančne olupke skupno z jabolčnimi olupki pomešamo s čajevimi listki. To damo v škatlo, ki se dá dobro zapreti in pustimo stati pri miru vsaj teden dni. Medtem ves čas škatle ne odpremo, da se vsebina ne razdiši. Čaj, ki ga skuhaš iz te mešanice, je svojega, izredno dobrega okusa. Poskusi!

ELITNA KONFEKCIJA
Masiek, MARIBOR
prinaša vedno najnovejše!

Naš domači zdravnik

M. M. — M. **Šport in zdravje?** Debele knjige in obsežne knjižice so napolnjene o tem. Tudi v teh odgovorih je bil šport mnogokrat omenjen in največkrat priporočen kot odlično zdravstveno pomagalo. Žal, žal, da ima šport, kakor vsaka človeška zadeva, dve strani, sončno in senčno, in da je v zdravstvenem pogledu dvorezen meč, ki reže bolezni, a reže tudi zdravje. Vam je šport narezal zdravje, in sicer, kakor priznavate sam, zavoljo nepreudarjenega in večkrat odsvetovanega vam pretiravanja. Iz vsega vašega opisovanja posnemam, da vas neugodni nasledki še niso izmodrili toliko, da zanesljivo ne napravite več športnih neumnosti, kvarnih za svoje zdravje. Šport je v zdravstvenem pogledu sijajno sredstvo, da se človek s pametnim in opreznim urjenjem okrepi in usposobi za športno udejstvovanje sploh. Šport pa je v zdravstvenem pogledu zapeljivo in v zdravstvenem pogledu nevarno vabilo, ko gre za tekmovanje, ki je dandanes najbolj privlačno za brezdušno, t. j. brezsrčno in nespametno športno gledalstvo, a tudi za lahkomiselne športnike-zanesenjake. Ves zanima tek. Prav! Vadite se v teku na kratke ali dolge razdalje, a vedno samo tako, da vam ni treba odpirati ust za sopenje. Dokler dihate samo skozi nos, vam tekanje ne bo škodilo.

Isti. **Šport in srce?** Srce je središče vseh gibalnih naprav, kar se tiče njihove moči in vztrajnosti. Pri vas je srce že okvarjeno prav zaradi nespametnega tekanja, ali res samo živčno, kakor menite vi, ali tudi v mišičju ali zaklopnicah, ne morem razpoznati samo iz vašega opisa. Zato vam ne morem nič določnega svetovati, ker v vsakem primeru treba drugačnega ravnanja. Ne begajte od zdravnika do zdravnika!

Isti. **Za zdravniški poklic** je seve zdravje potrebno, trdno zdravje za podeželskega zdravnika, zlasti če je v hribih, mirni živci za blagajniškega zdravnika; manj telesnega in živčnega napora zahteva služba v zdravniških delavnicah in zdravstvenih uradih. Če imate veselje do zdravniškega poklica, lotite se z vnemo učenja, kot mlad zdravnik že dobite službo, ki bo primerna vašemu takratnemu zdravstvenemu stanju in nagnenju.

A. S. — Č. **Po prehladu se je pojavil hud nahod,** vnetje ušesa, potem še močen kašelj z gnojnim (vi pravite »sivomastnim«) izbljuvanjem časih ponoči, sicer pa redno vsako jutro. Pri domačih zdravnikih ne najdete več ne pomoči ne sveta, ka, ko se znebite sitne nadloge. Še meni je težko kaj svetovati, ko ne poročate nič o trajanju bolezni, svoji starosti in svojem poklicu, niti ne, kako se držite zdravniških naročil, ki so navadno važnejša od zdravil. V vsakem večjem mestu dobite strokovnjake za notranje ali celo pljučne bolezni posebej.

A. F. — K. **Pohabljeno koleno,** ako in koliko se da popraviti po 12 letih? Ker vas in vašega kolena ne vidim, pojdite v bolnišnico, kjer vam brž povedo, kaj se da še napraviti z uspehom za hojo in lepo postavo.

R. R. — P. **Lepotilno popravljanje** na vstran štrčečih uhljev je znana zadeva, uspehi so vobče povoljni. V bolnišnicah se ne ukvarjajo s takimi stvarmi. Domenite se z zdravnikom za telesne pohabe, ko vas pregleda, vam pove podrobnosti. Časa bo treba vsaj 8 dni, stroški bodo znašali okoli dveh do treh jurijev (z zdraviliško oskrbo).

R. P. — M. **Čišča** je zelo odvisna od premnogih notranjih in zunanjih okoliščin glede množine, trajanja, kakovosti izločka in spremljajočih občutkov. Po opisu sodeč je vaša v redu. Čim kasneje se čišča začenja, tem bolje se navadno drži. V življenju je vse zelo spremenljivo, le dvoje je stalno in gotovo, začetek in konec, kar je vmes, je tako ali neštokrat drugače.

J. S. — D. **Srbeč spuščaj** se vam je zgubil v poletnem soncu, zdaj pa se ponavlja v enaki meri navzlic ravnanju po mojem nasvetu. Zdi se mi, da je šel moj prvi nasvet vsaj na pol mimo vas. Svetoval sem vam namreč, da s pomočjo zdravnika, ki ga imate na voljo, ugotovite, če ni vaša kožna nadlega v zvezi s poklicnim delom ali morda z obleko (ali perilom) ali če ni izraz kakšne motnje v prehrani in presnovi. Vso to se ne da razpoznati na daljo, tudi morda potrebno mažo vam more predpisati zdravnik osebno.

M. K. — G. **Srbež v glavi in izpadanje las,** ki jima ne veste vzroka, naj vam jaz odpravim na daljo? Nemogoča zadeva! Vam in vsem drugim takim vědečnikom in sničavkam bodi povedano, da je srbež samo pojav premnogih in različnih zunanjih in notranjih bolezenskih sprememb. Menda se ne pasejo po vašimi kodri tiste znane krotke živalice, ki so pogostne prebivalke na otroških glavicah? Vendar vam svetujem, da napravite preizkus z gostim glavnikom. Nesnaga v lasišču, kakor prah, prhljaj in preobilna kožna mast, draži na srbenje. Neredki so notranji vzroki, sladkorna bolezen, protin, zlatenica in druge, ki pri njih krožijo po krvi bolezenske snovi, dražeče kožno živčevje. Naposled so tudi primeri srbeža, ki pri njih domnevamo vzrok v osrednjem živčetju. Ko nas kaj skrbi, se praskamo za ušesi, kakor bi nas tam kaj srbelo. Iz vsega tega razkladanja menda uvidite, da je odpravljanje srbeža precej zamotana zadeva, ki se da povoljno reševati komaj od blizu.

M. J. — Lj. **Govoriti ne zna** niti ne poskuša vaš triletni sinček, ki krepko joče ali kriči nerazločne glasove? Starejša hčerka je izgovarjala besede že s poldrugim letom, pri dveh letih pa je govorila že v stavkih. Kaj napravite? Če otrok sliši in razume, nič! To se napravi samo! Da prej preženete otrokovo govorno »lenost«, ne ugibljite njegovih želj, delajte se gluho za njegovo kričanje in slepa za njegove mrde in telesne kretnje. Vsako strahovanje škodi. Razen takšne vzgoje je vsako zdravljenje popolnoma odveč.

F. K. — C. **Vetrovno zaprtje** vas nadleguje, nasveti zdravnikov so različni glede hrane in zdravil; kaj vam početi? Uredite najprej, če treba, iztrebljanje. Glede vetrov raznih je zadeva kaj enostavna. V našem kraju je ta, prej zelo razširjena nadloga kar izginila, odkar se nadložniki drže mojih navodil. Zbirajo se namreč v trope in jo mahnejo navadno v gozd, nakar začne čvrsto korakati po starih vojaških predpisih. Izprva si žvižgajo, kmalu pa se jim sprožijo godala v vesel zbor, kar zelo pospešuje korakanje in obratno. So pa med nadložniki te vrste tudi turobni in odljudni ljudje, ki bolj ljubijo samotne poti in samogodbo.

J. J. — J. **Ponavljajoče se gnojenje v dlesni,** ki je morda res nastalo zaradi zobnega kamna, a ne mine niti po odstranitvi kamna, pomeni brškone vnetje zobne korenike. Pomenite se z zobnim zdravnikom, ali se izplača (glede sitnosti in denarja) zdraviti koreniko ali zob kar izruvati. Tako na daleč se mi zdi zadnje bolj pametno.

B. J. — V. **Med sedmim in osmim križem življenja** se vam je začelo zatikati, da ne gre več tako gladko kakor poprej. Koleno se vam je skujalo, da ne morete več hoditi, sicer se počutite dobro, otepate žgance in druge narodne zadeve te vrste, posebno vam diši bedrce kakšnega piščančka, žal, da vam prileta na krožnik preporedkoma, mislite časih na poapnelo žilje in mene sprašujete, koliko časa utegne še trajati ta lepi in mirni večer vašega življenja. V zadregi sem, kako naj primerno odgovorim na tako dobrovoljno pismo. Kupite si pristne egiptovske sanjske bukve, s pomočjo teh spravite prve svoje sanje v številke, njih vsota vam pove število let, prištejte še en križ, ki naj pomeni moje voščilo, pa dobite točen odgovor!

Nekaterim. Sklicevanje na naročništvo pomeni nepotrebno nadlegovanje mene in uprave. Ali odrezek zadnje nedeljske številke ali opravičilo!

Pravni nasveti

Zarubljena terjatev. R. J. — Zidarskemu mojstru ste dali počez popravilo hiše za znesek 40.000 din, ki mu jih morate plačati v tedenskih obrokih po 2000 din, ostanek pa po končanem delu. Sredi dela ste dobili od sodišča izvršilni sklep, s katerim je neki upnik vašega mojstra zarubil terjatev, ki ste jo dolžni plačati mojstru za izvršena popravila. Mojster pa brez nadaljnih tedenskih izplačil, ki jih rabi predvsem za plačilo delavcev in materiala, noče in tudi ne more nadaljevati dela. — Z izvršilnim sklepom je zarubljena le terjatev, ki je do dneva izdanega sklepa v plačilo zapadla. Kolikor je tedaj imel mojster zasluženega z ozirom na izvršeno popravilo, toliko je bilo s sodnim sklepom zarubljenega. Po odbitku predujma in tedenskih izplačil preostalo terjatev ne smete izplačati mojstru, pač pa njegovemu upniku. Če noče mojster nadaljevati z delom, lahko pogodbo razderete in vam mojster odgovarja za vso škodo. Svetujemo vam, da dosedanjo pogodbo spremenite in prevzamete delavce in nabavo materiala na svoj račun, tako da boste mojstru izplačali le zaslužek, kolikor ga bo zaradi rubežni preostalo.

Priposestvovanje M. H. — Vprašate, če je tak človek neoporečen, ki v očividnem navzkrižju s 7. božjo zapovedjo »ne kradi« priposestvuje tujo zemljo. — Oseba, ki priposestvuje zemljo po določbah našega občega državljanskega zakonika, se s tem vendar ne pregreši zoper 7. božjo zapoved! Po določilih o. d. z. je zahtevano za priposestvovanje zemlje 30-letno mirno in javno vživanje v zavesti, da je to res njegova zemlja. Kdor pa namenoma uživa tuj svet in se mu to dokaže, da je vedel za to, tak tudi po preteku 30 let ni mogel tega tujega sveta priposestvovati. Tako »priposestvovanje«, ki pa ni priposestvovanje po o. d. z., bi se moralno moralo označiti kot tatvino.

Obračun z nedoletno hčerko. F. R. Lj. — Če je hčerka nedoletna in ima svojega varuha, potem mora napraviti obračun s hčerko za dotedanjo vzdrževalnino le s pristankom varuha. Če hčerka odobri obračun, varuh pa ne, potem pač obračun ni veljavno odobren! Če se tak spor ne da rešiti v nespornem postopku pred varstvenim sodnikom, je pač vsaki stranki odprta pravdna pot. Tista stranka, ki zgubi, bo plačala stroške. Če je hčerka zgubila, pa ji zaenkrat ne morete pobotati pravdnih stroškov z zapadlo preživnino, ker so pač alimenti otrok nezarubljivi. — Od varuha bi hčerka lahko zahtevala odškodnino le tedaj, če mu more dokazati, da je malomarno zastopal njene pravice in ji s tem po nepotrebnem povzročil pravdne stroške.

»Trgovina z mešanim blagom 1895«. — Kljub prijaznim in resnim opominom se vaša žena vsak dan krega pri neki hiši v vasi ter dela s tem družinski prepir, česar kot zakonski mož ne morete dopuščati. Ker vas žena ne uboga, vprašate, če jo lahko prisilite k ubogljivosti in če ne, ali bi bil to razlog za ločitev. — Žena je dolžna moža v gospodarstvu in pridobivanju po močeh podpirati in kolikor zahteva domači red, držati se njegovih naredb sama in skrbeti, da se jih tudi drugi drže. Če pa žena kljub temu moža ne uboga in je prepirljiva z drugimi ljudmi, pa to vendar še ni tak važen razlog, da bi dosegli ločitev zakona zaradi ženine krivde. Če se žena prepira s tujimi ljudmi, jo bodo že zavrnili in to jo bo spametovalo. Vi pa ženi tega ne očitajte, pa boste imeli v zakonu mir.

Dolžnost nezakonskega očeta, če se hčerka omoži. R. V. S. — Poročiti se hočete z nevesto, ki je nezakonska hči. Mati je siromašna, oče je pa premožen in še vedno plačuje za njo mesečno 250 din, ni pa hčerke dal niti študirati niti učiti kake obrti. Vprašate, če je dolžan dati doto. — Nezakonska hčerka ima pravico zahtevati doto le od svoje matere. Od očeta lahko zahteva njegovi imovini primerno oskrbo, vzgojo in preskrbo. Kod preskrbo se smatra tak potrošek od strani nezakonskega očeta, s katerim se hčerki priskrbi trajno preživljanje. Zaradi tega lahko zahteva nezakonska hčerka od očeta njegovemu sedanjemu premoženju primeren prispevek, s katerim bo njej omogočeno voditi gospodinjstvo, ko se z vami poroči.

Tožbe zaradi motenja posesti in tožbe na priznanje ne obstoje služnostne pravice. C. L. — Vprašate, kakšna je razlika med tožbo zaradi motenja posesti in tožbo zaradi neobstoja služnostne pravice? — Ta razlika bo najbolj nazorna na zgledu. N. pr. Čez vaš travnik je od pomladi začel hoditi vaš sosed. Sedaj na jesen ste mu hoteli to odločno prepovedati in ste pot zagradili. Tekom 30 dni je sosed vložil tožbo zoper vas zaradi motenja posesti. V tožbi je navajal, da je skozi 6 mesecev hodil čez vaš travnik, da mu niste branili, da je bil torej v dejanski mirni posesti pravice do sporne poti in da ste ga motili v tej pravici, ko ste pot zagradili. Sodišče bo moralo izreči, da ste res soseda motili v izvrševanju njegove mirne zadnje posestne pravice poti, ko ste mu zagradili pot in vas obsodilo, da ograjo odstranite in plačate vse pravdne stroške. S tem pa ni prav nič še odločeno, ali ima sosed služnostno pravico poti čez vaš travnik ali ne. Vi boste lahko soseda tožili na priznanje neobstoja služnostne pravice poti. To pravdo bo moral sosed izgubiti, ker ne bo mogel dokazati, da je res tekom zadnjih 30 let uporabljal pot čez vaš travnik, ki jo šele uporablja od pomladi. V tej pravdi bo torej sosed propadel, čeprav je dobil posestno tožbo. S posestno tožbo se torej ugotavlja le zadnjo mirno posestno stanje, s tožbo na priznanje obstoja ali neobstoja služnostne pravice pa se ugotavlja služnostno pravico samo.

Privatni upnik. D. T. M. Kmetu ste posodili večjo vsoto denarja. Vaša terjatev je vknjižena na posestvu, ki ga je dolžnik pozneje izročil hčerki in zetu. Ali mora dolžnik pri sodišču zaprositi za znižanje dolga? Od koga morate zahtevati plačilo dolga, ali od prevzemnika posestva ali od prvotnega dolžnika? — Dolžniku »privatnega« upnika ni treba pri sodišču prositi za znižanje dolga, ampak mu mora upnik preko občine poslati obračun in obveznico, kakor to predpisuje pravilnik o zameni dolžniških listin z novimi obveznicami. Razume se, da boste terjali prevzemnika posestva, na katerem je vaša terjatev vknjižena.

Pokojnina hčerke državnega uslužbenca. A. P. Hčerka državnega uslužbenca ima po sedanjem uradniškem zakonu pravico do pokojnine po očetu. To pravico izgubi z izgubo državljanstva, z obsodbo za kaznivo dejanje, za katero bi tudi uslužbenec izgubil osebno pokojnino, s sprejemom državne službe ali mesta štipendista države ali katerekoli javne ustanove, dokler služba ali štipendija traja, in z omožitvijo.

Prevzem posestva po očetovi smrti. L. V. Vsebino dogovora, ki ste ga očetovi dedeči: mati, bratje in sestre sklenili doma, sporočite pri zapuščinski razpravi sodišču ali notarju, če bo ta opravil zapuščinsko razpravo po očetu. Po opravljeni zapuščinski razpravi bo sodišče v smislu dogovora med dedači izdalo prisojilno listino, nakar se bodo izvršili vpisi, odnosno prepisi v zemljiški knjigi.

Zaposlenje tujega državljana. P. Vprašajte pri okrajnem načelstvu. — Ako je poslovodja postal delničar, ni v tem nobene nezakonitosti.

Živa meja ob njivi. P. Živo mejo zasadite ob meji tako, da ne boste posegali v kakšne sosedove pravice. Ker se bo meja razrastla, je pametno, da je ne sadite tik za mejo. Sosed bo lahko posekal korenine, ki bi segale v njegov svet in veje, ki bi rastle v njegov zračni prostor.

Nezakonski otrok drž. uslužbenca. J. P. Rodbinska pokojnina pripada samo zakoniti ženi drž. uslužbenca, ki je plačeval najmanj pet let v uradniški pokojninski sklad, in otrokom rojenim v zakonitem zakonu ali pozakonjenim. Nezakonski otroci nimajo pravice do pokojnine po nezakonskem očetu, zato se vam v to svrho ni treba nikamor obračati.

Vojaški rok. K. K. L. Postali ste naš državljan. Vojaškega roka še niste odslužili. Rojeni ste l. 1911. Vprašate, ali boste morali sedaj služiti v kadru? — Oni, ki postanejo naši državljani, pa niso dovršili 25. leta starosti, so zavezani odslužiti predpisani rok v stalnem kadru, če so za službo sposobni in če niso odslužili v državi, iz katere so prišli, roka v stalnem kadru; drugače se vpišejo po letih starosti v operativno ali rezervno vojsko. Za ostala pojasnila se obrnite na pristojno vojno okrožje.

Izročitev posestva. M. V. L. Seveda lahko izročite posestvo in vso imovino gotovi osebi, sami si pa pridržite gospodarstvo do smrti. Prepustite stvar notarju, ki vam bo po ocenitvi vaše imovine tudi lahko povedal, koliko bo stroškov. Nujni dedači, ki imajo pravico do dedovanja, in ki jih zapustnik ne sme prezreti, so njegovi otroci, in če teh ni, starši. Drugi sorodniki nimajo pravice do nujnega deleža.

Pokojnina vdove po staroupokojencu. K. O. M. Vprašate če pripada ženi, ki se je poročila z orožnikom staroupokojencem, pokojnina po možu? Živela je z njim v zakonu 10 let. Mož je umrl leta 1926. — Tej vdovi ne pripada pokojnina. Le če bi bil njen mož umrl potem, ko je stopil v veljavo uradniški zakon iz leta 1931, bi vdovi pripadala rodbinska pokojnina. Orožnikom, odnosno njihovim rodbinam odmerja pokojnino ministrstvo vojske. Proti rešitvi, s katero vam ministrstvo zavrne prošnjo, se sicer lahko pritožite na državni svet, vendar uspeli ne boste.

Posojilo na vknjižbo. A. F. T. Obrnite se na kakšen domač denarni zavod. Če boste nudili zadostno varnost, menda ne bo težko dobiti posojila. Iz razumljivih razlogov ne moremo objavljati naslovov denarnih zavodov. To lahko zveste v inseratnem delu listov.

Policijska služba. K. T. Pogoji za sprejem v policijsko službo so navedeni v zakonu o državnih policijskih uslužbencih, ki je objavljen v 43. številki »Službenega lista« iz leta 1930. Prošnjo je treba vložiti pri banski upravi.

Odstop zemljišča za prometne potrebe. J. K. Mimo parcele, na kateri nameravate zgraditi hišo, je po regulacijskem načrtu projektirana cesta. Radi bi vedeli, ali lastnik zemljišča, po katerem je projektirana cesta, lahko zahteva za odstop zemlje, kolikor hoče, ali se mu odškodnina določi. — Po predpisih gradbenega zakona morajo lastniki, ki parcelirajo svoje zemljišče, odstopiti občini brezplačno in neobremenjeno zemljišče, določeno z načrtom, ki je potrebno za javne prometne in proste površine (ulice, parke, trge, nabrežja in podobno), in sicer za ulice, parke, trge itd. do največje širine 20 m. Za potrebno površino preko te mere mora občina odškodovati lastnika zemljišča.

Kmetijski nasveti

Primeren čas za trosenje apna po travnikih. I. K. Br. — Želite vedeti, o katerem času je najbolje trositi apno po travnikih, jeseni ali spomladi, po suhem ali vlažnem zemljišču, da bo čim bolj koristilo. Kupili ste ga 100 kg, pa je sedaj razpadlo v prah. — Najbolj primeren čas za trosenje apna po travnikih je vsekakor jesen, kajti čez zimo se to v talni vlagi raztopi. Sicer se pa lahko trosi vsak čas, kajti apno učinkuje na travnikih po več let. Če so pa zemljišča podvržena poplavam, tedaj je bolje trositi ga tedaj, ko je za daljšo dobo nevarnost poplave manj verjetna. Apno se naj namreč v tej dobi zveže z zemeljskimi delci tako, da ga voda ne more raztopiti in odplaviti. — Pravite, da ste ga kupili 100 kg za 180 din. Tako gnojenje pride predrago. Bolje je kupiti apneni prah od apnenic, ki ga apneničarji prodajajo po 10 din za 100 kg ali še ceneje. Edino če je apno razpadlo in ni več porabno za druge svrhe, bo dobro in koristno kot gnojilo.

Osuševanje vlažnega zidovja. I. K. Br. — Radi bi vedeli za sredstvo, ki odpravi ali vsaj omeji vlago v zidovju. — Takih sredstev imamo več: najbolj znan je ceresit, dalje gumijev katran, pa tudi drugi katranovi preparati. Če hočete zidovje dobro osušiti, ga morate odkopati do temelja, ostrgati z njega ves omet, tudi z špranj zidovja, pustiti da se dodobra presuši in potem namazati s ceresitom ali podobnim sredstvom. Ko je ta suh, šele tedaj pride omet povrhu. Če se to temeljito napravi, izgine kmalu vlaga iz zidovja.

Ravnanje z gorenjskimi nageljni. I. A. Lj. — Gojite gorenjske nageljne, pa vam nič kaj dobro ne uspevajo. Je-li jih treba presajati jeseni ali spomladi in v kakšno zemljo? Kako jih prezimiti in kako jim odpraviti uši? — Gorenjski nageljni uspevajo kaj dobro na Gorenjskem, kjer tudi lepo cveto, medtem ko drugod manj. Ne prija jim namreč preveč megleno podnebje v nižavah, ampak se bolje počutijo v gorenjskem svežem zraku. Presajati jih ni treba vsako leto, ampak zadostuje vsako tretje, in to najbolje spomladi. Zemljo imajo najrajši peščeno ilovico, nekoliko bolj težko. Prezimiti jih je treba v kaki suhi kleti, kajti v vlažni radi gnijejo. Tudi jih ni čez zimo zalivati. Uši jim pa odpravite najbolje s tobakovim izvlečkom, ki ga je razredčiti z vodo in s tako razredčeno tekočino poškropiti napadene poganjke. Namesto tobačnega izvlečka vzemite tudi lahko tobakovo vodo. Navaden tobak za pipo je skuhati v vodi in s to vodo, ko je ohlajena, poškropiti napadene rastline. S tem se uši uničijo. Škropiti treba večkrat, takoj ko opazite uši, kajti z enkratnim škropljenjem se navadno ne uničijo vsi ti škodljivci. Zadostuje, da ostane živih le par od njih in za osem dni so že zopet po vsej rastlini.

Kuhanje žganja iz krompirja. A. K. V. — Slišali ste, da so kmetje pri vas že za časa »Francoza« kuhali žganje iz krompirja ter da ga tudi ruski kmetje kuhajo. Tudi vi bi radi vedeli, kako se to dela. — Žganja iz krompirja ni mogoče pridobivati, ampak samo špirit. Pod žganjem razumemo tisti destilat, ki ga pridobivamo iz sadja, grozdja, jagodičja in njih odpadkov. Žganje iz teh sladkih snovi je dovoljeno kuhati vsakemu pridelovalcu, nikakor pa ne špirita, ki se pridobiva iz škrobnih tvarin, kakor so krompir, koruza, žita in slično. Po točki 4, člena 116., trošarniskega pravilnika je kuhanje špirita iz navedenih tvarin v vsej kraljevini prepovedano. Izdelovati ga smejo samo špiritne tovarne. Za to izdelovanje so potrebne drage priprave: kotli, destilatorji in druge špiritne naprave, ki si jih kmet ne more nabaviti. — Načelo pridobivanja špirita je naslednje: Krompir se s pomočjo pare razkuha tako, da se njegov škrob spremeni v klej. Ta se z ječmenovim sladom pretvori v sladkor, pri čem nastane sladka krompirjeva žonta. Tej se pridenejo drože, ki sladkor pokipe. Iz te pokipele tekočine se prekapa špirit, ki se pa mora še temeljito očistiti v posebnih pripravah. — Posebno vam ni treba krompirja spreminjati v špirit, ker ga lahko prodate v bližnjem mestu. Kar je drobnega, pa pokrmite prašičem, kar bo bolj zaleglo, kot pa kakšen jeruš.

Gnojenje ječmena s superfosfatom. A. G. N. — Slišali ste, da je koristno ječmenu gnojiti s superfosfatom, četudi ste mu že pognojili s hlevskim gnojem. Ne veste pa, če se to izplača. — Predvsem moramo poudariti, da ni posebno priporočljivo gnojiti ječmenu s hlevskim gnojem, ker tedaj rad poleže in tudi snet se ga rajši prime. Bolje je ga sejati po okopavinah, koruzi, krompirju, pesi, ki ste jim dali hlevskega gnoja. Te rastline puste zemljo močno, v kateri ječmen kaj dobro uspeva, ne da bi polegel. Ječmen ima le kratko dobo rasti, zato ljubi krepko zemljo, v kateri najde takoj pripravljeno hrano, medtem ko mora v hlevskem gnoju čakati predolgo, da se to šele pripravi. Kot žito rabi za napravo klenega semenja tudi precej fosforne kisline, ki jo pa hlevski gnoj ima premalo. Zato je dobro ga gnojiti z lahko raztopnim, torej hitro delujočim superfosfatom. S tem lahko gnojite že sedaj ozimnemu ječmenu; pa tudi zgodaj spomladi še ni prepozno, če ga potrosite po vrhu ozimine, ker se lahko topi in pronica z vlago v zemljo h koreninam. K jaremu ječmenu pa ga potrosite po vrhu njive, ko ste jo preorali; z brano se bo pomešal s prstjo in dospel pravočasno do korenin. To gnojilo se vam bo gotovo izplačalo, ker boste dobili več klenega zrnja. Na en oral zadostuje 160 kg superfosfata.

Naprava pelinovca. S. P. K. — Želite vedeti, kakih stvari je dodati vinu in kako z njim ravnati, da se napravi dober pelinovec ali pelinovo vino. — Naprava pelinovca (pelinkovec, vermut) je podrobno opisana v knjigi »Kletarstvo«, ki jo je spisal Skalicky. Je pa več receptov, po katerih ga v raznih krajih pripravljajo. Tako je n. pr. na Hrvaškem običaj, da denejo v sod s kipečim moštom sveže liste oziroma veje pelina. Alkohol izluži grenkobo in druge aromatične snovi iz te rastline. Tako dobimo navadno pelinovo vino. Za pripravo boljšega pelinovca pa je postopati tako, kakor navaja Skalicky v svoji knjigi. Ta spis vam tu podamo v izvlečku. Če se pa hočete podrobneje o tem poučiti, je najbolje, da si nabavite to knjigo, ki vam bo služila dobro pri vsem vašem kletarstvu. Skalickyjev recept se glasi takole: »100 litrov dobrega neprekislega mošta se vkuha v odprtem, dobro pocinjenem kotlu na polovico. V to svrho naj mošt prav počasi zavre; med kuhanjem mešati, da se ne prismodi, potem naj tako dolgo vre, da izhlapi polovica vode. Tako dobimo 50 litrov zgoščenega zelo sladkega mošta. Tako zgoščen in shlajen mošt se napolni v primeren sod z dovolj široko veho. Skozi to obesimo v mošt dolgo, ozko vrečico, natlačeno s suhim zrezanim pelinom ter z drugimi zelišči — dišavnicami. Iz njih se mošt navzame okusa in vonja. Sod z moštom moramo hraniti v dovolj toplem prostoru, da lahko kipi. Vkuhanem moštu prilijemo še 2 do 3 litre dobrega, že kipečega mošta ali pa čistih drož, da vzbudimo kipenje. Na to zamažimo sod s kipelno veho, na katero je vrečica povezana s trakom, da se po potrebi lahko vzame ven. V kipečem moštu se tvori alkohol, ki izvleče iz zelišč potrebne dišave. Če je tega okusa dovolj, potegnejo vrečico iz soda. Kadar vino preneha kipeti in se drože usedejo, ga moramo pretočiti in če treba, mu dodamo nekaj sladkorja ali finega špirita. Dober pelinovec mora imeti vsaj 6% sladkorja in 14 do 16% alkohola. Ko se vino umiri, ustara in primerno učisti, ga napolnimo v steklenice, ki jih dobro zamašimo in ležeče spravimo v hladno klet.«

Eternit za strehe. I. H. N. — Skedenj bi radi pokrili z eternitom, pa ne veste, če je to priporočljivo. — Eternit ima to prednost, da je zelo trpežen ,napravi čeden vtis in ne pripušča vode skozi streho. Pomanjkljiv pa je v tem oziru, ker ne pripušča zraka, je poleti vroč, pozimi mrzel. Skozi eternitove strehe se prezračevanje ne vrši tako dobro kakor skozi druge vrste streh, zaradi tega mora tak skedenj imeti skozi streho prezračevalnike. Najbolj nevaren pa je eternit pri nastopu ognja, kajti tedaj je gašenje zelo težavno. Eternit namreč v vročini poka in posamezni deli letijo daleč nakrog in ogrožajo gasilce.

VSAK *nima toliko denarja, da more potovati v kopališče*

TODA VSAKDO *bi moral dati za zdravje letno 100—150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode*

Radenski zdravilni vrelec onega z rdečimi srci.

ODREŽITE

„SLOVENCEV SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“, 31. oktobra 1937

Novi grobar

Škrjanček je gostolel v nebesni modrini. Vid Klavžar ni slišal njegovega blagoslova, ker je imel opravka z zemljo in je sam pel, čeprav je njegov glas hreščal, ko obrabljena harmonika.

»Za vse, kar imam, lopata,
gre tebi hvala bogata!
Bogat in siromak sta moj plen,
vsi pridejo enkrat k men'!«

Staro grobarsko popevko je vselej kar tako ponavljal, bila je bistven del njegovega kopanja. Črne gruče prsti so po taktu frčale iz jame.

Prenehal je in si obrisal pot s čela. Naduha ga je trla. V glavi mu je že nekaj dni kar brenčalo. Za hip se je oddahnil in je zamišljeno ogledoval lopatišče. Dolgoletna usoda, njegova lastna usoda se je trmoglavo zagrizla v ta les. Ondi, kjer ga je poprijemal, je bil ko s firnežem namazan. Čas je s svojim pisalom zarezal globoke poteze vanj.

Ko je bilo dihanje spet bolj mirno, je pljunil v roke. »Le koplji, lopata, koplji, za vse, kar imam, gre tebi hvala bogata!« Kopal je dalje in če je zadel na kamen, ga je spretno brcnil proč.

Ko je za ave Marijo zlezel iz jame in kritično vohljal okoli, je zadovoljno dognal: kak mlajši grobar ne bi nič bolje naredil. Postrgal si je kepice prsti s podplatov, si nagačil vivček in odšel v svojo hišico.

Še tisto noč je zaječal in zavekal mrtvaški ptič — čukec.

In res, prav za rana je pricepetljala stara ženica in oznanjala od hiše do hiše novico: »Umrl je... samega Klavžarja je vzelo!« Vmes pa je momljala drobne molitvice.

»Včeraj je bil izkopal jamo, globoko jamo. Pel je svojo hudičevo pesmico in je kar težko sapo lovil. Zdaj pa so ga našli iztegnjenega v koči, njegov obraz je dobil jasne poteze.«

»Stari grobar Klavžar?«

»On. Svoj lastni grob si je izkopal.«

Dasi bi bilo moglo namesto starega Klavžarja zadeti tega ali onega, je vendarle legla mora na prsi ljudi in tudi v zadregi so bili: lopata je bila zdaj osamljena!

Čukec pa ni bil prav nič kriv. Njegovo ponočno vekanje je bilo dosti bliže življenju in je bilo svatbeno čebljanje. Ves prestrašen se je zbudil zgoraj v zidovju cerkve, ko je zdaj iznenada zapelo iz starega, omajanega stolpa in so zvonovi pošiljali svoje resne glasove preko plahih hišic in ošabnih poslopij posestnikov, preko čebljanja klepetavih žensk in prav čez gozdove in pašnike, kjer je danes prav tako kot včeraj živina mukala v sonce, ki se je prikotalilo izza hriba in se je vrtelo kar naprej in naprej krog zemlje.

S soncem je bil to pot prišel neki priletni človek po rebri. Sklonjen je bil, a noge so ga še urno nosile in srce mu je udarjalo prav do vratu. Roka, v kateri je držal gorjačo, je bila čvrsta in trda. Iz daljnega sveta je prihajal.

V blesteči se rosi je zagledal svojo vasico in sinje nebo se je lesketalo nad njo ko neskočno obličje iz stekla. Tako je bilo tudi takrat, ko je bil še mlad. Razprostrl je roke: »Jaz sem spet doma!« In je stekel po rebri navzdol.

Gruča žensk se je razklenila: »Kdo je pa to?«

S pogledi so se zapičile vanj in on jim je globoko zrl v oči. »... Matjanov Lazar mi je ime!« — in skoraj bi bil od bolečine zakričal. Nihče ga ni več spoznal in tudi on ni spoznal nikogar več. Tu je potrkal, ondi je potrkal. »Tako, tako. Da si iz te vasi?« in to je bilo tudi vse. Bolj in bolj prazno mu je bilo v prsih in ubogo, prestrašeno srce mu je udarjalo ko s kladivom.

Ko se je počasi pomikal po cesti nazaj, so mu bile tudi noge že težke. Pri vodnjaku so se igrali otroci in ga začeli ogledovati. Zgrabila ga je divja jeza in z gorjačo je prepodil vreščečo otročad. Sovražil je zdaj vse mlado, kakor je sovražil cesto, ki mu je vzela domovino. Kot grešnik se je spet prizibal na višavo. »Star sem,« je zaječal in iztisnil nekaj solz iz oči, nato je počenil na kamen in je računal: »Štirideset let je minilo... ali pet in štirideset..., ali celo petdeset! Kdo natančno sešteva, ko roma po svetu okoli...«

Do poldneva je sedel tamkaj in je preračunaval, vse svoje življenje je preračunil, to in ono... »presneto!« — ne da bi mogel priti do kakega sklepa.

Opoldne, ko je duh po slanini valoval krog hiš, se je še enkrat odpravil skozi vas. Ni se ozrl ne na levo in ne na desno. Naravnost je koračil k brestom zadaj za cerkvijo. Tu jih bo vendarle našel!

Pokopališče je bilo zaprto.

Pri mali hišici zraven zidu, kjer je domoval grobar, je hrupno potrkal na vrata: »Noter bi rad!«

Ko ni dobil odgovora, je kar s silo pritisnil za kljuko.

Notri je ležal nekdo, ki bi ga bil nemara še spoznal, če bi bil Lazar le malce prej prišel. Zdaj pa ga je sprejel s strahotnim molkom in se ni zganil.

Matjanov Lazar je obstal ko iz kamna. Potem si je pritisnil obe pesti na oči in je zajokal: »Ti, ti si mi vse pokopal, ti! Tudi mene bi bil moral počakati!« Ko majhni potočki so mu tekle solze skozi prste. Vse njegovo življenje mu je stopilo še enkrat pred oči. S tem-le tu, kako dobro je še vedel! — je krogle potakal, ko sta bila še majhna.

Dolgo je ostal pri Klavžarju in čul pri mrliču.

Tudi lopate si je ogledal in najbolj svetlo je zamišljeno podržal v roki.

Ko se je zvečerilo, je naredil križ nad Klavžarjem in odšel k župniku:

Da je tam in tam nekje na zemlji premog kopal; da je nekje na zahodu v Ameriki barje izsuševal, da je ceste delal, da je prehodil pol sveta. Da se piše za Matjanovega Lazarja, da se je rodil v tej vasici... Da pa je zdaj naveličan vandranja — in ker Klavžarja ni več, če bi... Saj, tako ali tako, vseeno je, kako se prerivaš! Življenje pa pozna prav do dna.« Pri tem je pokazal čvrste roke. Ves v strahu je kar preveč govoril. Ko je umolknil, je župnik listal po knjigi, malo je pomislil, nato pa je pokimal.

Lazar je ostal. Zdaj ni bilo zanj nič več ne kam in ne od kod.

Ko so prihodnjega dne nesli Klavžarja k večnemu počitku, je že nosil črni križ, ki ga je sam na novo prepleskal. Za njim so stopali ministrantje, ki jih je bil še včeraj prepodil na cesti. Bele, poškrobljene srajce so navzlic čipkam nejevoljno prhljale krog živosrebrnih teles. Nato je sledil župnik in bolj zadaj so šle kmetice in molile na glas. Kmetje so visečih rok nerodno stopali za njimi. Mrmrali so o novih cenah na sejmih in o kravi, ki bo kmalu vrgla teleta, saj je njih njiva in božja njiva ena in ista zemlja. Veter je pihal s krakanjem vran in z glasovi zvonov preko obeh; obe sta veneli in sta spet vstajali v novo življenje.

Tako se je mali žalni sprevod prerinil skozi cvileča, železna vratica na pokopališče.

Ko je vse minilo, si je Lazar spet oblekel suknjič, nesel je lopato v hišico in je iskaje taval med vrstami grobov. Zamišljeno je črkoval spotoma imena na grobovih. Le ime in dvoje datumov je stalo na križu, na kamnu in vedar je bila to podoba vsega življenja dotičnega človeka.

Večkrat je dalj obstal in si je moral s svojim spominom poiskati in sestaviti poteze obraza tega in onega znanca. In potem, ko si je napravil obraz dotičnega, se je nalahno zasmehljal sam vase in je vzkliknil: »Lej no, ti si!« Ali pa sta mu pripolzela bolečina in sram v srce. Zakaj, nekoč je imel mnogo prijateljev, a s soncem vred je prišla tudi tema v njegovo mladost, tako da je bil poprijel za popotno palico.

Z nekega spomenika je z rokavom obrisal prah in pajčevino in se je vzradostil, da je zgoraj v vejevju grmiča zažvižgal kos. Občutil je žametastomehki glas dekleta, začutil je v svoji raskavi desnici žametasto ročico. Takrat — takrat je bilo ko v nebesih: njegova izvoljenka rjavih kodrov!

V senci vrbe, tam na drugem koncu, pa se mu je v duhu razcvetelo milo in toplo obličje, ki ga Bog slehernemu človeku samo enkrat podari: obličje njegove matere. Iskrena žalost je drhtela tu v njegovi molitvi. Veter je plaho šušljal s srebrnimi lističi.

In ko je stari Matjanov Lazar takole prebiral po sivih, preperelih kamnih, si je spet vse priklical k sebi. Dolgo vrsto src. Vso domačo vas.

Zgoraj na nebesu je prijadrala jata ptičev ko puščica, ki kaže na pot v neskončnost. Lazar je ni več videl. Zdaj je imel zaprte oči. Usedel se je na kamnitno, z bršljanom poraslo klopco, malo se je pomaknil na rob, ko da bi imel ljubega gosta pri sebi. Iz davnih, otroških dni so prihajali k njemu... »Lazar, lej ga no!« Priskakljali so iz oblakov, ne da bi bili kaj spremenjeni. Prihajali so iz hladnih gomil k njemu in so se naslonili na njegove utrujene, tople prsi. Njegovo staro obličje se mu je zasvetilo v odsevu, ki mu je z blaženostjo napolnilo njegovo dušo.

Kos je še pel in sonce mu je polagalo zlate obročke k nogam.

*

Zvedava ženica za pokopališkim obzidjem pa je zmajevala z glavo, prijela za krilo in oblački prahu so se dvigali za njo na poti v vas.

Tako se je zgodilo, da je bila vasica spet brez grobarja, a stari, utrujeni popotnik Lazar je imel domovino, od katere se ni mogel več ločiti.

Nič se ni spremenilo.

Zgoraj v zvoniku še zmeraj čepi praznoverni čukec in kliče z jokavim glasom: uuk, uuk...

(W. Auffermann.)

Talitha cumi

»Mrtvi vstanejo.« —

Evangelisti poročajo o treh obujenih mrtvih, ki so zgodovinska resnica in pripovedujejo trezno in naravnost, kakor da so jih videli. Jezus je obudil tri mrtve: mladeniča, mladenko in prijatelja.

Prišel je bil v Naim, v lepi Naim, ki je čepel ko gnezdece nedaleč od Nazareta, in je pred mestnimi vrati srečal pogreb. Nesli so še mladega sina neke vdove, da ga denejo v grob. Še nedavno je bila izgubila svojega moža. Le ta sin ji je bil še ostal. Zdaj bi morala tudi njega pokopati. Jezus je videl med drugimi ženami tudi to mater. Jokala se je in njen jok je bil tisti strahotni, sunkoviti jok mater, ki te kar pobije na tla. Na vsem božjem svetu je imela samo ta dva človeka, ki sta jo imela rada. Pa

je umrl oni in je zdaj umrl ta, kar drug za drugim sta odšla od nje. In zdaj je bila le še ona tu, samotna ženska, brez vsakršne moške pomoči; brez moža, brez otroka, brez opore, brez tolažbe. Da bi bila imela vsaj človeka, ki bi se znesla nad njim, se z njim porazgovorila, se vpričo njega razjokala! Proč je bila ljubezen, odmev mladosti; proč ljubezen, ki bi jo tolažila v starosti; ugasnila sta borna, preprosta plamenčka, oba — za zmeraj! Mož te utegne kdaj tolažiti radi izgube otroka; otrok te more kako razvedriti radi izgube moža; kak človek mora vendarle zate biti! Tako pa — nikogar več, da bi ga mogla poljubiti!

Ta mati se je Jezusu zasmilila; njen jok ga je zbodel ko pritožba.

»Ne jokaj se!« ji je dejal.

Pristopil je k nosilnici in se je dotaknil. Na njej je ležal vznak mladenič; bil je zavit v mrtvaški prt, a obraz mu je bil nepokrit in je bil voščeno bled, kakršni so pač mrliči. Nosači so se ustavili. Vse je utihnilo; tudi mati, ki jo je stresal jok, je umolknila.

»Pravim ti, mladenič, vstani! Tebi govorim, zdaj ni več časa, da bi tako ležal; Ti spiš in tvoja mati se joka. Vstani!«

In sin je slušal, se z zgornjim životom dvignil na nosilnici in je nekaj rekel. »In Jezus ga je izročil njegovi materi.« Dal ga ji je On, zakaj, bil je zdaj njegov. On ga je bil vzel iz rok smrti, da ga da materi, ki brez njega ni mogla več živeti; mati naj se nikar ne joka več. —

*

Nekoč pa, pravkar se je vračal iz Gadare, je neki oče padel predenj na kolena: njegova edina hčerka je umirala. Možu je bilo ime Jair in je veroval v Jezusa, čeprav je spadal h gospodom iz sinagoge.

Vštric sta šla po poti. Pa je na pol poti prihitel hlapec Jairu naproti: »Tvoja hči je že umrla, nikar ne nadleguj Učenika!«

Jezus pa ne veruje v smrt. »Nič se ne boj,« je dejal očetu, »zanpaj in rešena bo!«

Prišli so do hiše. Že so bili zbrani piskači na piščali in drugi, ki so proizvajali hrup na pogrebih; znotraj so bile ženske in domači.

»Stran pojdite, nikar ne jadikujte! Mladenka ni umrla, saj le spi.«

Le s tremi svojimi učenci in starši je vstopil v sobo, prijel je mrtvo deklico za malo rokico in dejal:

»Talitha, kumi, deklica, vstani!«

In koj se je dvignil otrok in začel hoditi po sobi sem in tja. A bila je prozorna in slaba in Jezus je ukazal, naj ji dado kaj jesti. Ni bila duh, ki se je prikazal; ni bila strah, marveč je bila živo telo, ki se je prebudilo v nov dan iz mrzličnih sanj in je bila le še trudnost v njej.

•

Lazar in Jezus sta bila prijatelja. Večkrat je Jezus prišel v njegovo hišo v Betaniji in je dovolil, da so mu postregli Lazar in obe njegovi sestri.

Nekega dne pa je Lazar zbolel in to su Jezusu sporočili. Jezus je dejal: »Ta bolezen se ne bo končala s smrtjo.« In tako je bilo še dva dni, tretjega pa je rekel učencem: »Lazar, naš prijatelj, je zaspal; pojdem, da ga zbudim.«

Ko se je bližal Betaniji, mu je prišla Marta naproti; zdi se, ko da mu hoče očitati:

»Če bi bil ti pri nas, pa moj brat ne bi bil umrl.«

Kmalu je še Marija prišla:

»Če bi bil ti pri nas, pa moj brat ne bi bil umrl.«

Ta dvojni očitek je Jezusa zabolel, ne zato, kakor bi se bal, da je prišel prepozno, ampak zato, ker ga je zmeraj zabolelo, kadar je videl, kako ljudje malo zaupajo.

»Kam ste ga dali?«

In sta rekli: »Pojdi pa poglej!« In Jezus se je razjokal. Jokajoč, bilo je prvikrat, da so ga videli takega, je odšel h grobu.

»Odvalite kamen!«

Marta, gospodinja, ženska vsakdanjega življenja in vidne resničnosti, je ugovarjala:

»Gospod, saj ima že duh, saj je že štiri dni...«

Jezus se ni oziral na te besede.

»Odvalite kamen!«

Odvalili so kamen in Jezus je dvignil oči k nebu za kratko molitev, pristopil je k odprtini in zaklical na glas:

»Lazar, pojdi ven!«

In Lazar je stopil k odprtini, omahoval je, saj je imel noge in roke povite in obraz pokrit z mrtvaškim prtom.

In vsi štirje in vseh dvanajst učencev in mnogo Judov, ki jim je bilo od začudenja, kot bi padli z lune, so šli nazaj v hišo. Lazarjeve oči so se razmajale, z rokami se je še otipaval. Urna Marta je brž pripravila gostijo, kolikor je pač mogla v tej zmedenosti in od mrtvih vstali brat je s sestrama in prijatelji sedel za mizo. Marija je komaj mogla zaužiti grižljaj, odkar je zmagovalca smrti spoznala na lastne oči. Ta pa si je obrisal solze, lomil je kruh in pil vino, kakor bi se ta dan prav nič ne razlikoval od drugih dni.

•

Kolikor vemo, je Jezus troje mrličev obudil k življenju, pa ne zato, da bi pokazal svojo moč in razburil domišljijo ljudstva, marveč zato, ker ga je presunila žalost tistih, ki so te mrtve ljubili. Zato, da je potolažil neko mater, nekega očeta in dvoje sestra.

V vseh treh slučajih je Jezus nagovoril mrtvece tako, kakor bi ne bili umrli, ampak le zaspali. Mrtvece je samo zbudil. Zanj je smrt le spanje, globoko spanje, bolj ko navadno, vsakdanje, tako globoko spanje, da ga more prekiniti le nadčloveška Ljubezen; ljubezen Tistega, ki se joka, videč solze svojih, ki jih ljubi.

(G. Papini, Kristusovo življenje.)

Balada v prozi

Ko se je pisalo leta en tisoč pet in štiridesetega, so odšli prvi vojščaki na stezo, ki jo je zasekal stari Gregor s svojimi hlapci. In ko se je reklo leta dvanajst sto osemnajstega, gozd še ni bil posekan in vprav o tem je ta balada. Tega leta, ko je drugi Friderik, vnuk Saracena, Rdečebradca, prišel v Nemčijo, da pahne s prestola cesarja; ko je tretji Inocencij iznova postavil bojevnike na noge; ko je na Češkem prisluškoval prvi Otokar, so bivali menihi na Schläglu, v gozdu, niso slišali dosti o vpitju sveta, borili so se z gozdom, ki jim je dan na dan silil na prag, pritiskala je nanje huda nuja, da so mogli ostati v zvezi s samostanom v Lincu in se niso smeli oddaljiti od steze, da bi ne zašli v divjini.

Takrat pa je prišla ta zima. Snežilo je. Spočetka do kolen, nato do pasu. Potem tako, da si se pogrezal v sneg do vratu, da so bile jelke do polovice zametene in da se tudi od samostana ni kdo ve koliko videlo iz snega. Ko je bila prišla taka zima, kakršne še ni bilo nikoli, so sedevali menihi krog ognja, ki jih je komaj kaj ogreval in so s tesnobnim srcem mislili na svoje borne zaloge živeža. Še sleherno zimo so bili dobili iz Linca živil, da bi prestali zimsko lakoto. Kako pa naj bi se to letos zgodilo? Ali niso bili odrezani od sveta? Kdo bi jih utegnil rešiti?

Toda opat je molčal.

Čakali so in zaloge so pojemale, vedno manj so dobivali na dan. Ali ne bodo oslabeli in bodo polegli? Stali so kot čuvaji s sulico v rokah ponoči na straži, a kaj naj bi tu stražili? Kdo bi le mogel potrkati na samostan? Ali ni bilo le to, da so poslušali tuljenje volkov in hreščanje debel od silnega mraza? Potem so enega odnesli; zmrznil je bil. Tudi lakota je že prodrla skozi ovire. In drugi se je ulegel. In tretjega je umoril mraz. Bili so starčki, ki so svoj čas z Rdečebradcem stali pred Milanom in so zaorali s plugom po zavzetem mestu ali pa so se bojevali pod Henrikom Levjesrčnim — zdaj pa so tu padali drug za drugim! Bili so možje, ki so službovali po dvorih in so hojevali na lov na divjega prašiča in na jelena. In bili so mladeniči. Najmlajšemu je bilo ime Ubald. In ko so padali drug za drugim, ko so bili vsi medli in obupani, tedaj se je povzpel kvišku, v sobani je stal, opatu nasproti, drugi so sedeli krog njega, ki je govoril zanje. Zakaj, ali ni stalo pred njim življenje? Ali ni bil lačen novih potov, ali si ni želel, da bi se izkazal in delal še veliko dni? Začel je jecljaje, nato mu je glas prodrl iz prsi ko studenec. »Neumnost!« je vzkliknil Ubald. »Ali nam ne gleda lakota iz oči? Slabi nas, da nas mraz kar izlahka pobija! Zakaj smo tukaj na straži? Zakaj moramo vzdržati? Zakaj ne gremo odtod? Še je čas, še imamo za to potrebnih sil. Spomladi bi se vrnili! Vsakogar bomo vzeli s seboj. Ko bomo stopili s hribov, ne bo več toliko snega. Prišli bomo do koč, kjer bomo prenočili in vsi bomo dospeli v Linc!«

To je bil upor.

Toda — ali ne stoji smrt pred vrati? Ali ni že po vseh iztegnila svoje koščene roke? Ali se vezi niso razvezale in stoji človek proti človeku? Ti ali jaz? Kdo ima prav? Ti si star, jaz sem mlad! Ti si tako sklenil, jaz pa ne! Jaz ne! Ali ne smem živeti, da bom delal? Zakaj naj se žrtvujem smrti?«

Opatu je bilo ime Konrad. Sedel je pri drugih in je bil ves sesut od gorja teh tednov. »Zakaj?« je odgovoril mladeniču. »Ker tamle preži sovražnik, ker je ondi mogočen kralj — protivnik.«

»Ali bo prišel? Zdaj, v tem mrazu?« je vprašal Ubald. »Doslej ga ni bilo in ga ne bo odtlej. In če pride spomladi, takrat bomo spet vsi nazaj.«

»Seveda, lahko bi«, je odvrnil Konrad.

»Pa zakaj ne gremo? Nihče ne bo doživel pomladi tu! Cesarji in kralji se pričkajo! Ali nam kdo kaj pomaga? «

»Nihče.«

»Ali se kaka država briga za nas?«

Opat ni odgovoril. Toda nikogar ni bilo v sobani, ki bi ne bil dejal »ne«.

»Pa navzlic vsemu?« je viknil Ubald.

»Navzlic!« je odvrnil Konrad in dodal: »Čas je premenjati stražo. Pojdi ti, Ubald. «

Tedaj je odšel mladenič ven in je stal s sulico, zavil se je v plašč in se je dalje pričkal sam s seboj. »Zakaj, le zakaj?« — a odgovora ni bilo.

Ko se je bil spet vrnil v sobano, so vsi molčali in tudi Ubald ni več iznova začenjal.

Potem se je ulegel opat Konrad, da ni nikdar več vstal. A njegovo oko je poiskalo mladeniča in zasopel je: »Ti.«

»Od lakote je umrl,« je dejal eden od bratov, »zakaj, kadar je nam dajal, je sam sebi pritrgal.«

Zdaj je bil Ubald gospodar, določil ga je rajni s poslednjo voljo. Ali bodo odšli zdaj? Sklonjenih glav so stali okrog mrtveca in so ga položili v mir in pokoj. Potem so čakali. Kako se bo Ubald odločil? Ali bo še govoril, zakaj? Ali bo dal ukaz za odhod?

Neki menih je dejal: »Ozračje je mračno. Sneg se topi.« To se pravi: zdaj je prilika!

Pojdimo!

Ubald molči.

Dan poteče in tudi prihodnji. Na večer drugega dne začne spet snežiti. Zdaj je pač vse dokončano. Sedijo v sobani in Ubald deli poslednji kos kruha. Zdaj je on tisti, ki ne vzame ničesar zase. Zdaj je on poglavar, a ponižnost ga veže. Ozre se na pičlo število bratov, ki so še ostali živi. Potem ni več kruha. Hlapec se oglasi: »Zakaj, Ubald?«

Ta ne odgovori.

Hlapec nadaljuje: »Mogoče bi se nam še posrečilo.«

Ubald vpraša: »Zakaj me biješ?«

Hlapec ga zavrne: »Tvoje besede ponavljam. Kdo se zmeni za nas? Nihče.«

»Nihče«, pritrdi Ubald.

»Pa navzlic?«

»Navzlic.«

Ali ima ogenj še kaj toplote? Skupaj ždijo in Ubald začne govoriti: »Zakaj?« spet vpraša: »Zdaj bi mogel jaz ukazati. Zakaj ne odidem? Ali zato ne, ker sem preveč truden? Pa saj sem vendar še mlad! Prijatelji, bratje! Zakaj ne gremo proč?«

»Ker smo na straži«, odvrne hlapec.

Ogenj ugaša. Ali naj ga še podnetijo? Sključeno se tiščijo drug drugega, v halje so zaviti. Sobana je temna. Ubald se oglasi: »Našli nas bodo. A kmalu ne bo nihče od nas mogel govoriti. No bodo mogli razumeti, zakaj se nismo oteli.«

»Pa ti?« vpraša hlapec, »ali ti zdaj razumeš?«

»Ker,« pravi Ubald, s težavo zbere misli in dokonča: »Ker smo vzdržali na straži.«

†

»Vsi so na straži ob meji pomrli od lakote, leta dvanajst sto osemnajstega«, je zapisal kronist.

(F. Seidel.)

Frtaučku Gustl ma beseda

Jest ne vem, kuku je tu, de jest zdej zadne čase kar cele nuči premešlujem, kuku b se mogla Iblana zrihtat, de b bla lepa, in pa, de b blu za use prou. De b naš glaun kuludvor pustaul pud zemlja, tu b blu že prou. Sevede, ki b se dubu gnar za ta špas, pa jest sam ne vem. Drug Iblančani pa mende še mn. Jest mislem, de b blu še ta narbl ajnfoh, če b se dubu kašen kumunist, al pa kašen drug tak, ke se na take reči zastop. Ta nej b pršou lepu enkat punoč, pa ga hiter u lft spustu. No tku, koker delaja dol u Španj, in pa tud na Kinezarskem zdej zadne čase. Sej škoda b ga na blu buhve kuku, ke je tku že ves razrukumauhan. Če ga na bo nubeden u lft spustu, bo šou pa sam iz lima. Ke pa naš državu železnca skori ta narveč not nese, se bo pa že država pubrigala, de boma hiter drug kuludvor dubl. Tega boma mogel pa tku pustaut pud zemlja, de nam ga na bo spet kašen kumunist ukul prnesu. Če bo se pa država tud pol na tla nč zment za kuludvor, b ji pa že jugosluvenari pukazal zube, ke jugosluvenari na zastopja nubenga špasa. Te na trpeja, de b država škoda trpela in šla nazadne še lohka cugrunt. Tu pa že zavle sojga patrijotizma.

Sej mende še veste, kuku sa bli zadenč prec uei u luft, ke je pošten derekcjon strogo prepuvedu, koker se more pr nas use strogo prepuvedat, če se če, de kej zaleže, de se na sme na pošt kadit. De more usak, ker ma kej na pošt za upraut, čik že pred pošta preč vršt. Pa ne smete miselt, de je pošten derekcjon iz žlehtnobe prepuvedu na pošt kadit. Kaj še. Prepuvedu je sam iz usmilejna in lubezen du brezposelneh, de lohka hodja pred pošta čike puberat, ke s na morja zavle dragine cigaret kepvat, kadeja pa glih tku rad, koker tist, ke maja gnar. Sevede jugosluvenarjem je pa, ket dobrem patrijotem, država bl pr erc, koker pa brezposeln, ke nimaja nč kurit za uddajat. Zatu sa bli pa tku hedi. Na nubena viža na trpeja, de b država škoda trpela. Sej ja že dol na juge tku mouzeja, de ja hmal na bo druzga, ket kust pa koža. Kene, tam dol čja met usak dan kašen nou must, al pa ene par taužent kilumetru asfaltiraneh cest. Ta špas ja kušta. Ki bo pa država gnar za te južne putrebe jemala, če Iblančani na boja emel več na pošt kadit? Pr cigaretah je ja ta narveč zaslužka. Vite, zatu jugosluvenarje erce buli. Prauja, če b še sedel državu na špic, b prec pugerval, de se more tud u kinematugrafeh kadit. Kulk enga gnarja b pol država zasležila. Kene, kinematugrafu je sam v Iblan nč kulk. Ud štereh pupoune pa du anajsteh punoč st usi te kinematugrafi natlačen pouhen. Kulk eneh cigaret b se u tem čase pukadel, če b se mogel tud u kinematugrafeh kadit. Zdej dupoune sa pa lde po cerkvah. Na, tam se pa tud ne sme kadit. Za božja vola, tu more pridet država na kant, če b tud na tla. Tku na eme jit več naprej. Neki se more ukrent, pa je fertik.

De je država tku u škripceh, de je mogla še užigalnke, pa duma pir kuhat, prepuvedat, sa pa sam klerikalci uržah, ke ldi zapeljujeja, de u cerku hodja. Duhoun gespudi pa sami tud dosta na kadeja. Če duma kerkat ta al pa un kašna fajfca pržge, tu je use. Če b tku ceu dan domfal, koker mi naprednaki iz samga patrijotizma domfama, b blu pr nas hmal use drgač. Penzjunistem b se lohka penzjon puvišu, pa držaune ceste ukul Iblane b se lohka tud tku puštimale, de b jih blu vesele za pugledat. Puglejte, kuku mi Iblančani skrbema tlela pu mest za naše ceste in ulce. Še plunt se ne upa nubeden pušten Iblančan na tla. Če ma slučajen kašen šnajctihel glih pr rukah, raj u šnajctihel plune, koker de b cesta al pa ulca pupackou. Zdej pa puglejte, kašne sa ceste ukul Iblane, ke b jih mogla, sevede z našem gnarjem, država vn zdržvat. Na kera plat greš vn iz mesta, s moreš hlače saj du kulen zavihat. Ta narbulš pa še nardiš, če jih kar dol deneš, da se na vrneš u Iblana tak, koker de b iz kašne gnojnce vn prkubacou. Vite, če b nam država prepestila tist gnar, ke ji ga morma za te ceste plačvat, b jih lohka ta narmn eneh pedest kilumetru daleč ukul Iblane ne sam asfaltiral, ampak še clu parketiral. Pa b nam še neki gnarja ostal za druge naše putrebe.

Če b ble ceste take ukul Iblane, koker b mogle bit, b mel tulk eneh tujcu u Iblan, de b na vedel kam z nim. Miklič b mogu kar hiter še ene par hutelu sezidat, de b tujcem na blu treba na cest ostat, ke cest mama še za brezposelne premal u Iblan. Zdej morma pa zavle teh cest še hotele pudirat. Hotel »Pr starem tišlari« boja že pudrl, ke na gre več tku, kokr b lohka šou, če b ble ceste saj za en spuznajne bulš. Hotel »Pr ta pravem tišlari« se pa tud na bo mogu več doug držat. Vite, usega tega sa sam ceste uržah. Sevede država pa tud ne more s tistem gnarjam, ki ji ga mi za ceste plačujema, našeh cest pupraulat, ke ma duma tud ceste. Zatu b mogel mi mal bl priden kadit na pošt, pa pu kinematugrafeh, de b pršlu več gnarja ekp.

Jugosluvenari maja čist prou, de se za kadiuce, prouzaprou za država putegujeja. Kdur se za kadiuce neče potegnet, je protidržaven element, ke glih kadiuci država še pukonc drželja že zatu, ke na pugervaja tistga gnarja, ke ga zakadeja, spet nazaj, kuker ga pugervama mi tistga, ke ga za ceste plačujema.

Tiste dohtarje, ke bounikem kadejne prepuvedujeja, jest tudi prou dost na ubrajtam. Tu sa tud protidržaun elementi, ke veja, da delaja s tem državu sam škoda. Prou ta prau patrijoti pa h sreč teh dohtarju na ubugaja, če prou veja, de boja mogel zavle tega na un svet. S tem pukažeja, de daja prostovolen žiulejne za država. Tem b se mogel glih tku pustaulat spumeniki, koker tistem neznanem junakem, ke sa u vojsk padel. Tisteh ni nubeden uprašu, če daja rad žiulejne za dumuvina. Ustrelel se ga holt, pa je blu fertik. Sej jest tud tem niesem fouš spumeniku. Bug jim jih pužegni. Ampak čast komur čast!

Puglejte! Še ni doug tega, ke je tud men neki falil. Tku čuden sem se pučutu, de sem mogu jit h dohtari. Dohtar me je usega prevezeteru, pol m je pa reku, de s morem pestit čeva spucat, pa cigarete morem pestit. Za čeva spucat sem ga ubugu in prec letu dol h Rajhe, de b m jih kemičen spucu. Rajh m jih pa ni mogu prec spucat, ke ma zmeri tulk enga dela, ampak m je reku, de nej pridem čez šterindvejset ur pujne, pa boja fertik. Ke pa jest na morem bit tulk časa brez ču, s jih pa nisem pustu spucat, cigarete pa tud kar naprej kadim, ke b rad ofru žeulejne za država. Pa na smete mislt, de vam jest zatu prpoudujem, de b m pustaul spumenik, keder bom umeru. Nekoker ne. Ampak zatu, de ute vedel, de sem tud jest patrijot. Prouzaprou še bulš, koker sa pa jugosluvenari. —

Nekar nej m na zamerja, gespud urednik, de sem ja dons mal bl na doug putegnu. Nisem mogu drgač. Puglejte, zima gre not, men pa že pr ubeh čeuleh pauci vn gledaja. Dohtar m je pa zadenč reku, de more bit glava zmeri lepu na hladnem, nuge pa na toplem. Jest sem že nesu zavle tega klubuk u frzocenga, de b s lohka pustu čeule foršivat. U frzoceng m pa nisa tli nč najnga pusodet. So rekel, de ni ureden počenga groša. Če se ga čem znebit, nej ga raj u Iblanca vržem. Sej sem usesorte premšlvou, kuku b se m dal pumagat, de b pršle noge spet na topel. Kar naenkat se m je pa tula u glav pusvetil: mal dalš klubasarija napiš, pa buš tulk zaslužu, de s boš lohka pustu čeule foršivat. Kene, sej nisa hedi. Človuk s more holt pumagat, koker s ve in zna.

F. G.

Križanica

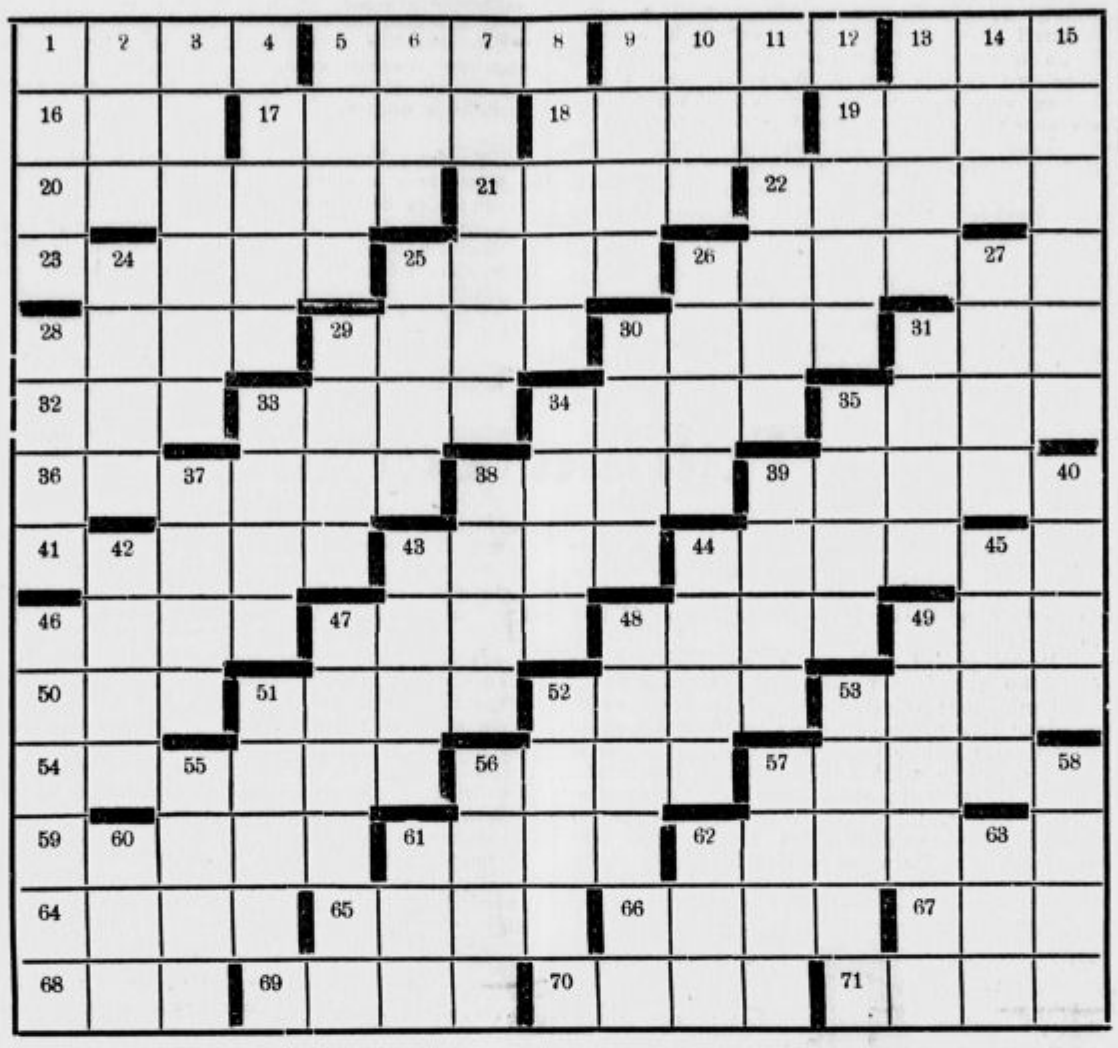

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelih črtah in pomenijo:

Vodoravno: 1. človeška naselbina, 5. nemško mesto, znano iz literarne zgodovine, 9. južnoameriška država, 13. vojaška priprava, 16. trgovski izraz za predplačilo, 17. tuja beseda za listino, 18. stopljena in strjena ruda iz ognjenikov, 19. čistilno sredstvo, 20. druga beseda za običaj, 21. priprava za merjenje, 22. reven kmet, 23. tuja beseda za prizor iz preprostega življenja, 25. del društvenega poslovanja, 26. tuja beseda za ravno streho. 28. jugoslovanska reka, desni pritok Une, 29. draga dišava, 30. del noge, 31. zdravilna tekočina, 32. skrajšano žensko krstno ime, 33. del redovniškega oblačila, 34. vrsta kuriva, 35. najmanjši jugoslovanski denar, 36. druga beseda za nekvalitetno delo, 38. kulturna ustanova, 39. popotni človek, 41. tuja beseda za izbrano družbo, 43. del drevesa, 44. dišeča vrtna rastlina, 46. madžarska reka, 47. enako se glaseči konci posameznih vrstic v pesmi, 48. notranji človeški glas, 49. del glave, 50. strupena žuželka, 51. kraj, potok in reka na Koroškem, 52. lastnost vseh teles, 53. tuja beseda za žilo, ki vodi kri nazaj k srcu, 54. meso doma zaklane živine, 56. tuja beseda za stojo, 57. del rastline, 59. južna rastlina, 61. tekoča voda, 62. najbolj zahodna slovenska pokrajina, 64. ribiška priprava, 65. vrsta utežne mere, 66. posmrtno bivališče grešnikov, 67. oblika strjene vode, 68. italijansko mesto ob Adiži, 69. vrsta pokrivala, 70. v zemljo izkopana luknja, 71. italijansko mesto ob reki Addi.

Navpično: 1. zemsko prevozno sredstvo, 2. tuja beseda za razdobje, 3. tuja beseda za plaz snega, ki se utrga v gorah, 4. morsko obrežje, 5. judovsko moško krstno ime, 6. skrajšano žensko krstno ime. 7. druga beseda za nakano, 8. tuja beseda za drevored, 9. oblika vode, 10. svetopisemska oseba, 11. izstrelek za umetni ogenj, 12. levi pritok reke Bosne, 13. vrsta padavine, 14. poveličujoča slavnostna pesem, 15. tuja beseda za slavnostni nastop, 24. tuja beseda za gospo, 25. mlinarska potrebščina, 26. bližnja sorodnica, 27. del voza, 28. del rastline, 29. tovorna žival, 30. kos papirja, 31. kraj ob Glini na Hrvaškem, 33. spleteni lasje. 34. gozdna ptica, 35. del cerkvenega leta, 37. druga besedica za palico, 38. druga beseda za prismodo, 39. del klasa, 40. tuja beseda za pleme, 42. indijanska lovilna priprava, 43. kmečko orodje, 44. druga beseda za razpoko, 45. vas med Cerkniški jezerom in Starim trgom pri Ložu, 46. potok južno od Kopra v Istri, 47. žensko krstno ime, 48. knjigoveško delo, 49. druga beseda za klej, 51 tuja beseda za vojaško taborišče na prostem, 52. madžarsko mesto, znano po dobrem vinu, 53. zvezana vrvica, 55. reka na Češkoslovaškem, 56. lahka stvar, 57. gora kralja Matjaža, 58. turški sodnik, 60. tuje moško krstno ime, 61. kaznivo dejanje, 62. veliko italijansko mesto, 63. druga beseda za hrano.

Rešitev zlogovne križanice z dne 24. oktobra

Vodoravno: 1. miš, 4. erg, 7. Bled, 11. Abuna, 16. Ivan, 17. era, 18. Avar, 19. Enos, 20. kolos, 21. brv, 22. amen, 23. ave, 25 amater, 28. Dol, 30. anilin, 32. del. 34. Adam, 36. rek, 38. Atika, 40. osat, 42. akut, 44 vol, 46 Osip, 48 kozel, 50. Ares, 52. les. 54. Teo, 55. imetek, 58. Amas, 60. Otelo, 63 pas, 65. Atos, 67. Anam, 69. otep, 71. atom, 73. očak, 75 Iran, 77. Ala, 78. Radek, 80. adut, 82. Ararat, 84. odolin, 86. Ihan, 22. Ineni, 90. Dominik, 91. Aron, 92. opij, 93. ara, 94. katar, 95. Ajas, 96. Ana.

Navpično: 1. Mikado, 2. Ivo, 3. šala, 4. enota, 5. reseda, 6. grb, 7. bard, 8. lovor, 9. Eva, 10. dama, 11. arena, 12 Benito, 13. Una, 14. Novi, 15. as, 24. ena, 26. meso, 27. raka, 29. lev, 31. list, 33. Laze, 35. Mura, 37. kol, 39. Kiel, 41. teta, 43. tema, 45. Leo. 47. Po. 48. kipar, 49. leto, 51. sani, 53. sto, 56. matador, 57. koča, 59. Sara, 61., eta, 62. Opatija, 64, Sodoma, 66. sadika 68. marina, 70. Ela. 72. Melik, 74 Kuhar, 76. Nanos, 79. Kina. 81. Tara, 83. repa, 84. oda, 85. nit, 87. naj, 89. Nin.

Vremenska zlogovnica za Vse svete

Iz sledečih 51 zlogov: a, au, bi, ci, čič, di, di, di, dol, en, ep, ev, fri, ho, i, jan, je, ka, ka, ka, kat, li, lo, ma, ni, nja, no, or, ot, pa, rar, ri, rij, ro, sar, sin, stvo, sve, šar, te, ti, to, vas, ve, vi, vra, vsi, ze, zgor, žar — sestavi 17 trizložnih besed z naslednjim pomenom:

1. druga beseda za praznoverje, 2. tuja beseda za žgoče posmehovanje, 3. zemeljski kontinent, 4. tuja beseda za plačo za duševno delo, 5. tuja beseda za zadrugo z določenimi nameni, 6. cerkven praznik, 7. planinska rastlina, 8. priprava, ki kaže gibanje zemlje in lune okoli sonca, 9. tuja beseda za gladino, 10. večji roman Dostojevskega, 11. eksotična dišava, 12. tuja beseda za človeka s pravilno izgovarjavo, 13. znamenita slovenska božja pot, 14. kraj v Slovenskih goricah, 15. slovenski sodobni mladinski pisatelj, 16. zemeljski kontinent, 17. kraj pri Št. Jurju ob juž. žel.

Če si izbral pravilne besede, ti prve in zadnje črke brane od zgoraj navzdol povedo slovenski vremenski pregovor za Vse svete.

Šah

Zadnjo nedeljo je bil redni letni občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze v Slavonskem Brodu pod predsedstvom zvezinega podpredsednika dr. inž. Kasala, ker je bil zvezin predsednik prof. Čirič zadržan. Slovenske šahovske klube je na tem občnem zboru zastopal naš državni prvak Vasja Pirc. Na občnem zboru so rešili vprašanje reorganizacije Jugoslovanske šahovske zveze s tem, da so sprejeli nova pravila, po katerih bo imela šahovska zveza svoje podzveze, ki se bodo imenovale po svojih sedežih Slovenska šahovska zveza bo torej dobila oficielni naziv Ljubljanska šahovska podzveza Klubi bodo posredno po podzvezah člani zveze, in sicer redni, ki bodo plačali zvezi 1 din mesečno od vsakega prijavljenega člana in izredni, ki bodo plačali zvezi 1 din letno od vsakega prijavljenega člana. Od izrednega člana pa ima vsak klub možnost, da takoj postane redni, če plača članarino rednega člana za dotično leto. Razlike v pravicah rednih in izrednih članov se tičejo samo nekaterih večjih zvezinih prireditev, h katerim izredni člani nimajo pristopa, toda si ga morejo vedno pridobiti s prej omenjeno možnostjo. Po sprejetju novih pravil bodo seveda potrebne spremembe v organizaciji slovenskega šaha, ki pa ne bodo bistvene. Pričakovati moremo torej, da bo vprašanje organizacije našega šaha kmalu zadovoljivo rešeno Občni zbor je poleg tega sklepal še o ureditvi Šahovskega glasnika, ki zopet zelo neredno izhaja. Mesto dosedanjega urednika Vukoviča je bil predlagan za urednika Pirc. Končno odločitev o tem bo dal predsednik zveze Čirič. Pri volitvah novega odbora ni prišlo do večjih sprememb. Od naših šahistov je ostal v odboru prof. dr. Kasal in izvoljen je bil poleg še Preinfalk.

*

Danes prinašamo 7. partijo matcha, ki je bila igrana 19. oktobra 1937.

Euwe — Aljehin

1. d2—d4, d7—d5; 2. c2—c4, c7—c6 (Aljehin se še vedno vrača k slovanski obrambi, v kateri hoče pokazati na vsak način, da je večji mojster kot njegov nasprotnik, o katerem je znano, da jo zelo dobro obvlada); 3. Sg1—f3 (Euwe noče igrati poteze Sb1—c3, proti kateri je kot črni v šesti partiji tako slabo opravil), Sg8—f6; 4. Sb1—c3, d5×c4; 5. a2—a4, Lc8—f5; 6. e2—e3 (mesto te poteze sta Euwe v prvi in Aljehin v drugi partiji uspešno igrala Sf3—e5. O potezi e2—e3 je znano, da je dobra in morda celó solidnejša kot Sf3—e5), e7—e6; 7. Lf1×c4, Sb8—d7; 8. 0—0, Lf8—d6 (Aljehin si ni izbral običajne poteze Lf8—b4, katero je že večkrat Euwe igral kot črni z uspehom, ker ne mara, da bi partija zašla tja, kjer je Euwu vse dobro znano. Z igrano potezo provocira črni ostro igro, nevarno za belega in črnega); 9. Dd1—e2 (grozi z e kmetom dobiti figuro), Sf6—e4; 10. Sc×e4, Lf5×e4; 11. Sf3—d2, Le4—g6; 12. e3—e4, Ld6—c7! (beli se je v središču postavil zelo grozeče, tako da mora črni čim prej najti obrambo, da ne postane bela pozicija premočna. Z igrano potezo se pripravlja črni, da bo v pravem trenutku ogrožal kmeta d4 in s tem oviral beli napad); 13. Lc4—b3, 0—0; 14. f2—f4? (Euwe podcenjuje Aljehinov načrt obrambe in hoče nasilno doseči premoč, kar se pa pri šahu vedno maščuje), Sg8—f6! (s tem vdere črni na d4 in njegove figure naenkrat uspešno posežejo v igro); 15. Sb3—c2 (beli ni mogel zavarovati d kmeta, ker mora braniti e kmeta, ki je mnogo važnejši in ker bi črni z Lc7—b6 mogel d kmeta še enkrat napasti), Dd8×d4+; 16. Kg1—h1, Dd4—b4 (z Lg6—h5 bi črni obdržal kmeta. Aljehin se pa raje spusti v naslednje zapletljaje, ker ve, da je boljši taktik kot njegov nasprotnik); 17. g2—g4 (na ta napad na črnega lovca je beli računal), Ta8—d8 (Aljehin se ne meni za lovca g6, ampak mirno mobilizira svoje ostale figure); 18. f4—f5, e6×f5; 19. e4×f5, Tf8—e8 (to sijajno postavo svojih figur proti nerodno grupiranim belim figuram je imel Aljehin pred očmi, ko je v 16. potezi igral Dd4—b4); 20. De2—g2, Db4×g4; 21. f5×g6, h7×g6; 22. Lc2—d1, Dg4×g2+; 23. Kg1×g2, Td8—d4; 24. Sd2—f3, Td4—g4+; 25. Kg2—h3 (tudi po Kg2—h1 bi obdržal črni napad), Te8—d8; 26. Lc1—g5, Tg4—b4; 27. Hg5—d2, Td4—e4 (črni seveda ni smel vzeti na b2, ker bi izgubil po Lc3 Tb6, La5 kvaliteto); 28. Ld1—b4 (ta presenečen poskus, priti do napada, pospeši konec), Te4—e2! 29. Ld2—c3, Td8—d3 (grozi mat na h2); 30. Kh3—h4, Td3×f3! 31. Tf1×f3, Te2×h2+; 32. Tf3—h3 (na Kg5 bi prišlo Th5 mat), g6—g5+; 33. Kh4×g5, Th2×h3 (grozi zopet mat na h5); 34. Lb3—d1, Sf6—e4+ in beli se je vdal, ker bi na Kf5 po Th4 na Kg4 pa po Sf2+ izgubil še figuro.

Razvezano snopje

Celjski grofje

Že v 12. stol. se imenuje ta rod, in sicer po gradu Žovneku v Savinski dolini, včasih po reki Savinji, včasih pa po gradu Lembergu pri Poljčanah. Poleg gradu Žovneka so imeli še lastno posest in razne fevde od krške in oglejske cerkve ter fevde deželnega kneza v Savinjski in Kranjski krajini. **Leta 1322** so izumrli **vovbrški grofje.** Njihov sorodnik **Friderik I. Žovneški** je podedoval obsežno vovbrško posest na Štajerskem, med drugim tudi Celje. V zvezi s Habsburžani raste moč Celjanov. Friderik je postal deželni glavar na Kranjskem, kupi Krško ob Savi in je **leta 1341** že dosegel **grofovsko čast.** Odslej so Celjani rastli sto let po pomenu in moči. Friderik je 1360 umrl. Imel je dva sinova. Prvi, **Ulrik I. (1360—1368),** je mnogo pripomogel, da se je celjski red tako visoko povzpel. Mnogo se je vojskoval in ob teh prilikah pripravljal rodbinske zveze, ki so zelo pospeševale nagel porast te rodbine. Tudi ta je postal deželni glavar na Kranjskem v letu 1362. Brat **Herman I. (1368—1385)** je imel za ženo Katarino, hčer bosanskega bana Štefana II. Kotromaniča.

Njegov sin, grof **Herman II. (1385—1434),** je pravi ustvaritelj sile Celjanov. Že leta 1390 je postal deželni glavar na Kranjskem. S tem, da je pomagal ogrskemu kralju Sigmundu Luksemburškemu v vojskovanju proti Turkom in ga v bitki pri Nikopolju **leta 1396** rešil, so se Celjani in Luksemburžani ozko zvezali. Kot nagrado je dobil od Sigmunda v l. 1397—1399 Varaždin in druga posestva v Hrvatskem Zagorju. Zato se imenujejo tudi grofje zagorski. V naslednjih letih je zopet pomagal Sigmundu v bojih z ogrskimi stanovi in plemiči ter češkim in nemškim kraljem Vaclavom. Hermanova hči Barbara je postala Sigmundova žena v teh letih, ki je kmalu nato (1410) pridružil ogrski kroni še nemško. Tako so Celjani z rodbinskimi zvezami in drugimi rastli kvišku v dostojanstvu, moči, bogastvu in premoženju. Leta 1405 je dobil Herman II. Medjimurje s Čakovcem v zalog, podeljen mu je bil naslov bana slavonskega ter dobil pravico nameščati izpraznjeno mesto zagrebške škofije. V **letu 1406** je bil njegov naslov: Grof celjski in zagorski ban dalmatinski, hrvatski in slavonski. **Leta 1418** je nasledil posestva Ortenburžanov, in sicer so dobili Celjani na Kranjskem Radovljico in ribniško gospostvo od Čušperka do Kolpe. Od **1423,** ko se je vojvoda Ernest odpovedal fevdnemu gospostvu nad Hermanom po prigovarjanju Sigmunda, jih štejejo med **državne velikaše. Leta 1427** pa je bosanski kralj Tvrtko II. določil Celjane za svoje naslednike v Bosni, če bi Tvrtko ne imel potomstva. Ta načrt se zaradi turškega in ogrskega nasprotstva ni uresničil. Umrl je v Bratislavi 1435, pokopan pa je v svoji ustanovi, v Kartuziji v Pleterjah na Dolenjskem. To je tudi sam ustanovil leta 1410. Sledil mu je sin

Friderik II. (1434—1545), poročen od l. 1388 z Elizabeto Frankopanko z otoka Krka. Po njeni nasilni smrti se je Friderik II. poročil z Veroniko z Desenic. Toda Herman II. jo je obsodil čarovništva, češ da je zapeljala njegovega sina. Celjsko sodišče jo je oprostilo. Dal jo je utopiti v kadi (1425). **Leta 1436** je cesar Sigmund povišal grofa Friderika II. in vse njegove naslednike **v državne kneze.** Odslej so smeli kovati tudi svoj denar. To povišanje Celjanov pa je povzročilo dolgoletno borbo s Habsburžani. Največ je pri teh borbah trpela slovenska zemlja. Do pomirjenja je prišlo šele leta 1443, ko so Celjani in Habsburžani sklenili dedno pogodbo. Ako izumro Habsburžani, pripade istrska posest, Postojna, Vipava, del kranjske in savinjske posesti Celjanom, če pa izumro Celjani, dobe vse Habsburžani.

Friderikov sin **Ulrik II. (1454—1456),** iz prvega zakona z Elizabeto Frankopanko, je bil zadnji Celjan. Ta je bil že od 1438—39 namestnik kralja Alberta II. na Češkem. Po Albertovi smrti se je Ulrik II. zapletel v prepire za ogrsko nasledstvo in se postavil v bran Ladislava Posmrtnika ter ga 1440 kronal za ogrskega kralja. Na Ogrskem je postal Ulrik II. nasprotnik državnega upravitelja Ivana Hunjadija, Hunjadi pa je nasprotoval Ulrikovemu tastu, srbskemu despotu Djurdji Brankoviču, bil pa je tudi proti celjskim zahtevam v Bosni. Zaradi Ulrikovega varuštva nad Ladislavom Posmrtnikom so se vneli boji med cesarjem Friderikom III. in Celjani. Ulrik II. je postal celo regent mladega Ladislava. Po smrti Hunjadija pa je postal kraljevski namestnik na Ogrskem. To pa je izzvalo sovraštvo proti Celjanom. Ob priliki zbiranja krščanske vojske za pohod proti Turkom so Ulrika II. ubili v belgrajski trdnjavi 9. novembra 1456. Nasledniki celjske dediščine so postali Habsburžani po pogodbi iz leta 1443. Pokopan je v minoritski cerkvi v Celju.

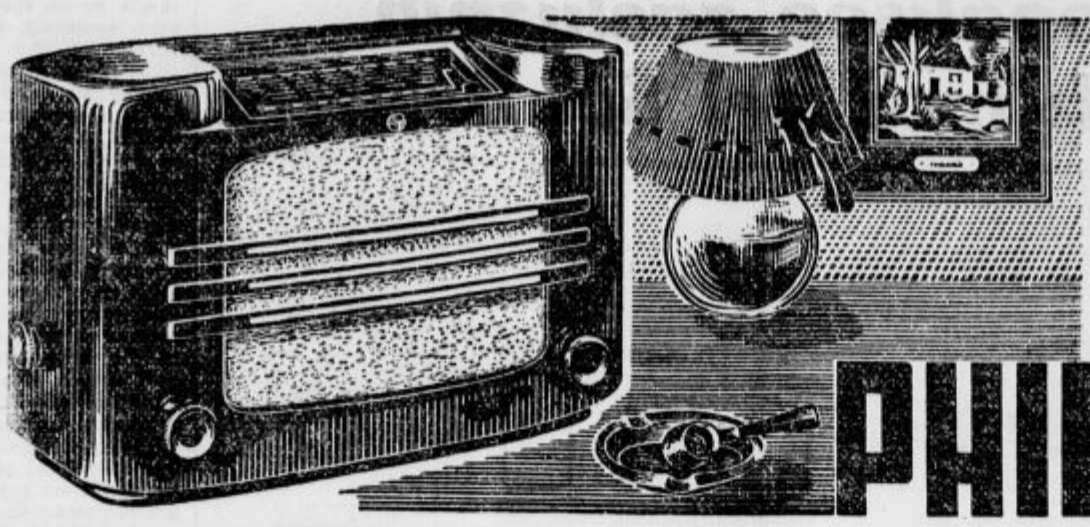

VAŠ CENENI SUPER PHILIPS

Kvalitetne novosti za **moške suknje** in **obleke** v največji in najlepši izbiri, ter najsolidnejši ceni!

ŽOLČNI KAMENČKI

Poznani SALVAT-čaj zoper žolčne kamne in bolezni žolčnega mehurja se dobiva pri glavnem zastopniku lekarni pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17. Prospekte o zdravljenju pošljemo zastonj.

Ogl. reg. S. br. 27870

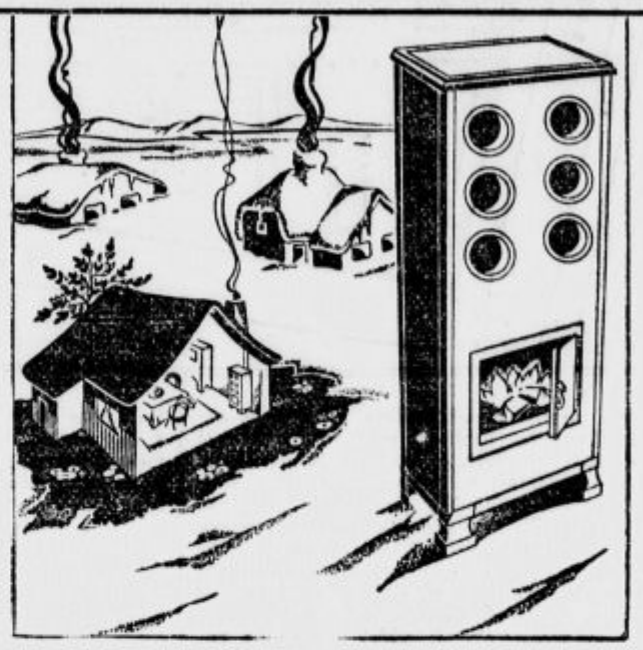

Vedno je pomlad

v hiši, v kateri se kuri s

ZEPHIR-PEČMI

Zahtevajte brezplačni prospekt od

Tovarne „ZEPHIR" d. d., Subotica

Samoprodaja za: Ljubljano, Venceslav Breznik
Maribor, Pinter & Lenard
Celje, D. Rakusch
Ptuj, Anton Brenčič
Brežice, Löschnigg & Schmidt

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic. Pomaga pri arteriosklerozi in hemoroidih.
OLAJŠUJE muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
UBLAŽUJE bolečine pri mesečnem perilu in meni.
ODSTRANJUJE motnje debelenja ter napravi vitke.

Reg. S. br. 193830/933. Dobiva se v vseh lekarnah

»Včeraj sem bila pri gospej Kladeževi. O tebi je govorila!«
»Nesramna obrekljivka je!«

Otroški vozički najnovejših modelov — Dvokolesa, motorji, tricikli — Šivalni stroji pogrezljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

„TRIBUNA" F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Ugoden nakup barhentov
8 dinarjev za meter
pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15

Dobro, poceni in solidno Vam postrežejo naši inserenti!

Ugodna prilika za nakup

Trgovska hiša, prirejena izključno za trgovino in skladišča, v centru in na najprometnejšem križišču Ljubljane (Tyrševa cesta št. 11), sodno ocenjena na Din 2,439.950·—

enodružinska vila v Verstovškovi ulici (Mirje) v Ljubljani, nova in davka prosta z vrtom, sodno ocenjena na Din 849.510·—, in

dve lepi stavbni parceli poleg vile, sodno ocenjeni na Din 215.675·— in Din 214.075·—,

se prodajo potom javne dražbe

dne 4. novembra 1937 ob 1/4 11. uri pri okrajnem sodišču v Ljubljani v sobi št. 16

Izklicna cena znaša polovico cenilne vrednosti

Polovica kupnine je plačljiva v vložnih knjižicah Kmečke posojilnice ljubljanske okolice r. z. z n. z. in Ljubljanske kreditne banke

Potrebna pojasnila daje Dr. JOSIP HACIN, odvetnik v Ljubljani, Beethovnova 13

ZA DAME brezkonkurenčne modele jesenskih in zimskih plaščev, kostumov in paletojev, proti dežju in snegu impregnirane tople športne plašče nudi **PAULIN, Ljubljana, Kongresni trg 5**

Agnes Günther: 131

Dušica - Rožamarija

Če bi pa hotela vztrajati pri svojem, bi se prestrašili in rekli: Rožamarija se skrivaj žalosti. In vseh bi se polastil nemir. Človek mora sam s seboj obračunati. Morebiti bi ji končno vendar nihče ne mogel pomagati. In tako je osamela njena duša!

Ko bi se ta borba ne ponavljala vsak dan! Vesel vzklik malega Henrika, ki prodre v njeno tišino, ji povzroči, da hipoma pozabi na težavno pot, katero je v duhu prehodila v svoji neizrekljivi osamelosti.

Novo, nizko, s trnjem zaraščeno, z ostrim kamnjem posuto gričevje se dviga pred njo. Toda, o čudo! Prav tam, kjer postaja njena pot najbridkejša, kjer prestane ostro enakomerno zračno šumenje, se prikaže hipoma zelen prostorček z belimi zvezdicami in s čistim studenčkom na zlatem ozadju. — — —

Nihče ne zre v oči Rožamarije, ko gleda v duhu nebeške zvezdice, ko prisluškuje žuborenju nebeškega studenca. Nikdo ne opazi, kako izteza svoje prozorne roke. — — —

Vedno češče se pojavljajo na njeni poti zeleni otočki. Dozdeva se ji, kot bi jo vonj zvezdnic že spremljal po vse, samotni, trnjevi poti... In lahno šumljanje tudi ne utihne več, najbrž potuje z njo, nevidno sicer, toda ne zapusti je več!... Mora biti se prav mirna in že sliši ta rahli šum. Najglasnejši je ta glas ob ranih jutranjih urah, v jutranjem somraku, ko se na mah pojavlja visoki grajski stolp, ki kaže proti nebu. Ob tem času so tudi njene muke najhujše. Velika sreča, da je istodobno tudi to šumenje najjačje.

Ob teh urah si srčno želi, da bi prišel njen soprog, ki vedno prav zarana vstaja, ter jo dvignil s svojimi čvrstimi rokami. Toda tedaj bi moral gledati, kako strašno trpi in tega še Harro ne prenese.

Teta Ulrika pride ponoči večkrat pogledat. Pripravljena je priti takoj na pomoč Rožamariji, čim bi ta sprožila električni zvonec. Toda v jutranjih urah ko preživlja Rožamarija najtrpkejše mučeništvo, teta Ulrika najlajše spi in ne mara je vznemirjati. Saj itak ne more mnogo pomagati. In Rožamarija odrine zvonec ter poseže po stari jantarjevi krogli in položi ob njo svoje lice. Tako zaspi in sniva, dokler sončni žarki ne zasijejo na dvorišče.

XLII. Žrtve.

Tudi v Braunecku velja kot glavno načelo: mir! Po sobah kneginje je vse polno najlepših cvetlic, katere je poslal dvorni vrtnar. Zanimajo se za želje kneginje. Tudi ona mora ležati. V severnem stolpu, med vrhovi dreves, so ji pripravili majhen paviljon. Oskrbujeta jo dve bolničarki, ki se izmenjujete. Njuna služba ni preprijetna!

Knez prihaja sleherni dan za četrt ure na obisk, preden odjezdi v Thorstein. K Rožamariji pohiti šele, ko je doma izpolnil svojo dolžnost, in po trpki četrt uri, ki jo je moral prebiti v družbi svoje soproge, mu čisto thorsteinsko ozračje posebno dobro de.

Kneginja se pritožuje nad vsem. Ni ničesar na svetu, česar bi ne mrzila. Sovraži gospoda dvornega svetnika, svoji čuvarki, brauneški veter in sonce v Braunecku. Zoprn ji je knez, to sluti sam, prav tako pa mu ni neznano, da bi kneginji ne bilo povšeči, če bi opustil svoj dnevni obisk pri njej.

Okoli njenih oči leže temni kolobarji, njena postava je propala. Še vedno ne more mirno sedeti. Morajo se privaditi na neprestano šumenje njene obleke, ki vpliva razburljivo na okolico. Prepričana je, če bi se smela vsaj enkrat peljati v avtomobilu, — čemu vendar plačujejo dragega šoferja? —, bi gotovo bolje spala. Manjka ji izpremembe zraka.

Pravkar je izražala svojo nezadovoljnost z brauneškim vetrom. Dvorni svetnik je nazadnjaški. Morali bi pozvati drugega zdravnika, izvedenca v živčnih boleznih. Saj so tudi za Rožamarijo brž poklicali slovečega profesorja. — Ta bi takoj spoznal njeno bolezen ter ji naročil drug način zdravljenja. Ta večni mir jo le še bolj razburja. To je nekaj za Rožamarijo, ki je že od nekdaj rada nepremično zrla v daljino...

Knez je radevolje odnehal, bo vsaj imel zopet nekaj časa mir. In kneginja se topi v zmagoslavju. Zdravnik ji je dovolil vožnje in kratke izprehode. — O svojem avtu mu ni črhnila besedice. — Seveda ne sme biti brez spremstva. Bolničarka jo mora povsod spremljati.

Dva dni je knez užival svoj mir. Kneginja se je bila odpeljala v avtomobilu in se je vsa ponosna vrnila. Potem je šla na izprehod okoli parka. Gospod dvorni svetnik je skomizgnil z rameni ter nujno zahteval, da ne smejo pustiti kneginje same. Toda nihče se ni zmenil za to.

Vsak dan je brenčal avto po belih, vijugastih cestah, skozi vasi, kjer so matere kakor preplašene kokoši vpile za svojimi otroki. Kneginja si je na teh vožnjah vidno opomogla in tudi bolničarki ne kažeta teh utrujenih potez v obrazu.

Nekega dne je prejel knez brezimno pismo. Grozijo mu z božjo jezo in kaznijo, če ne preneha s svojimi podivjanimi, blaznimi vožnjami v avtomobilu, ki ogrožajo varnost in življenje. Pisec tega pisma je bil mnenja, da je knez sam divjal okoli, kar je tega ujezilo... Brž je poslal ob cesto konjarja, kjer se je moral mimo pripeljati avtomobil. Ta je knezu sporočil, kako divje je brzela ta pošast. Na cesti ni videl nikogar, radi tega se morda ni zgodila kaka nesreča.

Takoj je knez brzojavil zdravniku in dobil brzojavni odgovor, da so seveda prepovedane razburljive vožnje z avtomobilom. Odslej je ta stal zopet v garaži in svetilke so zavarovali s prevlako.

Kneginja je pobesnela in knez je prišel ta dan ves potrt v Thorstein. Smela se je le še izprehajati. Toda obe bolničarki sta po nekaj dneh istočasno odpovedali službo, ker ne morete biti ves dan na nogah. Tudi nista obvezani, na tekate s kneginjo čez drn in strn. Le težko in z obljubami so ju pregovorili, da sta pridni deklici še ostali.

Toda kneginja je naposled rekla:

»To je neumnost, da moram hoditi s pestunjami na izprehod. Dajte mi spremljevalca Krügerja ali pa malega Bergmanna.« —

Nekoliko dni je hodil Krüger s kneginjo, potem si je izvil nogo. Zdravnik sicer ni mogel ugotoviti, toda Krüger je stokal in neprestano trdil, da ne more stopiti na nogo. —

Zdajci je prišel na vrsto mali Bergmann. Ta nikakor ni bil majhen, toda ker je njegov oče, ki je opravljal službo pogrinjalca mize, še živel, so ga nazivali z malim Bergmannom. Dvakrat je ta spremljal kneginjo. Zvečer pa se je na žive in mrtve napil, zagnal pred starim dvornim svetnikom klobuk ob tla, ga teptal in vpil, da naj vzame vrag ves Brauneck. Takemu človeku seveda niso mogli zaupati kneginje ter so ga za kazen premestili nekam v gozdno samoto.

Krügerjeva noga pa ni hotela ozdraviti, čeprav ni mogel zdravnik prej ko slej ničesar opaziti na njej. Če bo šlo tako naprej, bo kneginja v enem tednu porabila preveč ljudi...

Toda ali bi ne mogel nekaj storiti zanjo Alfred, ki se je doslej tako bore malo brigal za svojo sestro, ki jo je le enkrat kratko obiskal? Na Thorsteinu je pripravljal platno za slikanje, risal ozadja, varoval otroka in preganjal lisice.

Alfred se temu povabilu ni mogel ustavljati. Pripeljal se je v Brauneck po svojo sestro.

Šarlota ga je hladno in na kratko pozdravila in tudi Alfred ji ni imel mnogo povedati. To bo prav zares zelo prijeten izprehod! Tega izprehoda se bo Alfred spominjal dokler živi!

Novo urejeno pokopališče zaslužnih slovenskih mož pri Sv. Krištofu

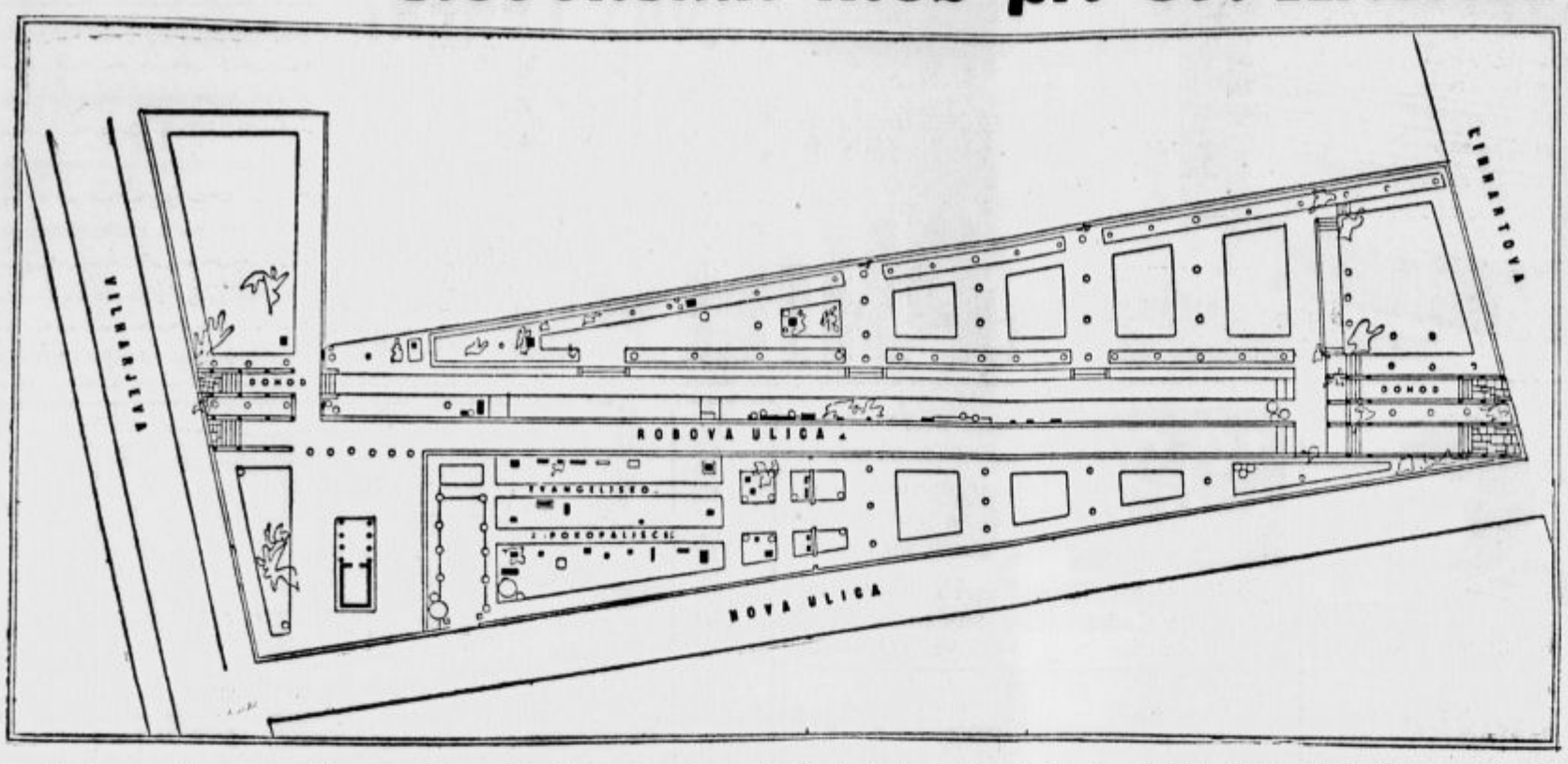

Problem ureditve pokopališča slovenskih zaslužnih mož pri Sv. Krištofu je že dolgo skrbel poklicane ljudi iz našega kulturnega življenja. Zapuščeno in zanemarjeno pokopališče pri Sv. Krištofu je bilo kot poslednje počivališče številnih slovenskih zaslužnih mož premalo skrbno urejeno, da bi ga mogli s ponosom pokazati tujcu, grobovi so bili zarasli s travo, spomeniki neočiščeni in stara pisateljska grobnica ob Robovi ulici je bila celo že vsa v razpadanju.

Kakor je znano, obstoji načrt, da se na zapuščenem pokopališču zgradi Baragovo semenišče. Mestna občina ljubljanska je v zvezi s tem stopila v dogovor s knezoškofom dr. Gregorijem Rožmanom zaradi odstopa dela pokopališča ob Robovi ulici za pokopališče zaslužnih slovenskih mož. Knezoškof je pokazal za prizadevanje mestne občine mnogo razumevanja in je v te namene odstopil v resnici velik del pokopališča ob Robovi ulici, tam, kjer so znane arkade. Mestna občina pa se je odločila, da bo na ta prostor prenesla spomenike in pozemske ostanke vseh pisateljev in kulturnih delavcev, ki so na pokopališču pri Sv. Krištofu pokopani.

Na seji mestnega sveta 22. decembra 1936 sta se sestavila dva odbora, od katerih eden naj bi skrbel za prenos zaslužnih slovenskih mož s pokopališča Sv. Krištofa na pokopališče pri Sv. Križu, medtem ko naj bi bila naloga drugega odbora skrb za vojaške grobove pri Sv. Križu.

Zamisel novega nameravanega pokopališča je le polagoma dozorevala. Odbor s prof. Horvatom na čelu se je namreč pozneje odločil za to, da zemskih ostankov po uspelem dogovoru s knezoškofom ne bodo prenašali k Sv. Križu, ampak na poseben, nalašč za to določen del pokopališča pri Sv. Krištofu ob Robovi ulici in ob bivših arkadah.

Prvotni namen, da bi staro pokopališče ob Robovi ulici uredili že za letošnje Vse svete, sicer še ne bo mogoče v popolni meri uresničiti, vendar pa so zdaj dela na tem delu pokopališča že v toliki meri napredovala, da je videti lepo zamisel, kakor bo v resnici urejeno. Dela so namreč večjega obsega, saj je treba mnogo spomenikov prestavljati, prezidavati arkade, pa tudi sicer zahteva vsa arhitektonska ureditev pokopališča, da se dela izvedejo kolikor mogoče po načrtih in ne prenagljeno. Občinstvo, ki ga bo gotovo zelo zanimalo, kako bo urejeno novo pokopališče, ki je zamišljeno prav za prav kot nekak »Park zaslužnih mož«, bo brez dvoma vedelo upoštevati to malo zakasnitev, zato pa bo drugo leto novo pokopališče urejeno tako, kot se spodobi.

Ves park napravlja že zdaj prav lep vtis. Od starega pokopališča bo novo pokopališče ločila lepa živa meja mladih cipres, pri vhodu ob Vilharjevi ulici bo urejeno stopnišče kot dohod v ta »Park mrtvih«; da bo pa vtis še lepši, bodo ob straneh dohoda zasajene vitke ciprese. Notranji prostor bodo izpolnjevale lepe gredice z razrahljano zemljo, posajene s cvetlicami in mehko travico, poti med gredicami pa bodo posute z drobnim belim peskom. Sliko parka bodo poživljale tanke bele breze. Vrtnarska dela na tem delu pokopališča so poverjena ravnatelju mestnih nasadov g. Lapu, ki se s svojim pomočnikom Novotnym kar najbolj trudi, da bi bil park kar najlepše urejen. Arhitektonska ureditev novega pokopališča je izročena spretnemu vodstvu g. arhitekta Iva Spinčiča, ki je za to pokopališče izdelal načrt in si sam mnogo prizadeva, da bi bil novi dom slovenskih kulturnih delavcev čim dostojnejši. Po odločitvi odbora se bodo sem prenesli vsi spomeniki, nato pa tudi še pozemski ostanki zaslužnih slovenskih mož. Drugi spomeniki arhitektonske umetniške vrednosti, ki so že na tem pokopališču, bodo ostali tu kot okras parka mrtvih, katerega bodo primerno razširili v zvezi s prenovitvijo evangeljskega pokopališča, kakor tudi v zvezi z dopolnitvijo zemljišč ob Vilharjevi in novi Linhartovi cesti. Na ta način bo pridobljen lep in dosti velik prostor, na katerem bodo dostojno shranjeni zemski ostanki predstavnikov naše kulture, katerim se je naš narod, sicer pozno, vendarle pa kar najlepše oddolžil, saj pravi pregovor, da se kultura kakega naroda najbolje spozna na pokopališču. Prav zaradi tega bo odbor poskrbel, da bodo dostojno in z vso pieteto, ki jo dolgujemo njim, ki so gradili našo kulturo, preneseni vsi spomeniki, obenem z njimi pa tudi zemski ostanki njihovih otrok in žena.

V pisateljski grobnici, ki pride v novo preurejene arkade, počivajo zdaj: pesnik balad in romanc Anton Aškerc, Fran Gestrin, Fran Levstik, Andrejčkov Jože - Podmiljšak. Anton in Božidar Raič, župnik, deželni in državni poslanec, ki je bil z besedo in peresom ognjevit branitelj narodnih svetinj, Ivan Nep. Resman, ki vrašuje planine, kdaj vstane iz robstva prost Slovan, zgodovinar Simon Rutar, urednik Ivan Železnikar, pesnik Josip Stritar brez napisa; njegov spomenik je že prenesen v arkade, zemski ostanki pa bodo preneseni šele, ko bo vse urejeno. Dalje ima v arkadah postavljen spomenik prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik (1758—1819). Na spomeniku je znani napis:

Ne hzhere, ne fina
po meni ne bo —
Dovolj je Ípomina,
me pelmi pojo.

Tu ima spomenik nesrečni Matija Čop (1797 do 1835), ki je znal govoriti vse učene evropske jezike. Tudi Josipu Jurčiču je kot pisatelju in pripovedniku postavil spomenik hvaležni narod slovenski. Svoj zadnji dom imata tu Franjo Ser. Cimperman (1852—1873) in Jožef Cimperman (1847—1893). Ob arkadah na levi je spomenik Antona Linharta z napisom: Antonio Linhart, Carnioliae Historiographo et Caesare-Regh, Capitaneatus Ducat, Carn: Secretario, obiit 1795. Na desni strani arkad počiva Bartholomaeus Kopitar, Carantanus (1780—1844), učenec velikega Dobrovskega. Še en spomenik je tam ob meji ob Robovi ulici, spomenik profesorja Ivana Tuška (1835 do 1877).

Nekako v sredi parka se dvigajo trije lepi spomeniki: dr. Janeza Bleiweisa — viteza Trsteniškega, urednika rokodelskih »Novic« in častnega občana skoraj vseh slovenskih občin (1808—1881), spomenik slavnega fizika Reslja in znanega licejskega profesorja Janeza Baptista Kersnika. Omeniti je treba, da bo sem prenesen tudi Prešernov prijatelj, poljski emigrant, zbiratelj slovenskih narodnih pesmi, Emil Korytko. Duhovniki dobe na novem pokopališču poseben prostor, kakor so ga imeli na starem pokopališču. Sem pride med drugimi spomenik škofa Pogačarja, katerega zemski ostanki so zdaj shranjeni v stolnici. Pokreniti pa bi bilo treba pomembno vprašanje, kako je z grobovi drugih pozabljenih, ki nimajo nikogar, da bi jih oskrboval. Tu je treba omeniti zlasti, kako je z vprašanjem zapuščenega in pozabljenega groba slikarja Ivana Groharja. Potrebno bi bilo, da se njegovi zemski ostanki prenesejo s pokopališča pri Sv. Križu na pokopališče k Sv. Krištofu in da se mu tu postavi dostojen spomenik, kakor ga zasluži.

Ko govorimo že o prenosu zemskih ostankov, naj omenimo, da bodo na novo pokopališče preneseni še Svetličič, literat Marn, dr. Klun, Gregor Rihar, prvi slovenski skladatelj, Dežman kot ustanovitelj muzeja, knjigotržca Ničman in Blasnik, dalje Etbin in Henrik Costa, župana Hradecky in Ambrož, Prešernov prijatelj Andrej Smole, slikar Langus in drugi.

Za kritje stroškov ureditve pokopališča zaslužnih slovenskih mož je mestna občina votirala doslej vsoto 150.000 dinarjev, a pričakuje se enaka podpora tudi od banovine. Novo pokopališče v resnici ne bo imelo nobenega videza pokopališča, ampak bo lepo urejen park in se seveda prostori za grobove ne bodo prodajali. Namen ureditve pokopališča je predvsem, da pokažemo spoštovanje do mrtvih zaslužnih mož in kako zna Slovenec častiti svoje velike ljudi. Poudariti je treba, da so tu shranjeni naši pesniki, pisatelji, misleci in kulturni delavci od zadnje četrtine 18. do 19. stoletja in da so tu torej shranjeni zemski ostanki tistih velikih ljudi, katerih duh živi še danes, ki se naš narod nanje lahko zmerom sklicuje in katerim je bil dolžan dati po njihovi smrti vso slavo in dostojen hram.

Sestanek ob Krekovem grobu

»Svojega prijatelja in prijatelja svojega očeta ne popusti...« Preg. 27, 10.

Tamtôd. Po sedmih letih sem se zopet sestal z nekaterimi svojih učencev na gimnaziji. Govorili so mi mnogo o krizi naše dobe in o prehodnem stanju novega rodu. Pripovedovali so mi o verski krizi, o politični krizi, o narodnostni krizi, o literarni krizi in še o sebi. Izgovarjali so se, da nekatere socialne forme ne morejo več prenašati. Zagovarjali so se, da so v marsičem odstopili s poti, ki jim je bila začrtana kot edino prava.

Pazljivo in potrpežljivo smo poslušali drug drugega; dokler se nam ni razgovor zaključil v spomin, ki se nam je zdel kakor izrek, o katerem pravijo Pregovori: »Sita duša tepta satovje, lačna duša pa tudi grenko vzame za sladko.« Ker so moji mladi prijatelji želeli, naj se zaključek naših razgovorov še kje objavi, ga torej priobčujem na tem mestu.

Kriza naj za vas ne pomeni sprostitve in razbremenitve, marveč nalogo. Katoliškemu mlademu človeku se ne spodobi: dvomiti, popuščati in izogibati se; marveč: verovati, zaupati in delati. Verska kriza? Ali ne spoznate priliznjene besede zapeljive kače? Kaj drugega hoče kakor sproščenje od Boga, od postave in resnice?

Naj se ne opravičuje z versko krizo, kdor noče več služiti stari veri v javnem življenju v stari formi. Naj se ne izgovarja več z versko krizo, kdor se hoče sprostiti od resnice in nravnosti. Ne, ne, Bog ne pozna krize! Le v nas samih, le v človeku samem je kriza.

Toda prav v vas katoliških mladih ljudeh ne sme biti krize. Pred vsemi morate biti vi trdni in zdravi v veri. Ne imejte vendar toliko spornih zadev! Iščite vere zaradi življenja, iščite resnice zaradi resničnosti, iščite Cerkve zaradi sveta, iščite milosti zaradi sodbe in odgovornosti pred Bogom. Verovati se ne pravi vedeti, ker vera ni toliko sad razmišljanja, kakor uspeh molitve in dar milosti božje. Ženica z rožnim vencem v gorskem zakotju more imeti več vere kot učeni bogoiskatelj med knjigami na univerzi. Služite Bogu in Cerkvi v preprostosti vere kakor verno ljudstvo. Služite v pokorščini tudi tedaj, če zahteva od vas sacrificium intellectus.

Vedite, vi mladi borci, da glavna stvar ni v gibanju in doživetju, marveč v mirnem delu. In ne mislite, da bi bilo bolje iskati kakor imeti resnico.

Nikar ne verujte premnogim, ki se vam laskajo rekoč, da ima le mladina pravico in razsodnost, da sme in more kritizirati vse sodobne reči in ne verujte jim, da ima le mladina to milost, da more vse bolje napraviti. Bodite zares mladi! Veselite se svoje mladosti, veselite se prihodnosti, ki je po božji volji res vaša. Pomislite pa, da je tudi preteklost gotova vrednost, in ne ravno slaba, zakaj, sedanjost in prihodnost slonita na preteklosti; in da je kultura nastala v zgodovini, ne v trenutku. Kultura se ustvarja kakor vino, vre in vre, preden se izčisti in ustanovi.

Kar ste mi povedali o medsebojnem trenju, moram reči, da sem si včasih mislil, da bi mogel svojo službo vršiti v miru. Ali spoznal sem, da moram biti borec, če hočem spolniti svojo dolžnost. Ne verujem, bratje, v večen mir med Cerkvijo in svetom, ker bi moral verovati, da se hoče in more v duši slehernega človeka skleniti mir med vestjo in izvirnim grehom. Veselim se vaših uspehov. Pomnite pa, da je največja prostost, ki si je more zaželeti zdrava človeška narava, ta: da smo v državi prosti, svobodni državljani, a v Cerkvi in po Cerkvi sklenjeni z Bogom. Ta sklep bodi vaš venec in vaša molitev na Krekov grob!

Timotej.

Moderna reklama

deluje v prvi vrsti s pomočjo slik in ilustracij.

Vaš oglas

v dnevnih in drugih časopisih bo imel učinkovit uspeh le tedaj, ako bo spremljala besedilo lepa slika. V to svrho potrebne klišeje Vam dobavi po ugodni ceni in solidni izvršitvi spodaj navedena tiskarna, ki predlaga po želji tudi primerne osnutke. Pišite še danes v LJUBLJANO na naslov:

jugoslovanska tiskarna

POPOLNA RAZPRODAJA

manufakturnega blaga
pod nabavnimi cenami
radi opustitve trgovine

ANTON SCHUSTER

LJUBLJANA, MESTNI TRG 25

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine,

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael"

ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

Odgovor na anketo

Vzroki neuspehov srednje šole

XVI.

Naša gimnazija oziroma realna gimnazija sodobnim potrebam le delno ustreza. Zaradi preobilne predpisane tvarine se more komaj dotakniti tako važnih problemov kakor so: socialni, gospodarski, kulturni i. dr. Tudi na naših srednjih šolah mora veljati geslo: »Iz življenja — za življenje!« Nič ne rečem, da naj ne dobi naš otrok v srednji šoli dovolj podlage za nadaljnji visokošolski študij — vendar lahko opazimo, koliko prvošolcev in prvošolk pride res do univerzitetne izobrazbe?

Dokler se bodo morali naši otroci učiti vsemogoče zgodovinske letnice tujih narodov, dokler se bo postavljalo junaštvo tujih narodnosti v deveta nebesa, dokler šola ne bo znala vcepiti študentu v srce, da smo narod — narod mož poštenjakov, ki je bil močan tako, da je mogel in znal kljubovati vsem viharjem, da imamo junake-velikane, ki so s svojimi nesmrtnimi deli za vselej zapisani v zgodovini našega naroda — vse dotlej ne morem trditi, da sodobna srednja šola ustreza potrebam slovenskega naroda.

Zaradi predpisane obilice teoretičnega znanja šola nima stika z življenjem. Za življenje zahteva premalo, za teorijo preveč od mladega človeka. — Tvarina, ki jo podaja naš srednješolski pouk, ni življenjska, zato tudi ne more usposobiti človeka za življenje, še manj ga more usmeriti po trdnih načelih in ga utrditi v celega človeka. Pomislimo, kakšno vrednost naj ima tvarina na osebno vzgojo, če mučijo našega študenta z vsemogočimi formulami iz najrazličnejših panog znanosti; večno, nezmotljivo formulo: »Vse je od Boga in vse je za Boga« — to pa le redkokdaj sliši.

Centralistični sistem se mi ne zdi pravilen. Smo in ostanemo Slovenci, Srbi in Hrvati, vsak s svojimi posebnimi razmerami, težnjami in potrebami. Zato bi bil pravilnejši avtonomni sistem, ki bi razumeval in upošteval naše razmere. Saj morajo tudi matere vsakega otroka vzgajati samega zase, šele potem postane sposoben in koristen član centrale — družine. Sistem naših pravih, krščanskih mater, ki so jim bili tuji vsi sodobni šolski sistemi, vendar so znale in tudi še danes znajo vzgojiti resnično prave državljane, tak sistem naj bi upoštevale vse naše šole, saj bi bil v korist državni skupnosti, naši kulturi in napredku.

Reforme: Če je le mogoče, naj poučujejo ge. profesorice dijakinje in g. profesorji dijake. Mlajše ženske profesorske moči ne spadajo v noben moški razred. — Število učnih ur naj ne bo čez 30. Kjer je le mogoče, naj bo pouk le v dopoldanskih urah. — Še vedno se zahteva veliko preveč letnic.

Dijakinje z namazanimi ustnicami in nohti ne spadajo v šolske klopi, če pomislimo, koliko študentov sedi z njimi v družbi s praznimi želodci. Skrajni čas je, da se ta nesocialnost po naših šolah temeljito uniči!

Ker smo mejaši z Italijani in Nemci, bi bilo važnejše, da se otroci učijo ta dva jezika. Kdor se bo posvetil študiju jezikov — se bo že tudi priučil — saj smo Slovenci posebni talenti kar se tiče jezikov. Seveda pa mora ostati tudi en klasičen jezik.

Vse preveč časa se posveča telovadbi in športu, kot bi bilo to ne vem kakšnega pomena za življenje.

Risanje naj se uporablja le v toliko, kolikor je potrebno v drugih predmetih. Prosim vas, kaj naj koristijo otroku risbe, ki jih le malokdaj sam naredi?

Učne knjige se vse preveč hitro menjajo. V njih mora biti verska tendenca. (Tu bi rada še marsikaj pripomnila — a bi se preveč raztegnilo.)

Stroški za šolanje so za srednje in nižje sloje previsoki. Kako krivično in vsega obsojanja je vredno, ko mora študent v šoli neštetokrat slišati: »Če ti ne morejo kupiti knjig, zakaj te pa dajo študirati!« ali: »Če ne morejo zate plačevati, pa bi doma krave pasel!«

Mati.

Ob zlatem jubileju

Vsak človek si zdaj pa zdaj takole na tihem zaželi, da bi v njegov enoličen življenjski tok posijal žarek spremembe, sreče, radosti, veselja ali česarkoli že, da bi vsaj za hip pozabil na enakomerno, pusto vsakdanjost. Še prav posebno je pa vesel takega dogodka, ki prevzame vse njegovo srce in dušo in ki mu za vedno ostane v neizbrisnem spominu.

In tako se je zgodilo preteklo nedeljo, 24. t. m. na Vrhniki, da sta bila neke take spremembe deležna naša jubilanta g. Franc Jesenko in njegova žena Helena. Božja Previdnost je naklonila to srečo, da sta v krogu svojih znancev obhajala zlato poroko. Posebno pozornost je vzbudilo, da se je za to izredno slavlje podvizal njun nečak g. Jože Zelenc, zastopnik newyorškega »Glasa Narodac, ki je prišel to poletje s svojo družino čez lužo — iz ameriške Vrhnike — Wankeganna, Illinois.

Obrede zlate poroke je opravil borovniški župnik g. Ciril Jerina, bratranec Zelenčeve žene Ane, roj. Kunstelj. Nad vse ganljiv je bil prizor, ko je 82 letna ženka-nevesta jubilantka držala v koščenih rokah pozlačen šopek jesenskega cvetja, iz katerega se je bleščala številka 50 — petdeset let ljubezni, sreče in miru v zakonskem življenju.

Slavljenec g. Franc Jesenko se je rodil dne 5. decembra 1860 na Vrhniki. Izredno zanimiva je bila njegova mladostna pot v življenje. Koliko sveta je videl, koliko zemlje prehodil, ve povedati sam. Sončna Dalmacija, Hercegovina, Ogrska s svojimi prostranimi stepami, Avstrija, Bavarska itd. so mu znane kot domača zemlja. Nekaj let je bil tudi v Ameriki. L. 1898 pa je nastopil službo na Vrhniki kot pismonoša, ki jo je prav vestno opravljal tja do l. 1925, ko je stopil v zasluženi pokoj. Kljub svoji visoki starosti je mož še zmeraj trdnega in čilega zdravja, prava vrhniška grča; pa še vedno ti zna kako prav moško in veselo povedati in se iz srca pošaliti. Od nekdaj je bil zaveden katoličan in zvest svojemu prepričanju. Še zdaj ga skoraj sleherno jutro vidiš, kako jo reže v cerkev in kako pogosto poklekne k mizi Gospodovi po okrepčilo zase in za vse svoje.

Njegova žena Helena se je rodila l. 1855. Trdo je bilo njeno življenje, trdo, kakor beremo o tistih Cankarjevih Franckah, ki so si z žuljavimi rokami zdaj pri tej zdaj pri oni familiji služile vsakdanji kruh. Ko si je izbrala moža, mu je bila vsa leta svojega zakonskega življenja vdana, iz srca dobra in skrbna družina. Zadnja leta nekoliko boleha in večkrat mora za dalj časa v posteljo. Takrat ji ni toliko hudo, da mora prenašati nadlego svoje bolezni, ne, saj vse daruje Njemu, ki je dal svoje življenje za svoje ovce. Ne, ni ji zato hudo, ampak zato, ker ne more v cerkev. Kdaj bom spet vstala in šla k sv. maši.

Oba slavljenca bivata zdaj v lični hišici, ki sta si jo postavila v prijazni Novi vasi, kjer se je nastanil tudi njun nečak s svojo družino. V hišo zahaja že leta in leta samo katoliško časopisje, ki ga oba prav vestno in z zanimanjem prebirata. »Slovenec« in »Domoljub« sta jima še zmeraj največja tovariša. On ju prebere od prve do zadnje strani; zlasti za številne dnevne nesreče in umore je do potankosti radoveden in večkrat zmaje z glavo: Taki so ljudje, za Boga se premalo brigajo, pa jih kaznuje... Potem vzameta v roke še priljubljeni »Bogoljub«, »Glasnik«, »Frančiškovo Cvetje«, razne misijonske liste i. dr. Povsod iščeta klene in plemenite besede Boga in njegove ljubezni.

Dal Bog, da bi učakala še mnogo let v srečnem zakonu in njunemu zlatemu jubileju se pridružujemo tudi mi s svojimi prisrčnimi čestitkami.

Novo mesto

Danes popoldne ob 3 bo v Prosvetnem domu slovesna proslava praznika Kristusa Kralja, ki je obenem tudi praznik vseh katoliških društev. Pridite vsi!

Za proslavo 100 letnice rojstva skladatelja A. Foersterja pripravlja kapiteljski cerkveni pevski zbor, ki bo za to priliko znatno pomnožen s pevci, ki niso člani cerkvenega zbora, velik koncert svetnih pesmi, na katerega opozarjamo že sedaj. Med drugim bodo na sporedu tudi zelo težke in komplicirane skladbe kakor: »Spak« za moški zbor, »Ljubica« za mešani zbor, »Mladi mornar« za šesteroglasen zbor itd. Na tem koncertu bomo poleg Foersterjevih pesmi slišali tudi Sattnerjevo »Jeftejevo prisego«.

Vsa pojasnila glede nabave novega »Philips« Radio-aparata na obroke dobite pri M. Wachter, Novo mesto.

Št. Vid nad Ljubljano

Uprizoritev Shakespearove žaloigre »Hamlet« je minulo nedeljo nad vse pričakovanje prav dobro izpadla. Hamlet je bil naravnost sijajen, ostale vloge so bile večinoma posrečeno izvajane. Na splošno željo se pretresljiva tragedija ponovo v nedeljo, dne 7. novembra, ob pol štirih popoldan v domu Blaž Potočnikove čitalnice. — V ponedeljek, 13. t. m., se je pričel pouk na tukajšnji gospodinjsko-nadaljevalni šoli. Obiskuje ga 12 deklet. — Prepotrebna preureditev državne ceste skozi Št. Vid vidno napreduje. Najlepši del ljubljanske okolice dobiva novo, povsem udobnejše lice, dasiravno je želeti še nadaljnjih korektur. — Električno cestno železnico bodo zaenkrat, žal, le še premalo podaljšali. Nujnost časa pa bo zahtevala tudi v tem oziru v zvezi z Ljubljano večji napredek.

Tržič

Odlično priznanje je dobila tržiška Vincencijeva konferenca. Blagopokojni g. Franc Deu, ki je umrl 8. oktobra, ji je zapustil svojo veliko hišo na Glavnem trgu. Dvonadstropna stavba ima sedaj pod svojo streho sodišče in občinski urad. S svojim darom je pokojnik sledil zgledu svojih dobrih staršev in prednikov, ki so bili kar po vrsti vsi dobrotniki tržiške cerkve in revežev. Upoštevaj je pa tudi veliko delo, ki ga konferenca vrši že 48 let na polju tržiške dobrodelnosti; saj je prav letos nedavno povečano sirotišče in zavetišče do zadnjega kotička zasedeno in je treba opoldne pripraviti kar redno kosilo za 135 lačnih ust. — Konferenca postane lastnica podedovane hiše takoj, užitek hiše in nekatera izplačila imajo pa sedaj še sorodniki. Vsekakor pa je zapuščina pomembna sedaj in v bodočnosti za konferenco in pokojnik je zapustil s tem lep spomin na sebe in svojo rodbino.

Zlatorog v prelepi narodni igri je preteklo nedeljo nadvse lepo uspel. Dvorana »Našega doma« je bila polna in s to igro otvoritev letošnje sezone kar najlepša. Ponovljena bo igra danes popoldne ob pol štirih in okoličani naj upoštevajo, da kaj lepšega danes ne bo v nobeni tržiški dvorani.

Trgovine so bile pri nas zaprte v znak protesta proti veleblagovnicam samo v četrtek popoldne in v petek dopoldne. V petek popoldne so jih pa trgovci že odprli, ker so v nekaterih obratih popoldne imeli izplačilo, ki je vedno značilno zlasti tudi za tržiške trgovce.

Preska

Danes popoldne ob pol 4 se poroči v preški župni cerkvi cerkvena pevka Rezika Peternel, ki je bila vneta članica dekliške Marijine družbe, njena odbornica, kakor tudi odbornica katoliškega prosvetnega društva ter članica dekl. K. A. Z njenim odhodom izgubimo najboljšo igralko našega ljudskega odra. Tudi ženin je odličen delavec na polju katoliške prosvete. Novoporočencema želimo obilo sreče v novem stanu!

Slovenigradec

Gradnja železnobetonskega mostu čez Mislinjo. Te dni je stavbeno podjetje gosp. Emil Tomažič iz Ljubljane pričelo z deli za gradnjo novega železobetonskega mostu čez Mislinjo pri mestnem postajališču. Proračun znaša nad 400.000 dinarjev. Okrog mostu se vrti že precej delavcev, ki poglabljajo strugo in napravljajo provizorični most. V nekaj dneh bodo ta dela gotova, nakar se bo začelo z razdiranjem sedanjega lesenega mostu ter napravo temeljev. Most bo 22 metrov dolg, širina pa mu bo 5.50 m z obojestranskimi hodniki. Vozišče bo tlakovano z granitnimi kockami, hodniki pa betonirani. Podjetje zaposluje razen nekaj kvalificiranih delavcev samo tukajšnje domačine, ki so in še bodo prišli do zaslužka. Naprava novega železnobetonskega mostu bo za Slovenj Gradec velika pridobitev.

Dijaška kuhinja se je osnovala pri tukajšnji meščanski šoli. Dijaška kuhinja je društvo, ki ima potrjena pravila in katere začasni predsednik je mestni župan g. dr. Picej. Pobudo za ustanovitev sta pa dala agilni ravnatelj g. Ivan Teuerschuh in mestni župnik čg. Soklič Jakob. Namen kuhinje je, nuditi dijakom vsak dan toplo in dobro kosilo, kar je bilo nujno potrebno. Saj je mnogo dijakov iz oddaljenih krajev do sedaj bilo vse šolsko leto brez toplega in sploh brez vsakega kosila. Kuhinja že deluje od 10. t. m. dalje ter prejema vsak dan okrog 100 dijakov toplo kosilo, in sicer 50 zastonj, 50 pa proti malenkostni odškodnini. Kuhinja je nameščena v kletnih prostorih, kjer je svetla in zračna kuhinja in obednica ter shramba za jedila.

Mislila je, da je njena bluza bela...

...dokler ni vzela brisače, ki je bila oprana z Radionom!

Zakaj je perilo oprano z Radionom mnogo bolj belo kakor perilo oprano z navadnimi pralnimi sredstvi? Zato, ker vsebuje kisik. Navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago – Radion pa tvori milijone kisikovih mehurčkov, ki skupaj s peno dobrega Schichtovega mila pronicajo skozi vsako tkanino, odpravijo vso nesnago in operejo perilo snežnobelo. Radion pere temeljito in enakomerno ter je zato perilo, oprano z Radionom, popolnoma čisto in bleščeče belo.

Schichtov RADION pere sam!

Schichtov RADION pere sam

Kranj

Lepo narodno igro »Miklova Zala« ponovi na splošno željo Prosvetno društvo v Kranju danes popoldne ob 16 v Ljudskem domu.

Fram

Ustanovni občni zbor »Fantovskega odseka« je bil minulo nedeljo v prostorih Aninega dvora. Odzvalo se je lepo število slovensko zavednih in katoliško mislečih fantov, ki so si izvolili za predsednika g. Stanka Pečovnika, učitelja v Framu. Fantovski odsek je obstojal že prej kot odsek Katoliškega izobraževalnega društva »Slomšek« in si je že tedaj izvojeval na polju telesne vzgoje lepe uspehe. Uverjeni smo, da bo Fantovski odsek kot samostojno društvo deloval z še večjo vnemo. Predpogoj za dosego boljših uspehov je letno telovadišče in zgraditev lastne telovadnice. Upajmo, da se jim bo posrečilo tudi to.

Kmetijsko-nadaljevalna šola bo pričela s poukom sredi meseca novembra. Letos bo otvorjen II. letnik te šole. Fantje in izobrazbe željni gospodarji, vpišite se vanjo.

Za nakup semen je darovala banska uprava našemu okraju znesek 25.000 din. Od te vsote bo prejela naša občina 4000 din. Mislili smo, da je ta denar namenjen zgolj samo občinam, katerim je toča uničila letošnji pridelek. To so štiri občine v našem okraju, od katerih pa je bila naša najtežje prizadeta. Prosimo okrajni kmetski odbor, da svoj sklep glede razdelitve teh podpor revidira v korist prizadetim in podpore najbolj potrebnim.

Sv. Križ pri Hajdini

Na Topolah sta umrla v teku ene noči zakonca Valentin in Neža Herček, prvi 84, ona pa v 77 letu starosti. Kljub visoki starosti sta še vedno držala vajeti gospodarstva v svojih rokah in opravljala vsa kmetijska in hišna dela. Rajni Valentin je bil trden in zaveden Slovenec, saj se je v njegovi hiši odločalo, kdo bo imel občino v rokah, Slovenci ali Nemci, dočim so se pri sosednji hiši zbirali nemškutarji. Zakonca Valentin in Neža sta umrla v 51 letu zakonskega življenja. Nista praznovala zlate poroke, šla sta pa sedaj k večni poroki pred najvišjega duhovnika. — Dobrima zakoncema naj sveti večna luč, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

Sv. Jurij ob Taboru

Šivalni tečaj so imela dekleta 14 dni, katerega jim je priredila brezplačno tvrdka »Singer«. Obiskovalo je tečaj vsega skupaj 20 deklet iz domače, gomilske in vranske fare.

Dekliški odsek je imel v nedeljo svoj ustanovni občni zbor v Katoliškem domu.

Cerkveni mladinski zbor je ustanovil še tamburaški zbor, v katerem igrajo samo mali otroci. Učijo se zelo pridno in bodo kmalu pokazali, kaj vse znajo.

Iz Julijske krajine

Na Sv. gori pri Gorici bodo začeli v kratkem, tako čujemo iz zanesljivega vira, graditi stavbo za drugo restavracijo. Načrti so že pripravljeni — gradbeni stroški bodo znašali okrog pol milijona lir.

Družba za preporod poljedelstva v Treh Benečijah (Ente di rinascita delle Tre Venezie) je pred prilično dvema letoma kupila od goriške deželne uprave obširno nekdanje Fogarjevo posestvo na desnem bregu Soče pri Pevni. Kmalu po vojni je kupil to posestvo, ki se razteza od Grojnice do Pevnice in obsega skoraj vse pevmsko polje, tedanji goriški deželni odbor, ki je hotel tu zgraditi novo norišnico. Pozneje je ta načrt propadel in deželna uprava je dajala, kakor že prejšnji lastniki, njive in polja v najem kmetom iz Pevme in Oslavja, ki imajo malo zemlje. Sedanja lastnica pa hoče obdelovati posestvo v lastni režiji. Letos ni oddala prejšnjim najemnikom ničesar več v najem, ampak obdelala z lastnimi delavci, in sedaj gradi ob cesti, ki pelje v Pevmo, velik, modern hlev, v katerem bo prostora, kot pravijo, za petdeset glav živine. Tudi vojne razvaline Fogarjevih hiš, mesnic in hlevov ob desni glavi Soškega mostu, ki so kričale o grozotah vojne, je s hvaležno brigo že skoraj odstranila in vse očedila. Brezdvomno lep napredek. Bridko je samo za tiste kmete-najemnike, ki bodo morali zdaj zaradi pomanjkanja zemlje živino odprodati in svoj domek skrčiti.

Angleži na Brionskih otokih. Zadnjo sredo se je pripeljalo na Brionske otoke z angleško ladjo »Lancashire« 500 angleških turistov. Prispeli so iz Dubrovnika. Ogledali so si lepote otokov in se potem še tisti dan ponoči odpeljali dalje proti Benetkam.

Dvojčka, oba fantka je dobila družina Cirila Brecelja iz Ajdovščine. Goriški prefekt mu je po naročilu načelnika vlade nakazal posebno nagrado v znesku 800 lir.

V občini Herpelje-Kozina je bil dosedanji prefekturni komisar g. Marcel Candellari s kraljevim odlokom imenovan za župana.

Po 22 letih. Po 22 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva neki Ivan Pavlin iz Ravnice nad Gorico. Na domu je našel samo še staro mater. Oče mu je medtem umrl, dva brata sta se izselila v Argentinijo, sestra se je poročila na bližnje Trnovo. Veselje materino si lahko predstavljate.

Velikodušen dar. Načelnik vlade je nakazal goriškemu prefektu 20 tisoč lir za po toči oškodovane kmetovalce v občinah Cerkno, Šmartno-Kojsko, Štanjel in Komen. Podporo naj dobijo družine, ki so v najtežji potrebi in so bile najhuje prizadete.

Nesreča pri delu. 17 letni Ciril Jermol od Sv. Lucije se je pri delu tako nesrečno obračal, da si je zlomil desno nogo v kolenu. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

Posmrtni dom velikih mož

Kje počivajo veliki mrtveci? Veliko jih je raztresenih po vsem svetu: ležijo na vaških pokopališčih, v mavzolejih, cerkvah, na dnu morja. Za marsikoga od njih niti ne vemo ne, kje so ga pokopali, ker se njih čas ni brigal zanje ali ker so prišli ob življenje v vojni s sto in tisoč drugimi vred, kdo ve kje! Nekaj narodov pa je skušalo svoje velike mrtvece pokopati in zbrati na enem samem kraju, dasi se to ni nikoli popolnoma posrečilo So pač preveč različni razlogi, ki v poedinih primerih odločajo za kak drug poslednji dom. Celo v grobnicah kraljev — ki se še najbolj držijo tradicije — manjka večkrat kak vladar. V Escorialu, seveda, so vse legitimne dinastije pokopane in vprav čuden slučaj je nanesel tako, da je ondi še ena sama kraljevska krsta prazna. Bo li Alfonz XIII počival v njej?

Francija ima dvoje važnih počivališč za svoje mrtvece. Oficielno je Pantheon, veličastno poslopje pri Sorboni tak poslednji dom. Zgradil ga je Ludovik XV. kot cerkev sv. Genovefe, a je v revoluciji zavzel mestno sedanjega namena. — »Aux grands hommes de la patrie reconnaissante« (Velikim možem hvaležne domovine) se glasi veliki napis na stavbi, ki v njej počivajo pisatelji in filozofi ko Voltaire, Rousseau, Victor Hugo, Zola, predsednik Sadi Carnot, ki ga je l. 1894. umoril neki anarhist, in Jean Jaurès, voditelj socialistov, ki je bil v začetku svetovne vojne ustreljen. Pantheonov tekmec je pokopališče Père Lachaise v Ménilmontantu, daleč za trgom Bastille. Tu počiva cvet francoskega duha: slikarji, pesniki, glasbeniki, igralci, politiki, znanstveniki Talma leži tu in Sarah Bernhardt; Musset, Audet, pisec basni Lafontaine; Balzac, predsednik Thiers. — Barthouja, ki ga je umorila krogla morilca našega kralja Zedinitelja, so položili semkaj v rodbinsko grobnico. Tudi francoski Rothschildi so na Père Lachaisu — tako ime ima po spovedniku Ludvika XIV., patru (père) La Chaisu, ki je imel na tem kraju svojo palačo — in tudi tujci so tu pokopani in napol Francozi: Rossini, Chopin, Oscar Wilde..

Anglija časti svoje velike pokojnike v Westminstrski opatiji, kjer zaeno kronajo angleške kralje. Tu so pokopani razni vladarji, državniki in umetniki, kot Händel, Gladstone, Disraeli. Mnogi nagrobniki, ki so kaj malo okusni, zapostavljajo lepoto katedrale, a še dandanašnji pokopavajo tu slavne književnike. A. Shakespeare, največji od vseh angleških poetov, je ostal v svojem Stratfordu. Svarilo » ..and curst be be who moves my bonnes« (Preklet bodi, kdor moje kosti odnese) učinkuje še po stoletjih. V novejšem času pa državnikov in vojskovodij ne polagajo več v westminstrsko opatijo, temveč v Št. Pavelsko katedralo, ki je posneta po Št. Peterski cerkvi v Rimu. Oba poveljnika vojnega brodovja s Skagerraka, Jellicoja in Beattyja, ki so ga počastili s ponosnim naslovom »grof Severnega morja«, so ondi položili k poslednjemu počitku. Kralja Jurija V. so pokopali v grajsko kapelo gradu Windsor.

Sovjetska Rusija je pripravila smrtnim ostankom svojih junakov prostor na Rdečem trgu. Del kremelskega obzidja ob Leninovem mavzoleju sprejema trupla velikih sovjetskih državnikov. Gorki je tu pokopan, nedavno umrli ljudski komisar Ordžonikidze, vrhovni vojaški poveljnik Kamenev (ki ga ni zamenjati z istoimenskim politikom, ki so ga dali ustreliti); dalje okrutni Džerdžinski, ustanovitelj Čeke, in tudi oni Kirov, čigar umor iz leta 1934 je bil začetek mrkih moskovskih procesov. Ljudje, ki so mogli računati s poslednjim počivališčem v kremlskem obzidju, so s kroglo v telesu odromali v nemi grob...

Nemčija in Italija nimata nikakih pantheonov. V regensburški »Walhalli« dobiš le doprsnike slavnih mož. Hindenburg leži v Tannenbergu, knez Bülow na tihem grobišču v Nienstättenu pri Blankenseeju, Bismark v bližnjem Friedrichsruhju, Friderik Veliki v potsdamski garnizijski cerkvi, Goethe v Weimaru. — **Italijanski** kralji počivajo — kakor tudi Rafael — v rimskem Pantheonu, ki je stavba iz dobe Rimljanov, a ga nimajo v ta namen kot Francozi svojega.

Na Japonskem so za nekaj poedinih odličnih osebnosti, kot za cesarja Meijija ali za junake iz Port Arthurja in admirala Toga postavili posebne mavzoleje. Navadno pa postavijo velikim mrtvecem templje, ki jih v njih častijo kot junake.

Ogrska ima na pokopališču Kerepes (v Budimpešti) poseben oddelek za častne grobove. Tu so zbrani skoraj vsi veliki možje države. Tu počiva pesnik Andrea Endre in ves mlajši pesniški rod; dalje revolucionar Ludvik Kossuth in ministrski predsednik Franc Déak in ob koncu svetovne vojne umorjeni grof Tisza in general Gömbös. Tu pa ni Emerika Modácha, ki je spisal ogrskega Favsta, »Tragedijo človeka«: leži namreč v svoji domovini, v Stregovi pri Lučencu na Češkoslovaškem, in F. G. Masaryk je nekoč položil venec na njegov grob. Tudi veliki ogrski narodni junak Rakoczy II., prvi borec za ogrsko neodvisnost zoper Habsburžane, počiva na češkoslovaških tleh: v gotski katedrali v Košicah.

Čehi so do nedavnega imeli svoj pantheon na višehradskem pokopališču. Ondi počivajo Smetana, Dvorak, Fibich, Neruda, Purkyně, Rieger. Zdaj pa stoji, dasi v notranjosti še ni izgotovljen, češki Pantheon (Památnik Ostvobození) na griču Žižka, ki zre na katedralo sv. Vida, ki so v njej pokopani svetniki, kralji in škofje Češke. Drugi češki mrtveci iz preteklosti počivajo na različnih krajih: Wallenstein je v dvojnati cerkvi v Münchengrätzu, Komensky v Noardenu, Husovo truplo je razpadlo na grmadi v Konstanci, Masaryk je na vaškem pokopališču v Lanih, kjer pa brez dvoma ne bo ostal.

Jugoslavija ima svoj kraljevski pantheon na Oplencu v cerkvi, ki jo je dal sezidati kralj Aleksander Zedinitelj, ki tudi počiva v njej. Naši **slovenski** velikani so po malem zbrani na ljubljanski božji njivi pri Sv. Križu, nekaj jih je še pri Sv. Krištofu, nekaj v tujini (Gregorčič!), drugi razkropljeni po vaških pokopališčih rojstnih vasi in tudi naš največji ni v Ljubljani — Prešeren — ki počiva v Kranju. Kdaj bo zrastel iz tal naš slovenski Pantheon?

Angleški kralj odpira parlament

Velike slovesnosti ob začetku zasedanja angleškega parlamenta

Dne 26 oktobra je bil slovesno odprt angleški parlament, kar se na Angleškem dogaja vedno tako, kakor določajo stari običaji, ki se jih Angleži tako zvesto drže.

Tistega dne so že zgodaj zjutraj bile vse ulice od kraljevske palače Buckingham, do parlamenta polne ljudi, ki so čakali, kedaj se bo iz kraljeve polne ljudi, ki so čakali, kdaj se bo iz kraljeve Ob določenem času se je prikazala zlata državna kočija, v kateri se je sedanji kralj Jurij VI. prvič s svojo ženo peljal k zasedanju parlamenta. V tem oziru se novi kralj zvesto drži navad svojih prednikov. Njegov brat kralj Edvard VIII. pa je stare navade hotel odpraviti ter se je peljal v parlament v navadnem črnem avtomobilu. Kralj Jurij VI. se je pripeljal v zlati kočiji v krasni obleki iz modrega žameta, ki je bil obrobljen s soboljo kožuhovino. Na glavi je nosil krono angleškega imperija.

Že mnogo tednov poprej so si ljudje prizadevali, da bi jim bilo omogočeno videti te slavnosti, kar je za plemenitaše posebna čast. Angleški parlament začne navadno konec meseca oktobra. Pri tej priliki mora biti navzočen kralj s kraljico. Kralj se s kraljico pripelje pred parlament, nakar s spremstvom stopi v prostore gosposke zbornice. Tukaj sedeta kralj in kraljica na dva zlata stola, ki sta pripravljena tam za ta namen. Lordi in poslanci pa stoje spodaj na razmeroma majhnem prostoru in poslušajo kraljevi prestolni govor. Preden pa kralj pride v dvorano in spregovori, morajo priti v gosposko zbornico še poslanci spodnje zbornice. Tudi za te je določena posebna ceremonija, ki je povzeta po starodavnih šegah in navadah.

Najprej odide iz dvorane odposlanec gosposke zbornice ter se napoti v poslansko zbornico vabit poslance, naj pridejo v zgornjo zbornico poslušat kraljevi nagovor. Preden odposlanec sme vstopiti v poslansko zbornico, mora trikrat potrkati na vrata. Nato šele sme vstopiti ter trikrat povedati svoje sporočilo. Šele nato se dvigne vseh 615 angleških poslancev ter po zapletenih hodnikih gredo v gosposko zbornico. Njim na čelu korakajo: predsednik poslanske zbornice, prvi minister ter voditelj opozicije. Pot od poslanske zbornice do gosposke pa je precej dolga, ker je palača silno velika.

V tem čakajo v gosposki zbornici lordi, katerih je sedaj 777 članov zgornje zbornice. Vseh 777 članov te zbornice pride skupaj samo enkrat na leto, takrat namreč, ko kralj govori svoj prestolni govor. Tega dne pa seveda pridejo v parlament vsi, in sicer ne sami, marveč v spremstvu svojih visokorodnih žena, katere imajo najslovesnejše obleke, ki pa hrepene, da bi svoje može vsaj enkrat na leto videle oblečene v starodavne slavnostne obleke, ornate s škrlatom in soboljevino. Ker pa je prostora malo, je seveda precej prepira, katera bo dobila prostor. Zato si marsikaka vojvodinja zagotovi prostor tako, da že od zgodnjega jutra čaka v tistem prostoru.

Ko je zbrana vsa družba lordov in poslancev, tedaj naenkrat zažari na tisoče luči. V tistem hipu stopi kralj s kraljico v dvorano. Kralj vodi kraljico za roko. Vsi plemenitaši in njihove žene sedaj posade na glavo svoje krone, vmes pa se leskečejo uniforme diplomatov, poslanikov in generalov. Ob stenah pa stoje častne straže v starinskih paradnih oblekah s helebardami v rokah. Pred to sijajno družbo potem kralj spregovori svoj prestolni govor in zasedanje angleškega parlamenta se s tem začne.

Kraljica Elizabeta je sedaj tretja angleška kraljica, katera se ob roki svojega kraljevskega moža sme udeležiti te slovesnosti. Poprej običaj kraljicam kaj takega ni dovoljeval. Staro šego, da kraljica ni smela zraven, je prvi prelomil ded sedanjega kralja kralj Edvard VII., ki je pripeljal seboj svojo ženo kraljico Aleksandro. Oče sedanjega kralja kralj Jurij V. je sledil vzgledu svojega očeta ter k slovesnosti prestolnega govora v parlament pripeljal s seboj kraljico Marijo. Sedanji kralj se torej drži navad svojih prednikov. Toda kraljica mora sedeti na manjšem prestolu kakor pa je kraljev. Letos je kraljica Elizabeta nosila ob tej slavnosti tisto slavnostno obleko, katero je imela na slavnostih ob kronanju. Samo v laseh ni imela prave krone, marveč majhen in lahek posnetek.

Po starodavnem angleškem običaju se kralj in kraljica v slovesnem sprevodu peljeta v parlament, kjer kralj s prestolnim govorom odpre zasedanje parlamenta.

Japonska skrivna služba

V ameriškem listu »Michigan Herald« popisuje bivši uradnik angleške skrivne službe Allen Sutter japonsko skrivno službo, kar se po domače imenuje japonsko vohunsko službo. Takole začenja:

Brez vsakega pretiravanja lahko rečemo, da je angleška skrivna služba po svoji orgnizaciji, tehnični izobrazbi, preskrbi in z dobro izšolanim moštvom najpopolnejša na področju državnega informacijskega delovanja. Toda to velja le za beli svet. Če pa to stvar mednarodno gledamo, mu je kos japonska služba, česar pa je kriv duh japonskih organov. Prav gotovo naših angleških sotrudnikov nihče ne prekaša po veselju za ta poklic, ne po osebnem junaštvu in ne po iznajdljivosti. Toda, da bi bil uradnik angleškega skrivnega urada pripravljen napraviti samomor, ne da bi trenil z očmi, samo zato, ker tako zahtevajo interesi slučajne postranske službe, za kaj takega angleškemu uradniku manjka japonsko pojmovanje države. Poleg tega pa so tukaj še moralični pomisleki Človek mora že od zgodnje mladosti biti za kaj takega vzgajan, kar pa nikakor ni v soglasju s krščanstvom. Poleg tega vsak Japonec misli, da je nekaj silno junaškega, če more umreti za svojo japonsko domovino. Po njihovi veri bo tak na drugem svetu imel posebno častno mesto.«

Nato pisec pripoveduje, kako se znajo japonski častniki žrtvovati, če je treba svoji domovini storiti še tako malo uslugo. Za vzgled navaja japonskega kapitana Shintaro Nakamura. Mož je bil japonski aktivni častnik v činu kapitana. Nekega dne je dobil od svojih vojaških poveljnikov nalog, naj se kot civilist preseli v Mandžurijo, kjer naj začne obdelovati zemljo. Japonski uradniki in agenti skrivne službe so po večini sami častniki. Torej ta Nakamura je prišel kot japonski naseljenec v Mandžurijo. Kitajski uradniki so ga opozarjali, naj ne hodi tja, ker je tam nevarno in da bi kitajske oblasti ne mogle prevzeti odgovornosti, če bi se mu kaj zgodilo. On pa je dejal, da dobro ve, da so te govorice pretirane in da je okolica, kjer se misli naseliti, docela varna. Kitajski uradniki so nazadnje popustili, vendar so mu v potnem listu zapisali, da je bil posvarjen in da popotuje na svojo odgovornost. Nekaj tednov kasneje pa so tega japonskega aktivnega kapitana našli umorjenega in grozno razmesarjenega. Že drugi dan je lahko japonska armada začela prodirati, da »maščuje smrt svojega rojaka«. Japonske oblasti so ga žrtvovale namerno, da so lahko izvedle svoj davni načrt.

Nekaj podobno junaškega je napravil v noči na 18. septembra 1931 japonski poročnik Kavamoto. Ta je tisto noč s 6 možmi patruljiral po železniški progi severno od Mukdena. Naenkrat je sredi med to sedmorico eksplodirala huda bomba in vseh 7 raznesla. Že pol minute nato je pripravljena japonska armada lahko marširala na 755 km dolgi fronti. Žrtev tega poročnika in njegovih 6 vojakov je bila potrebna, da je japonska domovina lahko zasedla čim več kitajske zemlje. Vse to je bilo natančno preračunano.

Tako so Japonci l. 1931 z malo napora lahko zasedli Mandžurijo ter so povrhu tega še tako mimogrede v žep vtaknili celo provinco Džehol. Do oktobra leta 1936 so Japonci tako mirno lahko pobasali province Hopi, Šantung, Šansi ter mongolske pokrajine Čahar in Savujian. Vse to je pripravila japonska skrivna služba. Vodi jo generalni major Doihara Kenji, ki je nenavadno bister mož. General Koiso je nekoč pripovedoval francoskemu časnikarju Lyauteyju nekaj o tej japonski službi. Med drugim mu je izklepetal: »Naše japonske vojaške kolone še nikdar niso začele marširati, ne da bi jim za prednjo stražo pred njimi šli častniki skrivne službe.« No, ker je preveč izblebetal, si je malo časa nato ta japonski častnik prerezal trebuh, da je opral svojo čast.

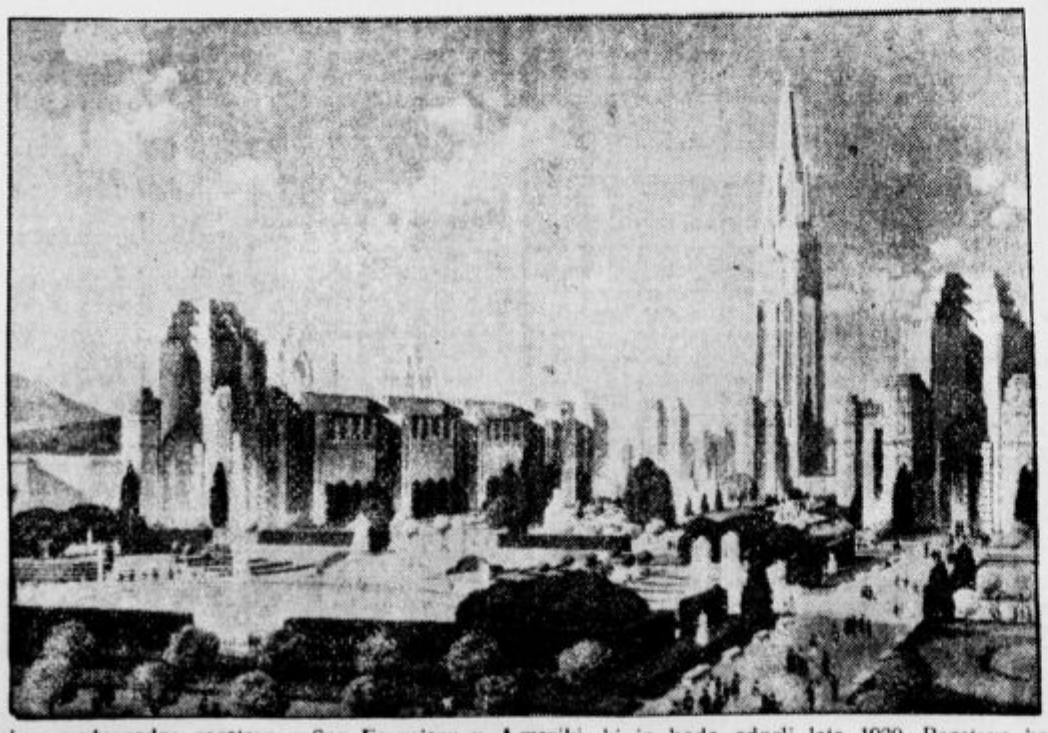

Velika mednarodna razstava v San Franciscu v Ameriki, ki jo bodo odprli leta 1939. Razstava bo stala ob takozvanih Zlatih vratih v posebnem parku, ki ga bodo nalašč za razstavo napravili. Sam park bo veljal kakih 20 milijonov dinarjev v našem denarju. Razstava sama pa bo veljala gotovo 200 milijonov dinarjev.

Pred kakim pol letom se je na Himalaji smrtno ponesrečila nemška ekspedicija, ki je hotela priplezati na vrh himalajske gore Nanga-Parbat. Pri tej nesreči so bili mrtvi vsi člani ekspedicije, le geograf profesor Troll je ostal živ. **Sedaj se je rešeni profesor vrnil domov v Nemčijo, kjer ga je prvi pozdravil njegov najmlajši sinček.**

Povzročitelj raka odkrit?

Dne 29. oktobra zvečer je v Družbi zdravnikov na Dunaju predaval dvorni svetnik dr. Gerlach, ravnatelj državnega zavoda za zatiranje živinski kuge. Za to predavanje je bilo mnogo zanimanja. Predavatelj je predaval o svojih uspehih pri raziskavanju takozvanih zločestih bul, ki so prav za prav rak. Študiral je celih 15 let. Sedaj pa se mu je nazadnje posrečilo, da je odkril škodljiva telesca, ki povzročajo raka. Posrečilo se mu je celo, da je ta telesca lahko umetno gojil.

To predavanje bo seveda v vseh zdravniških krogih vzbudilo velikansko zanimanje. S tem namreč, ko je enkrat odkrit in znan povzročitelj raka, bo znanost mogla to strašno bolezen uspešneje zatirati.

Sodišče vse leto brez dela

Nova francoska provinca Lorena, ki je po svetovni vojski zopet prišla pod Francijo, se lahko pobaha, da je dosegla rekord, s kakršnim se ne more pobahati nobena francoska dežela. Francija ima 94 departementov. Med njimi je samo departement Meurthe-et-Moselle v Loreni tako srečen, da se v njem že vse leto dni ni zgodil nobeden zločin.

Zadnjikrat se je sešla porota tega departementa meseca aprila, pa se je morala takoj raziti, ker ni bilo v zaporih nobenega človeka, ki bi ga bilo treba soditi. Med tem je znova minilo pol leta in porota se je zopet sešla na oktobrsko zasedanje. Toda tudi sedaj so gospodje porotniki morali takoj domov, ker ni bilo nobenega slučaja za nje. Hodniki sodne palače so kar prazni. Tu in tam odmevajo po njih le koraki uradnikov in sodnikov, kateri pa se strašno dolgočasijo in že dolgo zaman čakajo, kdaj bodo dobili »dela«. Francoski listi se seveda norčujejo iz državnega podtajnika za pravosodje, češ da dela sedaj nov zakonski osnutek za sodnike, če bi bili tako brezposelni, kakor so sedaj oni v Loreni.

Osoviahim?

Sovjetska družba »Osoviahim« ni kako zrakoplovno društvo, temveč je velikega pomena za sovjetsko-rusko državo in v trajno pomoč armadi na vse strani. To društvo ne obsega samo letalstva, kakor je splošno znano, marveč tudi zračno in plinsko obrambo, pomorsko izobrazbo mladine in šolanje jezdecev. Na vse plati se udejstvuje, kjerkoli je potrebna kaka izobrazba za službovanje v rdeči armadi ali pri mornarici. Sledeči podatki so bili objavljeni v sovjetskem listu »Krasnaja Zvezda«: Vorošilov, sovjetsko-ruski armadni poveljnik, je nekega dne zaukazal: »Sleherna šola in pionirska skupina jadralnih letalcev, sleherna delavnica in tvornica mora imeti krožek jadralnih letalcev; vsako industrijsko središče pa klub letalcev.« — Če so to zares povsod izvedli, ni znano, toda sovjeti trdijo, da imajo 150 letalskih klubov in neštevilne letalske krožke. Sem spada 600 stolpov za skakanje s padali, ki so razporejeni po vsej državi in 240 postaj jadralnih letalcev z 2000 jadralnimi letali. Vsako leto se 5 milijonov tovarišev in 70.000 učiteljev ukvarja z izurjenostjo v zračni plinski obrambi. V Sovjetiji je kakih 5000 skupin za vaje v plinski obrambi.

Poučne klube za mornarico imajo v Leningradu, Gorkem, Moskvi, Kinešmi in Jaroslavlu. Klubi imajo na razpolago 12 šolskih ladij in 300 bark.

Jezdece vežbajo v 500 klubih in 2000 krožkih.

Vse to je združeno v velikem obrambnem društvu »Osoviahimu«, ki ga država seveda na vso moč podpira.

Strupene pline uporabljajo Japonci v bojih s Kitajci. Južnozahodno od Lotije so Japonci že v tretje napadli Kitajce s strupom ki ima posebno hude sestavine. Več ko 50 vojakov je umrlo zaradi tega strupa.

Še zmeraj iščejo Levanevskega, ruskega voditelja letalske ekspedicije na severno tečajske pokrajine. Vodopjanov, ki je 7. oktobra odletel čez severni tečaj proti Ameriki na iskanje, spet ni ničesar našel. Dognal pa je, da je tudi v tem letnem času moči leteti čez severni tečaj.

Zadružna zveza v l. 1936

Iz poslovnega poročila Zadružne zveze v Ljubljani za poslovno leto 1936 posnemamo naslednje podatke:

Včlanjene zadruge.

Število včlanjenih zadrug se je lani povečalo od 666 na 682 in je tako doseglo najvišje število. Skupno je lani pristopilo na novo 29 zadrug, članstvo pa je prenehalo 13 zadrugam, tako da je čisti prirastek 16 zadrug.

Po posameznih skupinah izkazuje zveza lani: kreditne zadruge pristopilo —, odpadla 1, mlekarske zadruge pristopilo 3, odpadla 1, živinorejske 4 nove, 1 odpadla, strojna 2 novi, zadružne elektrarne 2 novi, vodovodne 1 nova, 1 odpadla, nabavne in konsumne 8 novih, 4 odpadle, stavbinske 6 novih, 3 odpadle, obrtne 2 novi, 1 odpadla, razne: članstvo je prenehalo 1 zadrugi, pri osrednjih je pristopila 1 nova zadruga. Na področju posameznih sodišč je bilo gibanje v letu 1936 naslednje: Ljubljana 17 novih, 3 odpadle, Novo mesto 1 nova, Celje 2 novi, 2 odpadli, Maribor 8 novih, 9 odpadlo, Hrvatska 1 nova.

Na koncu leta 1936 je bilo stanje naslednje (v oklepajih podatki za konec leta 1935): Kreditne zadruge 335 (336), 37 (55), živinorejske 57 (54), kmetijske strojne 40 (38), zadružne elektrarne 23 (21), vinarske 9 (9), vodovodne 11 (11), konsumne in nabavne 88 (84), stavbinske 32 (29), obrtne 26 (25), mlekarske 37 (35), razne 20 (21), osrednje 43, okupno 682 (666), po okrožjih sodišč: okrožno Ljubljana 278 (263), Novo mesto 107 (106), Celje 114 (114), Maribor 164 (165), Hrvatska 19 (18).

Računski zaključek Zveze izkazuje naslednjo sliko (vse v tisočih dinarjev, v oklepajih vedno podatki za leto 1935):

Bilanca:

Aktiva: gotovina 95 (67), Poštna hranilnica 544 (707), terjatve v tekočem računu 55.139 (58.623), naložbe 110.578 (113.658), vrednostni papirji 28.651 (28.498), tuji deleži 100 (100), menice 160, nepremičnine 6.238 (6.370).

Pasiva: deleži 1.710 (1.708), sklad po čl. 15 uredbe 1.715 (1, 715), splošni rezervni sklad 44, sanacijski fond zadrug 145 (163), vloge v tekočem računu: staro poslovanje 195.103 (200.486), nove vloge 1.597 (1.590), reeskont pri Narodni banki 1.150 (1.650), lombard pri Narodni banki — (666), čisti dobiček 43 (44).

Iz bilance je razvidno, da je v starem poslovanju stanje vlog v tekočem računu zmanjšano, kar je v zvezi z znižanjem terjatve na tekočem računu in zmanjšanjem naložb Zveze. Zvezi je nadalje uspelo odplačati ves lombardni dolg pri Narodni banki v znesku 666.000 din in še nadalje znižati reeskontne obveznosti pri Narodni banki za 500.000 din, skupno se je torej obveznost pri Narodni banki lani zmanjšala za 1.166.000 din.

Račun zgube in dobička:

Zguba: pasivne obresti 5.224 (5.239), upravni stroški 974 (1.100), odpisi 808 (695), davki in doklade 35 (37), Narodni gospodar 47 (44), stroški nepremičnin 164 (135), tečajna razlika efektov — (337), čisti dobiček 43 (44).

Dobiček: aktivne obresti 5.860 (5.753), Narodni gospodar 25 (25), dohodki nepremičnin 234 (237), upravni dohodki 180 (224), podpore 163 (65), tečajna razlika efektov 890 (1.327), zadružna šola 59 (—), tiskovine in hranilniki 73 (—).

Ta račun kaže, da je lani zvezi zopet uspelo znižati svoje upravne stroške za 124.000 din letno, kar je znaten prihranek. Kako so se tozadevni stroški od leta do leta zmanjševali, kažejo naslednji podatki za zadnja leta:

1930	1,651.000 din
1931	1,488.000 din
1932	1,211.000 din
1933	1,142.000 din
1934	1,110.000 din
1935	1,100.000 din
1936	974.000 din

Račun zgube in dobička izkazuje nadalje zmanjšano postavko: tečajna razlika efektov, nadalje povečanje odpisov in višje stroške za nepremičnine.

Izplačilo vlog do 10.000 Din

Kakor smo včeraj že obširno poročali, je upravni odbor Narodne banke pod predsedstvom guvernerja dr. Radosavljeviča sprejel važne sklepe glede likvidnosti denarnih zavodov. Predvsem bo Narodna banka odobrila denarnim zavodom posebne kredite za izplačilo malih vlog do 10.000 din. Te posebne kredite bodo dobili vsi denarni zavodi (zaščiteni in nezaščiteni z obrestmi in proti zastavi obveznic in terjatev v tekočem računu pri Privilegirani agrarni banki. Nadalje je Pošna hranilnica sklenila, da bo dajala denarnim zavodom posebne kredite v tek. računu 3% obrestmi na podlagi meničnega akcepta denarnih zavodov in njih terjatev do Priv. agrarne banke do 25% imenskega zneska teh terjatev.

Plačilo prve anuitete kmetskih dolgov

Od 14. do 28. oktobra je prejela Priv. agr. banka od kmetov-dolžnikov na račun prve anuitete za kmetske dolgove okoli 6 milij. din, tako da je skupno plačilo naraslo od 88.2 na 94.045.000 dinarjev, tako da je sedaj od prve anuitete plačano okoli 49%.

Od 14. do 28. oktobra so plačali dolžniki pri posameznih podružnicah: Ljubljana 2.700 dolžnikov 1.5 milij., Zagreb 10.000 dolžnikov 0.9, Belgrad 2.500 dolžnikov 0.5 in Sarajevo 3.500 dolžnikov 0.4 milij. din.

Od skupnih plačil do 28. oktobra 1937 še ni razdeljena na podružnice vsota 7.7 milij. din, za ostalo vsoto 86.393.000 din pa je razdelitev po podružnicah naslednja:

	dolžniki	v %	plač. milij.	v % anuit.
Ljubljana	46.725	89	21.5	48
Belgrad	140.475	46	43.1	38
Zagreb	90.887	77	17.95	40
Sarajevo	35.494	25	3.86	15
skupno	*313.581*	*49*	*86.4*	*39*

Naša zunanja trgovina

Objavljeni so že podatki o naši zunanji trgovini v posameznih državah za prvih 9 mesecev 1937, iz katerih posnemamo (vse v milj. din):

	Uvoz		izvoz	
	1936	1937	1936	1937
Nemčija	774.0	949.5	631.2	1.234.3
Avstrija	299.7	377.3	422.5	631.8
Italija	4.0	325.1	62.1	422.5
ČSR	495.9	415.8	386.4	384.5
Belgija	79.6	65.4	170.0	334.6
Anglija	288.1	301.1	225.2	324.9
Francija	78.6	62.6	63.3	322.3
USA	179.0	216.4	122.5	226.5
Madžarska	79.0	97.4	140.8	180.5

V prvih 9 mesecih je bila naša trgovinska bilanca aktivna z Avstrijo (za 254.8 milj. din), Italijo (97.4), Belgijo (29.2), Anglijo (23.8), Francijo (259.7), USA (10.1), Madžarska (83.1), Grčijo (77.3) in Holandijo (65.6 milj. din). Pasivna je bila naša trgovinska bilanca letos le z Nemčijo za 248.8 in Češkoslovaško za 31.3 milj. din.

Pogajanja s francoskimi upniki. V sredo zvečer je odpotovala naša delegacija za pogajanja s francoskimi upniki glede nadaljnega plačila kuponov v inozemstvo. Delegacijo vodita dr. Mikič, načelnik oddelka drž. dolgov v finančnem ministrstvu in dr. Vilimanovič, šef odseka pri Državni hipotekarni banki.

Industrijske naprave. G. Pirich Pavel, industrialec v Ptuju, je zaprosil za obrtno dovolitev adaptacij in preureditev tovarniške naprave bivše tvrdke Petovia, usnjarske industrijske d. d. v Ptuju, zaradi premestitve svoje dosedanje tovarne iz Ptuja tjakaj. Komisijski ogled in razprava dne 12. novembra ob 10. — Tvornica za dušik d. d., Ruše, je zaprosila za obrtno odobritev in gradbeno dovolitev za dozidavo manjšega objekta za proizvodnjo acetilena k obstoječi tvornici v Rušah, komisijski ogled in razprava 13. novembra ob 14.

Konec poravnave: Markovič Slavko, trgovec s kovinskimi izdelki v Mariboru.

Tovarna dežnikov d. d. v Dolnji Lendavi. — Računski zaključek družbe izkazuje za poslovno leto 1936-37 pri glavnici 1.0 (1.0) milij. in bilančni vsoti 2.6 (2.3) milij. din čistega dobička brez prenosa 0.2 (0.115) milij. din.

Zakon o gospodarskih zadrugah je izšel v ponatisu iz »Službenega lista« kr. banske uprave dravske banovine. Prevedel ga je in uvod napisal Anton Kralj, tajnik Zadružne zveze v Ljubljani, založila ga je pa Tiskarna Merkur v Ljubljani. Cena broširani knjigi 8 din.

Borza

Dne 30. oktobra 1937.

Denar

Danes so denarni zavodi plačevali za valute:

dolar	47.20
angleški funt	234.50
francoski frank	1.37
švicarski frank	10.90
avstrijski šiling . . .	8.80
italijanska lira	1.95
češka krona	1.52
holandski goldinar . .	26.10

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 10.961 milij. din v primeri s 7.762, 11.890, 7.381 in 8.435 milij. din.

Curih. Belgrad 10, Pariz 14.39, London 21.475, Newyork 432.25, Bruselj 73.15, Milan 22.80, Amsterdam 239.40, Berlin 173.95, Dunaj 80.10 (81.75), Stockholm 110.775, Oslo 107.95, Kopenhagen 95.925, Praga 15.18, Varšava 81.90, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.50, Buenos Aires 129.

Vrednostni papirji

Dunaj. V kulisi so se razvijali tečaji neenotno, vendar tendenca ni bila kaj čvrsta. Tečajne razlike so bile le majhne. V zagradi so bili tečaji pretežno višji, posebno kovinskih in rudarskih papirjev, dočim so elektricitetne delnice tendirale slabše. — V ostalih papirjih je bilo komaj nekaj kupčije. Beležili so (v oklepajih včerajšnji tečaji): Donavskosavskojadranska 62.10 (62.35); d e l n i c e : Creditanstalt-Bankverein 269 (266.50), Narodna banka 162.50 (163.50), Steg 26.80 (27.35), AEG-Union 55.25, Trboveljska 26.60 (26.85), Alpine 46.35 (45.95), Steyr-Daimler-Puch 230.50 (230), Semperit 82.35 (81.75).

Živina

Mariborski sejem 29. oktobra. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 258 svinj. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. 65—100, 7—9 tednov stari 85—105, 3—4 mesece stari 130—170, 5—7 mesecev stari 210—340, 8—10 mesecev stari 350—440, 1 leto stari 620—780; 1 kg žive teže 6 do 7.50, 1 kg mrtve teže 9—11 din. Prodanih je bilo 149 svinj.

Sport

Današnji nogomet v Ljubljani:

S. K. Ljubljana : B. A. S. K. (Belgrad)

ob 14.30 na igrišču S. K. Ljubljane

Današnja tekma je izredno važna — zato jo obiščite v velikem številu!

SK Slovan : SK Reka in SK Hermes : SK Mars ob 9 in 10.30 na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno.

Turnir S. K. Mladike:

za pokal ravnatelja mladin. doma g. dr. A. Tomca

Danes: Mladika : Moste (izločilno) in Ljubljana : Korotan (izločilno)

Jutri: Premaganca (finale) in Zmagovalca (finale)

Oba dni bo prva tekma ob 9, druga pa ob 10.30 dop.

Danes popoldne na igrišču SK Kovinarja: SK Kovinar : SK Grafika.

Podoba in kriza alpinizma

(Nadaljevanje.)

Kako močno so prežeti široki krogi najboljših mladih gorníkov s to breznačelno, le na senzacionalni uspeh orientirano zvrstjo gorništva, nam kaže okoliščina, da zvene vsi opomini in svarila s strani alpinskih krogov, s strani vodnikov ter gorníkov v živi in pisani besedi le na povsem gluha ušesa. Ti mladi gorniki so izgubili stik in povezanost s pravilnim gorništvom, zato pa so hlastno sprejeli vase vabe senzacionalnega, blazno drznega, športnega svetovnega dogodka. Niso jim postala za zvezdo vodnico pri delu gorniška načela, ampak nepremišljeno tveganje. Ker ni v njihovih žilah prave gorniške krvi, ki bi izločala protistrup proti tej kugi, se dvigajo vedno nove vrvitve na smrtno pot.

Orjak Eiger stoji za zdaj kot nepremagljiva barikada alpinizma proti vsem izrodkom ekstremnega alpinizma, kot svarilna barikada in spomenik opozorila. V Vzhodnih Alpah, kjer je bil na čistih skalnih gorah alpinizem skalnega plezanja povsem izgnan pri vrhunskih činitvah iz tira tradicionalnega in upravičenega izvajanja, ni nobenega Eigerja. Čiste skalne gore poznajo strahovito orožje objektivne nevarnosti le v prav majhni, često povsem neznatni in nedolžni meri. Tod prav za prav še manjkajo one žrtve, one človeške žrtve, ki na ljudi najbolj učinkujejo, žrtve gorskih nesreč, ki jih je bilo zakrivilo blazno početje. Na ta način je pot še bolj odprta, stopnjevanje skoraj ne pozna nobenih meja. In zadnji problemi bodejo še bolj grozeče kot je bodlo vse dosedanje v nebo.

»Skrajno« skalno plezanje je popolnoma zapleteno v umetne pripomočke. Za zdaj še daleč ni nikjer videti meja, kajti današnji umetni pripomočki pri gorništvu so v primeri s splošnimi tehničnimi možnostmi, ki se jih bo še dalo pritegniti, prav za prav šele v otroški dobi. Vsi načini pritrjevanja in učvrščanja v skalo prihajajo na vrsto brez ozira: klini in karabinerji v fantastičnih množinah, vrv v dvojnih in trojnih tegih, zanke za roke in za noge, deščice za drso, za sedež in za stojo. Kjer skala onemogoča uporabo umetnih pripomočkov, jo plezalci ukrote z dletom in kladivom; kjer je razpoka preširoka, vložé vanjo svinca, ki služi klinu za ležišče; kjer plezalci »gradbenega« materiala zaradi njegove teže ne morejo več vleči s seboj, napravijo s pomočjo drugih »pomočnikov« ob vznožju gore z vrvmi neke vrste »dvigalo za material«, in na tem dvigalu potem romajo »potrebščine« k partiji v steni. Zaloge na ta način prihajajo sproti v zadostni meri, pa čeprav požre »grajenje ogrodja« do vrha še take količine materiala. Čas pri turi ne pomenja dandanašnji ničesar več. Polževski rekord napredovanja za zdaj znaša sedem metrov na uro!

Tudi tu, pri čistem skalnem plezanju sta izginila oba temeljna principa pravega gorništva: premagovanje tehničnih težkoč s športnim znanjem telesa (in ne z umetnimi pripomočki!) ter kljubovanje momentu nevarnosti z obrzdano telesno činitvijo, ki jo podpira duševna »orožarna«: izkušnja, preudarek, obvladanje živcev itd.

Nastane vprašanje, v koliko bodo utegnile izrojene vrhunske činitve vplivati na povprečni, široko razviti alpinizem ter nanj vplivati. Težko je pravilno odgovoriti na to vprašanje, morda pa končno tak odgovor niti ni bogve kako važen. Kajti prav verjetno je, da bi utegnil tudi le najmanjši vpliv te vrste in v tem smislu nadaljnjemu razvoju neverjetno in prav katastrofalno škodovati. Škodljive posledice so nepregledne. Treba pa je te izrodke obsoditi tudi samo že kot osamljene pojave, treba jih je obsojati in se z vsemi močmi boriti proti njim.

Nobenega dvoma ni, da moderni alpinizem preživlja težko krizo. Razvoj tehničnih možnosti in preložitev duhovnega človeškega odnosa do gora na drugo, skoraj izključno egocentrično bazo je izzval to krizo. Kakšen bo izhod iz te krize, ki se javlja v mehanizaciji alpinizma, je težko prerokovati. Tudi ta kriza je razumljiva, saj zanjo dobimo vrsto primerov na drugih področjih. Kakor za druga področja, tako si tudi za alpinizem želimo edinole, da bi to krizo srečno prestali. (Konec.)

Praznik varčevanja

Letos praznujemo že štirinajstič praznik varčevanja, ki ima namen v širokih ljudskih masah še poglobiti že obstoječi smisel za varčevanje. Varčevanje je danes kakor tudi prej in odslej potrebno. To ne velja samo za posameznike, ki si s tem ustvarjajo boljšo bodočnost in so preskrbljeni za kakšne eventualne dogodke, ampak tudi za skupine in narode. Tudi skupine in narodi morajo misliti na bodočnost in si nabirati rezerv za slabe čase v dobrih časih, kajti ko pride potreba je prepozno misliti na varčevanje, ko trka sila na vrata.

Želeti je le, da bi propagandno delo onih naših ustanov, ki zbirajo narodne prihranke, imelo čimveč uspehov. Niso pa uspehi odvisni samo od moči in prepričevalnosti propagande. Propaganda se mora ozirati tudi na obstoječe gospodarske razmere. V obubožanih krajih je težko govoriti o varčevanju, čeprav se vedno nekaj da privarčevati. Pa tudi nima propaganda onega uspeha, kot bi bilo želeti, če druge razmere in drugi pojavi ovirajo čut za varčevanje, da bi se dobro razvil. Zaradi tega se mora dobra propaganda ozirati tudi na to.

Danes je zopet lažje dobro podpreti propagando za varčevanje, kot je bilo to mogoče v letih krize. Tudi razmere posameznikov so se izboljšale in polagoma se izboljšuje tudi položaj velikega števila onih ustanov, katerim so zaupani znatni prihranki. Niso pa še razmere takšne, kot bi bilo želeti. Zaradi tega je treba ob prazniku varčevanja misliti tudi na to, da spravimo zopet v tek življenje denarnih zavodov. To bi bilo v današnjih časih gotovo zelo uspešno propagandno sredstvo, ki bi koristilo mogoče več kot sama propaganda za varčevanje. Propagandi za zbiranje vlog se mora pridružiti tudi propaganda za varnost vlog, ki bo okrepila zbiranje domačega kapitala, ki nam je v današnjih časih tako zelo potreben v boju proti vedno bolj silnemu navalu tujega kapitala.

Kupujte samo pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Nabiralna akcija SK Ljubljane

Finančni odbor športnega kluba Ljubljana se obrača na vso javnost, da nas blagovoli podpreti, da si uredimo športne prostore, za nadaljnje uspešno športno delovanje.

Dobro vemo, da se vsak nogometni klub bori s težkimi materialnimi neprilikami; zaradi tega se obračamo na celokupno javnost, da danes pridno sega po blokih, katere bodo prodajali naši člani in članice po vseh lokalih in ulicah v območju mesta Ljubljane.

Prepričani smo, da bo javnost razumela težek položaj vodilnega slovenskega nogometnega kluba, ki je naravnost v obupnem položaju.

Klubovi člani in članice bodo prodajale bloke v vrednosti po 2, 5 in 10 din. **Segajte po njih!**

Po športnem svetu

Nov pravila v lahki atletiki — na vidiku. Za prihodnji mednarodni lahkoatletski kongres, ki bo v Londonu, so pripravljeni nekateri predlogi, ki vsebujejo prav zanimive novosti v tekmovalnih pravilih.

V bodoče naj se priznajo novi svetovni rekordi samo tedaj, če bo zboljšanje doseglo minimalno mero v centimetrih odnosno v desetinkah sekunde. To je na eni strani upravičeno, ker je skoraj nemogoče pri ročnem štopanju doseči točnost do ene desetinke sekunde in ker je tudi pri metih težko do centimetra natančno izvesti merjenja, in to tembolj, ker nastanejo netočnosti pri merjenju kroga, pri napenjanju merila in pri določitvi točke, kamor je padlo orodje. V posledku tega bi se morali odločiti, da se ne bodo samo pri svetovnih rekordih upoštevali ti nedostatki, temveč pri vseh rezultatih, ker se na primer pri 400 m tako dopuščajo samo petinske sekunde, pri metih pa samo centimetri. V tem slučaju ne bo drugega preostalo, kakor da se za najboljše uspehe napravijo izjemna določila.

Pri štafetnih predajah naj v bodoče odpade 20-metrski prostor za predaje. Na progi naj bi se potegnila samo ena črta, za katero se mora izvesti predaja. Pri tem bi vsekakor bilo mogoče, da dobi hitrejši tekač nekoliko daljšo progo. In končno, naj bi se upeljali startni bloki, na katerih se bi točno vpisovalo, da je z ozirom na pogosto kopanje startnih jamic proga na startu slabša.

Češkoslovaška-Bolgarija. Dne 7. novembra bo odigrala češkoslovaška nogometna reprezentanca proti bolgarski v Sofiji izločilno tekmo za svetovno prvenstvo. Čehoslovaki še niso postavili svojega teama, hočejo pa na vsak način poslati v Sofijo zelo močno enajstorico. Skoraj ista postava bo igrala proti Bolgarski kakor proti Avstriji, edino v obrambo nameravajo postaviti dvojico Burger-Zenišek, kot krilca pa Kovacs-a (Bratislava) namesto Kostaleka, v napad pa Nejedly-ja.

Konflikt med mednarodno lahkoatletsko zvezo na eni ter ameriško amatersko lahkoatletskordg na drugi strani, je nastal zaradi povsem različnih mnenj, ki izvirajo iz prepovedi, da bi ameriški lahkoatleti startali v Nemčiji. Ameriška zveza je bila že pred časom pozvana od mednarodne lahkoatletske zveze, da dvigne svojo prepoved za start v Nemčiji. Toda predsednik ameriške zveze se zato ne zmeni ter vztraja pri prepovedi in tudi noče dati pojasnil, katere zahteva mednarodna lahkoatletska zveza.

Ta prepoved pa ne sloni na športni podlagi, ampak ima svoje politično ozadje. Vsekakor pride zadeva na razgovor pri kongresu, ki bo marca 1938 v Londonu in ki naj sklene, da se v bodoče ne smejo več izvajati prepovedi iz zgolj političnih vzrokov.

Naznanilo!

V novi palači g. Emerika Mayerja na Marijinem trgu bo v drugem nadstropju na razpolago 10 samostojnih ali po želji več vezanih pisarniških prostorov z vsem komfortom. Interesenti, ki se za to zanimajo, naj se zglasijo v gradbeni pisarni na novi stavbi, da dobijo pojasnila, ker se event. želje pri zidanju še lahko vpoštevajo.

SK Planina vabi *člane lahkoatletske* in *plavalne sekcije* k zimskim treningom vsak ponedeljek in sredo od 18 do 19.30 v telovadnici Vzajemne zavarovalnice. - Prvi zimski trening se prične v sredo, dne 3. novembra ob 6 zvečer.

ŽSK Hermes - motosekcija - sklicuje redni mesečni sestanek za torek, dne 2. novembra 1937 ob 20. uri v restavraciji NA-NA radi dirke v Zagrebu, ki se bo vršila dne 7. novembra na Vodnikovi ulici, kakor tudi radi drugih važnih zadev; vsi naj se sigurno udeleže (funkcionarji in dirkači) tega sestanka. — Načelnik.

Slalom klub Sl. Obveščamo tekmovalce, da bodo odslej redni tedenski sestanki vsak četrtek ob 19. uri v klubovem lokalu. Kondicijski treningi za tekmovalce in tudi ostalo članstvo pa bodo vsak torek in četrtek ob 19. uri istotam. Prvi trening bo v torek, dne 2. nov. Prinesite telovadno opremo!

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglasi Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10'—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

1000 dinarjev
dam tistemu, ki mi preskrbi dobro službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17430. (a)

Kuharica
dobra, poštena gospodinja - išče službo kje v župnišču. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (a)

Slaščičar
z obrtjo - išče mesto. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Pošten 1754«. (a)

Absolventka trg. šole
odličen uspeh, želi dobiti stalno službo v pisarni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17376.

Postrežnica
srednje starosti, ki zna kuhati, želi službo. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Primorka« št. 17399.

Trgovski pomočnik
išče službo. Pri vstopu položi takoj 5000 din kavcije. Ponudbe upr. »Sl.« v Mariboru pod 1769. (a)

Kmečko dekle
za vsa hišna dela išče službo kjerkoli. Vajena je tudi kuhinje. Nastopi lahko takoj. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17387.

Mladenič
vojaščine prost — išče službo cerkovnika, hišnika, sluge ali kaj primernega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv in pošten« št. 17386. (a)

500 din dam
tistemu, ki mi dobi stalno službo v tovarni ali kje drugje v Celju ali okolici. Naslov v upravi »Slov.« v Celju. (a)

Uradnica
s petindvajsetletno pisarniško prakso, samostojna v knjigovodstvu in slovenski ter nemški korespondenci, išče zaposlitve. Ponudbe na upravo »Sl.« pod šifro »Takojšen nastop 1937«, št. 17373.

Gospodična
trgovsko in pisarniško izobražena, želi kakršnokoli zaposlitev kot blagajničarka ali uradnica. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Marljiva« št. 17210.

Absolvent mešč. šole
z maturo z odlič. uspehom - išče službo kot vajenec v trgovino kakršnekoli stroke. - Ponudbe v podružnico »Slov.« v Novem mestu. (a)

Kuharica
vešča kuhe in vseh hišnih del, z znanjem nemščine, išče mesto na deželi, v manjšem mestu ali trgu k boljši družini. Ponudbe pod »Kuharica« št. 1753 v upravo »Slovenca« v Mariboru. (a)

Trgovska moč
mešane stroke, poštena, dobro izvežbana, z daljšo specerijsko prakso, pisarniško - blagajniških del, vešča šivanja in gospodinjstva, vsestransko uporabna, prosi primernega nameščenja. Cenj. ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 17311

Prodajalka
pridna, poštena, išče mesto. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 17487. (a)

Učiteljska abiturientka
z enoletno gospodinjsko šolo - želi službo vzgojiteljice; sprejme tudi drugo primerno mesto. - Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Vestna« št. 17306.

Starejša ženska
želi službo pri majhni, mirni družini. Vajena šivanja, kuhe in drugih ženskih del. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17413. (a)

Mladenič
vojaščine prost, trezen in nekadilec, z meščansko šolo in šoferskim izpitom - išče kakršnokoli zaposlitev. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17363. (a)

Mladenič
vojaščine prost, zmožen vseh del, išče službo sluge ali skladiščnika. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Vesten in zanesljiv v Ljubljani«.

Trgovski pomočnik
star 19 let, delaven in pošten, izučen v trgovini z mešanim blagom, prosi zaposlitve, event. gre tudi prakticirat. Naslov v upr. »Slov.« pod 17476. a

Manipulant
strokovnjak v moški konfekciji, manufakturist z dolgoletno prakso, kavcije zmožen, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Konfekcija« št. 17425. (a)

Trg. pomočnik - šofer
mlad, abstinent in nekadilec, dober prodajalec, vojaščine prost — išče mesta v trgovini. Nastopi lahko takoj. — Naslov v upravi »Sl.« št. 17379.

Dobra kuharica
ki je vajena tudi drugih domačih poslov, se sprejme. — Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Ljubljana« št. 17428 do 6. novembra 1937. Čas nastopa službe in plača po dogovoru. (a)

Mlad trgovski pomočnik
vojaščne prost, želi dobiti mesto v trgovini z mešanim blagom ali manufakturi, kjer bi se še izpopolnil. Službo nastopi takoj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 17529.

Trgovski sotrudnik
že 14. leto zaposlen v trgovini z galanterijo in igračami, en gros, en detail, vešč nakupa blaga in kalkulacije, govori tudi perfektno nemško, želi premeniti službo. Gre kot prva moč, vodja podružnice ali poslovodja. Kavcije zmožen. Cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 17458. (a)

Mož in žena
30 letna, iščeta oskrbništvo srednjega posestva ali kot majerja, v bližini kakega mesta; tudi na Hrvatskem. Mož zmožen vsakega popravila, dober sadjar in živinorejec, žena prvovrstna perica in likalica. Sprejmeta tudi službo hišnika. Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Pridna in poštena« št. 17.370. (a)

Službo išče šofer
z lesno izobrazbo, ki bi opravljal tudi vsa pisarniška ali druga dela. — Cenjene dopise upravi »Slovenca« pod »Takoj ali pozneje« št. 17450. (a

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
sprejme Štefan Cencič, krojaštvo, Kranj. (b)

Hlapca za kmečka dela
sprejmem. Burkeljca, Zadobrova 3, p. Polje. (b)

Več čevljar. pomočnikov
sprejme Jožef Rakovc, čevljarstvo, Sp. Duplje št. 17, p. Križe. (b)

Pleskarja, ličarja
specialista za pohištvo — takoj sprejme Janežič, Tyrševa 23. (b)

Samostojno kuharico
iščem k dvema odraslima osebama. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17465.

Krojaškega pomočnika
in pomočnico sprejmem takoj. Rojs, Maribor, Zg. Tržaška 4. (b)

Pletilja
dobi stalno delo na dom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17385. (b)

Služkinjo
vajeno kmečkega dela — sprejmem takoj. Zg. Šiška št. 29. (b)

Služkinjo
za domača in poljska dela sprejmem takoj. M. Marn, Tomačevo št. 15. (b)

Šivilje
mlajše, izučene, sprejmem v priučenje v drobni konfekciji. — Šmartinska cesta 10, dvorišče, pritličje. (b)

Dekle
vajeno prodaje, sprejmem takoj za prodajo sadja. - Služba dobra in stalna. Resljeva 4. (b)

Sprejmemo
dobrega delavca za tolčenje cementnih cevi za izven Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17488. (b)

Sprejmem
dva ali tri čevljarske pomočnike za splošna zbita dela. — Fran Koiničar, Duple-Tržič. (b)

Vinskega zastopnika
agilnega, dobro vpeljanega v dravski banovini — išče veletrgovina z vinom s Štajerske. Ponudbe s točnim življenjskim opisom, navedbo zahtevkov in dokazil zmožnosti je poslati upravi »Slovenca« pod značko »Kavcija 10.000« št. 17518. (b)

Hišno pomočnico
sposobno, išče za takojšen nastop zakonski par z dvema otrokoma (starost tri in pet let) v Tržiču na Gorenjskem. — Predpogoj ljubezen do otrok, lepo vedenje in stalnost v službi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 17407.

Mlada, poštena služkinja
se išče za gostilno. Prednost imajo one, katere znajo kolikor toliko vsa v to stroko spadajoča in gospodarska dela; a tudi začetnice niso izključene. Nastop službe takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 17404. (b)

Pisarniško moč
veščo slovenske, nemške in hrvaške korespondence ter drugih pisarniških del, kot računanje uslužbenskega davka i. dr. — sprejmem. Pismene ponudbe z navedbo mesta dosedanje zaposlitve ter zahtevo plače je poslati v upravo »Slovenca« pod šifro »Stalna zaposlitev« št. 17294. Urni računarji z lepim rokopisom imajo prednost. (b)

Modno volneno blago za damske obleke in plašče. **Svila in vse drugo blago**. Velika izbira, nizke cene! **R. MIKLAUC „Pri Škofu"** LJUBLJANA Lingarjeva ul. Medarska ul. Pred škofijo

---

TEL. 22-21 UNION

Veličasten pevski film
San Francisco
Jeanette Mac Donald — Clark Gable.
Grandiozno filmsko delo s najlepšimi pevskimi partijami iz Traviate in Fausta, ki obenem prikazuje potresno katastrofo San Francisca v letu 1906.
Film je v nemškem jeziku

TEL. 27-30 SLOGA

Veličasten zgodovinski velefilm
Lord Nelson
Nemški dialog — Rezervirajte si vstopnice!
Danes in jutri ob pol 11. uri dopoldne ljudska predstava po znižanih cenah.

TEL. 21-24 MATICA

Tarzan, živali in plemena v pustolovskem velefilmu
Tarzan zmagovalec
Jonny Weissmüller
Danes in jutri ob pol 11. uri dopoldne predstava po znižanih cenah.

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

„Jara"
Dospele modne novosti. Vodimo tudi ročno delo.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

Dekle
sprejmem k otroku in v pomoč gospodinji. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pošteno dekle« 17472.

Pekovskega pomočnika
mladega, za raznašanje kruha, in vajenca, sprejme pekarna Logar, Golnik. (b)

Vezilja
popolnoma vešča special. stroja, dobi stalno službo. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Kranj« 17240

Šofer
dober mehanik, samec - se sprejme k tovornemu avtomobilu s 15. novembrom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Diesel-avto« št. 17288. (b)

Pekovskega pomočnika
ki ima svoje kolo in je dober ter vesten delavec, sprejmem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vesten« št. 17365. (b)

Asistentko
za zobno ordinacijo — sprejmem. Resne ponudbe s sliko v upravo »Slov.« pod »Asistentka« 17351.

3 krojaške pomočnike
za fino, veliko in majhno delo. Samo verzirane moči naj se javijo takoj obširno na Prebeg, krojač, Knin, Dalmacija. (b)

Veščega livarja
(Handformer), iščemo za stalno delo. Pismene ponudbe na Braća Bohn, ljevaonica, Velika Kikinda. (b)

Agilni zastopniki
spretni in uspešni v prodaji - se za obiskovanje podeželskih strank za brezkonkurenčni artikel in visoko provizijo takoj sprejmejo. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Zastopstvo«.

REPOREZNICE
slamoreznice
gnojnične črpalke
v prvovrstni kvaliteti ter priznano najboljši izvedbi

Vam nudi po izredno nizkih cenah
edino domače podjetje
ANTON KREMŽAR
delavnica poljedelskih strojev **ST. VID** nad Ljubljano

Služkinja
ki zna kuhati in vsa hišna dela, se sprejme k boljši slovenski družini v Dalmaciji. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Mirna 1764«. (b)

Služkinjo
vajeno kuhe, šivanja in vseh hišnih del, sprejmem 1. novembra. Ponudbe poslati upravi »Slov.« v Mariboru pod »Maribor 1756«. (b)

Uradnik (-ica)
z znanjem nemške korespondence, daktilografije, knjigovodstva, zanesljiv, ekspeditiven, se sprejme. Oferte poslati Lončareviću, Beograd, Terazije 32. (b)

Dekle
čedno, pridno in pošteno se takoj sprejme v dobro stalno službo. Prednost imajo, katere bi imele poleg gospodinjskega dela veselje do pisarne. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod šifro »Bodočnost 1766«. (b)

Kontoristinja
zmožna slovenske in nemške stenografije, se sprejme z novim letom ali preje. Pogoj popolno znanje nemške stenografije. Laščine zmožne imajo prednost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Popolna« št. 17422. (b)

Kuharico
srednjih let, popolnoma perfektno, pošteno in zanesljivo, sprejme fina privatna hiša. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in sliko upravi »Slovenca« pod »Dobra plača« št. 17426. (b)

Sobarico
spretno v likanju, pospravljanju in serviranju, čedne zunanjosti, sprejme privatna hiša. Ponudbe s sliko in navedbo dosedanjih služb upravi »Slovenca« pod »Dobra plača« št. 17427. (b)

Uradnica
za pisarno in prodajalno, zanesljiva, urna, s prakso in šolami, sposobna za vodeče mesto — se sprejme. Plača 600—2500 din. Obširne ponudbe poslati na Publicitas a. d., Beograd pod št. 15973. b

Plačilno natakarico
sprejme večja gostilna v centru Ljubljane. Vešča mora biti nemščine ter mora položiti 3000 din kavcije. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dober zaslužek« št. 17358. (b)

Potrebujem slaščičarskega mojstra
prvovrstno moč z najboljšimi priporočili, ki je pripravljen iti v Beograd. Ponudbe na »Publicitas« a. d., Beograd, pošt. predal 60 pod št. 15977.

Zdravo služkinjo
30 do 40 let staro, z večletnimi spričevali, zelo snažno, pošteno, ki zna samostojno dobro meščansko hrano kuhati, boljše sobe pospravljati, likati in prati, sprejmem k dvočlanski rodbini. — Predstaviti se je med 8. in 10. uro dop. na Sv. Petra cesti 28/II. (b)

Vajenci

Vajenca
sprejmem. Ivan Smole, mizarstvo, Tacen. (v)

Vajenca za krojaštvo
sprejme Faganel, Gosposvetska c. 8, Ljubljana.

Učenca
sprejme Prešeren Ivan, trgovina s specerijskim blagom v Mariboru. (v)

Učenca
za mizarsko obrt, sprejme Ivan Napast, Vižmarje p. St. Vid nad Ljubljano.

Učenko
za modno trgovino sprejmem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17457.

Mesarskega vajenca
sprejmem takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17236. (v)

Trgovina na deželi
sprejme učenko, pridno, pošteno, ki bo pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 17202 z vsemi potrebnimi spričevali.

Mesto vajenca
strojno - ključavničarske, mehanične, vodovodne ali plinsko-inštalacijske obrti iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Krepek« št. 17.380. (v)

Vajenka
s primerno šolsko izobrazbo, želi vstopiti v trgovino z mešanim blagom z oskrbo v hiši. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17471. (v)

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Tel. 37-52

Prodam vloge
ljubljanske Kmetske do 100.000 din proti majhnim obrestim in varni intabulaciji. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Solidno« št. 17261. (d)

Ureditev dolgov
potom sodnih in izvensodnih poravnav
Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko - obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.
PRESKRBA KREDITOV vsi posli KMEČKE ZAŠČITE
Edina koncesionirana komercialna pisarna
Lojze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul. 7
Telefon 38-18.

Hranilno vlogo
v večjem znesku, Hranilnice in posojilnice v Kamniku (Šutna), prodam ali zamenjam za vlogo Mestne hranilnice ali Ljudske posojilnice v Ljubljani. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zamenjava« 17475.

Al. Planinšek
Ljubljana, Beethovnova 14
Telefon 35-10.
Izposluje vse bančne in kreditne posle, nakup in prodajo hranilnih vlog - najugodneje proti takojšnjemu plačilu.

Posojila
vsakovrstna, proti zaznambi, vknjižbi, na hranilne knjižice itd.
preskrbim
v najkrajšem času. Točno in strogo solidno poslovanje.
Vnovčevanje hranilnih knjižic
proti takojšnji gotovini.
Rudolf Zore
Ljubljana
Gledališka ulica 12.
Telefon 38-10. - Priložite znamke za 3 din.

Vnovčujem
hranilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno
Oblast. dovoljena pisarna
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12
Telefon 38-10.

7000 din posojila
iščem. Vrnem v 1 letu. Grem tudi kot družabnik. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 17398. (d)

Denarne posle:
Posredovanja kreditov — vnovčenje vlog za takojšno gotovino - **Naložbe** kapitala **Poravnave - Upravo** nepremičnin — **Davčne** napovedi — **Informacije — Uredit**ve, **revizije, bilance**, in stalno **kontrolo** knjigovodstva ter vse druge trgovsko gospodarske posle izvede
SVETOVALEC
koncesionirana
trgovsko - gospodarska
poslovalnica M. Kovačič
v Ljubljani,
Cesta 29. oktobra štev. 7.

Kupim vložne knjižice
Posojilnice Radovljica. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gorenjska« štev. 17410. (d)

Auto-motor

Avtobus
bi kupil. Ponudbe na Duškin, Beograd, Cara Nikole II. 27. (f)

Dva majhna avtomobila
osebna, znamke DKW ali podobna, rabljena — kupimo. Ponudbe s ceno na: J. Kožar, Ribnica. (f)

Tovorni »Chevrolet«
tipa 31, nosilnost 3000 kg, v zelo dobrem stanju — naprodaj. — Ogleda se: Garaža »Stupica«, Slomškova 6. (f)

Motorno kolo »F. N.«
v dobrem stanju prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17449. (f)

Več motorjev »NSU«
od 200 ccm do 500 ccm, s prikolico po ugodni ceni naprodaj pri Pepi Krmelj, Ljubljana VII, Celovška 115. (f)

Motor »Indian«
s prikolico, 600 ccm, zelo ekonomičen, v odličnem stanju, prodam. Resljeva št. 4. (f)

Pouk

Krojni tečaj
za
damska oblačila
se bo vršil
od 15. XI. — 4. XII. 1937
Cena tečaja Din 250'—
Priglasitve sprejema dnevno
Teodor Kunc
lastnik od kr. banske uprave dovoljene šole
Ljubljana, Aleksandrova 5/II nd.

English lessons
Miss Farler, Dvorakova št. 3-III. (u)

Oblastv. koncesijonirana
šoferska šola
I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica 6, Telefon 28-26.

Blago za zimske suknje, hubertuse, kamgarni, športni ševijoti za fine obleke. Velika izbira, nizke cene. **R. MIKLAUC „Pri Škofu"** LJUBLJANA Lingarjeva ulica - Medarska ulica - Pred Škofijo

Obrt

Barvanje las
specialno izvršuje v vseh niansah frizerski salon »Rakar«, Prešernova ulica 7, nasproti slaščičarne »Košak«. (t)

Nove peči
štedilnike, oblogo, popravila: kličite telefon 33-57. A. Kovačič - Ljubljana, Viška ulica 3.

Kupimo

Rabljeno strugalnico
(Hobelbank) kupi Smola F., Sv. Jurij ob juž. žel.

Kupim
predvojne slovenske knjige, predvsem romane in povesti. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Slovenska knjiga« št. 17018. (k)

Vodno turbino
za malo in veliko vodo, rabljeno, kupim. - Svetislav Perić, Ljubovija, Srbija. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Vežna sobna vrata
in okna kupi Cerar, urar, Kamnik. (k)

Spalnico
kompletno, in pisalni stroj - kupim. Kos, Poljanska cesta 20. (k)

Mecesnove podnice
za prešo, več let sušene, 10—12 cm debele, 3.40 m dolge, 4 m široke — želi kupiti ter prosi za ponudbe s ceno Franc Mihelič, Zavrče pri Ptuju.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Zbirko boljših znamk
kupim po ugodni ceni. Ponudbe z natančnim opisom in ceno upravi »Slovenca« pod »Samo Evropa« št. 17438. (k)

Stare slike
stare okvirje, splošno vse umetniške predmete - kupujem. Antikvarij Umetnost, Ljubljana, Mestni trg 17. (k)

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ovčjo volno, govejo dlako (aravco) — kupi vsake množino
ARBEITER - MARIBOR
Dravska 15

Pohištvo

Starinsko pohištvo,
2 tabernakeljna, 2 pisalni mizi, lesen in steklen lestenec in več drugih starinskih predmetov — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17374.

Šperano spalnico
lepo, moderno, jesenovo, proda Smole, mizarstvo, Tacen. (š)

Hrastovo jedilnico
črno politirano, v najboljšem stanju, proda ABC, Ljubljana, Medvedova cesta. Telefon 24-44 (poleg gor. kolodvora).

Živali

Prodam več pavov
Beričevo 43, p. Dol pri Ljubljani. (j)

Pse
mlade, hude volčjake — prodam. Cvirn, Kamnik, Šutna. (j)

Čitajte in širite »Slovenca«

Dražba!
Dne 4. novembra 1937 bo ob 9 pri tukajšnjem sodišču, soba št. 16, pristina javna dražba
vile z vrtom
v Strekljevi ulici št. 6. Cenilna vrednost 527.274 din, najmanjši ponudek 400.000 din.

Posestva

Krasno posestvo
ob državni in banovinski cesti v Hočah št. 40 — naprodaj. (p)

Novo hišo
prodam ali zamenjam za stavbno parcelo. Zg. Šiška št. 282. (p)

Enonadstropno vilo
dvostanovanjsko, prodam. Bežigrad 15, Vila »Rozinka«. (p)

Hiša in njiva
naprodaj za 42.000 din. - Urbanč, Ostrež 13, pošta Mirna, Dolenjsko. (p)

Stavbne parcele
sončnoležeče, tik bežigrajske šole, proda Anica Kovač, Celovška 54. (p)

Vinograd
lep, ob banovinski cesti, blizu postaje, prodam. — Jakob Springer, Črnomelj

Manjše posestvo
na katerem sem vodil gostilno — zaradi starosti prodam. Korošec, Šikole, Pragersko. (p)

Hiša z vrtom
pripravna za obrtnika ali upokojenca, naprodaj. — Čermelj, Radeče pri Zidanem mostu. (p)

Prodam domačijo
zraven kolodvora Brežice, primerno za industrijo, trgovino. - Jože Šetrajčič, Brezina 3. (p)

Naprodaj hiša s pekarijo,
gostilno in trgovino v prometnem trgu na Dolenjskem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17415.

Lepo parcelo
za Bežigradom prodam. Vodovod, elektrika, plin. Informacije: Vodovodna c. 22/I., vrata 6. (p)

Novo hišo
v surovem stanju, s parcelo 3000 m², na Ižanski cesti pri Iškem mostu — takoj prodam. Meze, Črna vas 155, Ljubljana. (p)

Smrekogozdno graščino
35.000 m³ seče 2,700.000 dinarjev. - Posestva, gostilne, hiše, mline prodaja Zagorski, Maribor, Aleksandrova c. 33.

Enodružinska hiša
lepo urejena, vrt, njiva, zraven glavne ceste, blizu Celja, naprodaj. Ponudbe v upr. »Slov.« v Celju pod »Arcelin«. (p)

Hiše, vile, posestva
gostilne, parcele in gozdove - ponudite v prodajo Realitetni pisarni Zagorski, Ljubljana, Koritkova št. 26-I., katera ima sedaj veliko resnih kupcev na razpolago. (p)

V konjiškem okraju
ob banovinski cesti - je naprodaj ali se da v najem zemljišče z žago in mlinom s priključeno obrtjo za čreslo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17231. (p)

Prodam posestvo
ali tudi posamezne parcele, porabne za stavbe, blizu gozda, 10 min. od Šmarne gore. Dam tudi v najem. — Ivan Strniša, Zg. Pirniče, Medvode. (p

V Brežicah
in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. - Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

RADIONE 1938
kaže novi slog moderne, a ne modne oblike

438 A
Štirielektronski midget super z izhodno energijo 4·5 vatov.
Din 4500·—

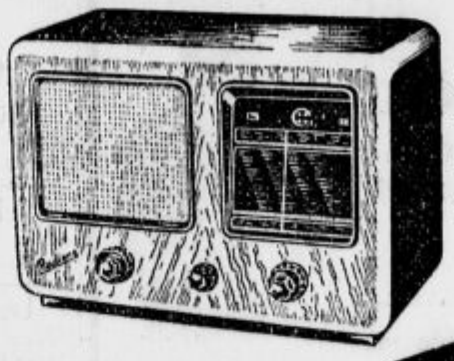

538 A
Veliki super za visoke glasbene zahteve. — Razkošna oprema.
Din 5800·—

Radione = kvaliteta!

Važnejša kot nizka cena je **kvaliteta.**
(Nisem tako bogat, da bi mogel kupovati najcenejše blago, pravi Anglež!)

638 A
Šestelektronski orjak za 4 valovna območja. Izhodna energija 9 vatov.
Din 8000·—

Zahtevajte prospekte!

»RADIO«, reg. zadr. z o. z. v LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 7 **tel. 3190**

Hiša z vrtom
in sadonosnikom, ob banovinski cesti, v bližini žel. postaje Kostrivnica - Podplat — naprodaj za 30.000 din. Izve se v trgovini Junež, Podplat. (p)

Prodam lepo novo hišo
z upeljano trgovino in trafiko na najbolj prometni točki blizu tovarne na Jagnenci. Vse informacije pri firmi Franjo Černe v Radečah. (p)

Trgovino in gostilno
manjšega obsega ali samo trgovino, kupim takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17307. (p)

Enonadstropna hiša
tristanovanjska, s hlevom, vrtom, v okolici Ljubljane, poleg kolodvora in državne ceste, pripravna za obrt, naprodaj. Hafner, Škofljica 37. (p)

Delavnica
se poceni odda. Dvorišče. Mestni trg 9 (mirna obrt)

Velike prostore
za skladišče oddam v najem. — Praprotnik, Jenkova 7. (n)

Gostilna s trgovino
v bližini Celja se odda z opremo v najem. Ponudbe na: Godec, Teharje

Lokal
in stanovanjska soba se takoj poceni oddasta. — Tyrševa 41. (n)

Lokal
v sredini mesta se takoj odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17443.

Kupujte pri naših inserentih

Dvosobno stanovanje
komfortno, oddam takoj poleg centra. - Naslov v upr. »Slov.« pod 17489.

Soba
in enosobno stanovanje se takoj odda. Vodovodna št. 77. (č)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico, kabinetom - oddam z novembrom ali decembrom. Naslov pove uprava »Slov.« pod 17238

Dvosobno stanovanje
se odda takoj ali pozneje; parket, balkon, poleg tramvaja. Rožna dolina c. XIX št. 16. (č)

Stanovanje
pri univerzi, soba, kabinet in pritikline, se takoj odda. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 17479. (č)

Sobo in kuhinjo
dobi brezplačno snažilka, ki bi v zameno čistila dve pisarniški sobi. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »V centru« št. 17320. (č)

S 1. decembrom
oddam lepo stanovanje v I. nadstropju: 2 sobi, kabinet, kopalnica, 2 balkona, ves komfort, poleg kisarne »Produkta« ob Tyrševi cesti. Poizve se: Figar, Vošnjakova 6. (č)

Dvosobno stanovanje
oddam s 1. decembrom: Klunova 5, Kodeljevo.

Dve sobi s kuhinjo
in en lokal — se odda. Poizve se: Cesta v Rožno dolino 36. (č)

Dvosobno stanovanje
s kuhinjo odda v najem občna Polje v podpritličju občinskega doma. Informacije v občinski pisarni. (č)

Štirisobno stanovanje
udobno, vse pritikline in komfort, se odda za februarski termin v Kersnikovi ulici št. 7. Ogled od 13 do 15 v I. nadstr.

Eno- in dvosobno
komfortno stanovanje v centru mesta se odda s 1. decembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17468. (č)

Odda se stanovanje
komfortno, 3 sobe, kopalnica, vrt - pri bežigrajski gimnaziji. - Informacije: Carja Dušana ul. št. 14, parter. (č)

Petsobno stanovanje
komfortno, v strogem centru, iščem za takoj ali s 1. februarjem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Zdravnik« št. 17435.

Trisobno stanovanje
sončno, kopalnica, soba za služkinjo, dva balkona, klin, tik tramvaja — oddam s 1. decembrom ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17456.

Na Gosposvetski cesti 10
oddam sončno in čisto trisobno in dvosobno stanovanje s 1. decembrom. Informacije od 2. novembra dalje pri hišnici. (č)

Trisobno stanovanje
komfortno — v visokem pritličju, v bližini tramvaja, oddam s 1. decembrom solidni stranki. — Pismene ponudbe na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, pod »Solidna stranka«. (č)

IŠČEJO:
Dvo- ali trisobno
stanovanje, s kopalnico, išče mirna stranka. Ponudbe z navedbo prostorov in cene v upr. »Sl.« pod »Inženjer«. (c)

Dvosobno stanovanje
zračno, sončno, garantirano čisto, v Ljubljani, išče uradniška družina brez otrok zaradi premestitve iz Zagreba — za 1. XII. 1937. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod »34—6« št. 17406. (c)

Vnajem

IŠČEJO:
Mlin in žago
ali samo mlin, vzamem v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mlin« 17268

Gostilno
ali gostilno in trgovino vzamem takoj v najem. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Imam lastna vina« št. 17397. (m)

ODDAJO:
Pekarija
stara, dobro vpeljana — sprejme zaradi bolezni lastnika družabnika ali se odda v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pekarija« 17364. (n

Trgovina
v večjem industrijskem trgu, se takoj odda. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Ugodna prilika 400« št. 17308. (n)

Posestvo
nad 50 oralov, s pripadajočimi gospodarskimi poslopji, vse v dobrem stanju, se da pod najugodnejšimi pogoji v najem na polovico pridelka, blizu Slov. Bistrice. Živino, gnoj, seme, orodje, stan, kurivo prevzeti po dogovoru. Družine 6—8 delovnih moči - ne zamudite prilike. - Grad Statenberg, Makole. (n)

Mesarijo
dobro idočo, takoj prodam ali dam v najem.
Vprašati: Maribor, Studenci, Radvanjska št. 6.

Stanovanja

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
parketirano, z decembrom oddam. Gasilska 8. (č)

Enosobno stanovanje
takoj oddam, Milčinskega št. 51, Ljubljana. (č)

Enosobno stanovanje
oddam. Trgovina Snoj — Ježica. (č)

Dvosobno stanovanje
s pritiklinami in malo vrta, vse pod enim ključem, se z novembrom odda za 400 din. — Rožna dolina c. XV/15. (č)

MR. BAHOVEC
Pijte samo *zdravilni*
PLANINKA
čaj
v plombiranih paketih po Din 20·— in Din 12·—
Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana
PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

Stavbne parcele
na severni strani Ljubljane naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17448. (p)

Nova enodružinska hiša
z vrtom naprodaj. Vižmarje, Pod kiancem štev. 128, št. Vid nad Ljubljano. (p)

Parna pekarna
moderno urejena, dobro vpeljana, v industrijskem kraju Slovenije, katero vodi sedanji lastnik že 15 let in se le zaradi bolezni takoj proda. Vprašati v upravi »Slov.« pod 17544.

Posestvo naprodaj!
V Mirni vasi pri Trebelnem na Dolenjskem je po ugodni ceni naprodaj večje posestvo. Isto se tudi zamenja za manjše posestvo. Točne informacije tako glede cene in drugih prilik se dobijo pri Grebencu Leopoldu, trg. na Trebelnem. (p)

Dve vili
ena velika, povsem renovirana, druga manjša, in gradbene parcele 3500 m² naprodaj v lepem letoviškem gorenj. mestu blizu Ljubljane. Cene: 180.000 din, 65.000 din gradbene parcele po 20 din za m². Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Hipoteka« 17305. (p

Polgotovo dvonadstr. hiša
pod streho, s 5000 m² vrta in parka, v bližnjem gorenjskem letoviškem mestu, se ugodno prepusti s prevzemom dolga. Primerno za vsak pogostinski obrat. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »300.000« št. 17304. (p)

Vrtnarji pozor!
9000 m² sveta za vrt naprodaj na periferiji Ljubljane pod ceno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »15 din« št. 17451. (p)

Kupim
srednje posestvo s sadovnjakom. Ponudbe z opisom podružnici »Sl.« na Jesenicah pod »Vse v dobrem stanju«. (p)

Zidano hišo
z zemljiščem, 4 orale, v dobrem stanju - prodam za 60.000 din. Hribernik, Kostanjevec 31, pri Slov. Bistrici. (p)

Ne zamudite prilike!
Ugoden nakup stavbnih parcel z vodovodom in elektriko v bližini postaje. - Pojasnila: Vižmarje št. 59. (p)

Posestvo
prvovrstno urejeno in posajeno s hmeljem, pri Petrovčah v Sav. dolini — naprodaj. Cena po dogovoru. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju. (p)

Krasno dvostanov. hišo
ob beli cesti Loče-Slov. Bistrica, s sadonosnikom, njivo, vinogradom in gozdom - prodam za 60.000 din. Izve se pri Černejšeku Jožetu v Levič št. 18, Slov. Bistrica okolica. p

Meščansko gostilno
vpeljano, z lepimi prostori, vse pritikline, vrt, dvorišče, stanovanje, garaže, donosnost, v centru Ljubljane — prodam pod ceno. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zlata jama« št. 17452. (p)

Majhno posestvo
na Gorenjskem, za dve govedi, se takoj prostovoljno zelo poceni proda. Cena 40.000 din. — Več o tem izveste pri: L. Rebolj v Kranju. (p)

Umetni mlin
dobro urejen, voda in električna moč, lepa lega ob železnici, v večjem kraju, pripraven za vsako industrijsko podjetje, zaradi razmer naprodaj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 17310. (p)

Ugodna prilika
za nakup trgovske hiše z gostilno in posestvom v bogatem trgu z dobro okolico za lesno trgovino. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Ugodna prilika 401-kr.«. (p)

»SLOVENEC«
prihaja v mnoge slovenske družine

neprekinjeno že nad 50 let. — To je dokaz zvestobe do starega prijatelja, zaupanja v njegovo zanesljivost

Zahtevajte »Slovenca« na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava »Slovenca«, Kopitarjeva ulica št. 6, Ljubljana

Damske plašče za jesen in zimo

v veliki izbiri od Din 240·— naprej

otroške plašče

vseh velikostih od Din 125·— naprej nudi

F. I. Goričar
Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

Na zalogi najnovejši blagovi za plašče in kostume. Izdeluje se tudi po naročilu! — Lastna šivalnica za izdelavo konfekcije!

Prodamo

Srajce
moške, kravate, nogavice še vedno najceneje pri I. Tomšič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38. (1)

Ženske plašče
dobre in poceni - dobite le pri I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (1)

Lepo in poceni
se oblečete, če naročite obleko, suknjo ali površnik pri Antonu Bobnarju, Godešič, Škofja Loka. (1)

Plošče in gramofone
bivše tvrdke A. Rasberger v največji izberi po razprodajnih cenah dobite v Dalmatinovi ul. 10, nasproti hotela Strukelj.

PERJE
mešano po 8 Din, kemično čiščeno po 25 Din, prvovrstno od 45 Din dalje dobite pri **„LUNA“**, Maribor, Glavni trg št. 24

Štedilnik
v zelo dobrem stanju — znamke »Triumph« — naprodaj. Trg. N. Štular, Tyrševa 37 b, Poštni dom.

Prodam
ročni voz, sejmarsko stojnico, okrogle marmornate mize, tehtnico, plošče za štedilnik in drugo. Bigrah, Kolodvorska 35.

Dražba lesa
Začasna državna uprava razlaščenih gozdov, Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 24/I., proda na javni pismeni dražbi ca. 1800 plm tesanih tramov, produkcije 1937. Dražba bo 30. novembra 1937 ob 11 pri gornji upravi, kjer so na razpolago podatki, pogoji in tiskovine. (o)

Pozor speceristi!
Specerijska zaloga z inventarjem (1 leto v rabi) vred - se proda takoj po zelo nizki ceni. — Tudi lokal je na razpolago na zelo prometni točki. — Informacije pri
dr. Žitko Stanislav
konkurzni upravitelj.

Prilika ugodnega nakupa
trenchkotov, hubertusov, oblek itd. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Jajca
štajerska, vedno v zalogi po najnižji ceni. - Baloh, Kolodvorska 18. (1)

Več voz gnoja
naprodaj. - Franc Iskra, Vič 16. (1)

Sadno drevje
pritlično, izbranih najboljših sort, v poljubni množini, nudi za jesensko saditev Matko Maretič, Ljubljana, Karadžičeva c. 12, Kolezija. (1)

50 hl sadnega mošta
iz izbranega sadja (tepk) - prodam na debelo. Mal Janez, Peče, p. Moravče.

Kislo zelje, repo, sarmo
prvovrstno, po konkurenčni ceni, dobavlja vsako množino Homan, Sv. Petra cesta 81, Ljubljana. - Telefon 35-39. (1)

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, kakor tudi očala, **kupite** najbolj ugodno pri Josipu JANKO, urarju v Kamniku, Šutna, nasproti farne cerkve. (1)

Zelo poceni!
Zaradi končane sezone prodamo več moških in ženskih dvokoles, več šivalnih strojev. — Nov Sachs motor, 100 kub. cm, naprodaj za 3500.— din, 1 športni avto Amilcar v najboljšem stanju, novi tip. F. B. L., Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

Štajerska jabolka
žlahtnih vrst, kot: permeno, boskopski kosmač, damaconko, mošančke itd. - nudi po ugodnih cenah GOSPODARSKA ZVEZA, Ljubljana, Tyrševa c. 29.

Modroce
postejlne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke **nudi** najceneje **RUDOLF RADOVAN** tapetnik Mestni trg 13 Ugoden **nakup** morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva

Šivalne stroje in kolesa
nova in rabljena, poceni naprodaj. Resljeva 16. (1

Pletilni stroj
št. 5/80 prodam. Malavas št. 55, Ježica. (1)

Pozor!
Peči za žaganje izdeluje najceneje tvrdka Zorko, Glince, Cesta II. št. 6. (1

Prodam
spalni fotelj, otomano in marmornato ploščo. - Sv. Petra cesta 14. (1)

Štedilnik
dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17556. (1)

Tricikelj
štiridelno stojalo za kavo, 2 manjša pulta, stojalo za dežnike, stojalo za kolesa, več skladiščnih polic, kolo in več raznih kartonov prodam. — Završnik, Glince, VIII/3.

Več koles
»NSU« in raznih drugih znamk zaradi pomanjkanja prostora ugodno naprodaj. — Pepi Krmelj, Ljubljana VII, Celovška cesta 115. (1)

Orehova jedrca in cvetlični med
nudi najceneje J. Menart, Domžale.

»SINGER« »PFAFF«
skoraj novi šivalni stroji, ki štikajo, štopajo — in kolesa po zares nizkih cenah naprodaj, tudi na obroke, samo pri
»Promet«
nasproti križanske cerkve

Radio

Loewe radio-aparati
so že lani navduševali vse poslušalce. Tipi za leto 1938 so še odličnejši in vendar smo jim še znižali cene. Večjo zalogo smo že dobili. Dovolite, da Vam predvajamo brezobvezno nov aparat. — Samoprodaja: **Kleindienst & Posch**, Maribor, Aleksandrova 44.

Izposojamo radijske aparate

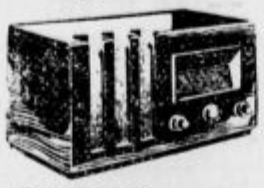

»RADIO« r. z. z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva 7

Usnje v ševro-u boksu, laku, kožice za rokavice v vseh barvah. — Prvovrstne podplate, pitlinge, krom na drobno in debelo, čevljarske potrebščine, zgornje dele, damske torbice, pasove, kovčke in drugo Vam nudi po najnižjih cenah
FRANC ERJAVEC, zaloga usnja
Ljubljana, Stari trg 18

VIKA ŠETINA, bivša dolgoletna uslužbenka tvrdke Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 11 si dovoljuje ceni. občinstvu vljudno naznaniti
da bo sredi novembra odprla
modno trgovino
v Ljubljani, Kongresni trg 9
(poleg kino Matice) ter se že v naprej vljudno priporoča

SOBE

IŠČEJO:

Iščem stalno prenočišče
v Ljubljani od sobote na nedeljo, po zmerni ceni. Grem tudi kot sostanovalka. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Uradnica« št. 17490. (s)

ODDAJO:

Opremljeno sobico
oddam za 150 din. Gerbičeva ulica 25. (s)

Prazno sobo
oddam. Postavi se lahko štedilnik. Idrijska ul. 3.

Lepo prazno sobo
oddam solidni osebi. Nove Jarše št. 59, pri Sv. Križu

Dve sobi
oddam 2 uradnicama ali upokojenim gospem. Streliška 37. (s)

Lepo opremljena soba
poseben vhod, sončna, suha, čista — kopalnica, klavir. Poljanska 18, pritličje, desno. (s)

Sobo v vili
na lepem položaju za Bežigradom oddamo takoj dvema osebama. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17464. (s)

Lepo sobo
v centru, ob sodniji, zračno, separirano, okusno, moderno opremljeno, kopalnica - oddam takoj boljšemu gospodu. - Več: Resljeva 4. (s)

Opremljeno sobo
mirno, posebni vhod, parket, elektrika, oddam takoj eni ali dvema osebama. Završnik, Glince, VIII/3. (s)

Opremljeno sobo
mirno in sončno, oddam v Zarnikovi 9-II., levo (za cerkvijo sv. Jozefa). Ogled v ponedeljek dopoldne.

angleškega in češkega sukna!
BOGATA IZBIRA!
A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Uprava »Slovenca« Maribor
Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6
Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravn. posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravništva lista.

✚

Vsem znancem naznanjamo, da je naša predobra mama, stara mama

Marija Teran roj. Mislej

po dolgi in mučni bolezni danes ob enih umrla.

Pogreb pokojne bo v nedeljo, dne 31. oktobra 1937 ob 11. uri dopoldne iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Žalujoči ostali.

Ženitbe

Vdova
s posestvom, želi poznanstvo z upokojencem, 50 do 55 let. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Lep dom« št. 17174. (ž)

Posestnik
in državni uslužbenec iz Ljubljane, poroči dekle do 35 let staro. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« pod »50.000 din gotovine« št. 17315. (ž)

Resno dekle
inteligentno, zdravih življenjskih nazorov, ljubiteljica narave, iz dobre družine, delavno, ker ne zahaja v družbo osamljeno, išče takega druga za življenje. Pisati pod »Srečen dom« 17.369 na upravo »Slovenca«. (ž)

Državni uradnik
vdovec, trgovsko naobražen, preko 50 let, z dvema fantkoma, išče premožno ženo z blagim srcem od 30 let dalje zaradi ženitve. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Takojšnja ženitev«. (ž)

Vdovec
dobro ohranjen, 56 let star, z lepim podjetjem, štiristotisoč kapitala, popolnoma samostojen, želi zaradi pomanjkanja znanja spoznati lepo gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima tudi nekaj premoženja. Resne ponudbe s polnim naslovom upravi »Slovenca« pod »Sreča« št. 17431. (ž)

Poizvedbe

Izgubljeno!
V petek popoldne sem izgubila zlato brošo, dva briljanta in en biser. Pošten najditelj naj odda proti nagradi pri Dolček, Maribor.

Objave

Javna dražba
najdenih predmetov se bo vršila 3. nov. ob 9 uri na glavnem kolodvoru v Ljubljani. (o)

Gdč. kuharico
ki je pomotoma prejela ruto-šal, prosim, naj prinese nazaj, da dobi pravega. Simenc, Kolodvorska 8. (1)

Ponovno preklicujem
fotografskega pomočnika Franca Rotha; za njim je izdana tiralica in prosim občinstvo, da ga javi orožnikom. Je srednje postave, star 40 let in se zadržuje na Štajerskem. Erjavec, fotograf iz Stične. (o)

Razno

Vse davčne tiskovine
zgradarina, pridobnina, posl. promet itd. — nudi tiskarna V. Blanke, Ptuj.

V gostilni pri Fajmoštru
v nedeljo in ponedeljek pečeni puran, domače krvavice in pečenice, sladek mošt, izborna portugalka.

Restavracija pri »Šestici«
Danes domače klobase: krvavice, pečenice, jetrnice ter dobra pijača. — Priporoča se restavrater.

NA - NA
gostilna pri »Korlnu«
Tyrševa cesta št. 12
Vam nudi: hrenovke s kruhom in gorčico 3 din; svinjsko glavo s kruhom in hrenom 3 din; svinjski parkeljc s kruhom in hrenom ali gorčico 3 din; pol kranjske klobase s kruhom in hrenom ali gorčico 3 din; kranjsko klobaso s kruhom in gorčico 5.50 din. — Toči se pristna portugalka in izborna štajerska vina: muškat silvanec, rizling. — Se priporoča
Karol Angela Rosenwirth

Glasba

Črn pianino
kovinske izdelave, dobro ohranjen, prodam. Kos, Idrijska 3. (g)

Kega ne zmore nihče
Zamenjavamo stare plošče, gramofone, radio aparate za nove proti primernemu doplačilu.
elektroton
PASAŽA NEBOTIČNIK

Zaloga klavirjev
F. BODNER — Maribor, Gosposka 10 — nudi najmodernejše klavirje po najnižjih cenah. — Tudi na obroke.

Pianino
nov, krasen glas; harmonij, 12 registrov - naprodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Ljubljana, Komenskega ulica 26-II. (g)

Dobro, poceni in solidno Vam postrežejo naši inserenti!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 31. oktobra: 8 Klavir štiriročno (ga. Božena Šaplja-Črnivec in gdč. Hrašovec Silva) — 9 Čas, poročila, spored — 9.15 Praznik našega morja (g. Viktor Pirnat) — 9.45 Verski govor (g. dr. Roman Tominec) — 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Otroška ura (nastop vodi gdč. Slavica Vencajzova) — 11.30 Koncert Radijskega orkestra — 13 Čas, vreme, spored, obvestila — 13.15 Prenos koncerta dijaškega pevskega zbora iz Št. Vida nad Ljubljano, vodi prof. M. Tome — 17 Kmet. ura: Bolezni in napake sadjevca (g. Anton Flego) — 17.30 Prenos koncerta iz cerkve Srca Jezusovega — 18.30 Lahka orkestralna glasba (plošče) — 19 Čas, vreme, poročila, posebno poročilo o poteku nogomet. tekme Ljubljana : BASK, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Strici, zvočna igra. Po povesti Fr. S. Finžgarja priredil Ipi. Izvajajo člani rad. igral. družine, vodi Ivan Pengov — 20.40 Iz zvočnih filmov (plošče) — 21.30 Koncert lahke glasbe (Radijski orkester) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Koncert lahke glasbe (Radijski orkester).

Ponedeljek, 1. novembra: 9 Čas, vreme, poročila in spored — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 10.15 Verski govor (g. dr. Ciril Potočnik) — 10.30 Čajkovskij: Romeo in Julija, uvertura (plošče) — 11 Otroška ura: Recitacije (ga. Mileva Boltar-Ukmarjeva) — 11.30 Koncert Radijskega orkestra — 13 Čas, vreme, spored, obvestila — 13.15 B. Smetana: Iz mojega življenja (godalni kvartet, plošče) — 19 Čas, vreme, poročila, spored — 19.30 Nac. ura — 19.50 H. Rabaud: Nočni sprevod (sinf. pesnitev, plošče) — 20.10 Spomenik slovenskemu neznanemu vojaku (g. Mirko Ratej) — 20.30 Koncert (gostuje pianistka gdč. Nadina Ferreri iz Rima, sodeluje Radijski orkester). V odmoru recitacija »Praznik vseh mrtvih«, napisal Vilko Baebler — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Novakove pesmi, poje g. Dolničar Mirko.

Blaupunkt RADIO

„Blaupunkt“, „Sachsenwerk“, „Ingelen“
Čudili se boste kaj dandanes zamore tehnika, ako poslušate naše
radio-aparate
„Tehnik“ J. Banjai
LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA CESTA 20

Torek, 2. novembra: 12 Slavnostni orkestri igrajo (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Na grobovih (koncert Radijskega orkestra) — 14 Vreme, borza — 18 Koncert na pozavni (g. Jože Vrhovnik) — 18.40 Železarne: Jesenice, Javornik (g. August Kuhar) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Grieg: Sonata v G-duru, op. 13 za violino in klavir — 20.15 O. Župančič: Noč na verne duše, dramska slika. Izvajajo člani rad. igralne družine — 21 Komorni trio (gg. Rupel Karel, Fučkar Aleksander, Lipovšek Marjan) — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Tih spomin (koncert Radijskega orkestra).

Drugi programi:

Nedelja, 31. oktobra: Belgrad: 20.00 Operna glasba — 22.20 Narodne pesmi — *Zagreb:* 20.00 Prireditev Jadranske straže — 21.30 Primorske in dalmatinske narodne. — *Dunaj:* 20.05 Lovska glasba — 21.35 Plošče — 22.30 Plesna glasba. *Budimpešta:* 20.10 Igra — 22.30 Orkestralni koncert — 23.30 Jazz. — *Trst-Milan:* 17.00 Pestra glasba — 21.00 Opera. — *Rim-Bari:* 21.00 Igra — 23.30 Orkestralni koncert. — *Praga:* 20.00 Mozartova opera »Ugrabitev v serajlu«. — 22.30 Kavarniška godba. — *Varšava:* 21.15 Vesel program — 22.00 Sonate za altin pianino — 22.35 Plesna glasba. — *Berlin:* 19.45 Slavnostni koncert. *Königsberg:* 20.00 Opereta »Olivia«. *Köln:* 19.30 Klavir — 20.00 Sinfon. orkester. — *Frankfurt:* 19.10 Plesna glasba — 20.00 Veliki koncert. — *Monakovo:* 20.00 Smetanova opera »Prodana nevesta«. *Beromünster:* 20.05 Bachova kantata — 21.15 Igra »Marija in Robert«. — *Strasbourg:* 21.45 Večer narodne glasbe..

Ponedeljek, 1. novembra: Belgrad: 20.00 Dramatski prenos — 22.00 Plesna glasba. — *Zagreb:* 20.00 Nabožni koncert — 20.30 Vsi sveti v Bosni — 21 Nabožni koncert. — 17.35 Wagnerjeva opera »Parsival«. — *Budimpešta:* 19.30 Plošče — 20.30 Orkestralni koncert. — *Trst-Milan:* 17.15 Plesna glasba — 21.00 Operета »Viktorija in njen huzar«. — *Rim-Bari:* 21.00 Violinski in pianinski koncert — 21.50 Pihala — 22.40 Plesna glasba. *Praga:* 20.15 Lirična fantazija — 20.50 Schubertova VII. sinfonija. — *Varšava:* 20.00 Solistični koncert — 22.05 Sinfonični koncert. — *Berlin-Königsberg:* 20.00 Vesele vojaške pesmi. — *Hamburg:* 20.00 Stara in nova orkestralna glasba. — *Köln:* 20.15 Orkestralni koncert. *Monakovo:* 19.10 Zabavni koncert. — Strasbourg: 21.15 Nabožna glasba — 22.00 Brahmsov rekvijem.

Torek, 2. novembra: Belgrad: 20.00 Pestre pesmi — 20.30 Sinfonični koncert — 22.20 Kavarniška godba. *Zagreb:* 20.00 Klavir — 20.30 Ženski kvartet — 21.00 Hoffmansthalov »Slehernik«. — *Dunaj:* 19.40 Brahmsov koncert — 20.40 Igra — 21.45 Legenda — 22.20 Plošče 23.00 Orkestralni koncert. — *Budimpešta:* 19.45 Zbor — 21.15 Plošče. — *Italijanske postaje:* 17.15 Nabožni koncert — 21.20 Koralni sinfonični koncert — 22.30 Orgle. *Praga:* 20.00 Dvorakov rekvijem. — *Varšava:* 20.05 Orkestral. koncert — 21.30 Orgle — 22.00 Nabožna glasba. — *Berlin:* 19.10 Zabavna glasba — 20.15 Valčki. — *Vratislava:* 20.35 Oratorij »Samotar«. — *Frankfurt:* 19.10 Orkestralni koncert — 21.15 Domovinski zvoki. — *Stuttgart:* 20.15 Schubertov večer. — *Beromünster:* 19.35 Verne duše — 21.05 Orkestralni koncert — 22.45 Beethovnove klavirske skladbe. —

Zahvala

vsem, ki so nas tolažili v težkih urah ločitve od predobrega moža in našega očeta, gospoda

Frana Varla

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so spremili pokojnega na zadnji poti; vsem, ki so mu prinesli vencev in cvetja; vsem, ki so se z govorom in petjem poslovili od njega

Tem potom pa sprejmite iskreno zahvalo tudi Vi vsi, ki ste nam pismeno izrazili svoje globoko sočutje.

Poljane nad Škofjo Loko, 30. X. 1937.

Franja, žena; Evgen in Tone, sinova; Pija, Francka in Minka; hčere; Marija, tašča.

URADNIKA

resnega, ki je verziran v vseh pisarniških poslih ter vešč v obisku strank in prodaji moke,

išče

eden največjih mlinov Jugoslavije.

Ponudbe na:
Propaganda d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5 pod „Činovnik za velemlin".

Snežke, galoše

kakor tudi vse ostale vrste usnjenih in hišnih čevljev v veliki izbiri pri veletrgovini s čevlji

Aleksander Oblat
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 18

Trgovci popust! Telefon 24-35

„Slovenčeva" podružnica
Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštni dom)

Moderno urejeno in z vsemi specialnimi stroji opremljeno

tesarstvo, parna žaga in lesna industrija

se priporoča za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del in sicer:

Razna ostrešja, paviljoni, skladišča, industrijske zgradbe itd.

Specialna izdelava lesenih stanovanjskih hiš, najnovejši hlevi za perutnino, garaže, strešne konstrukcije do razpetine 40 m po lastnih sistemih in patentu.

Fran Ravnikar, Ljubljana
Linhartova ul. 25, telefon 24-15

Kožuhovina

po solidnih cenah prispela! Nove izdelke in popravila izvršuje poceni

ŠOPER JULIJANA
krznarstvo
Maribor, Glavni trg 9.

Puh-perje

očiščeno, pošiljam po najnižji pravni ceni. — Zahtevajte cenik.
Adolf Weikenstein - Čonoplja
Dunavska banovina

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne **dr. G. Piccolija v Ljubljani** se priporoča bledim in slabotnim osebam.

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Brzoparilniki „GAMA" domač proizvod, izdelek leti kot inozemski in nad polovico cenejše izdelke **Ciril Podržaj, lg pri Ljubljani** 10 letno jamstvo. Cenik brezplačno

---

Modroce

peresnice (federmadrace) otomane, kauče, zložljive postelje, mreže ter vsa v to stroko spadajoča dela in popravila sprejema

F. Sajovic
Ljubljana, Stari trg št. 6

Iznenadenje

za vsakega, kaj vse nudi ORION 56 za mali denar.

Preizkusite aparat

ORION 56!

Prepričali se boste, da je njegova vrednost mnogo večja od njegove cene.

ORION RADIO

RADIO r. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova ulica 13
JOSIP WIPPLINGER, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Ugodno kupite okovje za stavbe in pohištvo ter vso drugo železnino, kakor tudi špecerijsko blago

Josip Jagodič, Celje
Glavni trg in Gubčeva ulica

TOVARNA POHIŠTVA
FRANJO VEHOVAR
CELJE, Kersnikova ulica 17

izdeluje po naročilu iz zdravega, suhega lesa prvovrstno pohištvo in stavbno delo po najnižjih cenah.

Moderno urejena sušilnica za sušenje lesa.

Izbirajte Vaša

božična darila

z vso mirnostjo že sedaj, plačajte pa pozneje v

Specialni trgovini za stanovanjsko opremo
WEKA - Maribor

Naznanilo Prva ljubljanska tvornica žičnih posteljnih vložkov in »Rekord« blazin se je preselila

s 1. novembrom
na Cesto 29. oktobra 2 (Rimska cesta)
Gregorčičeva ul. 5

Svojim cenj. odjemalcem se priporočam za nadaljna naročila in naklonjenost

S spoštovanjem **ALOJZ ANDLOVIC**

Zahtevajte povsod naš list!

Ali ste že videli?

našo flanelo za perilo po . . Din 3·75
našo keper flanelo po . . . . „ 7·75
naše blago za damske plašče po Din 40·— do 150·—
naše blago za moške suknje po Din 50·— do 190·—
našo taft svilo za plesne toalete po Din 21·— do 23·—
itd.

MANUFAKTURA kom. dr.
LJUBLJANA, Mestni trg 17

Kauče
otomane
modroce

poceni in solidno izdeluje
Ivan Habič, tapetnik
Ljubljana - Poljanska c. 17

Sprejemam popravila

Največje ljudsko zavarovanje

KARITAS

Posmrtnina | **Starostna preskrba** | **Dota**

V septembru in oktobru je izplačala KARITAS cele zavarovalne vsote po smrti sledečih zavarovancev:

VEST LJUDMILA, Stražišče pri Kranju 236; PAVALEC PETER, Studenci pri Mariboru, Slomškova 8; **ZORKO FRANC,** Brengova 76 (Sv. Anton v Slov. gor.); **BOŽIČEK FRANC,** župnik, Kamnica pri Mariboru; **HUFNAGEL MATILDA,** Breg 6 (Stražišče); **ZAJC-MATEVŽ,** Trbovlje 65; **LENKO MARIJA,** Breznica 40 (Prevalje); **AMBROŽIČ MARJANA,** Breznica 1 (Škof. Loka); **MAROLT ANA,** Izlake 19 (Medija - Izlake); **ZEMLJIČ JULIJANA,** Ljubljana, Celovška 62/II; **MUNIH IVAN,** Vrhovo 4 (Radeče pri Zid. mostu); **GORJANC ANTONIJA,** Ljubljana, Cesta na Loko 18; **JEREB MARIJA,** Trebnje 3; **KALAN FRANC,** Kamna gorica 49; **GRMŠEK MELHIJOR,** Križe 47 (Podsreda); **FAGANEL LEOPOLD,** Ljubljana, Kongresni trg 2; **MARKIZETTI JANEZ,** Slov. Javornik 36; **SLIVNIK MARIJA,** Hrušica 52 (Jesenice); **STINE FRANC,** Ljubljana, Vodovodna 78; **WEILGONY ANA,** Ljubljana, Hrenova 7; **TRATNIK STANISLAVA,** Celje, Zagrad 79: je bila brezplačno zavarovana, ker so bili njeni starši zavarovani!); **MAYERHOFER IVAN,** Guštanj 102; **ANŽUR MARIJA,** Zalog 12 (Dev. Marija v Polju); **TERŠEK VIKTORIJA,** Gaberje, Kovinarska ul. 7 (Celje); **BEVC ANTON,** Pristava 6 (Križe); **COCEJ IVAN,** Dobrova 8 (Celje); **LIPOVŠEK MARIJA,** Krašnja 39 (Lukovica); **STARC MARTIN,** Čurile 19(Metlika); **POTREBUJEŠ IVAN,** Ljubljana, Grajska planota 1; **PLEŠNIK MARIJA,** Gorenje 16 (Šmartno ob Paki); **PODAJ ANA,** Sovjak 45 (Sv. Jurij ob Ščavnici); **TETIKOVIĆ TEREZIJA,** Studenci pri Mariboru, Krpanova 19; **PLAS FRANC,** Legen pri Slovenjgradcu 12; **MAROLT MATEVŽ,** Bloška polica pri Rakeku 10; **RANČNIK FRANC,** Sv. Lovrenc na Pohorju 5; **KOREN ANTON,** Črnomelj 179; **FRANK JOSIP,** Ljubljana, Poljanska 60; **ŽIGON JOSIP,** Ljubljana, Ambrožev trg 6; **ZORČIĆ MARIJA,** Ljubljana, Tyrševa 41/I; **MEGLIČ MARIJA,** Ljubljana, Mariborska 17; **GORENC FRANC,** Ljubljana, Mencingerjeva 19; **PETEK MARIJA,** Celje, Gosposka 9.

V septembru in oktobru se je priglasilo v KARITAS 1.364 novih zavarovancev!

Vseh skrbi za Vašo in Vaših otrok bodočnost Vas reši **KARITAS,** ki je že mnogim tisočem pomagala v največji stiski! Vedno novi tisoči pristopajo! Kmetje, delavci, obrtniki, nameščenci, uradniki itd., vsi nam zaupajo svoje zavarovanje! Radi nizkih prispevkov je **KARITAS** dostopna vsem, tudi manj premožnim. Pristopite tudi Vi! Ne odlašajte, da ne bo prepozno! **Radi varnosti bodite brez skrbi, saj znaša**

naše jamstvo Din 72.000.000·—

Pojasnila in prospekte dobite brezplačno:

pri **naših krajevnih zastopnikih**
pri **KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice**
pri **KARITAS, Maribor, Orožnova ulica 8**

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Dobi se v boljših trgovinah.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
F. Tomažič, Maribor.

AUTOTEHNA
ZAGREB 1, pošt. pretinac
prodaja premične bencinske črpaljke, ter take z nadzemnim in podzemnim rezervarjem sistema »Rocco«, Amerikanske z nepretrganim tokom bencina sistema »Gilbert & Barker«.
Izvršuje vse instalacije in popravila ter dobavlja vse naknadne dele.

Stalna razstava Ia. štajerskih jabolk
Istotam vedno na zalogi pristen cvetlični med, sveža štajerska jajca in zaklana, pitana štajerska perutnina — po zmernih cenah.
Kmetijska družba
r. z. z o. z.
Novi trg 3. - Telef. 21-05.

STAMPILJE ETIKETE GRAVER SITAR & SVETEK LJUBLJANA FRANČIŠKANSKA UL. 3.
Novi naslov:
Frančiškanska ul. 3.

OB 117-LETNICI OBSTOJA 4. NOV. 1937
odpremo
EKSPOZITURO V KOCEVJU
TRG KRALJA ALEKSANDRA št. 84
- Vršila bo vse **posle denarnih zavodov**
- Sprejemala bo **vloge** na knjižice in v tekočem računu in jih obrestovala po 3—5%
- Dajala bo **posojila in kredite** proti vknjižbi, poroštvu in zastavi vrednostnih papirjev po najugodnejših pogojih
- Vloge bo izplačevala brez omejevanja
- Blagajniške ure: od 8 do pol 1 in od 3 do 4

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, Ljubljana
preje
KRANJSKA HRANILNICA

Kljub znatni podražitvi papirja dobite vse vrste
poslovnih knjig
žurnale, štrace, blagajniške knjige, saldakonte še vedno po prejšnjih cenah pri
A. Janežič, Ljubljana
Florjanska ulica 14 **Telefon 32-20**
Na debelo! Knjigoveznica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov. — Izvršujemo vsa knjigoveška dela po najnižjih konkurenčnih cenah
Na drobno!

Jesen

7052—57
Copate za otroke iz toplega materijala. Obvarovale bodo prehlada Vašega najmlajšega.
Štev. 31—34 Din 39·—

2625—66155
Okusni čevlji iz finega črnega boksa, ki jih boste zelo radi nosili. Udobna oblika nudi nogi ugodnost in odmor. Prikladni za vsak plašč in kostim.
Stanejo samo Din 89·—

7025—44
Copate iz volnenega dubleja, izdelane iz čiste volne. Zadnji rob je pojačen, imajo usnjeni podplat in filcasti vmesni podplat. Nenadomestljive v vsaki hiši. Izdelane so v raznih barvah in desenih, ter stanejo samo Din 39·—

1937—68822
Močni moški nizki čevlji za štrapac, izdelani iz govejega boksa z zelo elastičnim podplatom.
Stanejo samo Din 89·—

4945—64748
Čvrsti ženski troteur čevlji s špango preko rista, iz boksa z usnjenim podplatom. Gospodinjam, ki so veliko na nogah zelo prikladni, ker imajo nizko peto in komodno obliko.
Stanejo samo Din 89·—

5027—84027
Elegantni moški čevlji, štirioglata oblika, iz dobrega telečjega boksa z usnjenim podplatom. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.
Stanejo samo Din 119·—

Bata

+
Potrti v globoki žalosti naznanjamo, da je v petek za vedno zatisnil svoje oči naš ljubi oče
Jakob Oberwalder
industrijalec
previden s tolažili sv. vere, v 75. letu svoje starosti.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo ob 4 popoldne v Domžalah iz hiše žalosti Industrijska cesta 19.
Žalujoči ostali.

Posteljno perje
volna
žima
vata
afrik
WEKA Maribor
Aleksandrova c. 15

Blago na hranil. knjižice
članic Zadružne zveze v Ljubljani. Dobite ga pri
Oblačilnici za Slovenijo
v Ljubljani,
Tyrševa cesta št. 29
(hiša Gospodarske zveze)
še v precejšnji izbiri. Tam kupite tudi za gotovino dobro in solidno blago.

»GAMA« gnojnična črpalka
domač proizvod, najpopolnejša,

lahka za pogon, velika delazmožnost, precizna izdelava, najnižja cena, 10-letna garancija. Ceniki gratis.
Ciril Podržaj
ig 147, pri Ljubljani

V novih prostorih
Prodajalne mestnih podjetij
v Rotovžu, Maribor, Glavni trg 14
si oglejte in pustite brezobvezno predvajati v sodobnem gospodinjstvu, že skoraj neobhodno potrebne električne in plinske aparate. Obenem pa si oglejte našo zalogo lepih lestencev in svetiljk. Nabavite si prav poceni vse vrste žarnice in baterije.
Zahtevajte brezobv. in brezplačne proračune in strokovne nasvete!

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sožalja ob nepričakovani smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, starega očeta, strica, tasta in svaka, gospoda

Ljudevita Vlahoviča
posestnika, mesarja in gostilničarja

izrekamo vsem, ki so spremili blagega pokojnika v tako častnem številu na njegovi zadnji poti, našo najiskrenejšo zahvalo. Predvsem pa se zahvaljujemo preč. duhovščini, gosp. podžupanu Žebotu, predstavnikom mariborskega trgovskega, obrtnega in javnega življenja, godbi gasilske čete za v srce segajoče žalostinke ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

Ohranite pokojnika v blagem spominu!

Maribor, Zagreb, Beograd, Klanjec, Šibenik, 30. okt. 1937.

Vdova Julijana Vlahovič za vse sorodnike.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega preljubega, dobrega soproga, očeta, brata, starega očeta, strica, tasta in svaka, gospoda

Ferdinanda Wetza
upravitelja graščine Prebold

se najprisrčnejše zahvaljujemo vsem dragim sorodnikom in neštetim prijateljem, ki so nam stali v teh težkih dneh ob strani. Iskreno se zahvaljujemo čč. duhovščini za pogrebne obrede, posebno č. g. župniku Sagaju in g. šolskemu upravitelju Planerju za lepe poslovilne besede pri odprtem grobu. Za blažilno lajšanje težkih telesnih bolečin gg. primarijema dr. Strnadu in dr. Simonittiju iz Slovenjgradca, ban. zdravniku dr. Tajnšku iz Sv. Pavla in čč. sestram slovenjgraške bolnišnice — najiskrenejša hvala. Nadalje se zahvaljujemo gg. lastnikom graščine za izrečena nam sožalja ter spremstvo k večnemu počitku. Prisrčna hvala članom Sadjarske in vrtnarske podružnice iz Sv. Pavla za izkazano mu zadnjo čast, Sokolu Sv. Pavel za ganljive žalostinke ter Lovskemu društvu za častno spremstvo. Končno se iz vsega srca zahvaljujemo za prekrasne vence in šopke vsem, ki so ga kropili in ki so ga spremili tako številno k večnemu počitku. Ponovno prav vsem in vsakemu posebej za vse dobro, kar ste izkazali njemu ali nam v teh dneh, naša najtoplejša zahvala.

Sv. Pavel pri Preboldu, dne 26. oktobra 1937.

Globoko žalujoči: žena, hčerki in ostalo sorodstvo.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč Izdajatelj: Ivan Rakovec Urednik: Viktor Cenčič